

The Project Gutenberg eBook of Anna ystävämme, by L. M. Montgomery

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Anna ystävämme

Author: L. M. Montgomery

Translator: Hilja Vesala

Release date: August 29, 2015 [EBook #49812]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ANNA YSTÄVÄMME ***

Produced by Tapio Riikonen

ANNA YSTÄVÄMME

Kirj.

Lucy M. MONTGOMERY

Jatkoa kertomukseen "Annan nuoruusvuodet"

Suomentanut Hilja Vesala

WSOY, Porvoo, 1921.

SISÄLLYS:

- I. Suuttunut naapuri.
- II. Anna tekee kauppoja.

- III. Herra Harrisonin kotona.
- IV. Erilaisia mielipiteitä.
- V. Opettajaneidin ensimmäinen päivä.
- VI. Käyntejä perheissä.
- VII. Velvollisuuden tie.
- VIII. Kaksoiset saapuvat.
- IX. Makukysymys.
- X. Davy tarvitsee vaihtelua.
- XI. Koulussa.
- XII. Onnettomuuksien päivä.
- XIII. Kävelyllä metsässä.
- XIV. Vältetty vaara.
- XV. Kesäloma alkaa.
- XVI. Mielenkiintoinen kirje.
- XVII. Luku, jossa tapahtuu paljon.
- XVIII. Uusia seikkailuja.
- XIX. Onnellinen päivä.
- XX. Kun vähimmin odotetaan.
- XXI. Pikku Lavendel neiti.
- XXII. Vähän kustakin.
- XXIII. Lavendel neidin elämäntarina.
- XXIV. Abe sedän rajuilma.
- XXV. Häväistysjuttu Avonleassa.
- XXVI. Tien mutkassa.
- XXVII. Eräs iltapäivä Kaikurannassa.
- XXVIII. Prinssi saapuu lumottuun linnaan.
- XXIX. Runoutta ja proosaa.
- XXX. Häät Kaikurannassa.

I.

SUUTTUNUT NAAPURI.

Pitkä, solakka, seitsentoistavuotias tyttö, jolla oli vakavat harmaat silmät ja tukka, jota hänen ystävänsä sanoivat kastanjanruskeaksi, oli istahtanut punaiselle hiekkakiviportaalle erään maalaismökin edustalle Prinssi Edvardin saarella ihanana aurinkoisena elokuun iltapäivänä. Hän oli päättänyt kääntää viisikymmentä säettä Virgiliusta.

Mutta tämä elokuun iltapäivä, jolloin siniset usvaharsot lepäsivät kuin hienoin huntu lainehtivien viljavainioitten yllä, kujeileva tuulenhenki suhisi ja sihisi poppeleissa ja unikat hehkuivat heleimmän punaisina hongikossa puutarhan äärimmäisessä perukassa, soveltui paljon paremmin haaveksivaan unelmoimiseen kuin latinan opintoihin. Virgilius liukui pian huomaamatta maahan; Anna nojasi leukaansa ristiin liitettyihin käsiinsä, suuntasi katseensa hohtavaa, villanpehmeätä pilviryhmää kohti, joka suuren valkean vuoren tavoin kohosi suoraan herra Harrisonin talon yläpuolella, ja oli pian kaukana viehättävissä maailmoissa, missä eräs nuori vastaleivottu opettajatar suoritti ihmeellistä työtä, ohjaili tulevien valtiomiesten kohtaloita ja täytti nuoret mielet ja sydämet korkealle tähtävällä kunnianhimolla...

Pysyäksemme kuivissa tosiasioissa — mutta totta puhuen Anna ei koskaan niissä pysynyt, ellei häntä siihen suorastaan pakotettu — oli todellakin hyvin vähän todennäköistä, että Avonlean koulussa olisi montakaan lupaavaa tulevan kuuluisuuden alkua, mutta eihän koskaan tiedä, mitä voi tapahtua, jos opettajatar oikein käyttää vaikutusvaltaansa...

Annalla oli eräitä ruusunhohteisia käsityksiä siitä, mitä opettajatar kykenee saamaan aikaan, jos hän vain valitsee oikeat keinot, ja hän oli juuri keskellä viehättävää kohtausta neljäkymmentä vuotta ajassa eteenpäin, jolloin eräs kuuluisa ja etevä mies — pääministeri tai vähintäinkin korkeakoulun rehtori — kumartui syvään hänen kurttuaisen kätensä yli ja liikutettuna vakuutti hänelle, että juuri hän, opettajatar, oli ensiksi herättänyt hänen uinuvan kunnianhimonsa ja että kaikki menestys hänen elämässään pohjasi niihin hyviin opetuksiin, joita opettajatar niin kauan sitten oli istuttanut häneen Avonlean koulussa.

Se oli oikein kaunis ja miellyttävä kohtaaminen, mutta se keskeytyi erittäin epämiellyttävällä tavalla.

Pieni, terhakka, punaisenruskea jerseyroituinen lehmä tulla loikki maantietä pitkin, ja viisi sekuntia myöhemmin saapui herra Harrison... Niin, "saapua" on kylläkin liian lievä sana, kun on kuvattava sitä tapaa, millä hän ilmestyi pihaan.

Hän harppasi säleaidan yli huolimatta avata veräjää, ja sitten hän asettui vihastuneen näköisenä aivan Annan eteen, joka oli noussut ylös ja katsoi häneen hieman hämmästyneenä. Herra Harrison oli heidän uusi lähin naapurinsa, ja hän ei ollut koskaan ennen puhunut hänen kanssaan, vaikka oli nähnyt hänet kerran tai kahdesti.

Huhtikuun alussa, ennenkuin Anna oli tullut kotiin seminaarista, oli herra Robert Bell, jonka maatila rajoittui Cuthbertin tiluksiin, myynyt tilansa ja muuttanut kaupunkiin. Hänen talonsa oli ostanut muuan herra J. A. Harrison, joka oli kotoisin Uudesta Brunswickista, ja siinä olikin kaikki, mitä hänestä tiedettiin.

Mutta ennenkuin hän oli oleskellut kuukauttakaan Avonleassa, rupesi hänestä kiertelemään sellainen huhu, että hän oli merkillinen otus — parantumaton jöröjukka, väitti rouva Rakel Lynde. Rakel rouvalla oli tapana lausua suoraan julki sydämensä ajatukset, kuten muistanevat ne, jotka ovat häneen jo tutustuneet. Se kuitenkin on varmaa, että herra Harrison oli koko lailla toisenlainen kuin muut ihmiset.

Ensinnäkin hän hoiti yksin taloutensa eikä lainkaan salannut, että hän halveksi kaikkea "vaimoväen sekaantumista". Naispuolinen Avonlea kosti hänelle kertomalla pöyristyttäviä juttuja hänen ruuanlaitto- ja astiainpesutavoistaan. Pikku John Henry Carter Valkorannasta oli pestattu jonkinlaiseksi talousapulaiseksi, ja juuri häntä saatiinkin kiittää noista jutuista.

Harrisonin talossa ei ollut koskaan määrättyjä ruokailuaikoja. Herra itse "otti suupalan", milloin tunsu itsensä nälkäiseksi, ja jos John Henry oli huoneessa sillä hetkellä, sai hänkin maistaa, mutta jos hän oli ulkona, sai hän odottaa, kunnes herra Harrisonin sattui tulemaan uudestaan nälkä John Henry kertoi surkealla äänellä, että hän olisi aikoja sitten kuollut nälkään, ellei hän olisi saanut mennä kotiin omaistensa luo joka sunnuntai ja syödä oikein "mahan täydeltä". Ja maanantaiaamuisin pisteli hänen äitinsä aina kaikenlaisia pieniä makupaloja koriin, jonka hän sai lähtiessään ottaa mukaansa ja johon hän voi turvautua niin kauan kuin sisältöä riitti.

Mitä astiainpesuun tulee, sai se kerrassaan siirtyä siksi, kunnes tuli sateinen sunnuntai. Silloin herra Harrison kääri ylös paidanhihansa ja pesi kaikki astiat yhdellä kertaa ulkona vesitynnyrissä, ja sitten ne saivat kuivua itseksensä ulkoilmassa.

Edelleen oli herra Harrison läpeensä sitä, mikä sisältyy nimitykseen "kitupiikki". Kun häntä pyydettiin antamaan vapaaehtoista avustusta pastori Allanin palkkaan, vastasi hän, että hän ensin tahtoi katsoa, kuinka monen dollarin arvosta hän sai mielenlennystä pastorin saarnoista... Ja kun rouva Lynde tuli pyytämään ystävällistä ropoa pakanalähetykselle, — ja myöskin, jos hyvin kävisi, luomaan silmäyksen talon sisäosiin — niin sanoi herra Harrison hänelle suoraan vasten kasvoja, että Avonlean juorueukkojen joukossa oli paljon useampia pakanoita kuin missään muussa hänen tuntemassaan paikassa, ja jos hän voisi avustaa heidän kääntymistään, niin tekisi hän kyllä sen, mikä hänelle kuului.

Rakel rouva meni tiehensä hieman nopeammin kuin oli tullut ja sanoi, että oli oikein Jumalan armo, että vanha rouva Bell lepäsi rauhassa haudassaan, sillä hän olisi surrut itsensä kuoliaaksi, jos hän olisi nähnyt, minkä näköinen nyt oli tuo talo, jonka hän aina piti niin kiiltävänä ja hienona kuin nukkekaapin...

— Hänellähän oli tapana pestä keittiön lattia joka toinen päivä, päivitteli rouva Lynde Marilla Cuthbertille, ja olisitpa nähnyt sen nyt! Minun oli pakko kohottaa hamettani kulkiessani sen poikki.

Loppujen lopuksi herra Harrisonilla oli papukaija, jonka nimi oli Inkivääri. Ei kukaan ihminen Avonleassa ollut koskaan pitänyt papukaijaa, niin että tuskin tiedettiin mitä ajatella siitä...

Ja siinä olikin vasta papukaija! John Henry vakuutti, että mokomaa jumalatonta lintua ei ollut toista. Se kiroi kauheasti. John Henryn äiti olisi heti ottanut hänet pois talosta, jos hän vain olisi ollut varma siitä, että hän olisi voinut saada toisen paikan Johnille. Sitäpaitsi oli Inkivääri iskenyt nokallaan John Henryä niskaan paidankauluksen yläpuolelle eräänä päivänä, kun tämä oli kumartunut liian lähelle häkkiä. Rouva Carter näytti kaikille ihmisille arpea, kun John Henry parka tuli kotona käymään sunnuntaina.

Kaikki nämä seikat vilahtivat salamannopeudella Annan aivojen läpi, kun herra Harrison, ilmeisesti suunniltaan kiukusta, seisoi hänen edessään. Ei edes silloinkaan, kun herra Harrison oli ystävällisellä ja leppeällä tuulella, voitu väittää häntä hauskanäköiseksi; hän oli lyhyt ja paksu ja kaljupäinen. Mutta

nyt, kun hänen pullakat kasvonsa olivat tulipunaiset kiukusta ja hänen vedensiniset silmänsä oikein pullistuivat ulos päästä, oli hän Annan mielestä rumin olento, mitä hän koskaan oli nähnyt.

Tuossa tuokiossa herra Harrison sai taas puhekykynsä takaisin.

— En aio suvaita enää tätä, sähisi hän, en päivääkään, tietäkää se, neiti! Kolmannen kerran, sehän käy jo aivan yli ymmärryksen! Edellisellä kerralla sanoin tädillenne: pitäkää varanne, sanoin, älkääkää antako sen enää milloinkaan tapahtua! Ja nyt on taas sama peli — ja mitä hän tarkoittaa! Mitähän tarkoittaa? Siitä olen tullut ottamaan selkoa.

— Ehkä tahtoisitte selittää, mikä nyt on kysymyksessä? kysyi Anna mitä arvokkaimmalla äänellä.

Hän oli erikoisesti tavoitellut tätä hillittyä äänensävyä ja tyyntä esiintymistapaa, jolla hän aikoi saada suuria aikaan koulussa, mutta sen vaikutus ei näyttänyt lainkaan tehoovan julmistuneeseen herra Harrisoniin.

— Mikäkö on kysymyksessä? Niin, tämä ei olekaan mikään leikin paikka. Nyt olen taas löytänyt tätinne lehmänkantturan keskeltä kaurapeltoani tuskin puoli tuntia sitten! Kolmannen kerran, huomatkaa! Löysin sen tiistaina, ja löysin sen eilen. Tulin tänne ja kielsin tätiänne koskaan sallimasta sen enää tapahtua. Nyt hän on antanut sen tapahtua. Missä teidän tätinne piileskelee? Pyydän saada puhua pari sanaa hänen kanssaan ja ilmaista hänelle hieman sisimpiä ajatuksiani — J. A. Harrisonin sisimmät ajatukset...

— Jos tarkoittatte neiti Marilla Cuthbertiä, niin hän ei ole minun tätini, ja hän on mennyt Graftoniin tervehtimään erästä sukulaista, joka on hyvin sairas, vastasi Anna arvokkuudella, joka lisääntyi sana sanalta. — Olen hyvin pahoillani, että lehmäni on tunkeutunut teidän kaurapeltoon — se on minun lehmäni eikä neiti Cuthbertin. Hänen velivainajansa antoi lehmän minulle, kun se oli pieni vasikka, ja hän osti sen herra Selliltä.

— Vai pahoillanne, kylläkai! Siitä minä viis veisaan. Voitte tulla mukaan katsomaan sitä hävitystä, minkä elukka on saanut aikaan kaurassani — tallannut ja sotkenut, niin että se on tehnyt oikeita teitä...

— Se on hyvin ikävää, toisti Anna hyvin varmasti, mutta jos pitäisitte aitojanne paremmassa kunnossa, ei Dolly voisi murtautua peltoon. Teidän aitausosanne erottaa kaurapeltonne meidän laidunmaastamme, ja huomasin juuri taannoin, että se näytti sangen hataralta.

— Minun aidassani ei ole vikaa, tiuskaisi herra Harrison vielä suuttuneempana siitä, että ottelu tällä tavoin siirtyi hänen omalle alueelleen. — Ei rautaristikokkaan voisi pitää ulkopuolella mokomaa noiduttua lehmää. Ja sen sanon teille, te punatukkainen neiti nokkaviisas, että jos lehmä on teidän, kuten sanotte, niin olisi hyödyllisempää teidän paimentaa sitä omalla maallanne kuin istua siinä ja haaskata aikaa ahmimalla romaanikirjoja...

Annan tukka oli aina ollut hänen arka kohtansa, ja nyt hänessä yhtäkkiä kuohahti yli laitojen — huolimatta kaikesta arvokkuudesta.

— Mieluummin pidän sentään punaisen tukan kuin olen vallan ilman, pienet tupsut vain korvallisilla, huudahti hän.

Se naula veti, sillä herra Harrison ei voinut koskaan sietää, että hänen kaljupäisyyttään huomattiin. Kiukku vei häneltä jälleen puhekyvyn, ja hän kykeni vain tuijottamaan mykkänä Annaan, joka nyt oli päässyt jälleen tasapainoon ja käytti hyväkseen saavuttamaansa voittoa.

— Minun täytyy kai olla suvaitsevainen teihin nähden, herra Harrison, sillä minulla on mielikuvitusta. Voin elävästi kuvitella mielessäni, kuinka vihaksi pistävältä tuntuu, kun tapaa vieraan lehmän kaurapellossaan, enkä kannan mitään kaunaa teitä kohtaan siitä, mitä olette sanonut. Lupaan teille, ettei Dolly enää koskaan murtaudu teidän peltoon — siitä annan teille kunniasanani.

— Siitä Dolly kaiketi vähät välittää, mutisi herra Harrison äänellä, joka kuulosti hieman lauhtuneelta.

Sitten hän löntysti tiehensä kotiin päin ja Anna kuuli hänen puhkivan ja murisevan itsekseen, kunnes hän katosi erään polun mutkan taakse.

Anna kulki sangen apein mielin pihan yli ja telkesi vallattoman lehmän pieneen aituukseen, jossa lypsäminen tavallisesti toimitettiin.

— Täältä se ei voi päästä ulos, ellei potkaise lauta-aitaa säpäleiksi, ajatteli hän. — Niin, nyt se kyllä on hurskaan ja säyseän näköinen... Se on varmasti syönyt kaurvoja vatsansa kipeäksi... Kunpa sentään olisin myynyt sen herra Shearerille, kun hän viime viikolla halusi sitä! Mutta minun mielestäni oli sopivampaa odottaa huutokauppaan asti ja antaa kaikkien elukoitten mennä samalla kertaa. Niin, on

kyllä totta, että herra Harrison on aika joröjukka — mikään sukulaissielu hän ei suinkaan ole.

Anna etsiskeli yhä vielä "sukulaissieluja".

Marilla Cuthbert ajoi pihalle, kun Anna palasi karsinasta ja Dollyn omistajattarelle tuli kiire laittamaan tee kuntoon. Heillä oli paljon keskusteltavaa aterian aikana.

— Olen iloinen, kun huutokauppa on ohi, sanoi Marilla. — On liian vastuunalaista pitää niin suurta karjaa ilman muuta hoitajaa kuin tuo kunnoton Martti. Vieläkään hän ei ole palannut, ja hän vakuutti ihan varmasti tulevansa takaisin eilen illalla, kun hän vain saisi siksi päiväksi vapautta mennäkseen tätinsä hautajaisiin. En todellakaan tiedä, kuinka monta tätiä hänellä on — tämä on neljäs, joka on kuollut sen jälkeen kuin hän tuli tänne vuosi sitten. Olen enemmän kuin kiitollinen, kun sato on kunnialla korjattu ja herra Barry ottaa haltuunsa maanviljelyksen. Dollyn saamme pitää suljettuna karsinaan, kunnes Martti tulee; sitten se saa mennä laitumelle hakaan, ja aita on tarkastettava. Niinpä niin, kullakin on ristinsä, kuten Rakelilla on tapana sanoa. Mary Keith raukka on kuolemaisillaan, ja kuinka hänen molempien pienokaistensa käy, se menee yli minun ymmärryksen. Hänellä on veli Brittiläisessä Kolumbiassa, ja tälle hän on kirjoittanut heistä, mutta ei ole vielä saanut vastausta.

— Minkälaisia lapset ovat? Kuinka vanhoja he ovat?

— Juuri täyttäneet kuusi vuotta — he ovat kaksoiset.

— Oh, jopa nyt jotakin! Olen aina harrastanut kaksoisia, aina siitä pitäen kun hoidin rouva Hammondin erilaisia pareja, virkkoi Anna innostuneena. — Ovatko he sieviä?

— Sitä ei todellakaan voinut nähdä, niin kauhean likaisia he olivat. Davy istui ulkona leipomassa savileipiä, ja Dora meni hakemaan häntä sisään. Davy tyrkkäsi hänet päistikkaa suurimpaan leipään, ja kun Dora alkoi itkeä, paiskautui hän itse lokaan ja pyöri siinä edes takaisin näyttäkseen, ettei siinä ollut kerrassaan mitään itkettävää... Heidän äitinsä sanoi, että Dora oli pikkuinen kullamuru, mutta että Davy oli vain täynnä ilkeyttä. Hän ei koskaan ole saanut rahtustakaan kasvatusta. Hänen isänsä kuoli hänen ollessaan aivan pieni, ja Mary on ollut sairas aina siitä pitäen.

— Niin, sellaisten lasten laita on ikävästi, jotka eivät koskaan ole saaneet kasvatusta, sanoi Anna pikkuvanhasta. — Muistaako Marilla, että minä en ollut saanut kerrassaan mitään, ennenkuin sinä otit minut hoiviisi? Heidän isänsä saa kyllä heistä yllin kyllin tekemistä. Millä tavoin rouva Keith on oikeastaan sukua Marillalle?

— Marykö? Ei niin hituistakaan. Hänen miehensä oli minulle sukua — me olimme, näetkös, serkuksia... Kas tuossa tulee rouva Lynde pihan poikki. Voin kylläkin arvata, että hän aikoi tänne tiedustelemaan Maryn vointia.

— Älä kerro hänelle herra Harrisonista ja lehmästä, pyysi Anna.

Marilla lupasi, mutta lupaus oli aivan tarpeeton, sillä rouva Lynde oli tuskin istunut, ennenkuin hän sanoi:

— Näin herra Harrisonin ajavan teidän lehmäanne pois kaurapellostaan tänään ajaessani kotiin Carmordysta. Hän oli kamalan kiukkuisen näköinen. Pitikö hän pahaa elämää täällä teillä?

Anna ja Marilla hymyilivät salaviihkaa toisilleen. Harva asia Avonleassa pysyi rouva Lyndeltä salassa. Viimeksi tänä aamuna oli Anna sanonut:

— Vaikkapa keskiyöllä menisit huoneeseesi, lukitsisit oven, laskisit käärekaihtimen alas ja aivastaisit, kysyisi rouva Lynde seuraavana päivänä, miten nuhasi laita on.

— Hän lienee kylläkin eläköinyt, tunnusti Marilla.

— Minä en ollut kotona. Hän ilmaisi Annalle muutamia sisimpiä ajatuksiaan...

— Minun mielestäni hän on kauhean epämiellyttävä mies, sanoi Anna ja nytkäytti halveksivasti punaisenruskeata niskaansa.

— Se on totinen tosi, sanoi Rakel rouva juhllallisesti.

— Tiesin kyllä, että täällä syntyisi selkkauksia ja sotkia, kun Robert Bell myi talonsa ventovieraalle Uudesta Brunswickista olevalle miehelle Kuinka meidän Avonlea-raukkamme käy — kaikkien noiden vierasten ihmisten jaloissa? Kohta ei enää tohdi mennä nukkumaan omaan vuoteeseensa.

— Mitä vierasta väkeä tänne sitten muuttaa? kysyi Marilla.

— Hyvänen aika, etkö sitä ole kuullut? Ensinnäkin tulee eräs Donnellin perhe. He ovat vuokranneet Peter Sloanen vanhan talon. Peterin täytyy ottaa tuo mies hoitamaan tuulimyllyä. He tulevat kaukaa idästä, ja kukaan ihminen ei tiedä heistä tuon taivaallista. Sitten muuttaa tuo parantumaton Cottonin perhe tänne Valkorannasta — mies on keuhkotautinen, mutta varastaa kuin korppi, kun vain jaksaa, ja vaimo on velto ja huolimaton hutilus, joka ei kelpaa mihinkään. Hän pesee astioita istualtaan. Rouva Pye on ottanut luokseen miehensä orvon veljenpojan Anthony Pyen. Hän tulee sinun kouluusi, Anna, niin että varustaudu saamaan ikävyyksiä! Ja sinä saat vielä toisenkin uuden oppilaan kaukaa. Paul Irving tulee Yhdysvalloista isoäitinsä luo asumaan. Muistatko hänen isäänsä, Marilla? Stephen Irvingiä, joka purki kihlauksensa Lavendel Lewisin kanssa Graftonissa?

— En luule hänen purkaneen. He riitaantuivat... Ei ole yhden syy, jos kaksi riitelee.

— No niin, naimisiin he eivät ainakaan menneet, ja tyttö on ollut omituinen aina siitä pitäen, sanotaan — hän asuu aivan yksinään tuossa pienessä kivitälössä, jota hän sanoo Kaikurannaksi. Stephen laputti Yhdysvaltoihin ja otti paikan setänsä liikkeessä ja meni naimisiin erään yankee-neitosen [*Yankee* on leikillinen nimitys, jota käytetään Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen asukkaista] kanssa.

Hän ei ole ollut kotona sen koommin, vaikka hänen äitinsä on ollut siellä häntä tervehtimässä kerran tai pari. Vaimo kuoli kaksi vuotta sitten, ja nyt hän lähettää pojan kotiin äitinsä luo saamaan hieman säännöllistä opetusta. Poika on kymmenvuotias, ja herra tietää, mikä hänestä sukeutuu koulussa... Kyllä yankeet ovat semmoista joukkoa...

Kaikkia niitä ihmisiä, jotka onnettomuudekseen olivat syntyneet tai kasvaneet muualla kuin Prinssi Edvardin saarella, katseli rouva Lynde karsain ja epäluuloisin silmin. He voivat luonnollisesti olla kunniallisia ihmisiä, mutta oli parasta epäillä sitä. Ja erikoisen ennakkoluuloinen hän oli silloin kun yankeista oli kysymys.

Muuan työnantaja, jolla hänen miehensä kerran oli ollut työssä Bostonissa, oli petkuttanut tältä kymmenen dollaria, eivätkä enkelit, ruhtinaat tai vallat olisi voineet saada Rakel rouvan päähän sitä, etteivät Yhdysvallat kokonaisuudessaan olleet siitä vastuussa.

— Avonlean koulu ei kärsi vahinkoa siitä, että se saa pari oppilasta etäisiltä seuduilta, vastasi Marilla, ja jos tämä poika hitustakaan tulee isäänsä, niin ei hänen suhteensa ole mitään hätää. Steve Irving oli oikein kunnan poika, vaikka eräät hyvät ihmiset väittivät häntä ylpeäksi, ja rouva Irving saa olla iloinen saadessaan hänet taloonsa. Hän on ollutkin hyvin yksin miehensä kuoleman jälkeen.

— Niinpä niin, kai poika voi olla hyväkin, mutta joka tapauksessa hän tulee olemaan erilainen kuin Avonlean lapset, sanoi Rakel rouva, ja niin oli asia ratkaistu.

Rakel rouvan ennakkomielipide jostain ihmisestä, paikasta tai asiasta järkkyy harvoin. Hän vaihtoi nyt keskustelunaihetta.

— No, Anna kulta, mitä kuulinkaan? Tehän aiotte muodostaa yhdistyksen yhteiskunnan parantamiseksi.

— Me vain vähän puhelimme siitä viime keskusteluklubissa, jotkut muut tytöt ja pojat ja minä, sanoi Anna punastuen. — Arvelimme, että siitä voisi tulla oikein hauskaa — samaa mieltä olivat pastori ja rouva Allan. Sellaisia yhdistyksiä on perustettu useissa muissa kylissä.

— Jos ryhdytte sellaiseen, niin saatte kuin saattekin kylmää vettä niskaanne! Jätä tuo touhu, Anna, se on minun neuvoni. Ihmiset eivät pidä siitä, että heitä parannetaan.

— Oh, emmehän aiokaan parantaa ihmisiä. Työmme tarkoittaa itse Avonleata. Täällä on niin paljon sellaista, mikä voitaisiin tehdä miellyttävämmäksi. Jos voisimme taivuttaa herra Levi Boulterin repimään alas tuon hirveän vanhan hökkelin, joka on pihalla rinteiden korkeimmalla kohdalla, niin eikö se olisi voitto?

— Olisi kyllä, varmastikin, myönsi Rakel rouva. — Tuo vanha mökinrähjä on ollut koko kylän rumennuksena monta vuotta. Mutta jos teidän klubinne voi saattaa Levi Boulterin tekemään jotakin yleiseksi hyväksi ilmaiseksi — niin, silloin sangen mielelläni tulen mukaan sitä näkemään. En tahdo masentaa mieltäsi, Anna, ja voihan sattua, ettei ajatuksesi ole niinkään hullu, vaikka luulenkin, että olet siepannut sen jostain noista viheliäisistä aikakauskirjoista, joita nykyään kasvaa kuin sieniä sateella. Mutta sinulla on varmaan yllin kyllin työtä koulusi hoidossa, jätä sinä sikseen kaikki parannuspuuhat, sen ystävällisen neuvon annan sinulle. Mutta tiedän kyllä, että se on samaa kuin puhuisi tuuleen... Jos olet jotain päättänyt, niin on se saatava menemään läpi, joka tapauksessa...

Eräs pieni piirre Annan suun ympärillä ilmaisi, ettei Rakel rouva ollut niinkään väärässä tätä väittäessään.

Anna antautui koko sielustaan ja sydämestään aatteelleen, että "Yhteiskuntaa parantava yhdistys" oli muodostettava. Gilbert Blythe, joka oli saanut opettajapaikan Valkorannassa, mutta aikoi olla kotona aina perjantai-illasta maanantai-aamuun, kannatti ihastuneena suunnitelmaa, ja useimmat muut nuoret olivat ylen halukkaita liittymään sellaiseen, josta johtui silloin tällöin yhteisiä kokouksia, joissa luonnollisesti tulisi olemaan hyvin "repäisevää".

Mihin parannukset tähtäsivät, siitä oli tuskin kellään muulla selvää käsitystä kuin Annalla ja Gilbertillä. He olivat keksineet niitä ja panneet niitä toimeen, kunnes oli syntynyt kerrassaan ihanteellinen Avonlea — heidän mielikuvituksessaan, joskaan ei muualla.

Rakel rouvalla oli vielä eräs uutinen kerrottavana.

— Carmodyn opettajattaren paikan on saanut Priscilla Grant. Eikö eräs sen niminen tyttö ollut sinun seminaaritoverisi, Anna?

— Oli kyllä! Tuleeko Priscilla Carmodyyn opettajaksi? Oi, kuinka äärettömän hauskaa! huusi Anna, ja hänen harmaat silmänsä alkoivat loistaa, kunnes ne olivat aivan kuin iltatähdet.

Ja rouva Lynde sai aihetta varmaankin kahdennenkymmenennen kerran tuumia, tokko hän konsanaan pääsisi selvytyteen siitä, oliko Anna Shirley todellakin kaunis tyttö vai ei.

II.

ANNA TEKEE KAUPPOJA.

Anna ajoi seuraavana iltapäivänä Carmodyyn toimittakseen muutamia asioita kauppapuodeissa ja otti Diana Barryn mukaansa. Diana oli luonnollisesti Yhteiskuntaa parantavan yhdistyksen itseoikeutettu jäsen, ja molemmat tytöt puhuivat tuskin mistään muusta koko matkalla Carmodyyn ja sieltä takaisin.

— Ensimmäinen asia, josta meidän on huolehdittava, kunhan pääsemme alkuun, on käräjätuvan maalaaminen, sanoi Diana, kun he ajoivat Avonlean käräjätalon ohi, jokseenkin rappeutuneen rakennuksen, joka sijaitsi alhaalla laaksonnotkelmassa, kaikilta puolilta kuusten varjostamana.

— Se on aivan liian viheliäisen näköinen, ja sitä meidän täytyy koettaa hieman kohentaa, vieläpä jo ennen kuin yritämme taivuttaa herra Boulterian repimään hökkelinsä. Isä sanoo, että jos saamme hänet tekemään sen, niin — Ehkä hän antaa poikien tehdä sen, jos he lupaavat panna talteen laudanpätkät ja pilkkoa ne hänelle haloiksi, sanoi Anna toivehikkaana. — Meidän on pantava parastamme, emmekä saa olla kärsimättömiä alussa. Emme voi odottaa onnistuvamme kaikessa yhdellä kertaa. Ensin meidän täytyy kasvattaa yleistä mielipidettä, näetkös.

Diana ei ollut aivan varma siitä, mitä yleisen mielipiteen kasvattaminen merkitsi, mutta sehän kuului hienolta, ja hän oli sangen ylpeä kuuluessaan yhdistykseen, joka oli omaksunut sellaisen tarkoituksperän.

— Eilen illalla ajattelin jotakin, jota voisimme tehdä, Anna. Tiedäthän tuon kolmikulmaisen maakaistaleen, joka on juuri siinä, jossa Carmodyn, Valkorannan ja Newbridgen tiet yhtyvät? Se on kokonaan nuorten mäntyjen peittämä, mutta eikö olisi paljon hauskeempaa raivata ne kaikki pois ja säilyttää vain molemmat kauniit riippakoivut, jotka siellä kasvavat?

— Mainiota! sanoi Anna iloisesti. — Ja sitten asetamme puupenkin koivujen alle. Ja kevään tultua laitamme kukkalavan sen eteen ja istutamme siihen krasseja ja pelargonioita.

— Vai niin — mutta sitten on meidän keksittävä joku keino pitääksemme rouva Sloanen lehmää loitolla kukkalavasta, niin ettei se syö suuhunsa krassejamme, nauroi Diana. — Nyt alan saada hieman aavistusta siitä, mitä tarkoitat yleisen mielipiteen kasvattamisella, Anna. — Katsohan, tuossa on Boulterin ukon talo! Onko koskaan nähty mokomaa harakanpesää! Ja aivan maantien vieressä! Vanha talo, jonka ikkunaruuudut on lyöty rikki, saattaa minut aina ajattelemaan kuollutta, jonka silmät on kaivettu kuopistaan.

— Minun mielestäni vanhassa, hyljättyssä talossa on jotain hyvin alakuloista, sanoi Anna haaveillen. — Kuvittelen, että sen aina täytyy ajatella menneitä aikoja ja surra sitä, että sen ilo on haihtunut. Marilla on sanonut, että kauan sitten eleli tässä talossa suuri perhe, ja silloin se oli oikein kodikas kauniine

puutarhoineen ja joka puolella kasvavine köynnösrusuineen. Se oli täynnä pikku lapsia ja naurua ja laulua, mutta nyt talo on tyhjä, ja tuuli vain huokailee ja vinkuu sen läpi... Kuinka yksinäiseksi ja surulliseksi se tunteneekaan olonsa! Ehkä ne palaavat jälleen jonakin kuutamoyönä — nuo kauan sitten eläneitten pienokaisten henget, ruusut ja laulut... Ja silloin voi vanha talo uneksia hetkisen olevansa jälleen nuori ja iloinen.

Diana pudisti päätään.

— Nykyään en enää milloinkaan kuvittele tuollaista.

Etkö muista, kuinka äiti ja Marilla olivat vihaisia, kun kuvittelimme aaveita Kummitusmetsään? Vielä tänäkin päivänä tuntuu minusta kaamealta mennä sinne hämärissä, ja jos alkaisin sepitellä sellaisia juttuja vanhasta Boulterin talosta, en uskaltaisi kulkea senkään ohi... Nuo lapset eivät muuten olekaan kuolleet. He ovat kasvaneet suuriksi ja voivat hyvin — ja yksi heistä on teurastaja... Ja kukat ja laulut eivät kaikei liioin voi palata!

Anna tukahutti pienen huokauksen. Hän oli hellästi kiintynyt Dianaan, ja he olivat aina olleet hyviä tovereita. Mutta hän oli jo kauan sitten saanut tuta, että kun hän siirtyi mielikuvituksen maailmoihin, sai hän kulkea yksikseen. Sinne johti lumottu polku, jolle ei edes hänen rakkain ystävänsäkään voinut häntä seurata.

Ukonilma puhkesi tyttöjen ollessa Carmodyssa. Mutta se meni pian ohi, ja kotimatka oli aivan viehättävä pitkin puiden reunustamia teitä, missä sadepisarat kimaltelivat oksissa, ja pienten vihannoivien laaksojen läpi, joissa vettävaluvat sanajalat leyhkiivät ilmaan ryödintuoksujaan. Mutta juuri kun he kääntyivät Vihervaaran tielle, huomasi Anna jotakin, joka turmeli täydellisesti häneltä maiseman kauneuden.

Oikealla heidän edessään levisi herra Harrisonin laaja, harmaanvihreä kaurapelto kosteana ja rehevänä, ja keskellä sitä hajasäärin, aina lihaviin, kiiltäviin kylkiin saakka sakean vihreän laihon peitossa ja tyynesti mulkoillen tyttöihin hiljalleen keinuvien kaurantähkien välitse, näkyi vaaleanruskea lehmä.

Anna päästi ohjokset ja nousi yhteenpuristetuin huulin ja ilmein, joka ennusti kaikkea muuta kuin hyvää märehäivälle lehmälle. Hän ei sanonut sanaakaan, mutta hän kiipesi kiireesti alas toiselle vaununpyörälle ja hypähti ketterästi aidan yli, ennenkuin Diana oli ehtinyt käsittää, mikä oli tarkoituksena.

— Anna, tule takaisin! kirkui hän, niin pian kuin hän oli saanut takaisin puhekykynsä. — Sinähän pilaat pukusi tuossa märässä kaurassa — katsohan, minkälaisen likareunan jo olet saanut! Eikä ikimaailmassa hän kykene yksinään ajamaan tuota lehmää ulos. Minun täytyy tietysti mennä hänelle avuksi.

Anna porhalsi märän kauran läpi kuin mieletön. Diana hypähti sukkelasti kärryiltä alas, sitoi hevosen lujasti paaluun, kohotti kauniin kotikutoisen pumpulihameensa hartioilleen, kapusi aidan yli ja riensi mielettömän ystävättärensä jälkeen. Hän juoksi nopeammin kuin Anna, jota hidastutti raskas ja läpimärkä hame, ja saavutti hänet pian. Heidän taaksensa jäi tallattu tie, joka oli omiaan saattamaan herra Harrisonin epätoivon partaalle, kun hän ennemmin tai myöhemmin sai sen nähdä.

— Mutta Anna, pysähdy toki! läähätti Diana parka. — Olen aivan hengästynyt, ja sinä olet märkä aivan ihoon asti.

— Minun täytyy — saada pois — lehmä — ennenkuin — herra Harrison — näkee sen, puhkui Anna. — En välitä — vaikka — vaikka hukkuisin — kunhan — vain — saamme — sen tehdyksi.

Mutta vaaleanruskean lehmän mielestä ei näyttänyt olevan mitään syytä lähteä pois mehevältä laidunmaaltaan. Molemmat hengästyneet tytöt eivät olleet tulleet sitä kovinkaan lähelle, ennenkuin se teki täyskäännöksen ja laukkasi vastakkaiseen pellon laitaan.

— Älä laske sitä! huusi Anna. — Juokse, Diana pieni, juokse!

Diana juoksi kuin ei milloinkaan ennen. Anna pani myöskin parastaan, ja lehmä ilkimys juosta hölkytli ympäri peltoa kuin noiduttu. Diana arveli kaikessa hiljaisuudessa, että se olikin noiduttu. Kesti kokonaista kymmenen minuuttia ennenkuin heidän onnistui päästä sen tielle ja ajaa se "hilan" läpi maantielle.

Ei maksa vaivaa kieltää, että Anna tällä hetkellä oli kaikkea muuta kuin lempeässä ja suopeassa mielentilassa. Eikä hän tullut paljoakaan iloisemmaksi nähdessään, että pienet kaksipyöräiset kärryt olivat seisahuneet maantielle juuri aidan taakse. Kärryissä istuivat herra Shearer Carmodysta ja hänen

poikansa ja molempien suu oli mitä leveimmässä irvistyksessä.

— Etköhän nyt mahtane katua, ettet myynyt lehmää minulle, kun halusin ostaa sen viime viikolla, virnisteli herra Shearer.

— Myyn sen nyt tällä hetkellä, jos haluatte sen saada, virkkoi sen tummanpunainen ja pörröinen omistajatar. — Saatte ottaa sen heti — tässä paikassa.

— Mainiota! Annan siitä kaksikymmentä dollaria, saman jonka tarjosin ennenkin, ja Jim voi ajaa sen suoraa päätä Carmodyyn. Se saa mennä kaupunkiin muun karjan mukana, jonka lähetän tänä iltana. Herra Reed Brightonista on jo kauan halunnut jerseylehmää.

Viisi minuuttia myöhemmin vaelsi Jim-poika lehmineen aivan rauhallisena pitkin ojanpiennarta, ja Anna, joka vastikään oli antanut loistavan esimerkin siitä, että päätös ja toiminta ovat naisella yhtä, ajoi pitkin Vihervaaran ylämäkeä kaksikymmentä dollaria kukkarossaan.

— Mitähän Marilla sanoo? tuumi Diana.

— Oh, siihen hän ei sekaannu, Dolly on minun oma lehmäni, ja me emme varmaankaan olisi saaneet kahtakymmentä dollaria enempää siitä huutokaupassa. Mutta, voi taivahan vallat, — jos herra Harrison katsahtaakaan kauraansa, hän paikalla huomaa, että lehmä on taas ollut siellä, ja minä kun annoin hänelle kunniasanani siitä, ettei sitä enää koskaan tapahtuisi! Hyvä, tämä on antanut minulle sen opetuksen, että on oltava varovainen kunniasanan antamisen suhteen, kun lehmät ovat kysymyksessä... Lehmään, joka voi hypätä yli tai murtautua meidän karsinamme aidan läpi — siihen totisesti ei ole luottamista.

Marilla oli mennyt tervehtimään rouva Lyndeä, ja kun hän tuli takaisin kotiin, tiesi hän kaikki tyyni Dollyn myymisestä ja sen poismenosta Jimin seurassa. Sillä rouva Lynde oli nähnyt suurimman osan kohtausta ikkunastaan ja arvannut lopun.

— Niin, voihan olla hyvä, että lehmä on mennyt menojaan, mutta kyllä sinä aina hätäilet niin tavattomasti ja teet kaiken ihan päätäpahkaa, Anna. Merkillinen elukka muuten, kun on voinut murtautua ulos karsinastaan! Se on varmasti puskenut irti muutamia lankkuja.

— En ole tullut katsoneeksi, sanoi Anna, mutta teen sen nyt. Merkillistä, ettei Martti vielä ole palannut! Varmaankin taas joku hänen tädeistään on ollut kuolemaisillaan. Minua melkein pelottaisi kuulua noin *kuolevaiseen* sukuun...

— Niin, Marttia ei löydä sieltä, minne hänet on pannut, se on varmaa, sanoi Marilla kuivasti.

Marilla oli juuri tarkastelemassa Annan kaupunkiotoksia, kun hän kuuli kimakan huudon takapihalta. Puoli minuuttia myöhemmin syöksyi Anna keittiöön, väännellen käsiään.

— Anna Shirley, mitä olet nyt saanut aikaan?

— Oi, Marilla, *mitä* minä teen? Tämä on ihan hirveätä! Ja kaikki tyyni on minun syytäni. Voi voi, minä en sitten ikinä opi ajattelemaan hiukkaakaan, vaan annan ymmärtämättömyyteni aina tehdä minulle kepposia!... Rouva Lynde on aina ennustanut, että minä ennemmin tai myöhemmin tulisin tekemään jotain kauheata, ja nyt olen sen tehnyt.

— Sinä olet vasta kärsivällisyyttä koetteleva tyttö, Anna. Mitä olet tehnyt?

— Myynyt herra Harrisonin lehmän — sen, jonka hän osti herra Belliltä — sen olen myynyt — karjakauppiaille... Dolly seisoo karsinassa ja märehcii heinää, ikäänkuin ei mitään olisi tapahtunut.

— Anna, sinä näet varmaankin unta!

— Niin, kunpa näkisinkin! Mutta minä olen kyllä niin hereillä kuin konsanaan, vaikka voisi luulla, että tämä on kamalaa kuumehourailua. Ja herra Harrisonin lehmä on Charlottetownissa tällä hetkellä. Oi, Marilla, luulin jo lakanneeni tuottamasta harmia itselleni ja muille, ja nyt olen kuitenkin joutunut pahimpaan kiikkiin, missä olen ollut koko elämässäni. Mihin nyt ryhdyn?

— En tiedä muuta neuvoa, kuin että sinun on mentävä puhumaan herra Harrisonin kanssa. Meidän täytyy tarjota hänelle omaa lehmäämme korvaukseksi, ellei hän tahdo ottaa rahoja. Meidän lehmämme on aivan yhtä kelvollinen kuin hänenkin.

— Tietysti hän on kauhean vihainen ja suuruksissaan tästä, huokasi Anna.

— Se on kyllä luultavaa. Hänellä näyttää olevan ärtyisä luonne. Jos haluat, menen minä

keskustelemaan hänen kanssaan.

— Ei toki, niin keho en sentään ole, huudahti Anna. — Kaikki tämä on minun syyntä, enkä totta tosiaan aio antaa Marihan joutua siitä kärsimään. Menen itse ja heti paikalla. Mitä pikemmin se on ohi, sitä parempi — oh, se tulee olemaan kauhea hetki...

Anna parka otti hattunsa ja kaksikymmentä dollariansa ja oli juuri ulos menossa, kun hän tuli katsahaneeksi avoimesta ruokasäiliön ovesta sisään. Pöydällä oli pähkinätorttu, jonka hän oli leiponut juuri samana aamuna — erikoisen herkullinen näky, vaaleanpunaisella sokerilla kuorrutettu ja koristeltu halkaistuilla saksanpähkinöillä. Se oli aiottu perjantai-illaksi, kun Avonlean nuorisolla oli kokous Vihervaaralla Yhteiskuntaa parantavan yhdistyksen muodostamiseksi. Mutta mitäpä olivat yksinpä tällaisenaan yhdistyksen jäsenet verrattuina niin julmasti väärästä kärsineeseen herra Harrisoniin?

Anna arveli, että tuon tortun pitäisi voida pehmittää minkä ihmisen sydän tahansa — semminkin tuollaisen vanhanpojan, jonka täytyi laittaa itse ruokansa — ja hän suloi sen nopeasti pahvilaatikkoon. Hän aikoi tarjota sen herra Harrisonille rauhan- ja sovinnonantimena.

— Jos hän nimittäin suo minulle tilaisuuden sanoa mitään, ajatteli hän huolissaan kiivetessään portaan yli ja kulkiessaan oikotietä suoraan peltojen poikki, jotka levittäytyivät siinä niin kullanhoidoissa unelmoivan elokuun illan vienoissa valaistuksessa. — Nyt tiedän, miltä tuntuu ihmisistä, jotka viedään mestauslavalle.

III.

HERRA HARRISONIN KOTONA.

Herra Harrisonin talo oli vanhanaikainen, matala, valkoiseksi rapattu rakennus, jonka takana oli sankka kuusimetsä.

Herra Harrison itse istui viiniköynnösten ympäröimällä verannallaan; hän oli paitahihasillaan ja veteli juuri iltasavujansa piipustaan. Kun hänelle selvisi, kuka oli tulossa polkua ylös, ponnahti hän penkiltä, pakeni saloon ja löi oven kiinni jälkeensä. Tämä käytöstapa oli vain epämiellyttävän hämmästyksen ilmaus, johon sekaantui hyvä annos häpeäntunnetta hänen eilisen kiivaan purkauksensa johdosta. Mutta se riisti kerrassaan sen vähäisen rohkeuden jäännöksen, joka oli jäljellä Annan sydämessä.

— Jos hän nyt jo on noin äkäinen, mitä sitten seuraakaan, kun hän saa kuulla, mitä minä olen tehnyt? ajatteli Anna puolittain epätoivoisena, ja sitten hän naputti ovelle.

Herra Harrison tuli kuitenkin avaamaan, hymyili hämillään ja pyysi häntä tulemaan sisään äänellä, joka oli hiljainen ja leppyisä, joskin hieman hermostunut. Piippunsa hän oli laskenut pois, ja nutun hän oli pannut ylleen; nyt hän tarjosi Annalle sangen kohteliaasti hyvin pölyisen tuolin, ja vastaanotto olisi kyllä tehnyt ehdottomasti miellyttävän vaikutuksen, ellei olisi ollut olemassa lörröttelevää papukaijaa, joka ilkeinä, kullanhoidoissa silmin kurkisteli häkkinsä rautaristikkojen läpi. Anna oli tuskin ehtinyt istuutua, ennenkuin Inkivääri avasi nokkansa ja huusi:

— Mitä herran nimessä tuolla nokkahauella on täällä tekemistä?

Ei ollut helppo ratkaista, kumman kasvot olivat punaisemmat, herra Harrisonin vai Annan.

— Älkää välittäkö papukaijasta, sanoi herra Harrison ja loi vihaisen silmäyksen Inkivääriin. — Se — se ei ymmärrä parempaa. Olen saanut sen veljeltäni, joka on merimies. Merimiehet eivät aina käytä hienointa kieltä, ja papukaijat ovat niin pahoja matkimaan.

— Niin, sen kyllä ymmärrän, sanoi Anna parka, joka oli kovasti tuskissaan ajatellessaan asiaansa.

Papukaija oli epäkohtelias, siitä ei ollut epäilystäkään, mutta ei maksanut vaivaa näytellä loukkautunutta. Jos on juuri myynyt vieraan miehen lehmän tämän tietämättä siitä tai antamatta suostumustaan, niin saa pitää hyvänä, jos hänen papukaijansa lausuu joitakin vähemmän imartelevia asioita. "Nokkahauki" ei ollut kuitenkaan niin sävyisä ja lauhkea, kuin hän muuten olisi voinut olla.

— Olen tullut puhumaan teille jostakin, herra Harrison, sanoi hän päättäväisesti. — Se koskee — se

koskee — tuota jersey lehmää.

— Varjelkoon, huudahti herra Harrison tuskastuneena, onko se nyt taas mennyt minun kauraani? No noh, no noh — eihän ole niin vaarallista, jos se on sattunut sen tekemään... Minä — minä olin kai hieman kiivastunut eilen, täytyy tunnustaa... Ei tee mitään, jos se on tehnyt sen.

— Ah, kunpa olisikin vain se kysymyksessä, huokasi Anna. — Mutta tämä on kymmenen kertaa pahempaa, En luule — Varjelkoon — ei se toki liene mennyt vehnäpeltooni?

— Ei, ei — ei vehnään... Mutta — Sitten se on mennyt kaalimaahan! Se on syönyt suuhunsa minun muhkeat kaalinkupuni, joita koko ajan olen aikonut näyttelyyn! Senkin vietävä!

— Se ei ole mennyt kaaliin, herra Harrison. Kerron teille kaikki tyyni — juuri sen vuoksi olen tullut tänne — mutta olkaa hyvä älkääkää keskeyttäkö minua! Se hermostuttaa minua niin kovin. Antakaa minun kertoa, mitä minulla on sanottavaa, ja vaietkaa, kunnes olen lopettanut — sitten kyllä puhutte suunne puhtaaksi, arvaan minä, lopetti Anna, mutta sentään vain ajatuksissaan.

— No nyt minä vain kuuntelen, sanoi herra Harrison hän piti todellakin sanansa. Mutta Inkivääri ei katsonut minkään vaikenemislupauksen häntä sitovan, vaan puuttui Pinomaa puheeseen "nokkahauki" huutoineen, kunnes Anna tunsu itsensä hyvin hämmentyneeksi ja onnettomaksi.

— Suljin eilen jerseylehmämme aitaukseen, jossa meillä on tapana lypsää. Aamulla menin Carmodyyn, ja kun ajoitin takaisin, näin vaaleanruskean lehmän teidän kaurassanne, Diana ja minä hätistimme sen pois, ja te ette voi kuvitella, mikä työ siinä oli... Olin niin kauheasti väsyksissä ja menehtynyt ja märkänä ja vihoissani — ja samalla hetkellä ajoi herra Shearer ohi ja tarjoutui ostamaan lehmän. Myin sen paikalla hänelle kahdestakymmenestä dollarista. Siinä tein väärin. Minun olisi luonnollisesti pitänyt odottaa ja neuvotella Marillan kanssa. Mutta minä olen niin kauheasti taipuvainen hätiköimiseen — sen tietävät kaikki, jotka tuntevat minut... Herra Shearer otti lehmän heti mukaansa lähettääkseen sen iltajunalla.

— Nokkahauki! sanoi Inkivääri syvästi halveksivalla äänellä.

Silloin herra Harrison nousi, ja kasvoissa ilme, joka olisi säikäyttänyt jokaista muuta lintua paitsi papukaijaa, kantoi hän Inkiväärin häkin viereiseen huoneeseen ja sulki oven. Inkivääri ulisi, vinkui ja manasi ja käyttäytyi tavalla, joka täydellisesti oli sen maineen mukainen. Mutta huomattessaan olevansa yksin se vaipui juroon äänettömyyteen.

— Suokaa anteeksi ja jatkakaa, sanoi herra Harrison ja istuutui jälleen. — Merimies-veljeni ei saanut tuota lintua koskaan käyttäytymään ihmisiksi.

— Ajoin kotiin, ja juotuamme teetä menin karja-aitaukseen. Herra Harrison — Anna kumartui eteenpäin ja risti kätensä entiseen lapselliseen tapaansa, samalla kun hänen suuret harmaat silmänsä katsoivat rukoilevina herra Harrisonin neuvottomiin kasvoihin — oma lehmäni seiso karsinassa. Se lehmä, jonka olin myynyt karjakauppiaille, oli teidän.

— Varjelkoon! huudahti herra Harrison, ylen ällistyneenä tästä aavistamattomasta lopusta. — Sehän oli perin ihmeellinen tapaus!

— Oh, ei ole lainkaan mitään ihmeellistä siinä, että minä saan aikaan ikävyöksiä itselleni ja muille ihmisille, sanoi Anna nöyrästi. — Olen siitä tunnettu. Voisi kai otaksua, että minun olisi pitänyt päästä siitä tällä iällä — mutta älkää luulkokaan!... Herra Harrison, onko liian uskallettua toivoa, että annatte minulle anteeksi? Pelkään, ettei enää käy päinsä hankkia takaisin teidän lehmäanne, mutta tässä on teille ainakin sen hinta — tai saatte ottaa minun lehmäni sen sijasta, jos mieluummin haluatte sen. Se on oikein mainio lehmä. Enkä voi sanoa tulkita, kuinka pahoillani olen tästä kaikesta.

— No no, pikku neiti, ei puhuta siitä enää, sanoi herra Harrison ystävällisesti. — Se ei merkitse mitään — ei kerrassaan mitään... Kun onnettomuus on tullakseen, niin — Minä myöskin hätiköin sangen usein — teen ja puhun sellaista, mitä myöhemmin kadun. Mutta en mahda sille mitään, ja ihmiset saavat pitää hyvänään minut sellaisena kuin olen... Niin, sen vain sanon, että jos tuo kirottu lehmä olisi ollut näyttelykaalissani... Mutta sehän ei ollut siellä, joten ei ole tapahtunut mitään vahinkoa. Kiitos vain, otan kyllä teidän lehmänne sen sijasta, koska kumminkin haluatte päästä eroon siitä.

— Kiitoksia, hyvä herra Harrison! Olen niin iloinen, kun ette ole suutuksissanne. Pelkäsin kovasti, että vihastuisitte.

— Ja pelkäsitte kai aivan hirveästi, kun teidän täytyi tulla tänne kertomaan siitä minulle kaiken sen melun jälkeen, jonka nostin eilen — eikö totta? Mutta teidän ei pidä niin paljon välittää minun töistäni ja toimistani. Olen vanha äkäpussi, nähkääs, ja totuus julki — se on minun tunnuslauseeni — vaikka se

hieman sorahtaisikin toisten ihmisten korvissa.

— Rouva Lynde sanoo myöskin aina totuuden, sanoi Anna, ennenkuin oli ehtinyt punnita sanojaan.

— Kuka? Rouva Lyndekö? Ette kai ikimailmassa aio verrata minua tuohon kielikelloon! sanoi hera Harrison suuttuneena. — Hän ja minä — meitä ei toki voine mainita samana päivänä! Mitä tuossa laatikossa on?

— Kaakku, sanoi Anna viekkaasti. Iloissaan herra Harrisonin odottamattomasta suopeudesta hän tunsikin elinvoimiensa nopeasti elpyvän. — Olen ottanut sen mukaani teille — arvelin, ettei teillä ehkä ole kovinkaan usein kaakkuja.

— Ei, eihän toki, se on kyllä totta... Mutta olen hyvin ihastunut kaakkuun. Lausun todellakin sulimmat kiitokset... Se näyttää hyvältä päältä katsoen — toivottavasti se on samanlaista läpeensä. Hohhoi, nyt kelpaa herkutella!

— Se on varmasti hyvää, sanoi Anna iloisella itseluottamuksella. — Olen leiponut aikoinani kaakkuja, jotka eivät ole olleet hyviä, sen voi rouva Allan todistaa, mutta tämän suhteen ei ole mitään vaaraa. Tein sen oikeastaan Yhteiskuntaa parantavalle yhdistykselle, mutta voin tehdä sille uuden.

— Mutta pikku neidin on autettava minua sen syömisessä. Minä panen kattilan tulelle, että saamme kupin teetä. Maistuisikohan se?

— Saanko minä laittaa teen? kysyi Anna varovasti.

Herra Harrison naurahti hyväntuulisesti.

— Huomaan, ettei teillä ole paljon luottamusta minun teenlaittamiskykyyni. Mutta siinä erehdytte... Voin valmistaa niin hyvää teetä kuin konsanaan olette juonut. Mutta käykää käsiksi nyt vain! Onneksi satoi viime sunnuntaina, niin että meillä on yllin kyllin puhtaaksi pestyjä astioita...

Anna nousi ja ryhtyi heti toimeen. Hän huuhtoi teekannun monessa vedessä, ennenkuin hän pani siihen teen. Sitten hän lakaisi hellan harjalla ja kattoi pöydän. Kupit ja lautaset hän haki säiliöstä. Tämän säiliön tila kauhistutti häntä, mutta viisaasti kylläkin hän piti suunsa kiinni. Herra Harrison näytti hänelle, mistä hän hakisi leipää, voita ja persikkahillopurkin. Anna koristi pöydän puutarhasta poimimallaan kukkaviholla eikä ollut näkevinään pöytäliinan tahrapilkkuja.

Pian oli tee valmista, ja Anna huomasi istuvansa vastapäätä herra Harrisonia hänen oman pöytänsä ääressä. Anna kaatoi hänelle teetä ja pakisi hänen kanssaan vaivattomasti koulusta, hyvistä ystävistään ja tulevaisuuden suunnitelmistaan. Hän tuskin uskoi omien aistimiensä todistusta...

Herra Harrison oli tuonut Inkiväärin jälleen sisään sanoen syyksi, että lintu parka ikävystyi kauheasti. Anna, joka tunsikin, että hän tällä hetkellä voisi antaa anteeksi kaiken ja kaikille, tarjosi sille kermaan kastetun sokuripalan. Mutta Inkiväärin tunteita oli syvästi loukattu, ja se torjui kaikki lähentelemisyrietykset. Se istui äkeänä ja loukkaantuneena orrellaan ja pörrötti höyheniään, kunnes se näytti aivan suurelta viheriän ja kullan kirjavalta pallolta.

— Miksi sanotte sitä Inkivääriksi? ihmetteli Anna, joka piti nimistä, joilla oli merkitystä, ja jonka mielestä "Inkivääri" ei ollut sopusoinnussa sen koreitten värien kanssa.

— Merimiesveljeni se antoi sille tuon nimen. Hän oli aina niin ihastunut pikkupurkeissa säilytettyyn inkiväärihilloon. Tuo lintu ei ole minulle niinkään samantekevä, sen saatte uskoa... Sillä on luonnollisesti virheensä. Olen saanut niellä aika paljon harmia sen vuoksi, mutta otan sen tyynesti... Muutamat loukkaantuvat siitä, että se kiroilee, mutta en ole voinut saada totutetuksi sitä siitä pois. Olen koettanut — ja muut ihmiset myöskin. Muutamilla on ennakkoluuloja papukaijoihin nähden. Sehän on idioottimaista. Minä pidän niistä. Minulla on paljon seuraa Inkivääristä. Ei mikään voisi saada minua — luopumaan tuosta linnusta — ei mikään maailmassa, hyvä neiti.

Herra Harrison sinkautti viimeisen lauseen niin kiivaasti, kuin olisi hän epäillyt Annalla olevan joitakin salaisia aikeita kavaltaa Inkivääriä häneltä. Mutta Anna oli alkanut pitää tuosta pienestä omituisesta ukosta, jonka oli niin vaikea pysyä yhdessä kohti, ja ennenkuin teenjuonti oli lopussa, he olivat oikein hyviä ystäviä. Herra Harrison tutustui lähemmin Yhteiskuntaa parantavaan yhdistykseen ja näytti taipuvaiselta antamaan sille hyväksymisensä.

— Sitä kannattaa kuulla! Jatkakaa te vain! Parannuksia tarvitaan totisesti vähän joka puolella tässä yhteiskunnassa — ihmisten keskuudessa myös.

— Oh, enpä juuri tiedä, sanoi Anna nopeasti.

Itselleen tai kaikkein läheisimmille ystävilleen voi hän kyllä myöntää, että Avonlealla ja sen asukkailla oli pienet epätäydellisyytensä, jotka muuten luonnollisesti olivat perin helposti poistettavissa. Mutta oli toista kuulla vasta seudulle muuttaneen "ulkoseurakuntalaisen", kuten ukko Harrisonin, istuvan siinä lausumassa arvostelevia mielipiteitä.

— Minun mielestäni Avonlea on viehättävä paikka, ja ihmiset samoin ovat hirmuisen miellyttäviä ja hauskoja, sanoi hän jonkun verran painokkaasti.

— Ohoh, luulenpa, että sieltä löytyy hieman pippuriakin, sanoi herra Harrison katsahtaen häntä vastapäätä oleviin tulipunaisiin poskiin ja moittiviin silmiin. — Se kuuluu kaiketi hiusten väriin! Kaikin mokomin, Avonlea on sangen hyvä paikka, muuten en olisi asettunut tänne; mutta tottahan teidänkin täytynee myöntää, että sitä haittaavat muutamat virheet?

— Ne vaikuttavat vain sen, että pidän siitä sitä enemmän, sanoi uskollinen Anna. — En pidä paikoista enkä ihmisistä, joilla ei ole mitään virheitä. Aivan virheetön ihminen on varmaankin hirveän ikävä. Rouva White sanoo, ettei hän ole koskaan tavannut virheetöntä ihmistä, mutta on kyllä kuullut kyllikseen puhuttavan eräästä sellaisesta — hänen miehensä ensimmäisestä vaimosta. Eikö teidän mielestänne olisi hyvin ikävää olla naimisissa miehen kanssa, jonka ensimmäinen vaimo olisi ollut mallikelpoinen joka suhteessa?

Vielä sietämättömämpää olisi olla naimisissa tuon virheettömän mallivaimon kanssa, huudahti herra Harrison osoittaen äkkiä sellaista kiihkeyttä, että se tuntui sangen vaikealta ymmärtää.

Teetä juotua Anna pyysi saada pestä kupit ja lautaset, vaikka herra Harrison vakuutti hänelle, että hän vielä tuli toimeen useita viikkoja ilman astiain pesua. Mieluimmin hän olisi tahtonut lakaista koko lattian, mutta luutaa ei näkynyt missään, ja häntä ei haluttanut kysyä missä sitä pidettiin. Olisihan voinut sattua, ettei sitä ollut olemassakaan.

— On hauskaa, jos silloin tällöin pistäydytte sisään juttelemaan, tuumi herra Harrison Annan sanoessa hyvästi.

— Mehän emme asu kaukana toisistamme, ja naapurisopu on hyvä asia. Tuo yhdistys, josta puhuitte, herättää todella hieman mielenkiintoani... Kuka tietää, mitä se voi saada aikaan. No, kenen kimppuun aiotte ensiksi hyökätä?

— Emme aiokaan nähdä vaivaa ihmisten suhteen — aiomme parantaa vain paikkoja, sanoi Anna ystävällisellä äänellä. Eihän vain ukko Harrisonilla ollut tarkoituksena pitää pilkkanaan heidän suunnitelmaansa?

Hänen mentyään istui herra Harrison ikkunassa ja katsoi hänen jälkeensä — tuota hentoa ja notkeata tyttöstä, joka kevein askelin sipsutti pellon yli laskevan auringon tummanpunaisessa hohteessa.

— Olen kärtyinen ja töykeä vanha karhu, sanoi hän ääneen, mutta jokin tuossa tyttölapsessa saattaa minut tuntemaan itseni elpyneeksi ja nuorentuneeksi — ja tämä tunne on niin miellyttävä, että tahtoisin mielelläni saada sen uudistetuksi silloin tällöin.

— Mitä tuolla nokkahauella on täällä tekemistä? vinkui Inkivääri uhkaavasti.

Herra Harrison heristi nyrkkiään papukajjalle.

— Senkin paatunut lintu, mutisi hän, melkein toivoisin, että olisin vääntänyt sinulta niskat nurin kun veljeni toi sinut kotiin... Olet kun oletkin saanut aikaan paljon kiusaa minulle...

Anna kiiruhti kotiin iloisin askelin ja kertoi heti seikkailunsa Marillalle. Tämä oli ollut hyvin huolissaan hänen pitkästä poissaolostaan ja oli juuri aikeissa lähteä ulos häntä etsiskelemään.

— Tämä on sentään oikein miellyttävä ja hyvä maailma, kun kaikki käy ympäri, päätteli Anna sangen tyytyväisin mielin. — Rouva Lynde valitteli taannoin, että kaikki oli niin vastahakoista — jos odottaa jotain hauskaa, tulee kaikesta pannukakku eikä mikään ole sellaista kuin luulee... Niin, sekin on ehkä totta. Mutta asiassa on toinenkin puoli. Ikävyydet eivät liioin aina ole niin vaikeita, kuin kuvitelemme — ne päättyvät usein paljon paremmin kuin olemme uskaltaneet toivoa... Nyt juuri iltapäivällä menin herra Harrisonin luo ja hätäilin hirveästi siitä, mitä minulla oli odotettavissa... Sen sijaan hän oli oikein kiltti, ja minulla oli melkein hauskaa hänen luonaan... Luulen, että meistä ajan oloon voi tulla oikein hyvät ystävät, jos vain molemmin puolin olemme hieman anteeksiantavaisia toisillemme... Missään tapauksessa, Marilla, en koskaan enää myy lehmää, ennenkuin tiedän, kenen se on. Ja papukaijoja en voi sietää!

IV.

ERILAISIA MIELIPITEITÄ.

Eräänä iltana auringon laskiessa seisoivat Jane Andrews, Gilbert Blythe ja Anna Shirley yhdessä aidan vieressä hiljaa humisevien kuusenoksien varjossa, juuri siinä, missä Koivukäytävä-niminen oikotie liittyi valtatiehen. Jane oli viettänyt iltapäivän Annan luona, joka nyt saattoi häntä kappaleen matkaa kotiin päin; aidan vieressä he olivat tavanneet Gilbertin, ja nyt kaikki kolme seisoivat puhellen tärkeästä huomispäivästä.

Sillä tämä huomispäivä oli syyskuun ensimmäinen, jolloin koulujen piti alkaa. Janen piti mennä Newbridgeen ja Gilbertin Valkorantaan.

— Teillä on kummallakin eräs etu minuun verrattuna, huokasi Anna. — Saatte opettaa lapsia, jotka eivät tunne teitä, mutta minun on opetettava omia entisiä koulutovereitani, ja rouva Lynde sanoo, etten varmastikaan saa aikaan mitään "respektiä", ellen heti alunpitäen ole hirveän "mahtava". Mutta minä en lainkaan usko, että opettajan on oltava "mahtava". Oi, kuinka vastuunalaista onkaan ohjata lapsia!

— Ei se käyne meiltä huonommin kuin muiltakaan, sanoi Jane tyyntytellen.

Janea ei rasittanut halu vaikuttaa erikoisen voimakkaasti ja syvästi oppilaisiinsa. Hän aikoi ansaita vuosipalkkansa, olla hyvissä väleissä koulun johtokunnan kanssa ja ehkä saada ystävällisen tunnustuksen koulun tarkastajalta. Pitemmälle ei hänen kunnianhimonsa tähdännyt.

— Pääasia on, että järjestys pysyy, ja saadakse sen aikaan täytyy opettajan kaikeksi olla aika ankara toisinaan. Elleivät minun oppilaani tottele, saavat he syyttää itseään.

— Mitä aiot tehdä?

— Antaa heille kelpo selkäsaunan tietysti.

— Ei, Jane, sitä et tarkoita, huudahti Anna kauhistuneena. — Jane, sitä et voisi tehdä!

— Totta kai, miksikäs en, jos he ansaitsevat sen, sanoi Jane hyvin varmalla äänellä.

— En koskaan voisi lyödä lasta, julisti Anna yhtä suurella varmuudella. — En usko ensinkään, että sillä keinoin voitetaan mitään. Neiti Stacy ei koskaan lyönyt ainoatakaan meistä ja kuitenkin istuimme hänen edessään kuin kynttilät! Herra Phillips sitävastoin, hän läimäytteli ja kävi kiinni aina ja alituisesti, ja saiko hän silti pidetyksi mitään järjestystä? E-ei, siitä se ei riipu. On parempia keinoja kuin tukistaminen ja korvapuustit. Minä koetan voittaa oppilasteni kiintymyksen, ja silloin he haluavat tehdä, mitä pyydän heiltä.

— Mutta jos he eivät tee siitä huolimatta? sanoi epäuskoinen Jane.

— No niin, missään tapauksessa en heitä lyö. Sillä en kuitenkaan voittaisi mitään. Jane, älä huoli lyödä lapsiasi, tekivät he mitä tahansa!

— Mikä on sinun mielipiteesi asiasta, Gilbert? kysyi Jane. — Etkö luule, että on muutamia lapsia, jotka todella tarvitsevat selkäsaunaa silloin tällöin?

— Eikö sinun mielestäsi ole sekä julmaa että raakaa lyödä lasta — lasta, olipa se sitten minkälainen tahansa? huudahti Anna kasvot punaisina mielenliikutuksesta.

— Niinpä niin, sanoi hitaasti Gilbert, joka epäröi, seuratako todellista vakaumustaan vaiko toivomustaan mukautua Annan ilmeiseen odotukseen, — asiaahan voidaan katsoa kahdelta puolelta... En luule, että on hyvä usein käyttää sitä rangaistusta, josta puhutte. Minä arvelen aivan kuin sinä, Anna, että on sopivampiakin keinoja käytettävissä, nimittäin tavallisissa tapauksissa — ruumiillista rangaistusta on käytettävä vain hätätilassa. Mutta toiselta puolen voi Janekin olla oikeassa; luulen, että välistä joutuu tekemisiin lasten kanssa, joihin ei pysty mikään muu, ei hyvä eikä paha, jotka siis jonkun kerran tarvitsevat selkäsaunaa ja joille se tekee hyvää. Ruumiillista rangaistusta viimeisenä hätäkeinona — se on oleva minun sääntöni.

Gilbert oli nyt koettanut tehdä oikeutta kummallekin väittelevälle ystävättärelle, ja seurauksena oli kuten tavallisesti — kumpikaan ei ollut tyytyväinen. Jane nytkäytti niskojaan.

— Minä läimäytän penikoitani heti kun he ovat ilkeitä. Se on yksinkertaisin ja mukavin keino saada heidät kilteiksi.

Anna loi Gilbertiin katseen, joka oli täynnä pettymystä.

— En koskaan lyö lasta, toisti hän lujalla äänellä. — Olen vakuutettu siitä, ettei se ole oikein eikä tarpeellista.

— Oletahan, että joku poika kiukuttelee ja äksyilee, kun käsket hänen tekemään jotakin, sanoi Jane.

— Silloin jätän hänet koulun loputtua jälkeen muista ja puhun ystävällisesti, mutta varmasti hänen kanssaan, sanoi Anna. — Jokaisessa ihmisessä on jotain hyvää, kun vain osaa sen kaivaa esiin. Opettajan velvollisuus on houkutella se esiin ja kehittää sitä. Niin sanoi kasvatusopin opettajamme seminaarissa meille, senhän kyllä muistat. Luuletko saavasi houkutelluksi jostakin lapsesta hyvän esille lyömällä sitä? Et varmastikaan.

— Etkö lainkaan aio rangaista lapsia, kun he käyttäytyvät huonosti? kysyi Gilbert.

— Kyllä, siihen on kaiketi pakko, vaikka hirveän ikävää se tulee olemaan. Annan heille jälki-istuntoa tai panen heidät nurkkaan tai määrään heidät kirjoittamaan niin ja niin monta riviä.

— Et kai aio rangaista tyttöjä asettamalla heidät istumaan poikien viereen, sanoi Jane pisteliäästi.

Gilbert ja Anna katsoivat toisiinsa ja hymyilivät hieman hämillään. Kerran oli sattunut, että Anna oli rangaistukseksi saanut istua Gilbertin vieressä, ja sen seuraukset olivat olleet sekä ikäviä että pitkällisiä.

— Hätä keinon keksii, sanoi Anna filosofisesti heidän erotessaan.

Anna meni takaisin Vihervaaralle Koivukäytävää pitkin, joka lepäsi varjoisana, suhisevana ja sanajalkojen tuoksun täyttämänä, Orvokkien laakson läpi ja ohi "Kuisi, kuisi, pajun", jossa auringonsäteet leikkivät piilosilla toistensa kanssa lehvien alla — kaikki rakkaita paikkoja, joille hän ja Diana olivat antaneet nimet kauan sitten. Hän kulki hitaasti, nautti metsän ja niityn ihanuudesta ja tähtien valaisemasta kesäillan hämystä ja pohti samalla niitä uusia velvollisuuksia, jotka hän ottaisi hartioilleen huomispäivästä alkaen. Kun hän tuli Vihervaaran pihalle, tunkeutui rouva Lynden kuuluva ja tähdellinen ääni avoimesta keittiön ikkunasta.

— Rouva Lynde on tullut tänne antaakseen minulle hyviä neuvoja huomispäivän varalta, ajatteli Anna vetäen suunsa pieneen irvistykseen, mutta luulen olevan parasta pitää varansa! Hänen hyvät neuvonsa ovat kuin pippuria — erinomaisia pienissä annoksissa, mutta epämiellyttävän ärsyttäviä suurina määrinä. Juoksen sen sijaan tieheni juttelemaan hetkiseksi herra Harrisonin kanssa.

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, jolloin Anna kävi herra Harrisonia tervehtimässä tuon surullisen hauskan lehmäjutun jälkeen. Hän oli ollut siellä monena iltana, ja hän ja tuo ihmeellinen erakko olivat nyt hyvin hyviä ystäviä, vaikka oli tosin hetkiä, jolloin Annasta tuo "suorasukaisuus", josta hän itse oli niin ylpeä, oli hiukan kiusallista. Inkivääri katseli häntä yhä epäluuloisin silmin eikä koskaan jättänyt tervehtimättä häntä tuolla pilkallisella "nokkahauki"-huudolla.

Herra Harrison oli turhaan koettanut kitkeä linnustaan tätä rumaa tapaa hypähtämällä sukkelasti paikaltaan joka kerta kun näki Annan tulevan ja huutamalla:

— Varjelkoon — tuossa taas tulee tuo herttainen pikku tyttö! — tai jotain yhtä imartelevaa. Mutta Inkivääri äkkäsi heti hänen tarkoituksensa eikä mennyt loukkuun. Anna ei koskaan saanut tietää, kuinka monta kohteliaisuutta herra Harrison sanoi hänestä hänen selkensä takana — Annan läsnäollessa hän visusti piti ne omina tietoinaan.

— Vai niin, te olette ollut ulkona metsässä ja taitellut vitsoja huomiseksi, tervehti hän, kun Anna nousi hänen eteisenportaitansa.

— E-en toki, sen voin vakuuttaa, sanoi Anna harmistuneena. Hän oli erinomainen leikinlaskun esine, siksi että hän otti kaikki asiat niin syvällisen vakavasti. — Vitsaa ei koskaan tule näkymään minun koulussani, herra Harrison. Karttapuikko minulla luonnollisestikin täytyy olla, mutta sitä käytän ainoastaan osoittamiseen.

— Niin niin, viivoitinhan kelpaa myöskin pahimmissa tapauksissa.

— Ei siihen mitä te tarkoitatte. En aio koskaan lyödä oppilaitani.

— Siunaa ja varjele, huudahti herra Harrison teeskentelemättömän hämmästyksen vallassa, kuinka te sitten menettelette pitääksenne heitä aisoissa?

— Pidän heitä aisoissa voittamalla heidän kiintymyksensä, herra

Harrison.

— Se ei vetele, sanoi herra Harrison, se ei lainkaan vetele, Anna. "Jos säästät vitsaa, niin pilaat lapsen", sanotaan. Kun minä kävin koulua, löylytti opettaja minut joka ainoa päivä, sillä hän sanoi, että ellen aivan vastikään ollut tehnyt mitään konnankoukkuja, niin suunnittelin varmasti paraillaan jotain uutta.

— Tavat ovat muuttuneet teidän kouluajoistanne, herra Harrison.

— Mutta ei ihmisluonto. — Muistakaa minun sanoneeni — nulikoita ei koskaan saa pysymään siivolla, ellei ole vitsaa ulottuvilla. Se on sula mahdottomuus.

— Aion ainakin ensin koettaa, vastasi Anna, jolla oli hyvin luja tahto ja joka piti kiihkeästi kiinni vakaumuksestaan.

— Tepä olette aika jääräpää, arveli herra Harrison.

— No niin? saammehan nähdä. Jonakin kauniina päivänä

te ihan raivostutte — ihmiset, joilla on tuollainen tukanväri, ovat hyvin pikavihaisia — silloin unohtatte kaikki kauniit mielipiteenne ja pieksätte koko joukon järjestään... Te olette muuten aivan liian nuori osataksenne opettaa — aivan liian nuori ja lapsellinen.

Siitä oli kuitenkin seurauksena, että Anna sinä iltana meni hyvin apeilla mielin ja masentuneena levolle. Hän nukkui huonosti ja oli niin kalpea ja juhlallinen aamiaispöydässä seuraavana aamuna, että Marillaa huolestutti ja hän laittoi hänelle kupin kiehuvan kuumaa seljateetä. Anna joi sen kärsivällisesti pienin siemauksin, vaikkei hän voinutkaan ymmärtää, mitä hyötyä seljateestä saattoi olla. Kunpa se olisi ollut jotakin taikajuomaa, joka olisi kyennyt antamaan hänelle ikää ja viisautta — silloin olisi Anna tyhjentänyt sitä vaikka litran silmää räpäyttämättä.

— Marilla, ajatteles, jos en kykenisikään opettajaksi!

— Se ei käy selville heti yhdestä päivästä, ja sinullahan on monta päivää edessäsi, sanoi Marilla. — Sinun vikasi on siinä, Anna, että toivot voitavasi opettaa noille lapsille kaikkea auringon alla, ja luulet heti voitavasi kitkeä heistä pois virheet. Ja ellet siinä onnistu, luulet, ettet kykene mihinkään.

V.

OPETTAJANEIDIN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ.

Kun Anna tänä aamuna saapui kouluun — ensi kertaa hän oli kulkenut Koivukäytävää näkemättä ja kuulematta sen ihanuutta — oli kaikki rauhallista ja hiljaista.

Edellinen opettajatar oli totuttanut lapset istumaan kunnollisesti paikoillaan hänen sisään tullessaan, ja kun Anna astui koulusaliin, tapasi hän somia rivejä aamunraikkaita kasvoja ja kirkkaita, uteliaita silmiä. Hän ripusti hattunsa nauhaan ja asettui sitten oppilaittensa eteen kaikessa hiljaisuudessa toivoen, ettei hän olisi niin pelokkaan ja typerän näköinen, kuin hän tunsii olevansa, ja etteivät he huomaisi, kuinka hän vapisi.

Hän oli istunut valveilla lähes kahteentoista edellisenä iltana ja saanut kokoon kyhätyksi pienen sievän puheen, jolla hän aikoi tervehtiä oppilaitaan koulun alkajaisiksi. Hän oli muovailnut ja parannellut sitä sangen suurella vaivalla ja oli opetellut sen ulkoa. Se oli sangen hyvä puhe, ja siinä oli useita oikein hyviä ajatuksia molemminpuolisesta avusta ja vakavasta pyrkimyksestä saavuttamaan tietoja. Ainoa vika oli, ettei hän muistanut nyt siitä sanaakaan...

Ajan kuluttua, joka tuntui hänestä olevan vuoden pituinen — itse asiassa se kesti kymmenen sekuntia — sanoi hän laimealla äänellä:

— Olkaapa kilttejä ja ottakaa Raamattunne esille! — jonka jälkeen hän hengästyneenä vaipui tuolille sen hälinän ja pulpettien kansien paukkeen suojassa, joka nyt seurasi. Lasten lukiessa värssyjään koetti Anna koota harhailevia ajatuksiaan ja mittaili samalla silmillään tuota pientä pyhiinvaeltajajoukkoa, jonka hän nyt johtaisi pitkälle vaellusmatkalle.

Useimmat heistä hän tunsu sängen hyvin. Hänen omat luokkatoverinsa olivat lopettaneet koulunsa viime vuonna, mutta muut olivat nauttineet opetusta hänen kanssaan yhdessä, paitsi ensimmäinen valmistava luokka ja kymmenkunta lasta, joitten vanhemmat hiljakkoin olivat muuttaneet Avonleaniin. Luonnollisestikin he voivat olla samanlaisia visapäitä kuin muutkin — mutta toiselta puolen voisi ehkä olla joku nerokin heidän joukossaan... Tämä ajatus vaikutti sanomattoman kannustavasti.

Anthony Pye istui itseksensä eräällä reunapaikalla. Hänellä oli tummat ja jurot pikku kasvot ja hän tuijotti Annaan mustissa silmissään vihamielinen ilme. Anna päätti heti voittaa tuon pojan kiintymyksen ja koota hehkuvia hiiliä Pyen perheen päälle.

Toisessa nurkassa istui muuan vieras poika yhdessä Arty Sloanen kanssa, pieni pilttinen, joka oli sängen terhas näköinen pikku nykerönenineen, kesakkoisine kasvoineen ja suurine vaaleansinisine silmineen, joita ympäröivät vaaleat silmäripset. Se oli luultavasti Donnellin poika, ja kasvojen yhdennäköisyydestä päättäen istui hänen sisarensa käytävän toisella puolen Mary Bellin vieressä.

Anna tuumaili minkälainen äiti tytöllä oli, kun hän voi lähettää hänet kouluun sillä tavoin puettuna. Tytöllä oli yllään haalistunut vaaleanpunainen, runsaasti pitsitetty silkkileninki, tuhraantuneet valkeat vuohennahkakengät ja silkkisukat. Hänen punaisenkeltainen tukkansa oli koottu äärettömäksi joukoksi sotkuisia ja töröttäviä kiharoita, joita koristi valtainen, vaaleanpunainen nauharuusuke, suurempi kuin itse pää. Ilmeestä päättäen hän oli erittäin tyytyväinen olemukseensa.

Kalpea pieni olento, jonka pehmoinen, silkinhieno vaaleanruskea tukka laskeutui tasaisina laineina olkapäille, oli varmaankin Annetta Bell, otaksui Anna. Hänen vanhempansa olivat hiljakkoin muuttaneet asuntoa, niin että he olivat joutuneet Avonlean koulupiiriin. Kolme kalvakkaa pikku tyttöä, jotka istuivat lähekkäin saman pulpetin ääressä, olivat varmasti Cotton-nimisiä, eikä voinut olla epäilystäkään siitä, että tuo pikku kaunotar, jolla oli pitkät ruskeat kiharat ja mantelinmuotoiset silmät ja joka loi kiemailevia katseita Jack Gillisiin Uuden Testamenttinsa laidan yli, oli Prillie Rogerson, jonka isä äskettäin oli mennyt uusiin naimisiin ja noutanut Prillien kotiin isoäidin luota Graftonista.

Eräs pitkä, kömpelö tyttö, joka istui seinänvierustalla ja jolla tuntui olevan enemmän käsiä ja jalkoja kuin hän tarvitsi, antoi Annalle jonkun verran ihmettelyn aihetta. Myöhemmin hän sai tietää, että hänen nimensä oli Barbara Shaw ja että hän oli tullut asumaan erään sukulaisen luo Avonleaniin. Sittemmin hän teki myöskin sen huomion, että jos Barbaran joskus onnistui kulkea käytävää ulos kompastumatta omiinsa tai jonkun muun jalkoihin, piirsivät hänen toverinsa suuren ristin seinälle tuon harvinaisen tapauksen kunniaksi.

Mutta kun Annan katse osui sen pojan silmiin, joka istui etupenkillä suoraan häntä vastapäätä, kävi omituinen pieni vavistus hänen lävitseen, ikäänkuin hän todellakin olisi löytänyt neronsa... Hän tiesi, että tämän täytyi olla Paul Irving ja että rouva Rakel Lynde kerrankin oli ollut oikeassa ennustaessaan, että hän olisi erilainen kuin muut Avonlean lapset. Vielä enemmänkin — Anna huomasi heti, että hän erosi kaikista muistakin lapsista, ja että sielu, joka oli hänen oman sielunsa läheistä sukua, katseli häntä vastaan noista hyvin tummista sinisistä silmistä, jotka niin luottavaisesti olivat häneen suunnatut.

Hän tiesi, että Paul oli kymmenvuotias, mutta hän ei näyttänyt enempää kuin kahdeksanvuotiaalta. Hänellä oli kauneimmat pikku kasvot, mitä hän koskaan oli nähnyt millään lapsella — piirteet olivat niin hennot ja hienostuneet ja niitä ympäröi ruskea, kiharainen hiuspilvi. Punaiset ja täyteläiset pikku huulet kaartuivat kauniisti ja synnyttivät hymyillessä poskiin pienet kuoppaset.

Hänellä oli hiljainen, vakava ja mieltävä ilme, ikäänkuin hänen sielunsa olisi koko joukon vanhempi kuin hänen ruumiinsa. Mutta kun Anna hymyili hänelle lempeästi, tuli vakavan ilmeen sijalle kiitollisuutta ja ymmärtämystä ilmaiseva hymy, joka näytti valaisevan ja kirkastavan koko hänen olemuksensa. Ja tämä hymy, joka tuntui niin vapaalta ja luonnolliselta, että se oli melkein itsetiedoton, ilmaisi jo harvinaisen hienoa ja hellätunteista persoonallisuutta. Tämän pikaisen hymynvaihdon kautta olivat Anna ja Paul tulleet ikuisiksi uskollisiksi ystäviksi, ennenkuin he vielä olivat sanaakaan vaihtaneet.

Päivä kului kuin unessa. Anna ei koskaan jälestäpäin voinut sitä selvästi palauttaa mieleensä. Hänellä oli melkein sellainen tunne, että opettamassa ei ollutkaan hän, vaan joku toinen. Hän kuulusteli läksyt ja järjesteli lukuja ja muodosteli kirjoitusharjoituksia aivan koneellisesti. Lapset käyttäytyivät sängen hyvin; vain pari kertaa hänen oli pakko "koveta".

Morley Andrews joutui kiinni siitä, että hän ajeli "kesy" heinäsiirkka-nelivaljakkoa edestakaisin pulpetinkannellaan. Morley sai seisoa häpeämässä opettajapöydän edessä tunnin ajan, ja — rangaistus, joka hänestä oli paljon tehokkaampi — Anna anasti hänen heinäsiirkkansa. Hän sulloi ne laatikkoon, ja kotimatalla hän päästi ne vapaaksi Orvokkien laaksossa. Mutta Morley luuli sekä silloin että aina edelleen, että opettaja otti ne mukaansa kotiin ja piti ne huvitellakseen itse niillä joutohetkinään.

Toinen syntinen oli Anthony Pye, joka kaatoi viimeiset pisarat pullosta, joka sisälsi vettä kivitaulua varten, Aurelia Clayn selkään. Anna otti Anthonyn syrjään ja puhui hänelle, mitä voitiin vaatia nuorelta mieheltä, jolla oli sekä päänsärky että sydämen sivistystä — siis gentlemannilta — ja hän teroitti tarkoin, että sellaisilla ei ole milloinkaan tapana kaataa vettä kenenkään ihmisen niskaan. Hän tahtoi, että kaikista hänen pojistaan tulisi gentlemanneja, sanoi hän.

Hänen pieni luentonsa oli sekä ystävällinen että liikuttava, mutta valitettavasti se ei tehonnut Anthonyn vähääkään. Hän kuunteli Annaa äänettömänä, kasvojen ilme edelleen yhtä jurona, ja kun hän sai mennä, vihelteli hän uhmaillen. Anna huokasi, mutta lohdutti itseään sillä, ettei Roomaa rakenneta yhdessä päivässä. Täytyi ilmeisesti ottaa aikaa myöskin voittaakseen Pyen kiintymyksen. Itse asiassa voitiin kyllä olla eri mieltä siitä, tokko kellään Pyellä oli lainkaan olemassakaan mitään kiintymyksen tunnetta lahjoitettavana, mutta Annalla oli hyviä toiveita Anthonyn nähden, josta varmastikin voisi tulla oikein hauska poika, kun hän vain jättäisi ruman tapansa näyttää juroilta ja nyrpeältä.

Kun opetus oli lopussa ja lapset olivat menneet, vaipui Anna väsyneenä tuolilleen. Hänen päätään särki, ja hän tunsi ihmeellistä masentumista. Hänellä ei ollut mitään todellista syytä tuntea pettymystä ja alakuloisuutta, sillä mitään pahempaa onnettomuuttahan ei ollut tapahtunut. Mutta Anna oli tällä hetkellä hyvin väsynyt ja taipuvainen uskomaan, ettei hän koskaan tulisi pitämään opettamisesta. Ja kuinka kauheata olisikaan tehdä sellaista, jota kohtaan tuntee vastenmielisyyttä joka ikinen Jumalan päivä, — niin, vaikkapa, vaikkapa nelisenkymmentä vuotta?...

Anna oli kahden vaiheilla, istuako saman tien itkemään itkunsa vaiko odottaa, kunnes oli päässyt rauhaan pieneen valkeaan suojaansa kotona. Ennenkuin hän oli ehtinyt tehdä lopullisen päätöksensä, kuului korkeitten korkojen tepsutusta ja silkin kahinaa ulkoa holvikattoisesta eteisestä, ja Anna huomasi äkkiä katsovansa silmästä silmään naista, jonka ulkomuoto muistutti herra Harrisonia. Hän oli hiljattain nähnyt erään hyvin "puetun" naisen muutamassa Charlottetownin kauppapuodissa ja sanonut kotiin tultuaan hänen pukuaan kaikkine siihen kuuluvine lisäkkeineen "hullun ompelijattaren viimeiseksi ajatukseksi".

Vastatullut prameili vaaleansinisestä kesäsilkistä tehdyssä leningissä, joka oli poimutettu, reunusteltu ja koristeltu ruusukkeilla joka kohdasta, mihin vain oli mahdollista sovittaa liehuke, "viistolaskos" tai nauhasolmu. Päässä hänellä oli suunnattoman suuri valkea chiffonihattu, jota peitti kolme pitkää, mutta melkoisesti suoristunutta kamelikurjensulkaa. Vaaleanpunainen harso, jossa oli runsaasti suuria mustia pilkkuja, riippui hatunreunalta olkapäille kuin esirippu ja laskeutui pitkin hänen selkäänsä kahtena leveänä liehuvana nauhana. Hänellä oli niin paljon koruja kuin yksi ainoa, keskikokoinen nainen suinkin voi ripustaa ylleen, ja hyvin väkevä hajuveden tuoksu leijaili hänen ympärillään.

— Olen rouva Donnell — rouva H. B. Donnell, julisti tämä loistava ilmiö, ja tulen puhumaan teille eräästä asiasta, josta Clarice Almira kertoi minulle tullessaan tänään kotiin päivälliselle. Se vaikutti minuun todellakin erittäin epämiellyttävästi.

— Sehän oli ikävää... sopersi Anna, kykenemättä muistamaan aamupäivätunneilta mitään erityistä tapahtumaa, joka olisi ollut Donnellin lapsien yhteydessä.

— Clarice Almira sanoi minulle, että te äänсите meidän nimmemme Donnell. Tahdon sanoa teille, neiti Shirley, että nimmemme on äännettävä Donnell — korko viimeisellä tavulla. Toivottavasti muistatte sen vastedes.

— Kyllä koetan, vastasi Anna, jolla oli täysi työ pidättäessään nauruaan. — Tiedän omasta kokemuksestani, että on hyvin harmillista nähdä nimensä kirjoitettavan hullusti, ja vielä pahempaa tietenkä on kuulla lausuttavan se väärin.

— Se on totta. Edelleen kertoi Clarice Almira, että te sanotte poikaani Jacobiksi.

— Hän sanoi minulle nimensä olevan Jacob, selitti Anna.

— Minun olisi pitänyt arvata se, sanoi rouva H. B. Donnell äänellä, joka ilmaisi, että ei kannattanut odottaa hienotunteisuutta nykyajan turmeltuneen sukupolven lapsilta. — Sillä pojalla on niin hirveän alhainen maku, neiti Shirley. — Kun hän syntyi, tahdoin antaa hänelle nimen Saint Clair — sehän kuuluu hyvin ylhäiseltä, eikö totta? Mutta hänen isänsä tahtoi itsepintaisesti, että hänen nimekseen pantaisiin Jacob setänsä mukaan. Minä annoin myöten siksi, että Jacob setä oli rikas vanhapoika. Mutta mitä arvellette, neiti Shirley? Kun viaton poikamme oli viisivuotias, julkesi Jacob-setä itse mennä naimisiin, ja nyt hänellä on kolme omaa poikaa. Oletteko koskaan tavannut mokomaa kiittämättömyyttä? Samalla hetkellä, jolloin hääkutsukortti tuli taloon — hänellä oli *otsaa* lähettää meille kutsukortti, neiti Shirley — sanoin minä: "ei kiitos, tästä lähtien saa Jacob mennä menojaan". Siitä päivästä alkaen olen sanonut poikaani Saint Clairiksi, ja Saint Clairiksi on häntä nimitettävä.

Hänen isänsä sanoo häntä edelleen Jacobiksi, ja poika itse on aivan käsittämättömästi mieltynyt tähän arkipäiväiseen nimeen. Mutta Saint Clair on hänen nimensä ja Saint Clairiksi häntä on sanottava kuolinpäiväänsä saakka. Olettehan niin hyvä ja painatte sen mieleenne, neiti Shirley? Kiitos! Sanoin Clarice Almiralle, että olen varma siitä, että se oli vain väärinkäsitys, joka kyllä korjautuisi, kun asia selitetään. Siis: Donnell, korkealla viimeisellä tavulla ja *Saint Clair* — ei millään ehdolla Jacob. Muistattehan nyt sen! Kiitoksia paljon.

Kun rouva H.B. Donnell oli kahissut tiehensä, lukitsi Anna koulutalon oven ja meni kotiin. Mäen alapuolella hän tapasi Paul Irvingin Koivukäytävän luota. Poika ojensi hänelle vihkosen pieniä somia villiorkideoja, joita Avonlean lapset sanovat "niittyiljoiksi".

— Olkaa hyvä, neiti! Löysin nämä herra Wrightin suolta, sanoi hän hämillään, ja palasin takaisin antaakseni ne neidille... Arvelin, että ehkä pitäisitte niistä, ja sitten — hän kohotti suuret, kauniit silmänsä häneen — pidän niin paljon neidistä.

— Kiitos, ystäväiseni! sanoi Anna ja otti nuo tuoksuvat yrtit vastaan.

Ikäänkuin tuon pikku pojan ystävälliset sanat olisivat olleet voimakas loitsu — niin väistyivät alakuloisuus ja väsymys hänen mielestään ja toivo kumpusi hänen sydämessään kuin kirkas suihkulähde. Kevein askelin jatkoi hän matkaansa Koivukäytävää pitkin, ja orkideojen vieno tuoksu lehahteli hänen ympärillään siunauksen tavoin.

— No, kuinkas kävi? uteli Marilla.

— Kysykää kuukauden kuluttua, niin ehkä voin antaa vastauksen... Nyt se on minulle mahdotonta — en tiedä — olen vielä liian lähellä sitä. Aivoni tuntuvat olevan hieman sekaisin, on kuin kaikki ajatukset olisivat tulleet paksuiksi ja sekaviksi... Ainoa, mistä olen varma, että todellakin olen jotain saanut aikaan tänään, on se että olen opettanut Cliffie Wrightille minkä näköinen A-kirjain on. Sitä hän ei ennen tiennyt. Jotakin kuitenkin! Etsivä henki on johdatettu polulle, joka voi johtaa sekä Shakespeareen että Miltoniin.

Myöhemmin tuli rouva Lynde tuoden uutta rohkaisua. Tuo kunnan rouva oli seisonut vahdissa veräjällä ja pysäyttänyt koululapset kysyäkseen heiltä, miltä heistä uusi opettajatar tuntui.

— Ja joka ainoa heistä sanoi, että he pitivät hurjan paljon sinusta, Anna — paitsi Anthony Pye. Hän ei sanonut, se täytyy myöntää. Hän sanoi: "Äh, ei hän kelpaa mihinkään! Ei mikään neiti kelpaa!" Sellainen on Pyen todistus. Mutta älä välitä siitä, Annaseni.

— En, en todellakaan aio välittää, sanoi Anna tynnosti, ja saan kyllä Anthony Pyen voitetuksi puolelleni ennemmin tai myöhemmin. Kärsivällisyys ja ystävällisyys voittavat aivan varmaan hänet.

— Voihan aina toivoa, sanoi Rakel rouva hyväntahtoisesti. — Mitä Donnellin eukkoon tulee, niin en minä tule antamaan hänelle korkoa lopputavulle. Nimi on Donnell, ja on aina ollut. Tuo ihminen on suuruudenhullu, juuri se hän on... Hänellä on mopsikoira, jonka nimi on Prinssi, ja se syö pöydässä perheen kanssa posliinilautaselta. Minä kauhistuisin tuomiopäivää, jos olisin hänen vaatteissaan. Thomas sanoo, että Donnell itse on sekä kunniallinen että aikaansaapa mies, mutta missä hänen terve järkensä oli, kun hän valitsi itselleen mokoman vaimon?

VI.

KÄYNTJÄ PERHEISSÄ.

On eräs syyskuun päivä Prinssi Edvardin saarella. Raikas tuuli puhaltaa hiekkakumpujen yli merenrannalta; pitkä punainen tie kiemurtelee peltojen ja metsämaitten läpi, milloin kaartuen sankan kuusimetsikön ympäri, milloin reunustaen nuorta vaahteraryhmää, jonka juurilla kasvaa tuuheita, töyhdön kaltaisia sanajalkoja, milloin sukeltaen laaksonpohjaan, jossa puro kuohahtaa esiin metsästä ja piiloittautuu jälleen sen kätköihin, milloin paistattaen päivää loistavassa auringonpaahteessa kultapiiskujen ja savunsinisten asteriryhmien välillä. Ilmassa sirisevät tuhansien ja taas tuhansien heinäsiirkkojen, syksyn pikku soittoniekkojen äänet. Lihava pieni ponihevonen lönyttää pitkin tietä. Sen takana istuu kaksi tyttöä uhkuen ylitsekuohuvaa riemua, jonka nuoruus ja elämänilo lahjoittavat.

— Oi, tämä on päivä paratiisin ajoilta, eikö totta, Diana? Ja Anna huokasi pelkästä autuudesta — Oli kuin olisi ilmassa asustanut joku taikavoima... Katsoppas purppuraa tuolla laaksonpohjassa, Diana! Ja tunnetko kaadettujen mäntyjen tuoksua! Se tulee pienestä aurinkoisesta notkelmasta, jossa herra Eben Wright on kaatanut aidanseiväspuita. On suloista elää tällaisena päivänä, mutta pihkan ja havun tuoksu — se on ihan taivaallista... Tätä tuoksua lienee taivaassa, sehän on havupuiden sielu...

— Kultaseni, eihän puilla ole sieluja, sanoi proosallinen Diana. — Mutta havuntuoksu on todellakin ihanaa hengittää. Minäpä teen itselleni liinakankaisen pieluksen ja ompelen siihen viheriän mallin ja täytän sen havuilla. Sinä voit tehdä itsellesi samanlaisen, Anna.

— Niin, luulenpa tekeväni — käytän sitä, jos joskus otan pienen päivällislevon. Silloin varmaankin uneksin olevani metsänneito... Mutta tällä hetkellä olen erittäin tyytyväinen ollessani Anna Shirley, Avonlean opettajaneiti, ja ajaessani pitkin maantietä tällaisena ihanana päivänä.

— Niin, päivä on suloinen, mutta asia, jonka vuoksi olemme matkassa, ei ole niinkään suloinen, huokasi Diana. — Kuinka maailmassa voi päähäsi pälkähtää tarjoutua "parantelemaan" tätä tietä, Anna? Täällä asuvat melkein kaikki Avonlean kiukkuisimmat ja töykeimmät ihmiset, ja he tulevat varmaankin kohtelemaan meitä tunkeilevina kerjäläisinä. Tämä on kaikkein pahin tie.

— Juuri siksi olen sen valinnutkin. Gilbert ja Fred olisivat luonnollisesti ottaneet tämän tien, jos olisimme pyytäneet heitä. Mutta näetkös, Diana, tunnen olevani vastuussa A.Y.Y:stä, koska juuri minä keksin sen aluksi, ja sentähden arvelen, että minun on otettava niskoilleni epämiellyttävän tehtävä. Sinä pääset sanomasta sanaakaan karhuille ja riivinraudoille — minä huolehdin koko keskustelusta — siihen olen minä kuin luotu, sanoisi varmaankin rouva Lynde... Toistaiseksi hän ei vielä tiedä, hyväksyäkö yhdistyksemme vaiko ei, mutta jos se menestyy, niin tulee hän kyllä sanomaan, että hän on kaiken aikaa pitänyt tätä tuumaa hyvin järkevänä...

Sillä Avonlean Yhteiskuntaa parantava Yhdistys oli nyt valmis tosiasia. Gilbert oli puheenjohtaja, Fred Wright varapuheenjohtaja, Anna Shirley kirjuri ja Diana Harry rahastonhoitaja. "Parantajat", kuten heitä nimitettiin lyhyiden vuoksi, kokoontuivat joka toinen viikko jonkun jäsenen kotona. Lähdettiin siitä, että heillä tänä myöhäisenä vuodenaikana tuskin oli toiveita saada toimeen monia parannuksia, mutta he aikoivat suunnitella ensi kesän sotaretkeä, koota ja pohtia ajatuksia, lukea ja itse kyhätä esitelmiä ja, kuten Anna jo oli sanonut, kasvattaa ja kohottaa yleistä mielipidettä.

Kuului luonnollisesti joitakin paheksuvia ääniä ja — mikä koski "parantajiin" paljon kipeämmin — sangen runsaasti leikinlaskua ja pilaa uuden yhdistyksen johdosta. Herra Elizah Wright väitti, että paljon sopivampi nimi olis Liehittelyklubi. Rouva Hiram Sloane vakuutti kuulleensa, että parantajat aikoivat muokata kaikki ojanpientareet ja istuttaa neilikoita ja leukoijia niin pitkältä kuin tietä riitti... Herra Levi Boulter valisti naapureitaan kertomalla, että parantajat aikoivat pyytää jokaista Avonlean asukasta repimään talonsa alas ja rakentamaan sen jälleen piirustusten mukaan, jotka yhdistys oli tutkinut ja hyväksynyt. Herra James Spencer lähetti sellaisia terveisiä, että hän toivoi, että he olisivat hyviä ja tasoittaisivat kirkkomäen, joka oli liiaksi työläs hänen vanhoille jaloilleen. Eben Wright uskoi Annalle, että parantajien pitäisi koettaa saada vanha Josiah Sloane ajamaan partansa ja yleensä esiintymään hieman siistimpänä.

Herra Lawrence Bell sanoi, että hänen oli kai valkaistava navettarakennuksensa, ellei vähempi riittäisi, mutta hän ei aikonut ripustaa valkeita verhoja navetan ikkunoihin. Herra Spencer kysyi Clifton Sloanelta, eräältä "parantajalta", joka ajoi maitoa Carmodyn meijeriin, oliko totta, että jokaisella perheellä täytyi olla ensi kesänä hehkupiirroksiset ja käsin maalatut ja koruommelluin tyynyin varustetut lypsyjakkarat...

Huolimatta — tai ehkäpä, sellainenhan on ihmisluonto — johtuen kaikesta tästä, tunsu yhdistys olevansa mitä pirteimmissä voimissa ja kävi rohkeasti käsiksi siihen ainoaan parannukseen, jonka se voi saada aikaan tänä syksynä.

Toisessa kokouksessa, joka pidettiin rouva Barryn vierashuoneessa, ehdotti Oliver Sloane, että aloitettaisiin keräys uuden pärekaton laittamiseksi kärjätaloon ja sen uudelleen maalaamiseksi, ja ehdotus saavutti yleisen hyväksymisen, jonka sihteeri huolellisesti merkitsi pöytäkirjaan. Senjälkeen asetettiin komitea, jonka puheenjohtajaksi tuli neiti Jane Andrews, ja tämä komitea jakoi työn — tai paremminkin sanoen maantiet. Annan ja Dianan tehtäväksi tuli "muokata" kaikkien Newbridgen tien varrella olevien talojen asukkaat; Gilbertin ja Fredin tuli samaa tarkoitusta varten ottaa Valkorannan tie ja Janen ja Gertie Pyen Carmodyn tie.

— Sillä asian laita on niin, selitti Gilbert Annalle, kun he kulkivat yhdessä kotiin kummitusmetsän läpi, että sen tien varrella asuvat kaikki Pyet, ja he eivät totisesti anna ropoakaan, ellei joku heidän omaisistaan kisko sitä heistä irti.

Seuraavana lauantaina lähtivät Anna ja Diana matkaan. He ajoivat sen tien päätekohtaan, joka oli uskottu heille ja menivät taloihin kotimatalla. Ensimmäiset, joiden luo he poikkisivat, olivat "Andrewsin tytöt".

— Jos Catherine on yksin, silloin ehkä saamme jotakin, mutta jos Eliza on kotona, niin ei tule rahtuakaan.

Eliza oli kotona — mitä suurimmassa määrässä — ja oli tavallista tuimemman näköinen. Eliza neiti oli niitä ihmisiä, jotka tekevät sellaisen vaikutuksen, että elämä todella on murheen laakso, ja että hymyileminen — nauru ei ole edes mainitsemisen arvoinen — on aivan tarpeetonta ja moitittavaa lihasten ponnistusta. Andrewsin tytöt olivat olleet tyttöjä kunnianarvoisat viisikymmentä vuottaan ja heillä näytti olevan kaikki edellytykset pysyä sellaisina elämänsä loppuun saakka. Väitettiin, ettei Catherine vielä ollut menettänyt kaikkea toivoa, mutta Eliza, joka oli synnynnäinen pessimisti, ei ollut koskaan toivonutkaan. He asuivat pienessä ruskeassa mökissä Mark Andrewsin pyökkimetsän laidassa. Elizalla oli tapana valittaa, että kesäinen helle oli siellä hirveä, mutta Catherine sanoi, että mökki oli hyvin hyvässä suojassa talven myrskyiltä. Eliza ompeli ruutuja tilkkumaltoon, ei siksi että mattoa olisi tarvittu, vaan aivan yksinkertaisesti pannakseen vastalauseen niitä kevytmielisiä pitsejä vastaan, joita Catherine virkkasi. Eliza kuunteli otsa rypyssä, Catherine hymyillen, kun tytöt tekivät selkoa asiastaan. Tosin nyrpisti Catherine suutaan ja näytti nololta ja rikolliselta, joka kerta kun hän kohtasi Elizan katseen, mutta seuraavassa hetkessä palasi hymy.

— Jos minulla olisi seteleitä tuhlat, sanoi Eliza ärtyisesti, sytyttäisin ne tuleen ja nauttisin koreasta liekistä — mutta käräjätaloon en antaisi niitä, en ropoakaan. Mitä hyötyä tuosta rakennuksesta on — ellei mahdollisesti teidän tapaisillenne nuorille kokousten pitämisen- ja peuhaamispaikkana, silloin kun teidän olisi paljon parempi olla kotona ja nukkua vuoteissanne.

— Eliza kulta, nuorten on toki hieman huviteltava, väitti sisar.

— Se ei liene tarpeen. Me emme vetelehtineet missään huoneustoissa ollessamme nuoria. Mutta nyt on maailman loppu tulossa.

— Sinun on katsottava asioita hieman valoisammalta puolen, Eliza-sisko.

— Ei ole mitään valoisaa puolta.

— Onhan toki — varmasti on, huudahti Anna, joka ei äänettömänä voinut kuunnella noin kerettiläistä lausuntoa. — Täällähän on päinvastoin monta valoisaa puolta, neiti Andrews. Maailmassa on ihana elää.

— Sinä tulet kyllä toiselle päälle, kun olet saanut koetella sitä yhtä kauan kuin minä, vastasi Eliza neiti kylmästi, ja silloin ehkä sinäkin olet kadottanut halun parantaa sitä. Kuinka voi äitisi, Diana? Varjelkoon, kuinka hän onkaan huonontunut viime aikoina. Hän näyttää kauhean heikolta. Ja kuinka kauan kestää, kunnes Marilla tulee umpisokeaksi, Anna?

— Lääkäri arvelee, etteivät hänen silmänsä huonone, jos hän on hyvin huolellinen ja varovainen, vastasi Anna hieman epävarmasti.

Eliza ravisti päätään.

— Oh niin, kyllä tuo tunnetaan! Niin lääkärit aina sanovat pitääkseen potilasraukan mieltä toivehikkaana. Minä heittäisin kaiken toivon, jos olisin hänen kengissään. On varminta aina valmistua pahimpaan.

— Mutta eikö meidän pitäisi myöskin valmistua parhaimpaan? sanoi Anna rukoilevalla äänellä. — Ovathan toisen mahdollisuudet niin yhtä suuret kuin toisenkin.

— Ei minun kokemukseni mukaan, ja minulla on takanani viisikymmentä seitsemän vuotta, mutta sinulla vasta kuusitoista, vastasi Eliza. — Vai niin, joko menette? Niin, toivottavasti uusi yhdistyksenne estää Avonlean vierimästä pitemmälle kaltevaa pintaa pitkin, mutta suuria toiveita minulla ei ole.

Anna ja Diana olivat kiitollisia saadessaan poistua ja ajoivat tiehensä niin nopeasti kuin heidän lihavat poninsa kykenivät laukkaamaan. Kun he kääntyivät pyökkimetsän laidassa olevasta mutkasta, näkyi lyhyt paksu pikku olento tulevan juosten pellon yli, innokkaasti viitaten heille. Se oli Catherine Andrews, joka oli juossut oikotietä mäkeä ylös, ja hän oli niin hengästynyt, että hän tuskin kykeni puhumaan. Mutta hän painoi kaksi kirkasta hopearahaa Annan käteen.

— Tässä saatte minulta avustusta käräjätalon maalaukseen, lähätti hän. — Olisin halusta antanut teille koko dollarin, mutta en uskalla ottaa enemmän munarahoista, sillä silloin Eliza huomaisi sen. Olen oikein huvitettu yhdistyksestänne, ja luulen että tulette saamaan aikaan sangen paljon hyvää Näen asiat

valoisalta puolen. Siihen on pakko, koska asun yhdessä Elizan kanssa. Nyt minun täytyy kiiruhtaa takaisin, ennenkuin hän kaippaa minua — hän luulee minun olevan kanoja ruokkimassa. Niin, olkoon onni myötänne ja hellittäkööt ihmiset kukkaronsa nauhoja... Älkää välittäkö siitä, mitä Eliza sanoi. Maailma menee kuitenkin eteenpäin ja tulee paremmaksi — se on aivan varmaa.

Sitten seurasi Daniel Blairin talo.

— No niin, nyt kaikki riippuu siitä, onko hänen vaimonsa kotona vai ei, sanoi Diana, kun he ajaa hölkyttivät syväraiteista tietä pitkin. — Jos hän on kotosalla, emme saa kuparilanttiakaan. Ihmiset väittävät, ettei Dan Blair saa leikata tukkaansaakaan pyytämättä häneltä lupaa, ja hän on hirveän säästäväisen luontoinen, lievimmin sanottuna... Hän sanoo, että hänen on pakko niin kitsastella voidakseen välistä esiintyä oikein ylellisenä... Mutta rouva Lynde väittää, ettei tuo "välistä" tule koskaan.

Myöhemmin illalla Anna kertoi Marillalle, mitä he olivat kokeneet Blairin perheen luona.

— Sidoimme hevosen, ja sitten naputimme keittiön ovelle. Ketään ei tullut, mutta ovi oli auki, ja kuulumme ruokasäiliössä olevan jonkun, joka murisi ja sadatteli kauheasti. Emme voineet erottaa sanoja, mutta Diana sanoi, että hän voi aina kuulia äänestä, kun joku kiroilee... Sitä en ikinä voi uskoa herra Blairista, joka on aina niin kiltti ja sävyisä, mutta ehkä hän oli joutunut kiusaukseen kiroilla, sillä voiko Marilla ajatella — kun mies pahanen tuli meidän luoksemme, oli hän punainen kuin pioni, ja hiki valui pitkin hänen kasvojaan, ja lisäksi hänellä oli yllään vaimonsa suuri ruskea pellavaesiliina. "En saa yltäni tätä viheliäistä vehjettä", sanoi hän, "sillä nauhat ovat menneet solmuun, enkä minä kykene katkaisemaan niitä, niin että neidit saavat olla hyviä ja suoda minulle anteeksi."

Sanoimme "oh, kaikin mokomin, sitähän ei huomaakaan!" ja astuimme sisään ja istuuduimme. Herra Blair istuutui hänkin ja väenteli esiliinaa, niin että hän sai sen selkäänsä, ja sitten hän pyöritti sen mytyksi, mutta oli niin nolon ja onnettoman näköinen, että minun kävi oikein sääliksi, ja Diana sanoi, että hän pelkäsi meidän tulleen sopimattomaan aikaan. "Ei mitenkään — kuka sellaista ajattelis!" sanoi herra Blair — hän on nykyisin aina niin kohtelias — "minulla on vain hiukan kiire — olin totta puhuen juuri laittamassa itseäni kuntoon vatkatakseni kaakkua. Eukkoni sai tänään sähkösanoman, että hänen sisarensa Montrealista tulee tänään iltana, ja hän on mennyt asemalle häntä vastaan, ja minulle hän sanoi, että minun pitäisi laittaa teekaakku kuntoon... Hän kirjoitti minulle reseptin ja sanoi joukon asioita suullisesti, mutta ne ovat totisesti menneet mielestäni... Tässä on kirjoitettuna: 'mausteita maun mukaan!' Se on helposti sanottu. Kenen maun? Kuinka tiedän, onko minun makuni samanlainen kuin toisten? Tässä minulla on sekä kanelia että vaniljaa ja muskottikukkaa — panen kai teelusikallisen kutakin lajia, niin ovat kaikki tyytyväisiä." Niin, Marilla, sillä tavoin hän sanoi.

Oh, kuinka minua sääliitti tuo mies parka, joka seisoj siinä esiliina edessään ja oli olevinaan keittäjätär. Olen kuullut puhuttavan aviomiehistä, jotka ovat tohvelin alla, ja tässä oli kai loistava esimerkki!... Minulla pyöri kielellä sanoa: "Herra Blair, jos annatte avustusta käräjätaloon, niin sekotan teille taikinan." Mutta sitten minusta tuntui, että olisi aivan sydämetöntä tuolla tavoin asettaa puukko hänen kurkulleen, niin että minä tarjouduin hämmentämään hänen kaakkunsa ilman minkäänlaisia ehtoja. Marilla voi uskoa, että hän tuli iloiseksi! Hän sanoi, että hänellä oli ollut tapana itse leipoa leipänsä ennen naimisiin menoaan, mutta kaakun hän arveli olevan hänelle ylivoimaista... Ja kuitenkin hän ei mitenkään tahtonut, että hänen vaimonsa tulisi pettyneeksi ja vihastuisi kotiin tultuaan.

Hän hankki minulle toisen esiliinan, ja Diana vatkasi munan, ja minä hämmensin taikinaa. Herra Blair juoksi ympäri ja haki mitä tarvittiin. Hän oli aivan unohtanut esiliinansa, ja hänen juostessaan se liehui hänen jälessään. Sitten hän sanoi, että paistamisesta hän kyllä voisi itsekin huolehtia — sitä hän oli ennenkin tehnyt — ja sitten hän pyysi saada nähdä keräyslistamme ja merkitsi puolestaan neljä dollaria. Niin että palkkamme saimme joka tapauksessa... Mutta vaikkei hän olisi antanut senttiäkään, olisi minusta aina tuntunut, että olimme harjoittaneet oikeata kristillistä armeliaisuutta auttaessamme häntä. —

Seuraava pysähdyspaikka oli Teodor Whiten koti. Ei Anna eikä Diana ollut koskaan käynyt siellä, ja he olivat vain hyvin vähän tuttuja rouva Whiten kanssa, joka ei nauttinut vierasvaraisuuden mainetta. Menisivätkö he taloon suurta tietä vaiko keittiön tietä?

Kun he juuri olivat kuiskaillen neuvottelemassa tästä, ilmestyi rouva White eteisen rappusille syli täynnä sanomalehtiä, Ne hän asetti nopeasti toisen toisensa jälkeen eteisen lattialle ja portaille, ja sitten hän jatkoi matkaansa, jättäen jälkeensä vanhoista sanomalehdistä muodostuneen pikku-polun aina ällistyneitten vieraittensa jalkojen juureen saakka.

— Saanko pyytää, että pyyhkisitte hyvin jalkanne ruuhon ja sitten kulkisitte näitä sanomalehtiä pitkin, sanoi hän huolestuneen kiihkeästi. — Olen juuri lakaissut kaikki lattiat enkä halua, että sisään

tuodaan mitään likaa... Tie on aika tavalla likainen eilisen sateen jälkeen.

— Uskallappas vain nauraa! kuiskasi Anna varottaen, kun he varovasti astelivat levitettyjä sanomalehtiä pitkin, — Ja pyydän ja rukoulen sinua, Diana, älä katso minuun, mitä hän sanoneekin, sillä silloin en voi pysyä vakavana.

Sanomalehtipolku vei eteisen poikki ja somaan vierashuoneeseen, jossa ei ollut ainoatakaan tahrapiilkua. Anna ja Diana istuutuivat varovasti lähimmille tuoleille ja esittivät asiansa. Rouva White kuunteli heitä kohteliaasti ja keskeytti heitä vain kahdesti, toisella kertaa ajaakseen pois seikkailuhaluisen karpäsen, toisella poimiakseen pienen ruohonkorren, joka oli pudonnut matolle Annan hameesta.

Anna tunsi itsensä sekä rikolliseksi että onnettomaksi, mutta rouva White merkitsi kaksi dollaria ja maksoi rahat heti — "estääkseen meitä tulemasta uudelleen", sanoi Diana, kun he menivät tiehensä.

Rouva White oli jälleen koonnut sanomalehdet, ennenkuin he olivat ehtineet irroittaa hevosen veräjältä, ja kun he ajoivat ulos pihasta, näkivät he hänet täydessä vauhdissa luuta kädessä eteisessä.

— Olen aina kuullut sanottavan, että rouva White on maailman puhtauttarakastavin nainen, ja tästä hetkestä lähtien uskon sen, sanoi Diana ja päästi kauan pidättämänsä naurun valloilleen.

— Olen iloinen siitä, ettei hänellä ole lapsia, sanoi Anna juhlallisesti. — Ajatteles, kuinka suunnattoman onnettomia nuo pienet raukat olisivat!

Spencerin perheen luona saattoi talon rouva heidät alakuloiselle mielelle sanomalla jotain pahaa jokaisesta Avonlean ihmisestä. Herra Thomas Boulter kieltäytyi antamasta mitään, syystä että kärjäjaloa, kun se rakennettiin kaksikymmentä vuotta takaperin, ei sijoitettu juuri sille paikalle, jota hän oli puoltanut. Rouva Ester Bell, joka oli näköjään kuin itse terveys, käytti puoli tuntia kaikkien kipujensa ja kärsimystensä kuvaamiseen ja jätti surullisena puoli dollaria — oli yhtä hyvä tehdä se nyt kuin myöhemmin, sillä ensi vuonna tähän aikaan hän olisi jo makaava haudassa...

Tylyimmän vastaanoton he saivat kuitenkin Simon Fletcherin luona. Kun he ajoivat pihalle, näkivät he kahdet kasvot, jotka katsoivat heihin eteisen ikkunasta. Mutta vaikka he naputtivat ja odottivat kärsivällisesti ja uutterasti, ei kukaan tullut avaamaan. Ja kaksi hyvin harmistunutta ja kiihtynyttä tyttöä ajoi tiehensä pihalta. Yksinpä Annakin tunnusti, että hän alkoi menettää rohkeutensa.

Mutta sitten vaikenä jälleen. Useissa taloissa, joissa asui Sloanen suvun eri perheitä, he saivat runsaita avustuksia, ja tiuskimisilta he onneksi säästyivät. Viimeinen paikka, jossa he kävivät, oli Robert Dicksonin ja sijaitti Tumman, päilyvän aallokon yli vievän sillan luona. Siellä he jäivät teetä juomaan, vaikka olivat niin lähellä kotia. Mutta he eivät uskaltaneet vastata kieltävästi rouva Dicksonille, jonka sanottiin hyvin helposti loukkaantuvan.

Kun he istuivat siellä, tuli vanha Whiten mummo heitä tervehtimään.

— Olen ollut juuri Lorenzon luona, kertoi hän. — Hän on tällä hetkellä Avonlean ylpein mies. Mitä arvellette! Seitsemän tyttöä heillä on ennestään — mutta nyt on sinne vain muutama tunti sitten tullut vankka pikku poika.

Anna heristi korviaan, ja kun he ajoivat pois, sanoi hän:

— Nyt ajan suoraa päätä Lorenzo Whiten luo.

— Mutta hän asuu Valkorannan tien varrella ja kovin kaukana meistä, väitti Diana. — Sitäpaitsi hän on Gilbertin ja Fredin alueella.

— He eivät mene sinne ennenkuin ensi lauantaina, ja silloin on liian myöhäistä, sanoi Anna hyvin varmasti.

— Silloin on ensi ihastus ehtinyt laimeta. Lorenzo White on suunnattoman itara, mutta juuri nyt hän merkitsee kuinka paljon hyvänsä. Emme saa laiminlyödä sellaista kultaista tilaisuutta, Diana!

Annan toivo ei joutunut häpeään — kävi ilmi, että hän oli ennustanut oikein. Herra White tuli heitä vastaan pihalle ja loisti kuin aurinko. Kun Anna pyysi pientä avustusta, vastasi hän iloisesti:

— Suurimmalla mielihyvällä! Merkitkää minulta dollari enemmän kuin on suurin avustus, minkä tähän asti olette saaneet.

— Siitä tulee viisi dollaria — herra Daniel Blair on antanut neljä, sanoi Anna miltei hätäisenä... Mutta onnellinen isä pysyi sanassaan.

— Vai viisi vain! Ja tässä on teille rahat heti paikalla! Nyt teidän täytyy tulla sisään. Mökissäni on jotain katsomisen arvoista — jotain, jota hyvin harvat ihmiset ovat pitkiin aikoihin nähneet. Astukaa sisään ja sanokaa, mitä te arvelette.

— Mitä me sanomme, jos poikanen ei ole sievä? kuiskasi Diana hyvin huolissaan, kun he seurasivat innostunutta isäntäänsä taloon.

— Oh, silloin voimme varmasti keksiä jotain muuta miellyttävää sanomista siitä, vastasi Anna rohkaisevasti. — Pikkulapset antavat aina yllin kyllin puheenaihetta.

Mutta poika oli sievä, ja herra White tunsu, että tyttöjen vilpityn ihastus heidän katsellessaan tuota kultaista ja palleroista pikku tulokasta antoi hänelle täyden korvauksen hänen viidestä dollaristaan. Mutta tämä oli sekä ensimmäinen, viimeinen että ainoa kerta, jolloin Lorenzo White merkitsi avustuksen mihinkään keräyslistaan.

Niin väsyksissä kuin Anna olikin, teki hän kuitenkin vielä tänä iltana viimeisen voimanponnistuksen yleishyvän puolesta. Hän juoksi vainion poikki suorittaakseen käyntinsä herra Harrisonin luona, joka tapansa mukaan istui vetelemässä iltasavujansa verannalla Inkivääri vieressään. Tarkoin katseenhan hän asui Carmodyn tien varrella, mutta Jane ja Gertie, jotka tunsivat hänet vain kuulopuheitten mukaan ja olivat hieman ennakkoluuloisia häntä kohtaan, olivat kerjänneet ja rukoilleet, että Anna "kiristäisi" häneltä.

Mutta herra Harrison antoi vastaukseksi kaikkiin hänen rukouksiinsa laimeahkon "ei", ja Annan pikku tempot olivat tällä kertaa voimattomia.

— Mutta luulin herra Harrisonin hyväksyneen meidän yhdistyksemme, sanoi hän valittavalla äänellä.

— Hyväksyn kyllä — tottahan toki — mutta silti en avaa kukkaroani sen vuoksi Anna kulta.

— Vielä muutamia tuon tapaisia kokemuksia, joita olen tänään saanut osakseni, ja ne tekisivät minut aivan yhtä katkeraksi ihmissukua kohtaan kuin neiti Eliza Andrews on, sanoi Anna peilikuvalleen, kun hän illalla riisuutui ylhäällä ullakkokamarissaan.

VII.

VELVOLLISUUDEN TIE.

Anna istui eräänä lauhana lokakuun iltana taaksepäin nojautuneena tuolissaan ja huokasi. Hänen edessään oli pöytä, joka oli täynnä oppikirjoja ja kirjoitusharjoituksia, mutta tiheään kirjoitetuilla paperiarkeilla, jotka olivat hänen edessään, ei ilmeisesti ollut mitään tekemistä hänen omien opintojensa eikä koulutyön kanssa.

— Mikäs nyt on hätänä? kysyi Gilbert, joka oli pysähtynyt avonaisen keittiönikkunan ääreen juuri parahiksi kuullakseen huokauksen.

Anna punastui ja työnsi paperiarkin syrjään koulun aine vihkokasan taakse.

— Oh, eipä mitään hirveätä, juuri... Istun vain ja koetan kirjoittaa ajatuksiani muistiin, kuten professori Hamilton neuvoi tekemään, mutta en osaa niitä sinne päinkään kuin tahdon... Ne näyttävät niin raskailta ja typeriltä niin pian kuin olen ne saanut kirjoitetuiksi valkealle paperille mustalla musteella. Tuo tuollainen, joka vilahtaa mielessä — se on aivan kuin varjot, joita ei voi saada kiinni eikä vangita, niin leikkiviä ja haihtuvia ne ovat... Mutta ehkä minä jonakin kauniina päivänä opin salaisuuden, jos olen sitkeä. Minulla ei muuten ole montakaan vapaata hetkeä. Kun olen lopettanut kaikkien oikeinkirjoitusharjoitusten ja sanelukirjoitusten korjaamisen, on minulla harvoin halua kirjoittaa mitään omaan laskuuni.

— Sinähän menestyt mainiosti koulussa, Anna. Kaikki lapset pitävät sinusta, sanoi Gilbert istuutuen kivirapulle.

— Ei, eivät kaikki. Anthony Pye ei pidä eikä koskaan tule pitämäänkään. Ja mikä on pahempaa, hänellä ei ole mitään arvontoa minua kohtaan — ei, tiedätkös, hänellä ei todellakaan ole. Hän aivan yksinkertaisesti halveksii minua, ja minä en häpeä kertoa sinulle, että se harmittaa minua kauheasti... Hän ei ole vähintäkään ilkeä, ei suinkaan — hän on vain vallaton, mutta ei pahemmin kuin monet muut.

Hän on harvoin tottelematon minulle, mutta hän tottelee minua pilkallisen alentuvaisin ilmein, ikäänkuin hän tahtoi sanoa: "älä kuvittele mitään, vaikka minä nyt sattumalta teen kuten käsket" — ja sillä on huono vaikutus toisiin lapsiin. Olen koetellut kaikkia mahdollisia tapoja voittaakseni hänet, mutta nyt pelkään, että se ei koskaan tule onnistumaan. Haluaisin joka tapauksessa hyvin mielelläni sitä, sillä hän on terhakka ja hauska poikanen, vaikka hänen nimensä on Pye, ja voisin kyllä pitää hänestä, jos hän vain antaisi minun tehdä sen.

— Luultavasti se vain johtuu siitä, mitä hän kuulee kotona.

— E-ei suinkaan. Anthony on itsenäinen pikku mies ja muodostaa itse mielipiteensä. Hänellä on tähän asti ollut miesopettajia ja hän sanoo, että tytöt eivät kelpaa mihinkään. Saamme nyt nähdä, mitä kärsivällisyys ja ystävällisyys voivat saada aikaan. Minusta on hauska voittaa vaikeuksia, ja opettaminen huvittaa minua todellakin oikein paljon. Ja Paul Irving korvaa minulle kaiken, mitä voin kaivata muissa. Hän on herttaisin lapsi, mitä voit ajatella, Gilbert, ja lisäksi niin lahjakas. Olen vakuutettu siitä, että maailma kerran saa kuulla hänestä puhuttavan, lopetti Anna mitä elävintä vakaumusta ilmaiseksiva äänellä.

— Minä myöskin pidän opettamisesta, sanoi Gilbert.

— Ensinnäkin se on erinomaisen hyvää harjoitusta. Tiedätkö, Anna, niiden muutamien viikkojen aikana, jolloin olen opettanut Valkorannassa, olen oppinut enemmän kuin kaikkina niinä vuosina, joina itse olen käynyt koulua. No, meidänhän näyttää kaikkien käyvän varsin hyvin. Janesta pidetään Newbridgessä, mikäli olen kuullut, ja luulen, että Valkoranta on noin verrattain tyytyväinen allekirjoittaneeseen — kaikki muut paitsi herra Andrew Spencer. Tapasin rouva Blewettin eilen illalla kotiin mennessäni, ja hän sanoi minulle katsovansa velvollisuudekseen ilmoittaa minulle, että herra Spencer ei hyväksynyt minun opetustapaani.

— Oletko milloinkaan pannut merkille, virkkoi Anna ajatuksissaan, että kun ihmiset sanovat, että heidän velvollisuutensa on puhua jostakin toiselle, niin saa valmistua siihen, että se on jotain epämiellyttävää. Miksi he eivät koskaan katso velvollisuudekseen puhua ystävällisistä ja ilahuttavista asioista, joita he toisesta kuulevat? Rouva Donnell — korko viimeisellä tavulla — oli taas eilen koululla ja sanoi minulle, että hän katsoi *hänen* velvollisuutensa olevan ilmoittaa minulle, ettei rouva Harmon Andrews hyväksy sitä, että luen ääneen satuja lapsille, ja että herra Rogersonin mielestä hänen Prilliensä ei edisty kyllin nopeasti laskennossa... Jos Prillie tuhlaisi vähemmän aikaa ukkojen piirtämiseen pojille kivitaululle, oppisi hän paljon enemmän. Olen varma siitä, että Jack Gillis laskee hänelle laskut tunnin aikana, vaikka minun ei ole koskaan onnistunut saada häntä kiinni itse teossa.

— Onko sinun onnistunut taivuttaa rouva Donnellin toivorikas poika omaksumaan se nimi, jota hänen on toteltava?

— On kyllä, nauroi Anna, mutta kovalle se otti, sen saat uskoa. Alussa, kun nimitin häntä Saint Clairiksi, ei hän ollut kuulevinaan, ja sitten, kun toiset pojat nykäisivät häntä, katsahti hän minuun niin surkein ilmein, ikäänkuin olisin sanonut häntä Johniksi tai Charlieksi tai joksikin muuksi, jota hän ei lainkaan voinut tuntea... Silloin jätin hänet jälelle eräänä iltana koulun loputtua ja puhuin ystävällisesti hänen kanssaan. Sanoin hänelle, että hänen äitinsä tahtoi, että sanoisin häntä Saint Clairiksi ja etten voinut menetellä vastoin hänen toivomuksiaan. No, onnistuin selvittämään hänelle tämän — hän on hyvin kiltti ja järkevä pikku poju — ja sitten hän sanoi, että *minä* sain nimittää häntä Saint Clairiksi, mutta pojat hän "mukiloisi" sekä keltaisiksi että sinisiksi, jos he tohtisivat tehdä sen. Niin, silloin oli minun annettava hänelle pieni ylimääräinen ojennus *tämän* johdosta... Senjälkeen olen nimittänyt häntä Saint Clairiksi ja pojat sanovat häntä Jakeksi, ja kaikki käy oivallisesti. Minulle hän on ilmaissut aikovansa puusepäksi, mutta rouva Donnell sanoo, että minun on tehtävä hänestä korkeakoulun professori.

Sana "korkeakoulu" antoi uuden suunnan Gilbertin ajatuksille, ja he puhelivat nyt hetkisen suunnitelmistaan ja toiveistaan — vakavasti ja toivehikkaasti, kuten nuoret mielellään puhuvat, kun tulevaisuus on heille vielä ennen kulkematon polku, täynnä ihmeellisiä mahdollisuuksia.

Gilbert oli vihdoinkin tehnyt päätöksensä — hän tahtoi, jos mahdollista, tulla lääkäriksi.

— Se on ihana elämäntehtävä, sanoi hän innostuksen vallassa. — On jotakin, mitä vastaan taistella niin kauan kuin elää — tauteja ja vaivoja ja tietämättömyyttä, ihmisen luonnollisia vihollisia vastaan. Tahdon suorittaa oman osuuteni rehellisestä, kunnollisesta työstä maailmassa, Anna — tuoda pienen lisäni siihen inhimillisen tiedon summaan, jota kaikki hyvät ihmiset ovat kartuttaneet maailman alusta saakka. Ne, jotka ovat eläneet ennen minua, ovat tehneet niin paljon minun hyväkseni, että minä tahdon osoittaa kiittollisuuttani tekemällä jotain niiden hyväksi, jotka tulevat minun jälkeeni. Se on mielestäni ainoa tapa, jolla voi maksaa velkansa ihmisluvulle.

— Minä tahtoisin mielelläni antaa elämälle vähän enemmän kauneutta, sanoi Anna haaveillen. — En välitä hankkia ihmisille suurempaa *tietoa* — vaikka kyllä tiedän, että kaiken meidän kunnianhimomme pitäisi tähdätä siihen suuntaan — mutta haluaisin hyvin mielelläni lisätä heidän viihtymystään — hankkia heille jonkun pienen onnen tai riemukkaan ajatuksen, jota ei olisi ollut olemassa, ellen minä olisi syntynyt maailmaan...

— Sen toiveen luulisin sinun voivan nähdä toteutuvan joka päivä, sanoi Gilbert luoden häneen ihailevan katseen.

Ja hän oli oikeassa. Anna oli noita elämän sunnuntailapsia, joilla on synnynnäinen kyky levittää ympärilleen valoa ja iloa. Ystävällinen sana, hymyily häneltä kykeni siinä, jonka kanssa hän joutui vaikka ohimennenkin kosketuksiin, muuttamaan raskaan ja katkeran mielialan joustavaksi toivehikkuudeksi.

Viimein Gilbert nousi vastahakoisesti.

— Nyt minä käväisen Mac Phersonin luona. Moody Spurgeon tuli tänään kotiin seminaarista sunnuntaiksi, ja hänellä on mukanaan kirja, jonka olen saanut lainaksi professori Boydilta.

— Ja minun on laitettava kuntoon Marillan tee. Hän meni rouva Keithiä tervehtimään nyt iltapäivällä ja tulee takaisin tuossa paikassa.

Annalla oli tee valmiina, kun Marilla tuli kotiin. Tuli loimusi iloisesti, vähän pakkasempureilla sanajaloilla ja rubiinipunaisilla vaahteranlehdillä täytetty maljakko koristi pöytää, ja ruokahalua kiihoittava käristetyn silavan ja paahdetun leivän tuoksu levisi huoneeseen. Mutta Marilla vaipui tuoliinsa syvään huoahaen.

— Pakottaako silmiäsi? Onko pääsi kipeä? kysyi Anna levottomana.

— Ei, olen vain väsynyt — ja pahoillani. Maryn ja lasten vuoksi. Mary on kuolemaisillaan — hän ei voi kestää kauan. Ja mitä kaksoisiin tulee — en voi käsittää, mitä heistä tulee...

— Eikö heidän setänsä ole vastannut?

— On kyllä, Mary on saanut kirjeen häneltä. Hän on metsänhakkuu- ja rakennustöissä ja sanoo, että hänelle on sula mahdollisuus ottaa lapset ennen kevättä. Silloin hän aikoo mennä naimisiin, niin että hänellä on koti, mihin hakea heidät, ja sitten hän sanoo, että siihen saakka Mary saa pyytää jonkun naapureista ottamaan heidät hoiviinsa. Mutta Mary sanoo, että se on mahdotonta... Hän ei ole juuri koskaan ollut hyvissä väleissä East Graftonin asukkaiden kanssa. Kaiken summa on, Anna, että minä olen varma siitä, että Mary tahtoo, että minä otan pienokaiset — hän ei sanonut sitä sanoin, mutta hän oli sen näköinen.

— Oh! — Anna löi kätensä yhteen, suunniltaan iloisesta odotuksesta.

— Ja Marilla tietysti ottaa — niinhän?

— En ole vielä tehnyt päätöstäni, sanoi Marilla hieman ärtyisästi. — Minä en heittäydy asioihin niin päätä pahkaa kuin sinulla on tapana, Anna. Minä voin sanoa, että sukulaisuuden tähden — olemme serkuksia — on minulla sangen vähän velvollisuutta tehdä mitään. Ja on kauhean vastuunalaista ottaa huolehdittavakseen kaksi kuusivuotiaista lapsukaista — kaksoisia, ei kiitoksia!

Marillalla oli sellainen käsitys, että kaksoiset olivat kaksinkerroin niin vaikeita kuin "parittomat" lapset.

— Kaksoiset ovat hyvin mielenkiintoisia, ainakin kun heitä on vain yksi pari, sanoi Anna. — Vasta sitten kun heitä on kaksi tai kolme paria, alkaa tuntua yksitoikkoiselta. Ja minä luulen, että on oikein hyvä, kun Marillalla on jotain huvinansa, kun minä olen koulussa.

— Oh, kultaseni, tässä tapauksessa en juuri tiedä, mitä huvia olisi odotettavissa... Vain lisää puuhaa ja vaivaa. Kun he edes olisivat niinkin vaurastuneita kuin sinä olit ottaessani sinut. Doraa vastaan minulla ei ole niin paljon — hän näyttää hiljaiselta ja sävyisältä. Mutta tuo Davy on hirveä kiusankappale.

Anna oli lapsirakas, ja hän sääli sydämestään Keithin kaksoisia. Hänen oman laiminlyödyn lapsuutensa muisto oli vielä hyvin elävänä hänen mielessään. Hän tiesi, että Marillan ainoa heikko kohta oli hänen harras pyrkimyksensä siihen, minkä hän katsoi velvollisuudekseen, ja Anna johti nyt todistelunsa sangen nokkelasti tälle uralle.

— Jos Davy on huonotapainen, niin on kai sitä suurempi syy hänen saada hyvää ohjausta, eikö totta, Marilla? Ellemme ota heitä, emme lainkaan voi tietää, kuka heidät ottaa tai minkäläisten vaikutusten alaisiksi lapset tulevat ympäristössään. Ajatteles, jos rouva Keithin lähimmät naapurit, Sprottin perhe,

ottaisivat heidät! Rouva Lynde väittää, että Henry Sprott on jumalattomin mies, joka saappaissa kulkee, ja lapset valehtelevat niin, että on ihan synti ja häpeä... Eikö olisi kauheata saattaa lapset sellaiseen ympäristöön ja antaa heidän oppia sellaista? Tai jos he joutuisivat Wigginsille! Rouva Lynde sanoo, että Wiggins myy kotona kaiken, mitä myydä voi, ja ruokkii perhettä sinisellä kuoritulla maidolla. Sinä et pitäisi siitä, että sukulaisesi saisivat nähdä nälkää, Marilla, vaikka ne olisivat vain serkkujakin... Minun mielestäni meidän selvä velvollisuutemme on ottaa heidät.

— Niin kai lienee sitten, myönsi Marilla synkästi.

— Minun on kai sanottava Marylle, että otan heidät. Sinun ei tarvitse näyttää niin ihastuneelta, Anna. Tämä merkitsee melkoista työn lisäystä sinulle. Minä en voi ommella pistoakaan silmiäni vuoksi, niin että sinä saat ottaa ommellaksesi heidän vaatteensa ja myöhemmin korjataksesi ne. Ja sinua ei huvita ompeleminen.

— Ei, se ei minua todellakaan huvita, sanoi Anna tynesti, mutta jos sinä olet halukas ottamaan lapset tänne velvollisuudentunnosta, niin voin kai minäkin ommella heidän vaatteensa ja paikata ja parsia velvollisuudentunnosta. Ihmisille tekee hyvää tehdä sellaista, mistä he eivät pidä — kohtuullisessa määrässä, luonnollisesti...

VIII.

KAKSOISET SAAPUVAT.

Rouva Rakel Lynde istui keittiönikkunansa ääressä ja virkkasi tähtiä suureen valkeaan peitteeseen, aivan samoin kuin hän oli istunut eräänä iltana useita vuosia sitten, kun Matthew Cuthbert oli ajanut mäen töyrästä ylös mukanaan olento, jota Rakel rouva sanoi "tyttöletukaksi laitoksesta". Mutta se oli tapahtunut keväällä, jolloin Suloisuuden valkea tie oli kukassa, ja nyt oli myöhäinen syksy; metsät olivat kadottaneet lehtensä ja vainiot levisivät paljaina ja tuskailtavina. Aurinko laski juuri kaikessa komeudessaan ja purppura- ja kultaloistossaan tummien metsien taakse Avonlean länsipuolelle, kun pienet, keveät, kaksipyöräiset ajoneuvot, joita veti hidas, ruskea ponihevonen, vierivät maantietä pitkin. Rakel rouva katsoi niitä täynnä mielenkiintoa.

— Tuolla tulee Marilla kotiin hautajaisista, virkkoi hän miehelleen, joka loikoili pitkällä puusohvalla keittiössä.

Thomas Lynde makaili näihin aikoihin useammin sohvalla kuin hänellä oli ollut tapana, mutta Rakel rouva, jolla oli niin terävä silmä kaikkeen, mikä oli ulkopuolella hänen oman kotinsa rajoja, ei ollut vielä toistaiseksi pannut sitä merkille.

— Ja kaksoiset hänellä on kuin onkin muassaan. — Vai niin, siinä kurottautuu Davy suojuskaaren yli siepatakseen kiinni hevosen hännästä, ja Marilla ottaa armollista herraa käsivarresta ja ajaa hänet takaisin istuimelle. Dora istuu niin kiltisti ja säädyllisesti kuin konsanaan voi pyytää. Hän on aina sen näköinen, kuin olisi hänet juuri tarkätty ja silitetty.

Niin, Marilla rukka, hän saa kyllä talven mittaan tietää elävänsä lasten parissa... Minä en kuitenkaan käsitä, että hän olisi voinut olla ottamatta heitä nykyisten olosuhteitten vallitessa, ja hänellähän on Anna apunaan. Anna on aivan suunnattoman iloinen koko jutusta, ja minun täytyy myöntää, että hän osaa tavattoman hyvin käsitellä lapsia. Hyvänen aika — minusta tuntuu kuin Matthew-parka vasta eilispäivänä olisi tullut kotiin Annan kanssa kaikkien ihmisten nauraessa sille, että Marilla otti itselleen kasvatin. Ja nyt hän on ottanut kaksoiset. Yllätyksiin saa olla valmistunut niin kauan kuin täällä vaeltaa...

Lihava poni hölkytti sillan yli Lynden notkon reunaa ja maantietä ylös Vihervaaralle. Marilla näytti sangen happamelta. East Graftonista oli kahdenkymmenen kilometrin ajomatka ja Davy Keithiä näytti vaivaavan tarve olla alituisen liikkeessä. Marillalle kävi ylivoimaiseksi pakottaa häntä istumaan hiljaa, ja hän oli koko matkan istunut tuskissaan siitä, että poika kupsahtaisi takaperin vaunuista ja taittaisi niskansa tai keikahtaisi eteenpäin ja vyöryisi maahan ponin kavioiden alle.

Epätoivoissaan hän uhkasi häntä lopulta aimo selkäsaunalla kotiin päästyä. Mutta silloin kiipesi Davy hänen polvilleen välittämättä ohjaksista, kietoi lihavat kätensä hänen kaulaansa ja tarrautui häneen kuin karhunpoikanen.

— Sitä en usko sinun tarkoittavan, sanoi hän ja suuteli hellästi kurttuista poskea. — Sinä et näytä naiselta, joka lyö pikku poikaa vain siksi, ettei hän voi pysyä hiljaa. Eikö sinun mielestäsi ollut kamalan vaikeata istua hiljaa, kun olit minun ikäiseni?

— E-ei, minä istuin aina hiljaa, kun minun käskettiin niin tehdä, sanoi Marilla koettaen puhua ankarasti, vaikka hän tunsi sydämensä heltyvän Davyn niin vilpittömässä mielessä suomasta hyväilystä.

— No niin, se johtui tietysti siitä, että sinä olit tyttö, sanoi Davy ja kiipesi takaisin paikalleen. — Ajatella, että sinä todellakin olet ollut kerran pikku tyttö!... Dora voi istua hiljaa — vaikka sen täytyy olla aika vaivalloista!... Tyttönä oleminen mahtaa olla hirveän pitkäpiimäistä! Vingu, Dora — nyt minä elvytän sinua hieman!

Davyn tapa elvyttää sisartaan oli sellainen, että hän kahmaisi kiinni Doran kiharoista ja ravisti niistä aika tavalla. Dora kirkaisi ja alkoi itkeä.

— Kuinka voit olla noin ilkeä poika, kun äiti raukkasi on laskettu hautaan vain muutamia tunteja sitten? kysyi Marilla epätoivon vallassa.

— Oh, hän kuoli mielellään, sanoi Davy tuttavallisesti. — Tiedän sen, sillä hän sanoi sen minulle. Hän oli niin hirveästi väsynyt sairaana makaamiseen ja noitten inhoittavien lääkkeitten ottamiseen. Juttelimme niin paljon hänen kuolinpäivänsä edellisenä iltana. Hän sanoi minulle, että sinä aioit ottaa Doran ja minut talveksi ja että minun pitäisi aina olla hyvä. Aion tietenkin olla kiltti, mutta eikö voi olla kiltti juoksennellessaan ympäri yhtä hyvin kuin hiljaa istuessaankin? Ja hän sanoi, että minun pitäisi aina olla kiltti siskolleni ja puolustaa häntä, ja niin teenkin.

— Oletko mielestäsi kiltti hänelle, kun vedät häntä tukasta?

— Olen, minä en aio sallia kenenkään muun vetää häntä tukasta — koettakootpas vain! sanoi Davy, puristaen pienet kätensä nyrkkiin ja rypistäen kulmakarvojaan. — Se ei ensinkään tehnyt kipeätä. Hän itkeä tillitti vain siksi, että hän on tyttö. Olen iloinen siitä, että olen poika, mutta harmillista on, että minun täytyy olla kaksoinen... Kun Jimmy Sprottin sisar on nenäkäs, sanoo Jimmy vain: "Minä olen sinua vanhempi, minä tiedän paremmin" — ja sitten pitää tyttö suunsa kiinni. Mutta sitä en minä voi anoa Doralle, ja aina hän ajattelee päinvastoin kuin minä. Oh, saanko ajaa ptruu-ptruuta tovin, koska olen mies!

Marilla tunsi suurta kiitollisuutta, kun hän viimeinkin ajoi omalle pihalleen, jossa syysillan tuuli tanssi kuihtuneitten lehtien kanssa. Anna seisoi veräjän luona ottaakseen heitä vastaan ja nostaakseen kaksoiset rattailta. Dora antautui tyynesti suudeltavaksi, mutta Davy vastasi Annan "tervetuloa"-toivotukseen myrskyisimmällä syleilyllään ja ilahuttavalla uutisella:

— Minä olen herra Davy Keith.

Illallispöydässä Dora käyttäytyi hyvin sievästi ja kiltisti, mutta Davyn pöytätavat jättivät runsaasti toivomisen varaa.

— Olen niin kauheasti nälissäni, ettei minulla ole aikaa syödä hienosti, sanoi hän, kun Marilla torui häntä. — Dora ei ole puoleksikaan niin nälkäinen kuin minä. Minähän olin liikkeessä koko ajan ajaessamme... Tämä kaakku oli hurjan hyvää — niin paljon pomeranssinkuoria! Meillä ei ole ollut kotona kaakku julman pitkään aikaan, sillä äiti oli liian sairas leipoakseen mitään, ja rouva Sprott sanoi, että hyvä jos hän leipoi meille leivän... Ja rouva Wiggins ei pane koskaan pomeranssinkuoria kaakkuihinsa. Peijakkaan akka! Saisinko palasen lisää?

Marilla olisi vastannut kieltävästi, mutta Anna leikkasi aikamoisen viipaleen hänelle. Hänen täytyi kuitenkin muistuttaa Davya siitä, että on tapana kiittää, kun saa jotakin. Davy veti vain suunsa korviin ja iski hampaansa kaakkuun. Syötyään viipaleen hän sanoi:

— Jos annat minulle vielä palasen, niin kiitän.

— Ei, sinä olet saanut aivan riittävästi, sanoi Marilla äänellä, joka, kuten Anna tiesi ja Davy sai oppia tietämään, ei sietänyt mitään vastaväitteitä.

Davy iski silmää Annalle — sitten hän kumartui eteenpäin pöydän yli, sieppasi Doran ensimmäisen kaakunpalasen, josta tämä oli puraissut vain sievän pienen puolikuun, hänen kädestään, aukaisi suunsa niin ammottavan suureksi, että olisi voinut luulla hänen leukapieliensä menevän sijoiltaan, ja nielasi koko palasen. Doran huulet alkoivat vavista, ja Marilla istui mykkänä kauhusta. Anna huudahti heti arvokkaimmalla "opettajaneiti"-ilmeellään:

— Oi, Davy, hieno ja kohtelias mies — gentlemanni — ei koskaan tee noin.

— Tiedän kyllä, etteivät ne tee, sanoi Davy, niin pian kuin hän kykeni puhumaan, mutta minä en olekaan sellainen — olen poika.

— Niin, mutta haluat kai tulla gentlemanniksi? sanoi ällistynyt Anna.

— Totta kai. Mutta siksi ei voi tulla ennenkuin täysikasvuisena.

— Voi kyllä, kultaseni, aivan varmaan, kiiruhti Anna sanomaan haluten kylvää hyvän siemenen niin hyvissä ajoin kuin mahdollista. — Sinä saat alkaa tulla gentlemanniksi jo pikkupoikana. Gentlemanni ei koskaan sieppaa mitään tuolla tavoin naiselta — tai unohda kiittää — tai vedä ketään tukasta...

— Kaikesta huomaa, että heillä täytyy olla kamalan kuivaa, sanoi Davy vilpittömästi. — Luulen, että lykkään sellaiseksi tulemiseni siksi kunnes olen kasvanut suureksi.

Marilla oli alistuvaisin ilmein leikannut Doralle uuden kaakun viipaleen. Hän tunsu itsensä kykenemättömäksi voimienmittelyyn Davyn kanssa tällä hetkellä. Tämä oli ollut rasittava päivä hänelle — pitkä ajomatka edestakaisin ja sitten hautajaiset. Tällä hetkellä hän katsoi tulevaisuutta kohti niin synkällä ja masentuneella mielellä, että se olisi sopinut vaikka itse Eliza Andrewsille.

Kaksoiset eivät olleet erikoisesti toistensa näköisiä, vaikka molemmat olivat vaaleita. Doralla oli pitkät tasaiset kiharat, jotka eivät koskaan olleet pörrössä. Davyn koko pyöreä pää oli keltakiharaisen hiusmetsän peitossa. Doran vaaleanruskeat silmät olivat hurskaat ja lempeät; Davyn olivat yhtä veitikkamaiset ja kujeilevat kuin keijukaisen. Doran nenä oli suora, Davyn selvästi ylöspäin pyrkivä; Doran suu oli useimmiten hieman "supussa", Davyn hymyili alituisesti. Sitäpaitsi Davylla oli kuoppa toisessa poskessa ja toinen oli ilman, mikä antoi hänen kasvoilleen hauskan "epäsäännöllisen" ilmeen hänen nauraessaan. Vallattomuus ja koirankurisuus vaaniskeli hänen pikku kasvojensa jokaisessa juonteessa.

— Nyt heidän on parasta mennä levolle, sanoi Marilla, joka katsoi tämän sopivimmaksi tavaksi päästä heistä eroon. — Dora saa nukkua minun luonani, ja Davyn saat sinä viedä nukkumaan lännenpuoliseen vinttikamariin. Sinua ei kai pelota nukkua yksin, Davy?

— Ei, mutta minä en aio mennä nukkumaan vielä hirveän pitkään aikaan, sanoi Davy hyväntuulisesti.

— Menet kyllä, sen tiedätkin.

Tämä oli kaikki, mitä kovasti koeteltu Marilla sanoi, mutta hänen äänessään oli jotakin, joka teki itse Davynkin taipuisaksi ja lauhkeaksi. Hän kapusi tottelevaisesti rappusia Annan seurassa.

— Suureksi tultuani on kaikkein ensimmäinen työni olla valveilla koko yö ottaakseni selkoa, minkälaista silloin on, uskoi hän Annalle.

Seuraavina vuosina Marilla ei koskaan värityksettä ajatellut ensimmäistä viikkoa, jonka kaksoiset viettivät Vihervaaralla. Se ei oikeastaan ollut pahempi kuin sitä seuraa vatkaan viikot, mutta se tuntui siltä siksi, että kaikki oli niin uutta ja kauhistuttavaa. Harvoin meni minuttiakaan päivän kuluessa ilman että Davy teki jotain vallattomuutta tai vaivasi päätään keksiäkseen sellaista. Mutta hänen ensimmäinen erikoisen huomattava urotyönsä tapahtui kaksi päivää hänen saapumisensa jälkeen, eräänä sunnuntaiamuna — oli ihana, leuto päivä, autereinen ja leppoisa aivan kuin syyskuussa.

Kaikki aikoivat kirkkoon, ja Anna puki häntä Marillan auttaessa Doraa. Davy vastusti alussa mitä päättäväisimmin kasvojen pesua.

— Marilla pesi minut eilen — ja rouva Wiggins hankasi minua kiilloituspulverilla hautajaispäivänä... Sen pitäisi riittää koko viikoksi. Mitäpä hyödyttää olla niin kauhean puhdas? Tuntuuhan aika paljon hauskemmalta olla likaisena.

— Paul Irving pesee kasvonsa joka ainoa päivä ilman että häntä tarvitsee kerjätä ja pyytää, sanoi Anna viekkaasti.

Davy oli ollut Vihervaaralla tuskin enempää kuin neljäkymmentä kahdeksan tuntia, mutta hän jumaloi jo Annaa ja vihasi Paul Irvingiä, jota hän oli kuullut Annan ylistävän niin lämpimästi tulonsa jälkeisenä päivänä. Jos Paul Irving pesi kasvonsa joka päivä — niin, silloin oli asia ratkaistu... Davy Keith pesi myöskin, vaikka henki menisi siinä pelissä... Tämä sankarillinen päätös saattoi hänet nöyrästi alistumaan myöskin useihin muihin siistimistöimituksiin, ja hän oli todellakin oikein soma pikku poju, kun kaikki oli valmiina. Anna tunsu melkein äidillistä ylpeyttä hänestä taluttaessaan häntä Cuthbertien vanhaan perhepenkkiin.

Davy esiintyi sangen moitteettomasti alussa, hänellä kun oli täysi työ kurkistelllessaan ympärilleen kaikkiin pikku poikiin ja koettaessaan arvailla, mikä niistä oli Paul Irving. Molemmat ensimmäiset virret

ja evankeliumi olivat jo ohi ilman että mitään oli tapahtunut. Pastori Allan luki paraikaa rukouksia, kun tuo ennenkuulumaton tapaus sattui.

Lauretta White istui vastapäätä Davya, pää hieman painuksissa ja vaalea tukka riippuen kahtena pitkänä palmikkona, joiden välitse pilkisti houkuttelevasti esiin valkoinen kaula tuuhean pitsiröyhelön ympäröimänä. Lauretta oli lihava ja tyyniluontoinen kahdeksanvuotias tyttö, joka oli käyttäytynyt mallikelpoisesti kirkossa aina ensimmäisestä päivästä saakka, jolloin hänen äitinsä kantoi hänet sinne ja hän oli kuuden kuukauden vanha kapalolapsi.

Davy pisti kätensä taskuun ja veti sieltä esiin madon — karvaisen pienen madon, joka kiemurteli ja vääntelehti. Marilla näki tämän ja uhkasi häntä kädellään, mutta liian myöhään. Davy päästi madon alas Laurettan kaulalle.

Kesken pastori Allanin rukousta kuului kokonainen sarja vihlovia kirkaisuja. Pastori pysähtyi kauhuissaan ja tuijotti silmät selällään. Joka ainoa pää koko koolla olevassa seurakunnassa ponnahti pystyyn. Lauretta White tanssi edestakaisin penkissään ja raapi ja kiskoi suonenvedontapaisesti leninkinsä miehustan takaosaa.

— Uh — uh — ih —! Ota se pois! Uhu-u! Tuo häijy poika — uhuu — päästi sen minun kaulaani! Ih — ih! Nyt se kierii alemmaksi — *ih!*...

Rouva White nousi jäykin ilmein ja talutti kirkuvan ja itkevän Laurettan ulos kirkosta. Huudot häipyivät etäisyyteen ja pastori jatkoi jälleen jumalanpalvelusta. Mutta hartaus oli mennyttä... Ensi kertaa elämässään Marilla ei välittänyt tekstistä, ja Anna istui posket tulipunaisina häpeästä. Kun he olivat tulleet kotiin, pani Marilla Davyn vuoteeseen, ja siinä hän sai maata lopun päivää. Päivällistä hän ei saanut lainkaan, vain illalliseksi pelkkää leipää ja maitoa. Anna kantoi tarjottimen hänelle ja istui surullisena hänen vuoteensa vieressä Davyn syödä matustaessa hyvällä ruokahalulla, johon katumuksella ja omantunnontuskilla näytti olevan sangen pieni vaikutus. Mutta Annan murheelliset silmät vaivasivat häntä hieman.

— Voin arvata, sanoi hän miettiväisesti, ettei Paul Irving olisi työntänyt matoa tytön selkään kirkossa, vai mitä?

— Ei, eikä suinkaan... virkkoi Anna surullisesti.

— Niin, minusta on ikäänkuin hieman ikävää, että tulin sen tehneeksi, tunnusti Davy, — Muita se oli niin metka ja julman suuri mato — löysin sen kirkonportailta juuri sisään mennessämme. Olisi ollut suurta tuhlautta jättää se siihen... Mutta kuule, olihan sentään hurjan veikeätä kuulla tytön kiljuvan tuolla tavoin?

Tiistai-iltapäivänä oli ompeluseuran kokous Vihervaaralla. Annalla oli kova kiire kotiin koulusta, sillä hän tiesi, että Marilla tulisi tarvitsemaan kaiken sen avun, jota hän voi antaa. Dora, somana ja sievänä tärkättyssä valkeassa hameessaan ja mustassa esiliinassaan, istui vierashuoneessa ompeluseuran herrojen ja naisten luona, vastasi sievästi, kun häntä puhuteltiin, vaiken, kun ei kukaan sanonut hänelle mitään, ja käyttäytyi joka suhteessa kuin mallilapsi ainakin. Davy oli likainen ja onnellinen ja leipoi hiekkapiiraita navetan lähistöllä.

— Annoin hänelle luvan, sanoi Marilla väsyneesti. — Silloin hän ehkä jättää pahemmat rötökset tekemättä... Nyt hän edes vain ry vettää itsensä. Juomme teen ennenkuin kutsumme hänet sisään. Dora saa juoda meidän kanssamme, mutta en ikimaaailmassa uskaltaisi antaa Davyn istua pöytään koko ompeluseuran kanssa...

Kun Anna tuli kutsumaan vieraita katettuun teepöytään, ei Dora ollut vierashuoneessa. Rouva Jasper Bell sanoi, että Davy oli tullut eteiseen ja huutanut häntä. Kiireellinen neuvottelu Marillan kanssa ruokasäiliössä johti siihen päätökseen, että molemmat lapset saisivat juoda teensä yhdessä myöhemmin.

Istuttiin ja syötiin parillaan, kun ruokasaliin astui avuton ja viheliäinen olento. Marilla ja Anna tuijottivat mykän kauhun vallassa, ompeluseura sanomattomasti hämmästyneenä. Voiko tämä olla Dora — tämä nyyhkyttävä, epämääräinen olento likomärkine vettävaluvine hameineen ja samassa tilassa olevine hiuksineen, joista vesi virtasi Marihan uudelle kotikutoiselle nukkamatolle.

— Dora, mitä sinulle on tapahtunut? huusi Anna katsahtaen hyvin häpeissään rouva Jasper Belliin, jonka perheen väitettiin olevan ainoan maailmassa, jossa ei koskaan sattunut "onnettomuuksia".

— Davy houkutteli minut kävelemään sikolätin aidalla, ulvoi Dora. — En tahtonut mennä, mutta silloin hän sanoi minua löntykseksi... Ja minä kupsahdin alas sikotarhaan, ja hameeni tuli aivan likaiseksi ja sika juoksi suoraan ylitseni... Leninkini oli niin hirveän näköinen, mutta Davy sanoi, että jos asettuisin

pumpun alle, niin hän huuhtoisi sen puhtaaksi, ja minä asetuin, ja hän pumppusi vettä minuun yltyleensä, mutta pukuni ei tullut rahtuakaan puhtaammaksi, ja kaunis esiliinani ja uudet kenkäni ovat aivan pilalla — uh!

Anna sai olla yksinään emäntänä teepöydässä teenjuonnin loppuajan, sillä välin kuin Marilla kapusi vinttikamariin ja riisui Doran yltä hänen läpimärät vaatteensa. Davy saatiin pyydystetyksi ja pistettiin vuoteeseen ilman illallista.

Anna meni hänen luokseen hänen huoneeseensa hämärissä ja puhui vakavasti hänen kanssaan — menettelytapa, johon hänellä oli suuri luottamus, eikä syyttä, kuten myöhemmin kävi ilmi. Hän sanoi Davylle olevansa hyvin pahoillaan siitä, että hän oli voinut käyttäytyä niin huonosti.

— Niin niin, nyt olen oikein pahoillani itsekin, tunnusti Davy, mutta ikävintä on, etten koskaan ole pahoillani asioista ennenkuin ne ovat tapahtuneet. Dora ei tahtonut auttaa minua leipien leipomisessa, sillä hän pelkäsi likaavansa vaatteensa, ja silloin minä suutuin silmittömästi... Olisikohan Paul Irving pannut sisarensa kulkemaan sikolätin aita pitkin, jos hän olisi tiennyt, että hän pudota kupsahtaisi sinne?

— Ei, lapsi, se ei koskaan olisi johtunut hänen mieleensä... Paul käyttäytyy aina taitavasti ja kiltisti.

Davy puristi silmänsä kiinni ja näytti vajoavan syvälliseen mietiskelyyn tämän jälkeen. Sitten hän kömpi pystyyn sängyssään, kietoi kätensä Annan kaulaan ja painoi kuumat pikku kasvonsa hänen olkapäätään vasten.

— Anna, etkö silti pidä pikku pikku ruikkusen minusta, vaikka en olekaan yhtä kiltti kuin Paul?

— Pidän, pidänhän toki, vastasi Anna täydestä sydäimestä. Kuinka olikaan — oli mahdotonta olla pitämättä Davysta. — Mutta pitäisin sinusta vielä enemmän, ellet olisi niin taipuvainen tuhmiin kepposiin.

— Minä — minä olen tehnyt muutakin tänään, jatkoi Davy puoleksi tukahtuneella äänellä. — Olen siitä pahoillani, mutta pelkään joka tapauksessa puhua siitä sinulle. Ethän kovin suutu, ethän? Ja ethän puhu siitä Marillalle, mitä?

— En tiedä, Davy. — Ehkä minun pitäisi kertoa siitä hänelle... Mutta luulen voivani luvata sinulle olla kertomatta, jos sinä lupaat minulle olla tekemättä sitä uudelleen, olipa se mitä hyvänsä.

— Ei, sitä en tee. En kai löytäneekään enää useampia tänä vuonna. Tämän löysin kellarinrappusilta.

— Davy, mitä olet tehnyt?

— Olen pannut sisiliskon Marillan vuoteeseen. Saat mennä ottamaan sen pois, jos tahdot. Mutta Anna, kuuletko — olisi sentään aika metkaa antaa sen olla siellä.

— Mutta Davy! Sinähän taidat olla aivan päähkähullu!

Anna vapautti itsensä Davyn hellästä syleilystä ja lensi suoraan eteisen poikki Marillan huoneeseen. Päälyslakana oli hieman rypistynyt. Tuskallisella kiireellä hän heitti syrjään sekä sen että peitteen — niin, siinä oli tosiaankin sisilisko, joka vilkuili häneen mustilla silmillään ja livahti kovalla kiireellä päänalusen alle.

— Kuinka saan pois tuon inhoittavan elukan? voivotteli Anna väristen.

Hiililapio näytti hänestä sopivalta välineeltä, ja hän hiipi alas sitä hakemaan sillä välin kuin Marilla puuhaili säiliössä. Annalla oli paljon vaivaa kuljettaessaan sisiliskon alas rappusia, sillä se hyppäsi kolmasti pois lapiosta, ja kerran hän ei ollenkaan ollut löytää sitä eteisestä. Kun hän viimein heitti sen vapaaksi kirsikkapuiden keskeen, päästi hän pitkän helpotuksen huokauksen.

— Jos Marilla tietäisi tämän, varoisi hän menemästä vuoteeseensa koko elämänsä aikana... Oli toki hyvä, että tuo pikku syntipukki katui ajoissa. — Tuolla tekee Diana minulle merkkejä ikkunastaan. Sepä hauskaa... Tunnen todellakin tarvitsevani hieman virkistystä, sillä kun Anthony Pye on koulussa ja Davy Keith kotona, on siinä minun hermoilleni juuri tarpeeksi kestettävää yhden päivän osalle.

MAKUKYSYMYS.

— Tuo vanha marakatti rouva Lynde oli täällä taas tänään ja kiusasi minua merkitsemään listaan, jossa kerjättiin rahoja sakariston mattoon, sanoi herra Harrison harmistuneena. — Tuota naista en voi kuolemakseni sietää... Hän sommittelee koko saarnan, sekä tekstin että selityksen, kuuteen sanaan, ja sitten hän sinkauttaa sen lähimmäisensä niskaan kuin tiilikiven.

Anna, joka oli lennähtänyt istumaan parvekkeen reunukselle ja nautti leppoisasta länsituulesta, joka puhalsi vastakynnettyjen peltojen yli harmaan marraskuunpäivän hämärässä ja vihelsi omituista säveltä ryhmyisten mäntyjen lomissa puutarhan alapuolella, käänsi mieltiväisiä kasvojaan.

— Koko surkeus on siinä, että te ja rouva Lynde ette ymmärrä toisianne, sanoi hän. — Se on melkein aina syynä siihen, etteivät ihmiset tule toimeen toistensa kanssa. Ihan alussa en minäkään pitänyt rouva Lyndestä, mutta niin pian kuin aloin ymmärtää häntä, opin pitämäänkin hänestä.

— Onhan mahdollista, että rouva Lynde on joittenkin ihmisten makuun, mutta minä en huolinut jatkaa banaaniin syöntiä siksi, että ihmiset sanovat, että jos minulla vain olisi kyllin kauan kestävyyttä, oppisin niistä pitämään, murisi herra Harrison. — Mitä tulee hänen ymmärtämiseensä, niin olen jo ymmärtänyt, että hänelle on käsittämättömän vaikeata olla pistämättä nenäänsä lähimmäisensä asioihin, ja sen sanoin hänelle myöskin.

— Oi, se on varmaankin loukannut hänen tunteitaan kauheasti, sanoi Anna nuhtelevasti. — Kuinka voitte sanoa mitään sellaista? Minä satuin kauan sitten sanomaan muutamia hyvin ikäviä asioita rouva Lyndelle, mutta se tapahtui siksi, että jouduin suunniltani ja kiivastuin — en olisi koskaan voinut sanoa sitä tyynesti ja hillitysti.

— Se oli totuus, ja totuus täytyy jokaisen ihmisen sulattaa.

— Niin, mutta te ette sanonut hänelle koko totuutta, väitti Anna. — Teillä on tapana sanoa vain totuuden epämiellyttävä osa. Olette esimerkiksi sanonut minulle varmaankin kymmenen kertaa, että tukkani on punainen, mutta te ette ole kertaakaan sanonut minulle, että minulla on hieno ja jalomuotoinen nenä.

— Näytpä tuon kyllä tietävän sanomattakin, virnisteli herra Harrison.

— Tiedän myöskin, että minulla on punainen tukka, vaikka se tummeneekin vuosi vuodelta — eikä sitäkään tarvitse kenenkään sanoa minulle.

— No no — koetan kyllä vaieta siitä, koska olet niin herkkätuntoinen. Suo anteeksi ukolle, Anna! Minulla on tapana sanoa ajatukseni suoraan, ja sitä ei ihmisten pidä panna pahakseen.

— Mutta sille ei mahda mitään, että mieli käy pahaksi. Ja se seikka, että se on tullut tavaksi, ei juuri paranna asiaa, arvelen minä. Mitä te ajattelisitte ihmisestä joka kuljeskeli ympäri ja pistelisi nuppineuloja ihmisiin ja sanoisi: "saatte suoda minulle anteeksi, älkää välittäkö siitä — minulla on sellainen tapa"... Te arvelette hänen olevan hieman päästä vialla, vai mitä? Ja mitä siihen tulee, että rouva Lynde tekeytyy tärkeäksi ja sekaantuu moneen asiaan, niin sehän on totta. Mutta sanoitteko hänelle myöskin, että hänellä on hyvin hyvä sydän ja että hän on aina hyvä köyhille? Ajatelkaas, hän ei sanonut sanaakaan, kun Timothy Cotton varasti voihulikan hänen maitokamaristaan ja uskotteli vaimolleen ostaneensa sen häneltä!

Seuraavalla kerralla teidän tavatessaan rouva Cotton sanoi, että voi maistui kovasti nauriilta, ja rouva Lynde sanoi, että oli ikävää, ettei se ollut oikein onnistunutta...

— Joitakin hyviä ominaisuuksia lienee kai joka ihmisellä, herra nähköön, jupisi herra Harrison. — Useimmillahan on. Minulla itselläni on niitä, vaikkot sinä ehkä ole niitä vielä keksinyt. Mutta minä en missään tapauksessa anna mitään tuohon mattoon. Ihmiset juoksevat täällä rahoja kerjäämässä aina ja alituisesti... Sinullahan oli myöskin muuan "tarkoitus" — miten kärjätalo edistyy?

— Erinomaisesti. Meidän A.Y.Y:llämme oli kokous perjantai-iltana, ja me havaitsimme, että meillä oli kylliksi rahaa seinien maalaamiseen ja uuteen pärekattoon. Useimmat ovat osoittautuneet oikein auliiksi, herra Harrison.

Anna oli hienotunteinen luonne, mutta hän ei kuitenkaan voinut olla sekoittamatta hieman sappea puheeseensa, kun tarve vaati.

— Minkä värisen te siitä laitatte?

— Olemme valinneet hyvin kauniin vihreän värin. Katosta tietysti tulee punainen — jokseenkin

tummanpunainen. Herra Roger Pye hankkii värit tänään kaupungista.

— Kuka suorittaa työn?

— Herra Joshua Pye Carmodysta. Hän on saanut pärekaton melkein valmiiksi. Meidän oli pakko antaa hänelle tuo työ, sillä jokainen Pye-niminen — täällä on, kuten tiedätte, neljä sen nimistä perhettä — sanoi, ettei hän antaisi senttiäkään, ellei Joshua saisi työtä. He olivat merkinneet yhteensä kaksitoista dollaria, ja se oli meidän mielestämme liian suuri summa menetettäväksi, vaikka jotkut sanovat nyt, ettei meidän olisi koskaan pitänyt antaa tuota tehtävää millekään Pyelle... Rouva Lynde sanoo, että he aina koettavat hutiloida.

— Niin, saa nähdä nyt, kuinka tästä Joshua suoriutuu. — Jos hän vain tekee kunnan työtä, niin on saman tekevää, onko hänen nimensä Piirakka vai Pannukakku. [Piirakka englanniksi = pie. Suom. muist.]

— Häntä pidetään kelvollisena työntekijänä, vaikka hän on aikalailla omituinen. Hän ei puhu juuri koskaan.

— Sellainen "omituisuus" on aivan minun makuuni, sanoi herra Harrison. — Mutta voin kyllä ymmärtää, että Avonlea tässä tapauksessa pitää häntä vähätietoisena. Minä en myöskään ole koskaan puhunut ennen tänne tuloani, ja silloin minun täytyi tehdä sitä oman etuni vuoksi, sillä muuten rouva Lynde olisi sanonut, että olin kuuromykkä, ja lähettänyt kerjuulistan kiertämään kerätäkseen rahaa, jotta minä raukka saisin oppia merkkikieltä. Et kai mene vielä, Anna?

— Minun täytyy. Minulla on hiukan ompelemista Doralle tänä iltana. Sitäpaitsi pelkään, että Davy on aivan tehnyt lopun Marilla raukasta tällä aikaa. Aamulla hän sanoi ensimmäiseksi: "Minne pimeä menee, Anna? Tahtoisin tietää sen." Sanoin, että se meni maapallon toiselle puolen, mutta aamiaisen jälkeen hän julisti, että minä olin petkuttanut häntä — se meni alas kaivoon... Ja tänään on Marilla tavannut neljä kertaa hänet riippumassa kaivonkannella, jossa hän makaa ja tähystelee pimeätä.

— Hän on tavattoman omavaltainen poika, sanoi herra Harrison. — Eilen hän tuli tänne ja nykäisi neljä sulkaa Inkiväärin pyrstöstä, ennenkuin minä ennätin tulla sisään ladosta. Lintu parka on ollut alakuloisella mielellä siitä pitäen. Nuo nulikat mahtavat olla kamalia kiusankappaleita teille...

— Kyllähän heistä on vaivaa, mutta välistä saa kuitenkin palkintonsakin... sanoi Anna, hiljaisuudessa päättäen antaa anteeksi Davyn seuraavan konnankujeen, olipa se sitten mikä tahansa, koska hän hänen puolestaan oli costanut Inkiväärille.

Herra Roger Pyellä oli värit mukanaan illalla, ja Joshua herra, juro ja harvasanainen mies, aloitti maalauksen seuraavana päivänä.

Hän sai tehdä häiritsemättä työtään. Käräjätalo sijaitsi n. s. "alatien" varrella. Syksymyöhällä oli tämä tie aina märkä ja lokainen, ja ihmiset, jotka aikoivat Carmodyyn, kulkivat säännöllisesti melkoista pitempää "ylätietä". Käräjätalo oli muuten niin tiheän mäntymetsän ympäröimä, ettei sitä näkynyt lainkaan, ellei ollut aivan sen ääressä. Joshua herra maalasi siis yksinään ja riippumattomana, mikä oli hänen seuraava vierovalle luonteelleen niin mieluista.

Perjantai-iltapäivänä hän lopetti työn ja meni kotiinsa Carmodyyn. Hetkinen hänen poistumisensa jälkeen ajoi rouva Lynde ohi. Hän oli uhmannut "alatien" lokaisuutta ollen utelias näkemään, miltä käräjätalo näytti uudessa asussaan. Kun tie kääntyi viimeisen männikön ympäri, näki hän.

Näky teki omituisen vaikutuksen rouva Lyndeeseen. Hän päästi ohjakset, löi kätensä yhteen ja huudahti: "Laupias luoja!" — Hän tuijotti ikäänkuin hänen olisi ollut mahdotonta uskoa silmiään. Sitten hän puhkesi melkein hysteeriseen nauruun.

— Tässä on tapahtunut joku erehdys — muu ei ole ajateltavissa. Mutta kuinkapa voisikaan pyytää, että kukaan Pye koskaan maailmassa tekisi mitään kunnollista...

Rouva Lynde ajoi kotiin. Hän tapasi sangen monta tuttavaa matkalla ja pysähtyi kertomaan heille vastamaalatusta käräjätalosta. Uutinen levisi kulovalkean tavoin. Gilbert Blythe, joka istui kotonaan syventyneenä erääseen kirjaan, kuuli sen auringonlaskun aikaan isänsä renkipojalta ja hyökkäsi hengästyneenä Vihervaaralle Fred Wrightin seurassa, joka yhtyi häneen matkalla. He tapasivat Diana Barryn, Jane Andrewsia ja Anna Shirleyä epätoivoa ilmaiseksi kasvojen suurten lehdettömien piilipuiden juurella Vihervaaran veräjällä.

— Sehän ei voi olla totta, Anna? huusi Gilbert.

— Se *on* totta, vastasi Anna ja näytti tragedian jumalattarelta. — Rouva Lynde poikkesi tänne Carmodysta tullessaan puhuakseen siitä minulle. Oi, tämä on aivan yksinkertaisesti *hirveätä!* Mitä

hyödyttää muodostaa yhdistys ja koettaa parantaa mitään?

— Mikä sitten on kauheata? kysyi Oliver Sloane, joka saapui tällä hetkellä mukanaan hattulaatikko, jonka hän oli tuonut kaupungista Marillalle.

— Etkö ole kuullut siitä? sanoi julmistunut Jane. — Kas tällainen on asia — Joshua Pye on maalannut kärjäatalon *siniseksi viheriän asemasta* — korean, loistavan siniseksi, samaan räikeään väriin, mitä käytetään vaunuissa ja työntökärryissä... Ja rouva Lynde sanoo, että se on inhoittavin talon väri — lisäksi vielä yhdessä kirkkaan punaisen katon kanssa —, mitä hän koskaan on nähnyt tai voinut uneksia... Polveni kävivät niin heikoiksi, että olisit voinut työntää minut kumoon pikkusormellasi, kun kuulin siitä. Tästä voi aivan sydän haljeta — kaiken vaivan ja tuskan jälkeen, mitä olemme kokeneet.

— Kuinka maailmassa on sellainen erehdys voinut syntyä? ihmetteli Diana puolittain itkien.

Tämän auttamattoman onnettomuuden syy lankesi kuitenkin Pye-suvun niskoille. Avonlean Yhteiskuntaa parantava Yhdistys oli päättänyt käyttää erästä purkeissa myytävää öljy väriä, ja nämä purkit olivat numeroidut väriluettelon mukaan. Ostaja sai valita värinsä luettelosta ja teki tilauksen sen numeron mukaan, joka oli merkitty värin viereen. Se viheriä vivahdus, joka huomattiin sopivaksi, oli numero 147, ja kun herra Roger Pye lähetti Yhteiskunnan parantajille poikansa, John Andrewin, mukana sellaiset terveiset, että hän menisi kaupunkiin ja voisi tuoda heille värit, pyysivät Yhteiskunnanparantajat John Andrewia pyytämään isäänsä hankkimaan numeroa 147. John Andrew vakuutti aina sittemmin, että hän tekikin niin, mutta hänen elämänsä alkusyy vakuutti yhtä itsepintaisesti, että John Andrew sanoi numero 157, ja tällä kannalla on asia vielä tänä päivänä.

Sinä iltana vallitsi syvä alakuloisuus jokaisessa Avonlean talossa, jossa asui joku Yhteiskunnanparantaja. Synkkämielisyys Vihervaaralla oli niin kauhistuttava, että se säikytti itse Davyakin. Anna itki eikä tahtonut antaa lohduttaa itseään.

— Minun *täytyy* itkeä, vaikka kohta täytänkin seitsemäntoista vuotta, Marilla, nyyhkytti hän. — Se on niin nöyryyttävää, niin hirvittävän ilkeätä... Se on kuolinisku koko yhdistyksellemme... Ihmiset suorastaan nauravat meidät kuoliaiksi.

Mutta kaikki ei käy laskujen mukaan tässä maailmassa. Avonlean ihmiset eivät nauraneet, siihen he olivat liian suuttuneita. *Heidän* rahansa olivat menneet kärjäatalon maalaamiseen, ja he tunsivat siis itsensä äärettömän suuttuneiksi erehdyksestä. Yleinen kiukku purkautui Pye-perheen niskoille. Roger Pye ja John Andrew olivat idioottimaisella tavalla sotkeneet asian, joka oli määrä sanoa, ja mitä tulee Joshua Pyehin, niin täytyi hänellä olla muutamia ruuveja irti, kun hän ei epäillyt, että jokin oli hullusti, kun hän aukaisi läkipöntöt ja näki sinisen värin. Tähän suoraan hyökkäykseen vastasi Joshua Pye, ettei Avonlean maku värikysymyksessä liikuttanut häntä, olipa sitten *hänen* yksityinen mielipiteensä mikä tahansa; häntä oli pyydetty maalaamaan kärjäatalo eikä loruilemaan siitä, ja hän tahtoi saada rahansa.

Yhteiskunnanparantajat maksoivat kirvelevin sydämin hänen palkkansa. He olivat ensin neuvotelleet herra Peter Sloanen kanssa, joka oli lautamies.

— Teidän on todellakin pakko maksaa, sanoi Peter. — Ei käy päinsä, että annatte hänen kärsiä erehdyksestä — hän väittää, ettei hän ole edes kuullut, minkälaisia värien piti olla, vaan sai ainoastaan väritölkkit ja käskyn ryhtyä työhön. Mutta synti ja häpeä se on, ja kärjäatalo on sen näköinen, että sitä ihan voi säikähtää.

Onnettomat Yhteiskunnanparantajat odottivat, että Avonlea tämän jälkeen katselisi heitä vieläkin karsaammin silmin kuin ennen, mutta sen sijaan yleinen mielipide teki koko käänteen heidän edukseen. Ihmisten kävi sääliksi tuo pieni uskollinen joukko, jota elähytti sellainen into ja ihastus ja joka kuitenkin oli epäonnistunut.

Rouva Lynde pyysi, etteivät he menettäisi rohkeuttaan, vaan näyttäisivät Pyen herrasväelle, että oli ihmisiä, jotka voivat tehdä työn kunnollisesti hutiloimatta siinä. Herra Spencer lähetti sellaisia terveisiä, että hän aikoi hakata ja polttaa kaikki puunkannot maantien varrelta oman talonsa kohdalta ja sen sijaan kylvää heinänsiementä omalla kustannuksellaan ja kauneuden vuoksi. Ja rouva Hiram Sloane tuli eräänä päivänä koululle ja viittasi salaperäisesti Annan eteiseen sanoakseen hänelle, että jos "yhdistys" aikoi istuttaa krasseja ja pelargonioita tienristeyksessä olevalle kolmikulmalle ensi keväänä, niin ei heidän varmastikaan tarvinnut pelätä hänen lehmäänsä, sillä hän laittaisi kyllä niin, että elukka pysyisi asiaankuuluvien rajojen sisäpuolella...

Herra Harrison nauroi salavihkaa, mutta lausui osaaottavia sanoja Annalle.

— Älä ole pahoillasi, Anna! Useimmat maalit tulevat rumiksi ja haalistuneiksi vuosien kuluessa, mutta

tämä sininen on jo alunpitäen niin kunnottoman kauhistavaa, että se varmaankin tulee kauniimmaksi aikaa myöten... Ja katto on päreistä tehty ja siisti. Nyt ihmiset voivat istua sisällä salissa ilman että heidän ylleen tippuu vettä. Sekin on jo sangen paljon.

— Mutta Avonlean sininen käräjätalo tulee joka tapauksessa olemaan joka miehen hampaissa koko lähiseudulla, sanoi Anna katkerasti.

Ja tunnustaa täytyy, että niin kävikin.

X.

DAVY TARVITSEE VAIHTELUA.

Kun Anna eräänä marraskuun iltapäivänä oli menossa kotiin Koivukäytävää pitkin, tunsu hän jälleen olevansa vakuutettu siitä, että elämä todellakin on jotain ihanaa ja ihmeellistä. Oli ollut oikein hyvä päivä; kaikki oli sujunut hyvin hänen pikku kuningaskunnassaan. Saint Clair Donnell ei ollut pieksänyt ketään poikaa, joka olisi osoittanut käsitteiden sekaannusta hänen nimensä suhteen; Prillie Rogersonin kasvot olivat olleet niin punaiset ja pöhöttyneet kauhean hammastaudin jälkeen, ettei hän koettanut ainoatakaan kertaa "antaa silmäyksiä" lähellä oleville pojille. Barbara Shaw'lle oli sattunut vain yksi ainoa onnettomuus — hän oli kaatanut sangollisen vettä lattialle — ja Anthony Pye ei ollut lainkaan ollut koulussa.

— Miten hauska kuukausi tämä marraskuu on ollut! sanoi Anna, joka ei koskaan ollut oikein luopunut lapsellisesta tavastaan puhella ääneen itsekseen. — Marraskuu on useimmiten niin ikävä kuukausi — on ikäänkuin vuosi olisi äkkiä tullut havainneeksi olevansa vanha eikä tee nyt muuta kuin suree ja itkee sitä. Tämä vuosi vanhenee hienosti ja arvokkaasti — aivan kuin komea vanha rouva, joka tietää, että hän voi olla viehättävä harmaine hiuksineen ja kurttuineenkin... Meillä on ollut ihania aamuja ja hurmaavia hämyhetkiä. Molemmat viimeiset viikot ovat kuluneet hyvin rauhallisesti, ja yksinpä Davykin on käyttäytynyt oikein laatuunkäyvästi... Luulen todellakin, että poika tulee paremmaksi... Kuinka hiljainen metsä tänään on — ei kuulu risahdustakaan lukuunottamatta tuota heikkoa tuulta, joka suhisee puunlatvoissa. Sen ääni on kuin laineitten tyrske kaukaisella rannalla. Kuinka suloinen metsä on! Te kauniit puut! Rakastan jokaista teitä kuin ystävää.

Anna pysähtyi kietoakseen käsivartensa solakan nuoren koivun ympärille ja suudellakseen sen kermanvalkeata runkoa. Diana, joka juuri kääntyi erästä tien mutkasta, näki hänet ja nauroi.

— Anna Shirley, sinä olet vain olevinasi täysikasvuinen. Luulen, että yksin ollessasi olet aivan sama tyttöhupakko, mikä aina olet ollut.

— Ei käy päinsä heti tuossa tuokiossa jättää pikkutytön tapoja, sanoi Anna hilpeästi. — Sinunhan on muistettava, että minä olen ollut lapsena neljätoista vuotta ja täysikasvuinen tuskin kolme. Olen varma siitä, että metsässä tulen aina tuntemaan itseni lapseksi. Nämä kävelymatkat koulusta kotiin ovat melkein ainoa aika, jolloin minulla on tilaisuutta haaveiluun... paitsi tuo puolituntinen ennen nukkumistani. Olen niin kiinni opetustyössäni ja omissa opiskeluissani ja Marillan auttamisessa kaksoisten hoidossa, etten suorastaan ennätä mitään.

Et voi aavistaa, missä ihanissa seikkailuissa olen mukana hetkinen senjälkeen kun olen laskeutunut levolle iltasin itäisessä vinttikamarissa... Kuvittelen aina olevani joku oikein loistava ja komea ja ylhäinen henkilö — suuri teatteriprimadonna tai Punaisen ristin sisar tai kuningatar... Eilen illalla olin kuningatar. On kauhean hauskaa olla olevinaan kuningatar. Saa kaiken nautinnon, mutta pääsee kaikista vastuksista ja voi lakata olemasta kuningatar milloin tahtoo, ja sitä eivät todelliset kuningattaret voi tehdä. Mutta täällä metsässä kuvittelen mieluummin aivan muita asioita... Olen metsänneito, joka asuu vanhassa hongassa, tai pieni ruskea keiju, joka piiloutuu kurtistuneen lehden alle. Tuo valkea koivu, jota suutelin juuri sinun tullessasi, on siskoni. Ainoa erotus on, että hän on puu ja minä tyttö, mutta sehän ei tee mitään. Minne sinä menet, Diana?

— Dicksonille. Olen luvannut Albertalle leikata hänen uuden hameensa. Etkö voi tulla hakemaan minua illalla, Anna, ja saattaa minua kotiin?

— Voisinhan tulla — koska Fred Wright on matkustanut kaupunkiin, sanoi Anna viattoman näköisenä.

Diana punastui, nytkäytti niskaansa ja kulki edelleen. Mutta hän ei ollut loukkaantuneen näköinen.

Annan vilpitön aikomus oli mennä Dicksonille myöhemmin illalla, mutta menosta ei tullut mitään. Kun hän tuli Vihervaaralle, tapasi hän sen sellaisessa tilassa, että se karkoitti kaikki muut ajatukset... Pihalla hän tapasi Marillan — Marillan, jonka katse ilmaisi epätoivoa.

— Anna, Dora on poissa!

— Dora! Poissa! — Anna katsoi Davyyn, joka ratsasti kahdareisin veräjällä, ja huomasi, että koirankurisuus ilvehti hänen silmänurkissaan.

— Davy, etkö tiedä, missä sisaresi on?

— Se vielä puuttuisi! sanoi Davy topakasti. — En ole nähnyt tyttöä sitten päivällisen — siitä voit olla varma.

— Olen ollut poissa kello yhdestä saakka, sanoi Marilla.

— Thomas Lynde tuli niin pahasti sairaaksi, ja Rakel lähetti sanan ja pyysi minun tulemaan. Lähtiessäni täältä leikki Dora nukkensa kanssa keittiössä, ja Davy hyppi harakkaa haassa ladon takana. Tulin kotiin vasta puoli tuntia sitten, ja Dora on täydellisesti kateissa. Davy väittää, ettei hän ole nähnyt häntä sen koommin kun minä läksin tieheni.

— Ehei, en olekaan, vakuutti Davy juhlallisesti.

— Hän on varmaan jossain täällä lähistöllä, sanoi Anna. — Hän ei koskaan uskaltaisi mennä kauaksi omin päin, niin arka ja varovainen hän on. Ehkä hän on nukkunut johonkin huoneeseen?

Marilla pudisti päätään.

— Olen hakenut läpi koko talon. Mutta ehkä hän on jossain ulkokuonerakennuksessa.

Nyt etsittiin kauan ja perinpohjin. Kaksi hätääntynyttä naisparkaa etsi jokaisen asuinrakennuksen, pihan ja ulkokuonerakennuksen sopen. Anna samoili ympäri puutarhassa ja kummitusmetsässä, koko ajan, huutaen Doran nimeä. Marilla otti lyhdyn ja tutki kellarin. Davy seurasi vuorotellen heitä kumpaakin, milloin toista, milloin toista, ja osoittautui erittäin kekseliääksi, kun oli löydettävä paikkoja, missä Doran voitiin otaksua olevan. Viimein he tapasivat toisensa jälleen pihalla.

— Tämä on aivan käsittämätöntä, ähkyi Marilla.

— Missä hän voi olla? sanoi Anna hyvin huolissaan.

— Hän on ehkä kellahtanut kaivoon, sanoi Davy mitä iloisimmin ilmein.

— Sitä — sitä — sitä — voitaisiin ajatella, kuiskasi Marilla.

Anna tunsu polviensa vapisevan, mutta meni joka tapauksessa kaivonkannelle ja kumartui sen yli. Vesisanko oli pistetty paikalleen. Kaukana alhaalla kosteitten kiviseinien välissä kimmelsi liikkumaton vedenpinta. Cuthbertin kaivo oli syvin Avonlean kaivoista. Entäpä jos Dora... Ei, Anna ei voinut ajatella ajatusta loppuun. Hän värisi ja kääntyi pois.

— Juokse hakemaan herra Harrisonia, sanoi Marilla ja väenteli käsiään.

— Sekä herra Harrison että John Henry ovat poissa — he matkustivat kaupunkiin tänään. Menen noutamaan herra Barrya.

Herra Barry saapui yhdessä Annan kanssa, kantaen kokoonkäärittyä nuoraa, johon hän oli kiinnittänyt kouranmuotoisen työaseen, joka ennen oli ollut heinätadikon toisena päänä. Marilla ja Anna seisovat vieressä, kylminä ja kauhusta ja pelosta vapisevina, herra Barryn haratessa kaivoa ja Davyn, joka istui kahdareisin veräjän päällä, katsellessa ryhmää kasvoilla ilme, joka ilmaisi, kuinka huvittavana hän piti koko näytelmää.

Viimein pudisti herra Barry päätään keventyneen näköisenä.

— Ehei, tuolla alhaalla hän ei ole... Mutta onhan merkillistä, minne tyttö on livistänyt?... Kuulehan, nuori herraseni, oletko varma siitä, ettei sinulla ole selvillä, missä sisaresi oleskelee?

— Olen sanonut varmaankin kymmenkunta kertaa, etten tiedä, vastasi Davy loukkaantuneen näköisenä. — Ehkä joku maankiertäjä on ollut täällä ja varastanut hänet.

— Loruja, sanoi Marilla tuikeasti — hän tunsu nyt mielensä keventyneeksi, kun hänen ei enää tarvinnut peljätä kaivoa. — Anna, luuletko, että hän on voinut mennä herra Harrisonin luo? Hän on koko ajan puhunut hänen papukaijastaan aina siitä pitäen kuin sinä ensi kerran veit hänet mukasi

hänen luokseen.

— En ikimailmassa voi uskoa, että Dora uskaltaisi niin kauaksi, mutta menen sinne katsomaan, sanoi Anna.

Ei kukaan nähnyt Davya juuri tällä hetkellä, sillä siinä tapauksessa olisi huomattu, että hänen kasvoissaan tapahtui omituinen muutos. Sanaakaan lausumatta hän laskeutui alas veräjältä ja pötki, minkä paksuilta jaloiltaan pääsi, pois latoa kohti.

Anna riensi peltojen poikki Harrisonin pihalle, hyvin vähän toivoen löytävänsä sitä, jota hän etsi. Talo oli suljettu, ikkunaluukut kiinni, ja autiuden leima oli koko paikalla. Hän astui verannalle ja huusi kovalla äänellä Doraa.

Inkivääri, joka oli sisällä keittiössä, suuttui ja kirkui ja kiroili. Mutta papukajian kiukkuisen lörpötyksen keskeltä kuuli Anna valittavaa huutoa pihan äärellä olevasta ulkokuonerakennuksesta, jota herra Harrison käytti kalustoaittana. Anna riensi ovelle, kohotti säpin ja näki pienen itkuisen olennon, joka yksinään ja hyljättyinä istui siellä ylösalaisin käännetyllä hulikalla, jossa joskus oli ollut nauvoja.

— Oi Dora, Dora, kuinka olet säikäyttänyt meidät! Miten ihmeessä sinä istut täällä?

— Davy ja minä tulimme tänne Inkivääriä katsomaan, nyhkytti Dora, mutta me emme voineet päästä sen luokse, Davy vain potkaisi oveen ja pani sen kiroamaan... Sitten Davy toi minut tänne ja juoksi ulos ennen minua ja sulki oven, enkä minä voinut päästä ulos. Itkin ja huusin — olin niin peloissani!... Oi, olen niin nälissäni, ja värisen niin kovin, ah, luulin, ettet koskaan tulisi, Anna.

— Davy!...

Enempää ei Anna voinut sanoa. Hän talutti Doran kotiin raskain sydämin. Hänen ilonsa siitä, että hän oli löytänyt tytön terveenä ja hyvinvoivana turmeltui kokonaan siitä surusta, että Davy oli käyttäytynyt niin huonosti.

Itse tuota Doran telkeämiskeppostahan ei ollut niin vaikeata antaa anteeksi. Mutta Davy ei ollut puhunut totta — hän oli valhetellut tietoisesti ja harkitusti kerran toisensa jälkeen. Niin oli asianlaita ja sellaista asiaa ei voinut katsoa sormien läpi... Mieluimmin hän olisi tahtonut istuutua itkemään pelkästä surusta. Hän oli alkanut oikein pitää pienestä Davy pojusta — kuinka paljon, sen käsitti hän oikeastaan vasta nyt — ja hänen sydäntänsä vihloi, kun hänen oli pakko huomata, että Davy saattoi aivan tarkoituksellisesti valehdella.

Marilla kuunteli Annan selontekoa äänettömyyden vallitessa, joka ei ennustanut hyvää Davylle. Herra Barry nauroi ja sanoi, että sellaiseen veijariin oli parasta käydä käsiksi oikein kovakouraisesti... Kun hän oli mennyt matkoihinsa köysineen ja haroineen, lohdutteli ja lämmitti Anna vilusta värisevää Doraa, antoi hänelle illallista ja auttoi hänet pikku vuoteeseensa. Sitten hän meni jälleen keittiöön, ja samalla hetkellä tuli myöskin Marilla sisään katkerin ilmein, taluttaen tai pikemminkin laahaten mukanaan vastustelevaa ja hämähäkinverkon peittämää Davya, jonka hän vastikään oli löytänyt piiloutuneena navetan pimeimpään soppeen ja silmänräpäyksessä tavoittanut kiinni.

Hän työnsi pojan kaislamatolle keskelle lattiaa ja meni sitten istumaan idänpuoleisen ikkunan ääreen. Anna istui surullisena ja hervotonna vastakkaisen ikkunan ääressä. Heidän välillään seisoi rikollinen. Hän oli kääntänyt selkensä Marillaan päin, nöyrän, alistuvaisen ja säikähtäneen selän. Mutta kasvat olivat Annaan päin käännetyt, ja vaikka ilme oli selvästi nolo, välkehti Davyn silmissä kuitenkin salaisen ymmärtämyksen pilke, ikäänkuin hän kyllä tietäisi, että hän oli käyttäytynyt hyvin pahoin ja nyt saisi kärsiä siitä rangaistuksen, mutta sitten myöhemmin, kun kaikki tuo ikävyyksensä oli sivuutettu, aikoi sydämen halusta nauraa koko jutulle yhdessä Annan kanssa.

Mutta hän ei kohdannut mitään salaista hymyn pilkettä Annan silmissä, mikä mahdollisesti olisi tapahtunut, jos tässä olisi ollut kysymys vain tavallisesta onnettomuudesta. Hän luki niissä vain harmia ja tyytymättömyyttä, mutta ei lainkaan rohkaisua.

— Kuinka voit tehdä noin? kysyi hän surullisena.

Davy kihnutti itseään nolon näköisenä. — Tahdoin vain hieman laskea leikkiä... Täällä on nyt niin kauan aikaa ollut niin hirveän hiljaista ja rauhallista, että minä arvelin, että olisi virkistävää säikäyttää teitä suuria taas kerran... Ja niin olikin.

Huolimatta pelostaan ja pienestä omantunnonpistoksestaan täytyi Davyn virnistää tuolle muistolleen.

— Mutta sinähän olet valehdellut niin rumasti, Davy, sanoi Anna, vielä surullisempana kuin ennen.

Davy näytti ällistyneeltä.

— Mitä? Tarkoitatko sitä, että minä sanoin, etten tiennyt missä hän oli? Puijasin vähän?

— Juuri sitä. Kuinka voitkaan päästää sellaisen kauhean valheen, ja vieläpä useita kertoja?

— Äh, minunhan oli pakko, huudahti Davy aivan vilpittömästi. — Ellen olisi puijannut, ette te tietenkään olisi säikähtäneet. Minun oli pakko iskeä se päähänne...

Anna tunsi nyt puhtaasti fyysillisesti kaiken kestämänsä pelon ja levottomuuden jälkivaikutukset. Davyn naivin julkea vastaus täytti mitan kukkuralleen. Kaksi suurta kyyneltä vierähti hänen silmistään.

— Oi, Davy, miten voitkaan? sanoi hän vapisevalla äänellä. — Etkö tiedä, kuinka väärin sellainen on?

Davy kauhistui. Anna itki — hän oli saattanut Annan itkemään... Todellisen katumuksen aalto valahti hänen lämpimän pikku sydämensä ylitse. Hän syöksyi Annan luo, heittäytyi hänen polvelleen, kietoi kätensä hänen kaulaansa ja puhkesi itse itkuun.

— En tiennyt, että oli väärin tehdä pilaa tällä tavoin, nyhkytti hän. — Kuinka voit odottaa, että minä tietäisin sen olevan väärin? Kaikki herra Sprottin lapset puijasivat, kun heiltä kysyttiin jotain, toinen toistaan paremmin... Paul Irving, hän ei kai koskaan puijaa, luulisin, ja nyt minä olen ponnistellut tullakseni yhtä hyväksi kuin hän, mutta nyt et kai enää koskaan pidä minusta... Olisithan voinut sanoa minulle, että se oli väärin. Olen kauheasti pahoillani siitä, että olen saattanut sinut itkemään, enkä enää koskaan puijaa.

Davy kätki kasvonsa Annan olkapäälle ja ulvoi ääneen. Anna näki asian äkkiä toisessa valossa. Hän painoi pojan lujasti rintaansa vasten ja katsoi hänen pörröisen tukkansa yli Marillaan.

— Hän ei tiennyt, että oli väärin valehdella, Marilla. Luulen, että annamme hänelle anteeksi tällä kertaa, jos hän lupaa olla koskaan enää puhumatta sellaista, mikä ei ole totta.

— Sen kyllä lupaan, nyt kun tiedän, että se on niin pahaa, vakuutti Davy nyhkyttäen. — Jos vielä saat minut kiinni puijumisesta, niin saat nylkeä minut elävältä, Anna.

— Älä sano "puijata", Davy — sano narrata, sanoi opettajaneiti.

— Minkätähden? ihmetteli Davy, oikaisten itsensä mukavasti hänen polvellaan ja katsoen Annaa kyynelten kostuttamin, kysyvin kasvoin. — Miksi ei puijata kelpaa yhtä hyvin kuin narrata? Tahtoisin tietää sen. Molemmissa on aivan yhtä monta kirjainta.

— Se ei riipu kirjaimista, Davy rakas. Tuo sinun suosimasi sana kuuluu niin rumalta ja huolimattomalta — siitä sinun on kokonaan luovuttava.

— On aivan hirveän paljon sellaista, mistä pienten poikien on luovuttava, sanoi Davy huokaisten. — En ikimaailmassa luullut sellaista olevan niin paljon... On ikävää, että puij — että narraaminen on väärin, sillä siitä on välistä hyvin suurta hyötyä, mutta koska asia on niinkuin sanot, en enää koskaan tee sitä. Mitä te teette minulle, kun narrasin tällä kertaa? Tahtoisin sen mielelläni tietää.

Anna katsoi rukoillen Marillaan.

— En tahdo olla liian ankara pojalle, sanoi Marilla. — Voin kyllä ymmärtää, ettei kukaan ole koskaan sanonut hänelle, että valehteleminen on väärää, ja Sprottin lapset eivät olleet lainkaan sopivaa seuraa hänelle. Mary raukka oli liian sairas voidakseen kasvattaa häntä oikein, ja ei kai voi olettaa, että kuusivuotias poikanen tietäisi tuollaista vaistomaisesti. On kai paikallaan lähteä siitä, ettei hän tiedä ensimmäisiä alkeitakaan, ja niin saamme laskea perustuksen heti alusta alkaen. Mutta siitä hän on saava rangaistuksen, että hän telkesi Doran vajaan, enkä voi keksiä mitään muuta kuin lähettää hänet vuoteeseen ilman illallista, ja sen olemme tehneet jo niin monasti. Voitko sinä keksiä muuta? Siihen sinun pitäisi kyetä — sinun joka aina puhut siitä, että sinulla on mielikuvitusta...

— Mutta rangaistukset ovat niin ikäviä, ja minä pidän vain hauskojen asioiden keksimisestä, sanoi Anna ja hyväili salavihkaa Davya. — On niin monta epämiellyttävää asiaa maailmassa, — miksi istuttaisiin keksimässä vielä useampia?

Loppupäätökseksi tuli, että Davy lähetettiin vuoteeseen kuten tavallisesti, ja vuoteessa hänen oli maattava kello kahteentoista seuraavana päivänä. Hänellä oli nyt ilmeisesti ajatuksenaikaa, sillä kun Anna jonkun verran myöhemmin meni huoneeseensa, kuuli hän hänen hiljaa huutavan häntä nimeltä. Tultuaan Davyn luokse tapasi hän hänet istumassa pystyssä vuoteessa kyynärpäät polvia vasten ja leuka käsiin nojautuneena.

— Anna, sanoi hän juhlallisesti, onko puij — tarkoitan narraaminen väärin kenelle tahansa? Tahtoisin

mielelläni tietää sen.

— On, kultaseni.

— Onko sekin väärin, kun aikuiset narraavat?

— Tietysti.

— Silloin, sanoi Davy hyvin varmallalla äänellä, on Marilla paha, sillä *hän* narraa... Ja se on paljon pahempi teko kuin minun, sillä minä en tiennyt sen olevan väärin, mutta hän tietää.

— Davy Keith, Marilla ei ole koko elämässään koskaan puhunut sellaista, mikä ei ole totta, sanoi Anna harmistuneena.

— On kyllä! Hän sanoi minulle tiistaina, että jotain kauheata tapahtuisi minulle, ellen lukisi rukouksiani joka ilta. Silloin minä tahallani löin sen laimin enkä lukenut niitä koko viikkoon, vain nähdäkseni, mitä tapahtuisi... Ja *mitään* ei ole tapahtunut, lopetti Davy itkunsekaisella äänellä.

Anna pidätti nauruaan, koska hän tiesi, ettei se juuri tällä hetkellä olisi paikallaan, ja sitten hän ryhtyi innolla puolustamaan Marillaa.

— Tarkoitat kai, että sain mennä nukkumaan ilman illallista, sanoi hän hieman ivallisesti, mutta se ei ole mitään kauheata. Tietystikään en pidä siitä, mutta te olette tehneet sen minulle jo niin monta kertaa ennen tänne tuloni jälkeen, että alan tottua siihen. Ettekä te säästä rahtustakaan pidättämällä minun illalliseni, sillä syön kaksinkerroin niin paljon aamiaiseksi sen sijaan.

— En tarkoittanut sitä. Tarkoitan, että et ole puhunut totta tänään. Ja Davy — Anna kumartui sängynpään yli ja uhkasi pontevasti etusormellaan synnintekijää — pojalle on valehtelevainen melkein kaikkein hirveintä, mitä voi tapahtua hänelle — niin, Davy, usko se! Tästä näet, että Marilla puhui totta.

— Luulin, että tuo kauhea asia olisi paremmin ikäänkuin joku *tapaus* — jotain jännittävää, näetkös, lausui Davy pettyneellä äänellä.

— Kukaan ei mahda mitään sille, mitä sinä kuvittelet mielessäsi — kaikkein vähimmin saat lykätä syytä Marillan niskoille. Kauheitten asioiden ei lainkaan tarvitse olla jännittäviä. Ne ovat usein vain kehoja ja mitättömiä.

— Oli joka tapauksessa hurjan metkaa nähdä sinun ja Marillan makaavan kaivonkannella tähystelemässä kaivoon, sanoi Davy ja kihnutti hyväillen poskeaan polviensa vasten.

Anna pysyttelihe vakavana, kunnes hän oli enääntänyt rappusista ulos. Sitten hän vaipui alas arkihuoneen sohvalle ja nauroi, niin että hänen täytyi pidellä kylkiään.

— Kunpa toki tahtoisit kertoa, miksi sinulla on niin hauskaa, sanoi Marilla ärtyisästi. — Minua ei ole ollenkaan naurattanut koko päivänä.

— Sinä tulet nauramaan täyttä kurkkua tämän kuultuasi, lupasi Anna.

Ja Marilla nauroi todellakin, mikä osoittaa, kuinka hänen kasvatuksensa oli edistynyt senjälkeen kun hän oli ottanut Annan taloonsa. Mutta hän huokasi heti senjälkeen.

— Minun ei olisi kaiketi pitänyt sanoa hänelle tuolla tavoin, vaikka minä olen kerran kuullut erään papin sanovan siten eräälle pahalle poikanulikalle. Mutta hän koetteli kärsivällisyyttäni siihen määrin... Se sattui sinä iltana, jona sinä olit konsertissa Carmodyssa ja minun piti viedä poika nukkumaan. Hän sanoi, ettei hän ymmärtänyt, mitä hyötyä olisi iltarukouksesta, ennenkuin hän tuli niin suureksi, että Jumala välitti hänestä... Anna, minä en tiedä, kuinka meidän on meneteltävä tuon pojan suhteen. En ole koskaan nähnyt mokomaa. Ja välistä menetän kokonaan rohkeuteni.

— Ah, älä sano niin, Marilla. Muista, kuinka vaikea kasvatettava minä olin tänne tultuani.

— Anna, sinä et koskaan ollut ilkeä — *et koskaan*. Näen sen nyt, kun olen saanut oppia, mitä todellinen ilkeys merkitsee. Myönnän, että sinä aina sait aikaan kamalia kommelluksia ja jouduit itse pulaan, mutta sinä aina tarkoittit hyvää. Davy on ilkeä pelkästä ilkeyden halusta.

— Oi ei, ei hänkään ole ilkeä pohjaltaan, sanoi Anna sovittelevalla äänellä. — Se on enimmäkseen vallattomuutta. Ja täällähän on kylläkin hiljaista ja yksitoikkoista hänelle. Hänellä ei ole ketään toisia poikia, kenen kanssa leikkiä, ja jotain hänen täytyy keksiä aikaansa kuluttaakseen. Dora on niin sävyisiä ja kiltti, ettei hän kelpaa leikkiveriksi pojalle.

Luulen todellakin, että olisi parempi panna heidät kouluun, Marilla.

— Ei, vastasi Marilla hyvin varmasti, isäni sanoi aina, ettei lasta pitäisi sulkea koulun neljän seinän sisään ennenkuin se on täyttänyt seitsemän vuotta, ja pastori Allan sanoisi samoin. Kaksoisethan voivat oppia hiukan tavaamista ja kirjoitusta täällä kotona, mutta kouluun he eivät mene, ennenkuin ovat täyttäneet seitsemän vuotta.

— No niin, silloin voimme koettaa vaikuttaa Davyyn täällä kotona, sanoi Anna hilpeästi. — Kaikkine virheineenkin hän on kultainen pikku poju. En voi olla pitämättä hänestä. Marilla, teen siinä ehkä hyvin pahasti, mutta jos olen rehellinen, niin pidän enemmän Davysta kuin Dorasta, miten kiltti hän lieneekin.

— Epäilen, että minun laitani on samoin, tunnusti Marilla, ja se ei ole oikein, sillä Dorasta ei koskaan ole mitään vaivaa. Mikään lapsi ei voi olla kiltimpi, ja tuskin huomaa pienokaisen olemassaolon.

— Dora on *liian* erinomainen, sanoi Anna. — Ja hän käyttäytyisi yhtä hyvin, vaikkei olisi ainoatakaan elävää sielua, joka sanoisi hänelle, kuinka hänen tulisi käyttäytyä. Hän tuli maailmaan valmiiksi kasvatettuna, niin että hän ei tarvitse meitä, ja minä luulen, lopetti Anna aivan oikealla ajatelmalla — että me aina pidämme eniten niistä ihmisistä, jotka tarvitsevat meitä mitä suurimmassa määrässä.

— Hän tarvitsee kyllä alituisesti jotakin, sanoi Marilla. — Rakel Lynde sanoisi, että hän tarvitsisi aika löylytystä.

XI.

KOULUSSA.

"Lasten opettaminen on erittäin mielenkiintoista", kirjoitti Anna eräälle hyvälle ystävälleen seminaariajoilta. Jane sanoo, että se hänen mielestään on yksitoikkoista, mutta siihen en minä voi yhtyä. Melkein joka päivä tapahtuu jotain hauskaa, ja lapset sanovat niin hullunkurisia asioita. Jane sanoo, että hän rankaisee oppilaitaan, kun he sanovat jotain hauskaa, ja siksi kai hän pitääkin opettamista yksitoikkoisena. Nyt iltapäivällä piti pikku Jimmy Andrews tavata "kesakkoinen", mutta se oli hänelle mahdotonta. Viimein hän sanoi: "Niin, kas, tavata, sitä en osaa, mutta tiedän kyllä, mitä sillä tarkoitetaan."

"Mitä sitten?" kysyin minä.

"Saint Clair Donnellin kasvoja, neiti."

Saint Clairin kasvot ovat todellakin hyvin kesakkoiset, vaikka koetan estää toisten lasten suorastaan siihen viittaamasta. Mutta en tuule, että Saint Clair ottaa sitä kovin raskaasti. Saint Clair pieksi Jimmyä koulusta kotiin mennessä sen vuoksi, että tämä oli sanonut häntä Saint Clairiksi. Olen kuullut kerrottavan kahakasta, mutta en *virallisesti*, niin että luulen toistaiseksi antavani asian olla sillä.

Eilen koetin opettaa Lottie Wrightille yhteenlaskua. Sanoin: "Jos sinulla on kolme karamellia toisessa kädessä ja kaksi toisessa, kuinka monta sinulla on silloin yhteensä?" — "Suun täysi", sanoi Lottie. Ja luonnontiedetunnilla, kun pyysin heitä sanomaan minulle, miksi ei koskaan saa lyödä kuoliaaksi sisiliskoa, vastasi Benjec Sloane syvällä vakaumuksella: "Sillä silloin saadaan sadetta seuraavana päivänä."

On niin vaikeata olla nauramatta, Stella. Minun täytyy koota kaikki hauskuudet varastoon, kunnes tulen kotiin, ja Marilla sanoo, että häntä oikein hermostuttaa, kun hän kuulee noita mitä hurjimpia naurunpuuskia itäisestä vinttikamarista ilman näkyväistä syytä. Hän sanoo, että kerran eräs mie Graftonissa tuli hulluksi, ja se alkoi juuri sillä tavalla.

Luulen, että vaikeinta opetuksessa, samoin kuin myöskin kiitollisinta, on saada lapset sanomaan suoraan ajatuksensa asioista. Eräänä sadepäivänä viime viikolla kokosin kaikki ympärilleni päivällislomalla ja koetin houkutella heitä pakinoimaan oikein tuttavallisesti kanssani. Pyysin heitä kertomaan minulle, mitä he kaikkein mieluummin haluaisivat itselleen. Muutamat vastaukset olivat tietenkin sangen jokapäiväisiä — nukkeja, kelkkoja ja luistimia. Mutta toiset olivat oikein omintakeisia. Hester Boulter tahtoi 'käydä joka päivä sunnuntaileningissään ja syödä vierashuoneessa'. Hannah Bell tahtoi 'olla kiltti tarvitsematta nähdä mitään vaivaa sen vuoksi'. Marjory White, kymmenvuotias, tahtoi tulla leskeksi. Kun kysyin syytä siihen, vastasi hän vakavasti, että ellei ole naimisissa, niin sanotaan vanhaksipiiksi, mutta jos on naimisissa, niin mies aina pitää ohjokset käsissään; leskenä ei ole pelkoa kummastakaan.

Ilmeellisin oli Sally Bellin toivomus. Hän tahtoi saada 'kuherruskuukauden'. Kysyin häneltä, tiesikö hän, mikä se oli, ja silloin hän sanoi, että hän luuli sen olevan erikoisen hienon polkupyörän, sillä hänen iso serkkunsa Montrealista sai kuherruskuukauden mentyään naimisiin ja hänellä oli aina tapana ostaa itselleen uusimmat ja parhaat polkupyörät.

Eräänä toisena päivänä pyysin heitä jokaista kertomaan minulle kaikkein pahimman ilkitheksensa. Vanhempia en voinut saada kertomaan, mutta pienet kertoivat aivan vilpittömästi kujeistaan. Eliza Bell oli tuikannut tuleen tätinsä irtotukan. Kysyttäessä, oliko hän tehnyt sen tahallaan, vastasi hän 'ei oikein'. Hän pisti vain tulitikun sen toiseen päähän nähdäkseen, palaisiko se, ja silloin koko komeus leimahti yhtäkkiä ilmituleen... Emerson Gillis oli ostanut 'tiilikiviä' [suuria punaisia karamelleja, sisällä paahdettuja manteleita] niillä kymmenellä sentillä, jotka hän oli saanut kirkon kolehtia varten.

Annetta Bellin pahin rikos oli se, että hän oli 'syönyt mustikoita, jotka kasvoivat kirkkomaalla'. Willie White oli laskenut luikua sikolätin kattoa pitkin seitsemän kertaa sunnuntaihouset yllään. 'Rangaistukseksi sain käydä koko kesän sunnuntaikoulua paikatuissa housuissa, ja kun saa rangaistuksen jostakin, niin ei tarvitse katua', selitti Willie.

Toivoisin voivani näyttää sinulle muutamia heidän kyhäelmiään — lähetän muuten sinulle pari kappaletta jäljennöksiä. Viime viikolla sanoin neljännelle luokalle, että he saivat kirjoittaa minulle kirjeitä mistä itse tahtoivat. Ehdotin, että he voisivat kertoa minulle jostain paikasta, jossa he olivat olleet, tai jostain huomattavasta henkilöstä tai asiasta, jonka he olivat nähneet. Heidän piti kirjoittaa kirjeet oikealle kirjepaperille, panna ne kuoreen, jonka he sitten sinetöivät ja varustivat minun osoitteellani, kaikki tyyni ilman kenenkään vanhemman ihmisen apua.

Perjantaiamuna löysin kirjekasan pulpetiltani ja samana iltana tein uudelleen sen kokemuksen, että opetustyöstä todellakin saa vaivojensa palkan. Nämä "aineet" ovat hyvittäneet paljon. Tässä saat Ned Clayn sepustuksen, jonka alkutekstin oikeinkirjoitustapa ja sanakäänteet ovat uskollisesti säilytetyt:

'Meidän Opettajaneiti Shirleylle,
viher Vaara
Canada.

Linnuista.

Hyvä Neiti minä taidan kirjottaa aineen neidille Linnuista. Linnut on hyvin hyöryllisiä eläimiä. Minun Kissani ottaa kiinni lintuja. Sen nimi on Wille mutta minun Isäni sanoo sitä Misseksi. Se on Juovikas yltä päältä ja sen toinen Korva paleltu Viime talvena. Muuten sillä olisi hyvin Kaunis ulkomuoto. Minun enoni on ottanut itselleen kissan. Se tuli hänen taloonsa eräänä päivänä eikä tahtonut mennä tiehensä ja eno sano, että sen saa Torellakin antaa sille anteeksi, sillä monella ihmisellä ei ole parempaa ymmärrystä, hän antaa sen nukkua Keinutuolisansa, ja minun tätini sanoo että hän tykkää siitä enemmän kun Omista Lapsistaan. Se ei ole oikeen. Meidän täytyy olla ystävällisiä Kissoille ja antaa heille vastalypsettyä maitoo, mutta meidän ei pirä olla niille Hyvempiä kuin omille lapsillemme. Nyt en osaa keksiä enempää aivan tällä kertaa Edward Clayltä.'

Saint Clair Donnellin kyhäys on kuten tavallisesti lyhyt ja selvä. Saint Clair ei koskaan tuhlaa sanoja En luule, että hän on "kiusalla" valinnut aiheen tai liittänyt jälkikirjoituksensa. Mutta hänen keksimiskykynsä on ilmeisesti perin rajoitettu.

'Rakas Neiti Shirley!

Te sanoitte että meidän pitäisi kuvata jotain merkillistä, jonka olemme nähneet. Tahdon kuvata Avonlean käräjätalon. Siinä on kaksi ovea, yksi sisäpuolella ja yksi ulkopuolella. Siinä on kuusi ikkunaa ja yksi savupiippu. Siinä on kaksi pitkää sivua ja kaksi päätyä. Se on maalattu siniseksi. Sepä juuri on Ilmeellistä. Se sijaitsee Carmodyyn vievän alatiien varrella. Se on kolmas Avonlean huomattavimmista rakennuksista. Toiset ovat kirkko ja rautakauppa. He pitävät Keskusteluyhdistyksiä ja esitelmiä ja soittoa siellä.

Teidän uskollinen Jacob Donnell.

P.S. Käräjätalo on hyvin vaalean sininen.'

Annetta Bellin kirje oli erittäin pitkä, mikä hämmästytti minua, sillä ainekirjoitus ei ole Annettan vahva puoli, ja hän kirjoittaa tavallisesti yhtä lyhyesti kuin Saint Clairkin. Annetta on hiljainen pikku tyyppi ja mallittu, mitä tulee hyvään käytökseen, mutta hänellä ei ole kipinääkään omaperäisyyttä. Kas tässä hänen epistolansa:

'Rakkahin neiti!

Nyt kirjoitan teille kirjeen sanoakseni teille, kuinka paljon pidän teistä. Rakastan teitä koko sydämestäni, koko sielustani ja mielestäni, kaikella, mikä minussa kykenee rakastamaan, ja tahdon aina palvella teitä. Se olisi korkein toivomukseni. Juuri sen vuoksi koitan niin kovasti olla kiltti koulusa ja osata läksyni.

Te olette niin kaunis, hyvä opettajaneiti. Teidän äänenne on kuin musiikkia ja teidän silmänne kuin orvokit, kun kastehelmet ovat laskeutuneet niille. Te käyttäydytte kuin korkea ja komea kuningatar. Teidän hiuksenne ovat kuin kehrättyä kultaa. Anthony Pye sanoo, että ne on punaset, mutta älkää välittäkö siitä, mitä Anthony sanoo.

Olen tuntenut teidät vain pari kuukautta, mutta minun on vaikea käsittää, että koskaan on ollut aikaa, jolloin en ole teitä tuntenut — jolloin ette vielä ole astunut elämäni siunaamaan ja pyhittämään sitä. Katson aina taaksepäin tähän vuoteen elämäni ihanimpana, siksi että se on vienyt minut yhteen teidän kanssanne. Tänä vuonnahan me muutimme Avonleaniin meidän entisestä paikasta. Rakkauteni teihin on tehnyt elämäni hyvin rikkaaksi ja on puhdistanut minua paljosta sellaisesta, joka on pahasta. Kaikesta tästä minun on kiittäminen teitä, hyvä opettajaneiti.

En koskaan unohda kuinka suloisen näköinen olitte, kun viimeisen kerran näin teidät, mustassa puvussanne ja kukkia hiuksissa. Sellaisena olen näkevä teidät edessäni kaikkina aikoina, vielä sittenkin kun molemmat olemme tulleet vanhoiksi ja harmaiksi. Te olette aina oleva nuori ja viehkeä minun silmissäni, hyvä opettajaneiti. Ajattelen teitä aina ja alituisesti, aamulla ja keskipäivällä ja hämäränhetkinä. Rakastan teitä nauraessanne ja huokaillessanne, vieläpä silloinkin kun näytätte pilkalliselta ja halveksivalta. En ole koskaan nähnyt teitä epäystävällisen näköisenä, vaikka Anthony Pye sanoo, että teillä on aina ankara ilme, mutta se ei kaiketi ole mitään ihmeellistä, sillä hän ansaitsee sen. Rakastan teitä jokaisessa uudessa leningissä, te esiinnytte vielä jumalallisempana jokaisessa uudessa leningissä kuin sitä edellisessä.

Kiltti opettajaneiti, hyvää yötä. Aurinko on mennyt mailleen ja tähdet tuikkivat taivaan kannella — tähdet jotka ovat yhtä kirkkaita ja kauniita kuin sinun silmäsi. Suutelen käsiäsi ja kasvojasi, sinä suloisin. Jumala varjelkoon sinua ja suojelkoon sinua kaikesta pahasta.

Neidin uskollinen oppilas Annetta Bell.'

Tämä ihmeellinen kirje pani aikalailla pääni pyörälle. Tiesin, että Annetta yhtä vähän oli voinut suunnitella tätä kirjettä kuin hän voi valehdella. Kun meillä seuraavana päivänä oli välitunti koulussa, otin hänet mukaani pienelle kävelyllä puron vartta alas ja pyysin häntä kertomaan minulle, miten oikein oli tuon kirjeen laita... Annetta itkeä pihautti hieman ja tunnusti sitten avomielisesti. Hän sanoi, ettei hän koskaan elämässään ollut kirjoittanut kirjettä eikä tiennyt, miten hänen pitäisi menetellä, mutta hänen äitinsä ylimmässä piironginlaatikossa oli pinkka vanhoja rakkauskirjeitä, joita hänelle oli kirjoittanut joku, joka oli pitänyt hänestä ennen muinoin.

'Se ei ollut isä', nyyhkytti Annetta, 'se oli joku, joka luki papiksi, ja sen vuoksi hän osasi kirjoittaa niin kauniita kirjeitä, mutta äiti ei huolinut hänestä sittenkään. Äiti sanoi, että hän oleili liian paljon korkeammissa ilmapiireissä... Mutta minun mielestäni kirjeet olivat kauniita, ja niin otin ja kopioin hiukan sieltä täältä. Panin 'opettajaneiti' siihen, missä hänellä oli 'neiti Susan', ja lisäilin vähän omasta päästäni, kun arvelin sen sopivan, ja muuttelin useita sanoja. Panin "leninki" "vivahdus"-sanan asemesta. En tiennyt, mitä "vivahdus" oli, mutta luulin sen olevan jotain, jota pannaan ylle. En ymmärrä, kuinka neiti voi saada selville, ettei se kaikki ollut omaani. Neidillä on varmaankin kauhean hyvä pää'.

Sanoin Annettalle, että oli hyvin väärin kopioida toisen henkilön kirjettä ja antaa se muille omanaan. Mutta pelkään, että ainoa seikka, mistä Annetta oli pahoillaan, oli se, että hänen pikku kepposensa oli tullut ilmi.

'Mutta minähän pidän niin paljon neidistä,' nyyhkytti hän. 'Se on tosiaankin totta, vaikkakin pastori kirjoitti sen ennen minua. Pidän teistä koko sydämestäni.'

Sellaisten olosuhteitten vallitessa on hyvin vaikea lukea lakia toiselle oikein niinkuin tulisi.

Tässä on Barbara Shawn kirje. Alkuperäisen kappaleen mustepilkkuja en voi jäljentää.

'Hyvä neiti!

Neiti sanoi että meidän pitäisi kertoa kun olemme olleet Kylässä käymässä. Minä olen ollut vaan kerran kylässä käymässä. Se oli viime talvena Maria tädin luona. Maria täti on hyvin säännöllinen ja hyvin taitava Taloudessaan. Ensimmäisenä iltana kun minä olin siellä, me

istuttiin ja juotiin teetä. Minä kaadoin kumoon teekannun, niin se meni rikki. Maria täti sanoi, että hänellä oli ollut tuo teekannu aina siitä saakka kun hän meni naimisiin, eikä kukaan ollut koskaan ennen lyönyt sitä rikki. Kun me nousimme pöydästä, astuin minä hänen hameelleen, niin kaikki rypyt pääsivät irti vyötäroestä takaa. Seuraavana aamuna kun minä nousin ylös löin pesukannun pesuvatia vasten niin että ne molemmat menivät rikki ja aamiaisella kaadoin teekuppini pöytäliinalle. Kun minä autoin Maria tätiä päivällisastiatin pesussa, pudotin matalan lautasen, ja se särkyi viideksi palaseksi. Illalla kaaduin rappusissa ja nyrjäytin nilkkani ja sain maata vuoteessa kokonaisen viikon. Kuulin Maria tädin sanovan Joseph enolle, että se oli oikea Jumalan onni, sillä muuten olisin lyönyt rikki kaiken mitä hän omisti. Kun jalkani tuli paremmaksi, oli aika matkustaa kotiin. Minun mielestäni ei ole ollenkaan hauskaa mennä kylässä käymään. Mieluummin toki menen kouluun, varsinkin sen jälkeen kun ole tullut Avonleaan.

Kunnioituksella
Barbara
Shaw.

Willie Whiten kirje alkoi:

'Korkeasti kunnioitettava Neiti!

Nyt kerron Neidille Hyvin Rohkeasta Tädistäni. Hän asuu Ontariossa, ja eräänä päivänä hän meni navettaan ja näki pihalla koiran. Koiralla ei ollut sielä mitään tekemistä, niin hän otti kepin ja sivalsi sitä aikamoisesti ja ajoi sen halkoliiteriin ja telkesi sen sinne. Siinä samassa tuli eräs mies ja haki messa — ei, kun menaserialeionaa, joka oli juossut tiehensä sirkkuksesta. Ja silloin huomattiin, että koira oli tämä Leiona, ja minun Hyvin Rohkea Tätini oli ajanut sen halkoliiteriin kepillä. Se oli Ihmepaikka, ettei se syönyt häntä suuhunsa, mutta hän oli hyvin rohkea. Emerson Gillis sanoi, että hän luuli sitä koiraksi, niin että hän ei ollut rohkeampi kun jos se todellakin olisi ollut koira. Mutta Emerson on Kateellinen siksi ettei hänellä itsellään ole mitään Rohkeata Tätiä, hänellä on vain enoja.

Parhaan olen säästänyt viimeiseksi. Sinä naurat minulle, kun luulen, että Paul on pikku nero, mutta olen varma siitä, että hänen kirjeensä saa sinut vakuutetuksi siitä, että hän on hyvin harvinainen lapsi. Paul asuu sangen etäällä, lähellä merenrannikkoa isoäitinsä luona, ja hänellä ei ole ketään leikkivereita — ketään *oikeita* leikkivereita. Muistathan, että pedagogikan professori sanoi meille, ettei meillä saanut olla mitään 'suosikkeja' oppilastemme joukossa, mutta minä en mahda sille mitään, että pidän Paul Irvingistä eniten kaikista oppilaistani. En luule sen tuottavan mitään vahinkoa, sillä kaikki ihmiset pitävät Paul Irvingistä, yksinpä rouva Lyndekin, joka sanoo, ettei hän koskaan olisi voinut uskoa, että pienoinen yankeevesa voisi niin vallata hänen sydämensä... Myös toiset koulun pojat pitävät hänestä. Hänessä ei ole mitään hempeätä ja tyttömaistä, vaikka hänellä on niin kehittynyt tunne-elämä. Hän on oikea pikku mies ja pitää mainiosti puoliaan, kun niiksi tulee. Äskettäin hän tappeli Saint Clair Donnellin kanssa, siksi että Saint Clair väitti, että Englannin lippu oli parempi kuin tähtilippu. He törmäsivät yhteen, mutta sopivat pian taas ja lupasivat vastaisuudessa kunnioittaa toistensa isänmaallisia tunteita. Saint Clair sanoo, että hän lyö kovimmin, mutta Paul käytteleee nyrkkejään rivakammin kuin hän...

Paulin kirje.

'Hyvä Opettajaneitini!

Sanoitte, että saisimme kirjoittaa teille joistakin merkillisistä ihmisistä, joita olemme tavanneet. Luulen, että mielenkiintoisimmat ihmiset, jotka tunnen, ovat luoto-ihmiseni, ja heistä kerron nyt teille. En ole koskaan ennen kertonut heistä kenellekään paitsi isoäidille ja isoisälle, mutta haluaisin mielelläni, että te saisitte tietää heistä, sillä te ymmärrätte niin hyvin asioita ja oloja.

On niin paljon ihmisiä, jotka eivät ymmärrä mitään, joten ei tuota mitään iloa kertoa heille tällaista.

Luoto-ihmiseni asuvat alhaalla rannikolla. Minulla oli tapana mennä heitä tervehtimään joka ilta ennenkuin tuli talvi. Nyt en voi mennä sinne ennenkuin tulee jälleen kevät, mutta he ovat siellä kyllä silloinkin jälellä; heidän tapaisensa ihmiset eivät koskaan muutu — sepä juuri heissä onkin hauskaa.

Nora oli heistä ensimmäinen, johon tutustuin, ja sentähden luulen pitäväni eniten hänestä. Hän asuu Andrews Lahden luona, ja hänellä on musta tukka ja mustat silmät ja hän tietää

kaikenlaista Vellamosta ja vetehisestä ja merihirviöistä. Teidän pitäisi kuulla, minkälaisia juttuja hän osaa kertoa. Ja sitten siellä on Merimieskaksoiset. He eivät asu missään, he purjehtivat aina, mutta usein he tulevat maihin juttuamaan minun kanssani. He ovat kaksi verratonta velikulua, ja he ovat nähneet kaiken maailman asiat — ja vielä enemmänkin. Tahdotteko kuulla, mitä kerran tapahtui nuoremmalle Merimieskaksoiselle?

No niin, hän vellotteli vesillä ja purjehti, ja hän purjehti suoraan kuuntiehyttä pitkin. Kuuntiehyt on se valokuova, jonka täysikuu muodostaa vedenpinnalle noustessaan meren yläpuolelle, nähkääs neiti. Niin, kuten sanottu, nuorempi Merimieskaksoisista, hän purjehti kuuntiehyttä eteenpäin, kunnes hän tuli ylös kuuhun saakka, ja kuussa oli pieni kultainen ovi, ja hän avasi sen, ja sitten hän astui sisään. Kuussa hänellä oli joitakin hyvin ihmeellisiä seikkailuja, mutta kirje venyisi liian pitkäksi, jos kertoisin niistä teille.

Sitten meillä on Kultaneito luolassa. Eräänä päivänä löysin suuren luolan alhaalta rannikolta, ja menin sen sisälle, ja hetkisen kuluttua tapasin Kultaneidon. Hänellä on kullanhöhtöinen tukka, joka ulottuu aina hänen jalkoihinsa asti, ja hänen pukunsa kimaltelee ja välkkyä kuin punaisina kultaa. Ja kultaharppu hänellä on, ja sitä hän soittaa päivät pitkät — soiton voi kuulla milloin tahansa rannalle, kun vain tarkasti kuuntelee, mutta useimmat luulevat, että sen synnyttää vain tuuli, joka vinkuu kallioitten välissä.

Noralle en ole koskaan kertonut Kultaneidosta. Hän ehkä pahastuisi. Hän loukkaantuu jo silloinkin, kun vain liian kauan pakisen Merimieskaksoisten kanssa.

Tavallisesti tapaan Merimieskaksoiset aina Mustan Lokin luona. Nuorempi Merimieskaksoisista on hyvin kiltti ja ystävällinen, mutta vanhempi voi välistä olla julman kiukkuisen näköinen. Minulla on omat luoloni hänestä. Hän tahtoi varmasti mielellään olla merirosvo, jos hän vain tohtisi. Hänessä on jotain hyvin salaperäistä. Kerran hän kirosi, mutta silloin minä sanoin, että jos hän vielä käyttää niin rumia sanoja, niin ei hänen tarvitse tulla maihin juttelemaan minun kanssani, sillä minä olen luvannut isoäidille, etten koskaan seurustelisi sellaisten kanssa, jotka kiroilevat. Silloin, tietääkö neiti, hän nolostui hyvänpäiväisesti, ja hän sanoi, että jos vain soisin hänelle anteeksi, niin purjehtisi hän minun kanssani auringonlaskuun saakka.

Ja seuraavana iltana, kun istuin Mustalla Lokilla, tuli vanhempi Merimieskaksoisista purjehtien lumotussa laivassa, ja minä astuin siihen. Laiva oli rakennettu pelkistä helmistä ja sateenkaarista, se loisti kuin vaaleanpunaisen simpukan sisäpuoli, ja purjeet olivat kuin kirkkain kuutamon hohde. Niin, ja sitten purjehdimme aina auringonlaskuun saakka. Ajatelkaas, neiti, minä olen ollut auringonlaskussa! Ja minkälaista neiti luulee siellä olevan sitten? Auringonlaskun maa on pelkkiä kukkia, kuin yksi ainoa suuri puutarha, ja pilvet ovat kukkalavoja. Me purjehdimme suureen satamaan, ja minä astuin laivasta niitylle, jossa kasvoi voikukkia, suuria kuin ruusut. Siellä viivyin hyvin kauan. Luulin olleeni siellä lähes vuoden, mutta vanhempi kaksoisista sanoo sen kestäneen vain muutamia minuutteja. Kas, asian laita on niin, että auringonlaskun maassa on aikaa paljon viljemmälti kuin meillä.

Neidin uskollinen oppilas Paul Irving.

P. S. Neiti kaiketi ymmärtää, ettei tämä kirje ole aivan totta?

Sama.

XII.

ONNETTOMUUKSIEN PÄIVÄ.

Oikeastaan sen aloittivat edellisenä yönä useat unettomat ja levottomat tunnit, mitkä aiheutuivat "jomottavasta" hammastaudista. Kun Anna nousi vuoteelta hämyisen ja koleaan talviaamun sarastaessa, tunsin hän, että elämä oli yksitoikkoista ja tyhjää ja kuivaa.

Hän kulki kouluun kaikkea muuta kuin leppeällä tuulella. Hänen poskensa oli ajettunut, ja pakotus ei ollut likimainkaan tauonnut. Koulusalissa oli kylmää ja savuista, sillä tuli ei tahtonut palaa, ja lapset istua kyyröttivät sen edessä vilusta hytisevissä ryhmissä. Anna käski heidän mennä sisään istumaan —

tuimmella äänellä kuin mitä hän koskaan ennen oli käyttänyt. Anthony Pye mennä tassutti paikalleen teennäisen ylimielisin ilmein, kuten tavallisesti, ja Anna näki hänen kuiskaavan jotakin vierustoverilleen ja sitten katsovan häneen kiusoittavasti virnistäen.

Ei koskaan, tuntui Annasta, ollut ollut niin monta "kirkuvaa" kivikynää kuin juuri tänä aamuna, ja kun Barbara Shaw kapusi hänen pulpettinsa ääreen näyttääkseen valmiiksi suoritettua laskuaan, kompastui hän hiililaatikkoon, mistä oli mitä onnettomimmat seuraukset. Hiilipalaset vierivät kaikkiin suuntiin lattialla, kivitaulu särkyi tuhansiksi sirpaleiksi, ja kun tyttö paran oli onnistunut kömpiä jaloilleen jälleen, saattoivat hänen noen mustaamat kasvonsa pojat puhkeamaan kaikuvaan nauruun.

Anna kääntyi siitä läksykunnasta, jota hän paraillaan kuulusteli.

— Tiedätkö, Barbara, sanoi hän jääkylmällä äänellä, jos et voi liikkua kompastumatta, niin on totta tosiaan parasta, että jätät istumaan. On suuri häpeä sinun ikäisesi tytölle käyttäytyä niin kömpelösti.

Barbara raukka tepsutti takaisin paikalleen, ja esiinpyrkivät kyyneleet yhdessä noen kanssa tekivät hänen kasvonsa sekä sääliäviksi että naurettaviksi katsella. Koskaan ennen ei ollut hänen rakastettu, hyväsydäminen opettajansa puhutellut häntä niin ankarasti ja tylästi ja Barbara tuli syvästi murheelliseksi. Anna itse tunsu pienen omantunnon pistoksen, mutta se teki vain osaltaan hänen mielialansa vielä ärtyisemmäksi, ja toinen valmistava luokka muistaa vielä tänä päivänä tunnin, joka silloin oli kulumassa, sekä sen armottoman "typertymisen" laskentotunnilla, joka sitten seurasi.

Kun Anna lyhyellä ja tuimalla äänellä saneli erästä lukua, saapui Saint Clair Donnell henki kurkussa.

— Sinä tulet puoli tuntia liian myöhään, Saint Clair, sanoi Anna ankarasti. — Kuinka ihmeessä se on voinut tapahtua?

— Hyvä neiti, minun täytyi auttaa äitiä vanukkaan sekottamisessa päivälliseksi, sillä me odotamme vieraita ja Clarice Almira on sairas, kuului Saint Clairin vastaus.

Se lausuttiin täysin kunnioittavalla äänellä, mutta kuinka olikaan, synnytti sekin suurta iloisuutta tovereissa.

— Istu paikallasi ja laske rangaistukseksi sivulla kahdeksankymmentä neljä olevat kuusi probleemaa, sanoi Anna.

Saint Clair näytti hämmästyvän tuosta äänensävyistä, mutta hän meni aivan kiltisti pulpetilleen ja otti kivitaulunsa esille. Sitten hän livahutti salaa pienen paketin Joe Sloanelle toiselle puolen käytävää. Anna tavoitti hänet itse teosta ja teki jonkun verran hätiköidyn johtopäätöksen paketin sisällyksestä.

Vanha rouva Hiram Sloane oli viime aikoina alkanut leipoa ja myydä eräänlaisia "pätkinäkakkuja" eli nekkuja, tällä tavoin lisätäkseen jokseenkin niukkoja tulojaan. Nekut olivat erikoisen viekoittelevia pikkupojille, ja useiden viikkojen aikana Annalla ei ollut ollut niinkään vähän harmia niiden vuoksi. Kouluun mennessä oli poikien tapana jättää pienet säästörahansa Hiram rouvalle ja ottaa nekut mukaansa luokalle, jossa he koettivat syödä niitä ja kestitä tovereita niillä tunnin aikana.

Anna oli julistanut, että jos he vielä toivat nekkuja mukanaan kouluun, otettaisiin kielletty tavara heiltä pois. Ja tässä istui siitä huolimatta Saint Clair Donnell ja kurkotti aivan häikäilemättä tuollaista tavallista pakettia, käärittynä sini- ja valkojuovaiseen paperiin, jota Hiram rouvalla oli tapana käyttää — aivan hänen silmiensä edessä.

— Joseph, sanoi Anna tynesti, tuo tänne tuo paketti.

Joe totteli, peloissaan ja hämillään. Hän oli lihava ja palleroinen pieni pojanveitikka, joka aina punastui ja änkytti, kun hän säikähti. Koskaan ei ole kukaan ollut rikollisemmän näköinen kuin Joe parka tällä hetkellä.

— Viskaa se heti tuleen! käski Anna.

Joe oli mitä surkeimman näköinen.

— Hy... hy... hyv... hyvä n... n... neiti, alkoi hän.

— Tee kuten sanon, Joseph, ilman mitään vastaväitteitä.

— M... mutta hy... hy... hyvä neiti, s... s... se... se... on... änkytti Joe epätoivon vallassa.

— Aikooko Joseph totella vai ei? Minä vain kysyn, sanoi Anna.

Topakampaakin poikaa kuin Joe Sloanea olisi säikäyttänyt tämä ääni ja pahaenteinen tuike opettajattaren silmissä. Tämä oli uusi Anna, jota ei kukaan hänen oppilaansa ollut koskaan ennen nähnyt.

Joe loi tuskastuneen katseen Saint Clairiin, meni uunin luo, avasi suuren, neliskulmaisen luukun ja viskasi siitä sisään sini- ja valkojuovaisen paketin, ennenkuin Saint Clair, joka oli hyökännyt ylös, ennätti lausua sanaakaan. Sitten hän siirtyi syrjään — juuri viime hetkessä.

Muutaman silmänräpäyksen ajan eivät Avonlean koulun kauhistuneet oppilaat tienneet, oliko tapahtunut maanjäristys tai tulivuorenpurkaus. Viattoman näköinen paketti, jonka Anna liian ajattelemattomasti oli otaksunut sisältävän Hiram rouvan nekkuja, sisälsi sen sijaan valikoiman raketteja, räjähtimiä ja tulipyöriä. Herra Warren Sloane oli tuottanut niitä kaupungista edellisenä päivänä Saint Clair Donnellin isän mukana ja hänen tarkoituksensa oli juhlia syntymäpäiväänsä ilotulituksella. Raketit paloivat nyt hieman ennen aikojaan paukkuen ja rätisten, ja tulipyörät, jotka lensivät ulos avoimesta luukusta, surisivat sähisten ja sähköjen ympäri huonetta.

Anna vaipui tuolilleen, kauhusta kalpeana, ja kaikki tytöt pakenivat kirkuen pulpeteilleen. Joe Sloane seisoikin naulittuna lattialla keskellä yleistä sekasortoa, ja Saint Clair, joka oli paennut eteiseen, nauroi niin että hän oli aivan kaksinkerroin. Prillie Rogerson sai pyörtymiskohtauksen, ja Annetta Bell alkoi ulvoa ja ulista ikäänkuin hän olisi kadottanut koko vähäisen ymmärryksensä.

Tätä tuntui kestävän hyvän aikaa, vaikka itse asiassa oli kulunut vain pari minuuttia siihen kun viimeinen tulipyörä tummui ja asettui lepoon... Anna sai pian takaisin mielenmalttinsa ja juoksi avaamaan ovia ja ikkunoita ja laskemaan ulos kaiken pahanhajuisen savun, joka täytti huoneen. Senjälkeen hän auttoi tyttöjä kantamaan tajuttoman Prillien eteiseen, jossa Barbara, haluten innokkaasti osoittautua hyödylliseksi, kaatoi sangollisen puoliksi jäädyntä vettä Prillien kasvoille ja hartioille, ennenkuin kukaan ehti estää sitä.

Kului runsas tunti ennenkuin rauha palasi — ja kuitenkin tunsivat kaikki, ettei räjähdyskään ollut selvittänyt opettajattaren henkistä ilmakehää. Ei kukaan muu paitsi Anthony Pye tohtinut kuiskata sanaakaan. Ned Clayn kivikynä sattui "kiljumaan", kun hän laski pitkää lukua, hän kohtasi Annan katseen ja toivoi, että lattia avautuisi ja nielisi hänet. Se läksykunta, jolla oli maantiedettä, hoputettiin melkein koko maanosan läpi sellaista vauhtia, että he menivät aivan päästä pyörälle. Läksykunta, jolla oli lauseoppia, kuuli subjektien ja objektien, adverbiaalien ja attribuuttien vilisevän korvissaan kuin pahimmat tennispallot. Ja Chester Sloane, joka oli kirjoittanut "Islanti" sanan kahdella i:llä, sai sellaisen ojennuksen, että hän tunsikin oikein lamautuneensa.

Anna tiesi, että hän oli tehnyt itsensä naurettavaksi ja että jutulle naurettaisiin kymmenkunnan teepöydän ääressä samana iltana, mutta tietoisuus siitä kiukustutti häntä vain vielä enemmän. Rauhallisemmassa mielentilassa hän olisi voinut nauraa koko touhulle — joskin ehkä hieman väkinäisesti — mutta nyt se oli mahdotonta. Hän ei sen vuoksi ollut tietävinäänkään ja säilytti kylmän halveksivan ilmeensä.

Kun Anna päivällisen jälkeen tuli kouluun takaisin, istuivat kaikki lapset tapansa mukaan paikoillaan, ja jokaisen kasvot olivat hartaasti kumartuneina kirjan yli, paitsi Anthony Pyen. Hän katsoi suoraan kirjansa yli Annaan, ja hänen mustat silmänsä tuikkivat uteliaisuudesta ja ilkeydestä. Anna veti opettajapöydän laatikon auki ottaakseen sieltä liitupalasen, kun aivan hänen kätensä alta sangen pirteä pikku rotta hypähti ylös laatikosta, loikkasi pöydän kannen yli ja hyppäsi alas lattialle.

Anna kirkaisi ja peräytyi taaksepäin ikäänkuin se olisi ollut käärme, ja Anthony Pye nauroi ääneen.

Sitten syntyi hiljaisuus — hyvin painostava ja epämiellyttävä hiljaisuus. Annetta Bell punnitsi mielessään, puhjetako suonenedontapaiseen itkuun vaiko ei, varsinkin kun hän ei oikein tiennyt, minne rotta oli pujahtanut. Mutta hän päätti olla välittämättä siitä. Ei varmaankaan ollut mitään järkeä siinä, että hän puhkeisi sydäntä vihloviin voivotteluihin ja nyyhkytyksiin henkilön edessä, jolla oli niin kalpeat kasvot ja säkenöivät silmät kuin Annalla juuri tällä hetkellä.

— Kuka pisti rotan minun laatikkooni? sanoi hän.

Hänen äänensä oli hyvin matala, mutta se saattoi väristyksen kulkemaan pitkin Paul Irvingin selkäpiitä. Joe Sloane kohtasi hänen katseensa, tunsikin itsensä rikolliseksi kiireestä kantapäähän ja sopersi innokkaasti:

— E... e... ei, n... n... neiti, e... e... en minä!

Anna ei kiinnittänyt mitään huomiota onnettomaan Josephiin. Hän katsoi Anthony Pyehin, ja Anthony Pye katsoi takaisin häneen, röhkeästi ja osoittamatta nolostumisen jälkeäkään.

— Anthony, sinäkö sen teit?

— Niin, kyllä se on niin, vastasi Anthony uhmaillen.

Anna otti karttakepin opettajanpöydältä. Se oli pitkä ja raskas karttakeppi jotain kovaa puulajia.

— Tule tänne, Anthony.

Tämä ei ollut likimainkaan ankarin rangaistus, minkä Anthony Pye oli saanut kärsiä. Anna, yksinpä syvästi loukkaantunut ja kiihtynytkin Anna, mikä hän oli tällä hetkellä, ei olisi koskaan voinut julmalla tavalla rangaista lasta. Mutta karttakeppi sattui tuntuvalta tavalla, ja lopulta itse Anthonyinkin uhmaileva mieli murtui: hän väentelehti, kasvot vääristyneinä, ja hänen silmänsä täyttyivät kyynelillä.

Anna tunsi äkkiä omantunnonvaivoja, laske karttakepin kädestään ja käski Anthonyyn menemään paikalleen. Itse hän istuutui häpeissään ja katuvaaisena ja katkerasti nöyryytettynä. Hänen tulinen kiukkunsa oli lauhtunut, ja hän olisi antanut paljon jos hän olisi saanut etsiä kevennyksiä kyynelistä. Niin olivat menneet menojaan kaikki ne kauniit aiomukset, joita hän aina oli toittanut — hän oli todenteolla lyönyt oppilastaan!... Kuinka voitonriemuinen Jane olisikaan! Ja kuinka vahingoniloisesti herra Harrison virnistäisikään! Ja vielä pahempi, katkerin ajatus kaikista — hän oli kadottanut viimeisen toivonsa voittaa puolelleen Anthony Pye. Nyt ei hän luonnollisestikaan koskaan enää tulisi pitämään hänestä.

Jättäiläisponnistuksin Anna pidätti kyyneleensä, kunnes hän tuli kotiin illalla. Silloin hän sulkeutui idänpuoliseen vinttikamariin ja itki kaikki omantunnonvaivansa ja pettyneet toiveensa päänaluseensa — itki niin kauan, että Marilla tuli levottomaksi, naputti ovelle, pakotti laskemaan itsensä sisään ja vaati saada tietää, mikä häntä vaivasi.

— Ah, se minua vaivaa, että minulla on niin paljon kaduttavaa, nyyhkytti Anna. — Mikä onnettomuuden päivä onkaan ollut tänään, Marilla. Olen niin häpeissäni itseni vuoksi. Kadotin kaiken itsehillintäkykyäni ja sivalsin Anthony Pyetä karttakepillä.

— No, sepä nyt oli kerrassaan hauskaa kuulla, sanoi Marilla päättävällä äänellä. — Se sinun olisi pitänyt tehdä jo kauan sitten.

— Ah ei — ei toki, Marilla. Ja minä en voi käsittää, kuinka koskaan enää voin katsoa lapsia silmiin... Tunnen, että olen nöyryyttänyt itseäni maan tomuun saakka. Et aavista, miten häijy ja ilkeä ja hirveä minä olin... En voi unohtaa Paul Irvingin silmien ilmettä — hän näytti niin hämmästyneeltä ja pahastuneelta. Ah, Marilla, olen nähnyt niin paljon vaivaa ollakseni kärsivällinen ja voittaakseni Anthonyyn sydämen — ja nyt tämä kaikki ei ole ollut kerrassaan miksiäkään hyödyksi.

Marilla siveli työn kangistamalla ja kovettamalla kädellään niin ihmeellisen pehmeästi tytön kiiltävää, nyt pörröistä tukkaa. Kun Annan nyyhkytykset jonkun verran olivat asettuneet, sanoi hän hyvin lempeällä äänellä:

— Sinä panet kaikki asiat ja tapahtumat aivan liiaksi pahaksesi, Anna. Kaikki me teemme erehdyksiä — mutta ne joutuvat unohduksiin. Ja onnettomuuden päiviä sattuu jokaiselle ihmiselle... Mitä tulee Anthony Pyehin, niin mitäpä sinun tarvitsee välittää siitä, ettei hän pidä sinusta? Saat asettua sen yläpuolelle. Hänhän onkin muuten ainoa.

— En voi sille mitään. Tahdon, että kaikki pitävät minusta, ja olen niin loukkaantunut ja pahoillani, ellei joku tee sitä. Ja nyt tulee Anthony vihaamaan minua kuin ruttoa. Ah, kuinka idioottimaisesti käyttäydyin tänään, Marilla. Nyt kerron sinulle koko jutun.

Marilla kuunteli koko kertomusta ja jos hänen suunsa nytkähteli eräissä kohdissa, niin jäi se Annalta huomaamatta. Kun ei ollut enää mitään kerrottavaa, sanoi hän hilpeästi:

— Älä huolehdi, kultaseni! Nyt on tämä päivä lopussa, ja huomenna tulee uusi — ilman mitään erehdyksiä, kuten sinulla itselläsi oli tapana sanoa ennen muinoin. Tule nyt alas syömään illallistasi! Saatpa nähdä, että hyvä kupillinen teetä ja nuo luumuhillolla täytetyt murokakut, jotka tein päivällä, virkistävät sinua.

— Luumuhillolla täytetyt murokakut eivät paranna sairasta mieltä, sanoi Anna synkästi.

Mutta Marillan mielestä oli kuitenkin hyvä merkki, että hän oli siinä määrin toipunut, että voi käyttää kirjailijan sanoja.

Rattoisa illallispöytä, kaksoisten iloiset kasvot ja Marillan voittamattomat luumuleivokset — joista Davy pisti poskeensa neljä — virkistivät joka tapauksessa häntä huomattavasti. Hän nukkui sinä yönä

hyvin ja heräsi aamulla havaiten, että sekä hänessä että maailmassa oli tapahtunut muutos. Oli satanut lunta verkalleen ja taukoamatta kaikkina vuorokauden pimeinä tunteina, ja ihana valkeus, joka kimalteli viileässä auringonpaisteessa, oli armelias vaippa, joka peitti kaikki menneisyyden erehdykset ja nöyrytykset.

"Nousevan päivän kultainen kutsu on näin:
Alkaos jälleen uljain mielin, pystyssä päin!"

lauoi Anna pukeutuessaan.

Lumen vuoksi hänen täytyi mennä kouluun suurta valtatieä myöten, ja hänen mielestään hänellä oli suunnattoman huono onni, kun Anthony Pyen piti tulla taapertaa tietä pitkin juuri kun hän ennätti alas Vihervaaran oikotieltä. Hän tunsu olevansa niin pahoilla mielin, kuin jos osat olisivat vaihtuneet — mutta hänen sanomattomaksi hämmästykseseen Anthony ei ainoastaan nostanut lakkiaan — mitä hän ei koskaan ennen ollut tehnyt — vaan sanoi aivan luontevasti:

— Tie on tänään vähän vaivaisessa kunnossa, eikö totta? Saanko kantaa neidin kirjoja?

Anna luovutti kirjansa ja tuumi itsekseen, oliko hän oikein hereillä... Anthony kulki edelleen äänettömyyden vallitessa kouluun, mutta kun Anna otti takaisin kirjansa, hymyili hän pojalle — ei tuota hieman jäykkää opettajatarhymyä, jota hän ei koskaan ollut katsonut voivansa kieltää edes häneltä, vaan täysin luonnollista ja oikein sydämellistä hymyä. Anthony hymyili — ei, jos totuus on sanottava julki, Anthony irvisti takaisin. Irvistyksenhän ei tavallisesti katsota ilmaisevan erikoisen suurta kunnioitusta, mutta Annalle tuli yhtäkkiä sellainen tunne, että vaikkakaan hän ei olisi voittanut Anthonyn sympatiaa, oli hän kuitenkin tavalla tai toisella saavuttanut hänen kunnioituksensa.

Rouva Rakel Lynde pistäytyi talossa seuraavana lauantaina ja vahvisti tämän luulon.

— Voitko ajatella, Anna, että olet nyt saanut ystävän Anthony Pyestä. Hän sanoo, että sinä "sivalsit häntä yhtä navakasti kuin jos olisit ollut mies."

— En olisi luullut, että voitaisin hänen ystävyytensä antamalla hänelle selkään, sanoi Anna hieman surumielisesti, tietäen hyvin, että se aatteellinen pohja, jolle hän oli rakentanut, oli järkkynyt. — Koko juttu tuntuu minusta niin käsittämättömän nurinkuriselta... Ja olen varma siitä, että se sääntö, jota olen noudattanut, pitäen ystäväisyyttä lähtökohtanani, ei voi olla väärin.

— Ei, mutta ne, joitten nimi on Pye, ovat poikkeuksena jokaisesta tunnetusta säännöstä. Niin on asia, päätti Rakel rouva suurella varmuudella.

Herra Harrison sanoi: — Tiesinhän, että ennemmin tai myöhemmin näin kävisi! — kun hän sai kuulla jutun, ja Jane ei pitänyt itseään liian hyvänä ollakseen kelpo lailla pisteliäs vanhalle Anna ystävälleen.

XIII.

KÄVELYLLÄ METSÄSSÄ.

Matkalla Mäntymäelle Anna tapasi Dianan, joka oli menossa Vihervaaralle. He tapasivat juuri siinä missä sammalpeittoisista vanhoista pölkyistä muodostettu silta vie puron yli Kummitusmetsän alapuolella, ja he istuutuivat Metsänymfin lähteen reunalle, jossa hennot sanajalat kehittivät auki poimuisia lehtiään ikäänkuin pienet viheriät keijukaiset, jotka heräsivät pienestä uinahduksesta.

— Olin juuri matkalla sinun luoksesi pyytääkseni sinua auttamaan syntymäpäiväni vietossa sunnuntaina, virkkoi Anna.

— Syntymäpäiväsi? Sinun syntymäpäiväsihän oli maaliskuussa!

— Niin, sitä en voi auttaa, nauroi Anna. — Jos vanhempani olisivat neuvotelleet minun kanssani, olisi asia järjestetty aivan toisella tavoin. Olisin luonnollisestikin halunnut syntyä keväällä, mutta vasta myöhemmin kielojen ja orvokkien seurassa. Sentähden tahdon kaikesta huolimatta viettää syntymäpäivääni nyt, kun metsä on viheriä. — Priscilla tulee kotiin lauantaina, ja myöskin Jane tulee olemaan kotona. Menemme kaikki neljä metsään ja vietämme ihanan päivän tutustuaksemme keväeseen. Emme likimainkaan tunne vielä metsää oikein, arvelen minä... On niin monta yksinäistä ja kätkeyttä paikkaa, jotka tahdon tutkia. Minulla on se tunne, että on kymmenittäin kauniita

metsänaukeamia ja viidakkoja, joihin kyllä olemme voineet katsahtaa, mutta joita emme koskaan ole oikein tarkoin tutkineet. Seurustelemme auringonpaisteen ja tuulenhenkäysten kanssa koko päivän ja viemme kevään kotiin sydämässämme.

— Se kuulostaa kauhean hauskalta, sanoi Diana, jonka mielikuvituksella ei koskaan ollut sellaista rohkeata lennokkuutta kuin Annan. — Mutta etkö luule, että muutamissa paikoissa on kelpo lailla kosteata maassa?

— Silloin otamme kalossit, sanoi Anna, ja sillä oli se vaikeus syrjäytetty. — Ja minä aion pyytää sinua tulemaan minun luokseni varhain lauantaiamuna auttamaan minua eväslaukun kuntoon panemisessa. Saan mukaani niin oivallisia herkkuja, sen saat uskoa — sellaisia, jotka juuri sopivat kevääseen — hyytelöllä täytettyjä mantelikierukoita ja kermamunkkeja ja vaaleanpunaisella ja keltaisella kuorrutettuja puolikuita ja nuorisonleivoksia... Vähän voileipiä meidän kai myöskin on otettava mukaan, vaikka ne ovatkin sangen proosallisia... Mutta voihan ainakin panna niiden päälle jotain hyvää.

Lauantai vaikenä ja osoittautui ihanteelliseksi retkeily-päiväksi — aurinkoinen päivä, jolloin taivas oli kirkkaan sininen ja kisaileva tuulenhengi leyhki yli kotojen ja hedelmäpuutarhojen. Jokaista aurinkoista rinnettä ja niittymaata peitti vielä hento vihannus, josta kukkaset loistivat kuin tähdet.

Herra Harrison, joka äesti peltoa talonsa vieressä ja tunsu hieman kevään lumovoimaa hänkin tasaisessa eikä lainkaan kuohuvassa veressään, näki neljän koreja kantavan tytön tulla sipsuttavan sen pellonkulmauksen poikki, joka oli tuuhean koivu- ja kuusihaan vieressä. Heidän heleät äänensä ja naurunsa kaikuivat hänen korviinsa.

— On niin helppo olla onnellinen tämän kaltaisena päivänä, sanoi Anna filosofoiden hänelle ominaiseen tapaan. — Koettakaamme tehdä tästä oikein ihana päivä, tytöt, päivä, johon aina voimme katsoa taaksepäin ihastuksen tuntein. Etsikäämme kauneutta ja sulkekaamme silmämme kaikelta muulta. "Huolet ja harmit, väistykääte!" Jane, sinä ajattelet juuri nyt jotain, joka meni hullusti koulussa tänään.

— Kuinka voit sen tietää? huudahti Jane hämmästyneenä.

— Ymmärrän kaiketi hiukan ilmeitä... Juuri tuota samaa olen usein huomannut omissa kasvoissani. Mutta karkoita se pois, niin olet kiltti! Se kestää kyllä maanantaihin saakka — ja ellei kestä, niin sitä parempi! Oi tytöt, tytöt, katsokaa tuota mätästä, jota peittää orvokkien runsaus! Se on jotakin muistojen taulukokoelmaan! Kun tulen kahdeksankymmenvuotiaaksi — jos koskaan pääsen niin pitkälle — suljen silmäni ja näen orvokit edessäni aivan samanlaisina kuin näen ne nyt. Tämä on ensimmäinen kaunis lahja, jonka päivämme on meille lahjoittanut.

— Jos suudelman voisi nähdä, luulisin sen olevan orvokin näköisen, sanoi Priscilla.

Anna punastui hiusmartoa myöten.

— Teit oikein lausuessasi julki tuon ajatuksen, Priscilla, sensijaan että olisit vain ajatellut sen ja pitänyt sen itselläsi! Tämä maailma olisi melkoista mielenkiintoisempi paikka — vaikka se tietenkin on kelpo lailla huvittava muutenkin — jos ihmiset aina toisivat ilmi sisimmät ajatuksensa.

— Ajan pitkään se ei kylläkään olisi kaikille eduksi, pelkään minä, sanoi Jane sangen järkevästi.

— Se voi kyllä olla totta, mutta silloin he saisivat syyttää itseään, jos he ajattelisivat tuhmia ja rumia asioita. Me voimme joka tapauksessa lausua ilmi ajatuksemme tänään, sillä meillä tulee olemaan pelkkiä kauniita ajatuksia. Jokainen saa sanoa juuri sitä, mikä hänen mieleensä juolahtaa.

Se on keskustelua. Kas, tuossa on pieni polku, jota en ole koskaan ennen nähnyt. Katsokaamme, mihin se menee.

Polku kiemurteli monissa polvekkeissa, se oli niin kapea, että tyttöjen piti kulkea "kuin köyhän talon porsaat", ja silloinkin männynoksat viuhtoivat heitä kasvoihin. Mäntyjen juurilla oli sametinpehmeitä sammalmättäitä, ja kauempana, jossa puut olivat matalampia ja harvempia, peitti maata rehevän vihannuuden runsaus.

— Mikä paljous elefantinkorvia! huusi Diana. — Minä poimin kokonaisen vihon, ne ovat niin kauniita.

— Kuinka ovat noin herttaiset ja höyhenkeveät lehdet koskaan voineet saada noin hirveän nimen? ihmetteli Priscilla.

— Lienee käynyt niin, että se henkilö, joka ensin keksi nimen, oli joko kokonaan vailla mielikuvitusta tai myöskin omasi aivan liiaksi sitä, sanoi Anna. — Oi, tytöt, katsokaa tätä!

"Tämä" oli aivan pienoinen metsälampi keskellä niittyä, ja siihen päättyi polku. Myöhemmin kesällä se luultavasti olisi kuivunut ja sen uomaa olisivat peittäneet korkeina keinuvat saraheinät ja sanajalat, mutta nyt se lepäsi siinä kuin kiiltävä kuvastin, pyöreänä kuin teevati ja kirkkaana kuin kristalli. Solakoitten, nuorien koivujen kehystämänä se seiso, ja sinipunervat kurjenmiekat kukkivat vedenreunamilla.

— Kuinka sievä! sanoi Jane.

— Tanssikaamme sen ympärillä kuin metsänneidot, huusi Anna, laski maahan korinsa ja ojensi kätensä.

Mutta tanssista ei tullutkaan mitään, sillä maa upotti, ja Jane pudotti kalossinsa.

— Ei voi olla metsänneito, jos on laahustettava kalossit jalassa, selitti hän.

— Meidän täytyy keksiä joku nimi tälle paikalle, ennenkuin lähdemme täältä, virkkoi Anna. — Jokainen ehdottaa yhden nimen, ja sitten vedämme arpaa. Diana!

— Koivulampi, ehdotti Diana heti.

— Kristallijärvi, arveli Jane.

Anna, joka seiso heidän takanaan, rukoili katseellaan Priscillaa esittämään hyväksyttävämpiä ehdotuksia, ja Priscilla vastasi tähän luottamukseen ehdottamalla nimeä "Välkkyvesi". Anna äänesti "Keijukaisten kuvastinta".

Nimet kirjoitettiin tuohikaistaleille lyijykynällä, jonka opettajaneiti Jane veti esiin taskustaan, ja tuohikaistaleet pantiin Annan hattuun. Sitten Priscilla sulki silmänsä ja "veti". "Kristallijärvi" — luki Jane ääneen voitonriemuisella äänellä. Kristallijärvi se saikin olla, ja jos Anna arvelikin, että sattuma oli tehnyt pahan kepposen pienelle arpalipulle, niin piti hän tämän ajatuksen omanaan.

Tytöt raivasivat edelleen tiensä tiheitten pensaikkojen läpi ja tulivat herra Silas Sloanen nyt vielä sangen hentokasvuiselle apilanurmikolle. Sen toiselta puolen he löysivät uuden polun, joka kiemurteli ylös metsään, ja he päättivät "tutkia" senkin. Ensiksi, laidunmaan läheisyydessä, tuli luonnollinen holvikatos, jonka muodostivat kukkivien metsäkirsikkapuiden lehdet. Tytöt ripustivat hattunsa käsivarsilleen ja seppelöivät hiuksensa kermanvalkoisilla, höyhenkeveillä kukilla. Sitten polku teki äkillisen mutkan ja sukelsihe sankkaan ja tummaan havumetsään. He kulkivat nyt hämärässä, joka oli niin pimeä, ettei se laskenut lävitseen ainoatakaan auringonsädettä eikä pilkhdustakaan sinisestä taivaasta.

— Täällä asuvat ilkeät haltiat, mustat keijukaiset, kuiskasi Anna. — Ne ovat häijyjä ja pahansuopia, mutta ne eivät voi vahingoittaa meitä, sillä niillä ei ole lupa tehdä mitään pahaa keväällä. Tuolta tirkisti yksi meihin tuon vanhan ryhmyisen petäjän oksansakaralta, ja ettekö nähneet kokonaista laumaa heitä tuolla suurella täplikällä sienellä, jonka sivu juuri menimme? Hyvät haltiat ovat aina auringonpaisteisilla paikoilla.

— Ah, kunpa sentään olisi keijukaisia ja haltiattaria! sanoi Jane. — Eikö olisikin hauskaa saada toivoa kolme toivomusta — niin, vaikkapa vain yksi ainokainenkin? Mitä te toivoisitte, tytöt, jos tietäisitte, että tuo toivomus toteutuisi? Minä toivoisin, että olisin rikas ja kaunis ja sukkela.

— Minä toivoisin, että olisin pitkä ja solakka, sanoi Diana.

— Minä toivoisin olevani kuuluisa, sanoi Priscilla.

Anna ajatteli tukkaansa, mutta karkoitti sitten tämän ajatuksen mitättömänä ja arvottomana.

— Minä toivoisin, että olisi aina kevät — kaikkien sydämässä, ja koko elämässämme, virkkoi hän.

— Oh, sanoi Priscilla, tuohan olisi samaa kuin toivoa, että maailma olisi taivaan kaltainen.

— Vain osa taivaasta. Muissa osissa olisi kyllä kesä ja syksy — niin, ja vieläpä hieman talveakin. Luulen, että haluan kyllä kimaltelevia lumikenttiä ja valkeata huurretta välistä taivaassa... Etkö sinäkin, Jane?

— Minä — minä en oikein tiedä... sanoi Jane hieman vaivaantuneena.

Jane oli kiltti tyttö, valtiokirkon jäsen, joka omantunnontarkasti koetti elää opetustensa mukaisesti ja uskoi kaikkeen, mitä hänelle oli opetettu. Mutta taivasta hän ei kuitenkaan ajatellut enempää kuin suorastaan pakko vaati.

— Minnie May kysyi minulta taannoin, kävisimmekö taivaassa joka päivä parhaisiin pukuihimme puettuina, nauroi Diana.

— Ja sinä sanoit kai, että kävisimme?

— Oh, varjeltkoon — en! Sanoin hänelle, että siellä emme lainkaan ajattelisi vaatteitamme.

— Kyllä, minä luulen sentään että ajattelemme — pikku hiukkasen, sanoi Anna vakavasti. — Me ennätämme siihen kyllä koko iankaikkisuuden aikana ilman että meidän sen vuoksi on pakko laiminlyödä tärkeämpiä asioita. Luulen, että me kaikki tulemme olemaan hyvin kauniissa puvuissa — tai asuissa olisi kai sopivin sana. Kaikkein ensiksi käyttäisin vaaleanpunaista muutamia vuosisatoja — niin pitkän ajan tarvitsisin kyllästyäkseni siihen, siitä olen varma. Olen niin suunnattomasti ihastunut vaaleanpunaiseen, mutta en voi koskaan käyttää sitä tässä maailmassa. Teillä muilla voi olla laahustavia valkeita, mutta minulla tulee olemaan laahustavia vaaleanpunaisia pukuja.

Polku vei kuusien ohi aurinkoiseen pikku aukeamaan, jossa kapea pölkkyilta vei puron yli. Sitten näkyi hurmaava päivänpaisteinen pyökkimetsä, jossa ilma oli kuin läpikuultavaa kultaista viiniä, lehvät tuoreita ja vihreitä ja sammaleinen maa värähtelevistä päivänpaistetäplistä kokoonpantua mosaiikkia. Sitten seurasi vielä useita metsäkirsikkapuita ja pieni laakso, täynnä huojuvia notkeita kuusia, ja senjälkeen harju, niin jyrkkä, että tytöt hengästyivät kiivetessään sitä ylös. Mutta kun he tulivat huipulle ja näkivät vapaat lakeudet ympärillään, odotti heitä kaikista kaunein yllätys.

Heidän alapuolellaan levisivät pellot ja niittymaat, jotka kuuluivat Carmodyn ylätien varrella oleviin maataloihin. Aivan heidän edessään, koivujen ja mäntyjen kehystämänä, mutta avautuneena etelää kohti, oli pieni aidattu alue ja siinä puutarha — tai entinen puutarha. Luhistumaisillaan oleva kivaitaus, jota yltyleensä peittivät sammalet ja ruoho, ympäröi sitä. Pitkin itäistä sivua kohosi rivi istutettuja kirsikkapuita, jotka yltä päältä olivat lumivalkeitten kukkien peitossa. Vielä voi erottaa jälkiä vanhoista hiekkakäytävistä ja kaksinkertaisesta ruusurivistä keskellä puutarhaa, mutta muuten koko maa oli ikäänkuin suuri matto valkeita ja keltaisia narsisseja, jotka ylenpalttisessa runsaudessaan keinuivat hoikissa varsissaan mehevän nurmikon yläpuolella.

— Oi, kuinka suunnattoman kaunista! huudahti kolme tyttöä.

Anna vain seisoi ja katsoi paljon puhuvan äänettömyyden vallitessa.

— Kuinka ihmeessä voi olla mahdollista, että täällä kaukana on ollut puutarha? sanoi Priscilla hämmästyneenä.

— Se on varmaan Hester Grayn puutarha, sanoi Diana. — Olen kuullut äidin kertovan siitä, mutta en ole koskaan nähnyt sitä, enkä olisi uskonut, että se vielä oli olemassa. Oletko kuullut tuon tarinan, Anna?

— En, mutta nimi tuntuu minusta tutulta.

— Niin, olet kai nähnyt sen kirkkomaalla. Hän on haudattuna tuohon kauniiseen kulmaukseen poppelien alle. Muistathan tuon pienen kiven, johon on hakattu pari avonaista porttia ja sanat: "Pyhitetty kaksikymmentäkaksi-vuotiaan Hester Grayn muistolle". Jordan Gray on haudattuna aivan viereen, mutta hänellä ei ole mitään kiveä. Ajatella, ettei Marilla koskaan ole kertonut sinulle tästä, Anna! Luonnollisestikin — siitä on kulunut kolmekymmentä vuotta, ja kaikki ovat unohtaneet...

— Jos on olemassa tarina, täytyy meidän kuulla se, sanoi Anna. — Istuutukaamme tänne narsissien keskeen, ja Diana kertoo. Oh, tytöt, niitähän kasvaa sadoittain — ne ovat levinneet sekä ruoho valleille että muinaisille kukkapengermille... Näyttää siltä kuin olisi puutarha peitetty matolla, joka on kudottu päivänpaisteesta ja kuutamosta sekaisin! Tämä oli totta tosiaankin löytö! Ajatella, että olen asunut tällä seudulla kuusi vuotta, enkä koskaan ole aavistanutkaan tätä! Ala nyt, Diana!

— Kauan sitten, alkoi Diana, omisti tämän maatilan vanha herra David Gray. Mutta hän ei asunut täällä — hän asui siellä missä Silas Sloane asuu nyt. Hänellä oli yksi ainoa poika, Jordan, ja hän matkusti eräänä talvena Bostoniin hakemaan työtä, ja siellä ollessaan hän rakastui tyttöön, jonka nimi oli Hester Murray. Hän oli apulaisena eräässä kauppapuodissa, mutta hän ei viihtynyt toimensaan. Hän oli syntynyt maalla, ja sinne hän ikävöi aina takaisin.

Kun Jordan kosi häntä, sanoi tyttö, että hän mielellään tahtois tulla hänen omakseen, jos Jordan veisi hänet kauas johonkin hiljaiseen paikkaan, jossa hän näkisi vain niittyjä ja metsää. Ja silloin Jordan toi hänet Avonleaan. Ja totta on, että Hester oli hyvin hento eikä juuri kyennyt hoitamaan taloaan, mutta äiti sanoo, että hän oli hyvin herttainen ja suloinen, ja Jordan ihan jumaloi maata, jolla hän asteli. Niin, sitten herra Gray antoi Jordanille tämän maatilan, ja hän rakensi sinne soman pikku talon, ja siinä Jordan ja Hester asuivat neljä vuotta. Hän pysyi melkein aina kotona, ja tuskin kukaan kävi häntä

tervehtimässä paitsi äiti ja rouva Lynde. Jordan pani kuntoon tämän puutarhan hänelle, ja siihen hän oli kerrassaan ihastunut, ja siellä hän oleskeli miltei alituisesti. Taloutta hän ei paljon ymmärtänyt, mutta hän osasi erinomaisesti käsitellä kukkia.

Sitten hän sairastui. Äiti sanoo, että hänellä varmaankin oli keuhkotauti jo ennen tänne tuloansa. Hän ei koskaan paneutunut vuoteeseen, mutta hän kuihtui kuihtumistaan. Jordan ei tahtonut ottaa ketään häntä hoitamaan. Kaiken sellaisen hän toimitti itse, ja äiti on sanonut, että hän oli niin hellä ja varovainen kuin nainen. Joka ilta hän kääri hänet suureen huiviin ja kantoi hänet ulos puutarhaan, ja siellä hän makasi penkillä, tyynyjä pään alla, ja sanoi, että hänellä oli niin hyvä... Ihmiset sanovat, että hänellä oli tapana antaa Jordanin polvistua viereensä joka aamu ja ilta ja rukoilla yhdessä hänen kanssaan, että hän, kun hänen hetkensä oli tullut, saisi kuolla ulkona puutarhassa. Ja hänen rukouksensa tuli kuulluksi. Eräänä päivänä Jordan kantoi hänet ulos penkille ja poimi sitten kaikki ruusut, jotka olivat puhjenneet yön aikana, ja laski ne hänen ylleen. Ja silloin Hester hymyili hänelle — ja painoi silmänsä kiinni. Ja niin, lopetti Diana, ei häntä ollut enää.

— Ah, kuinka herttainen tarina, huokasi Anna ja kuivasi kyyneleensä.

— Mitä tuli Jordanista? kysyi Priscilla.

— Hän myi talon, kun Hester oli kuollut, ja meni takaisin Bostoniin. Herra Jabez Sloane osti paikan ja muutti pikku talon maantien viereen. Jordan kuoli noin kymmenen vuotta myöhemmin, ja hänet vietiin kotiin ja haudattiin Hesterin rinnalle.

— En voi käsittää, kuinka hän voi tahtoa asua täällä, niin kaukana kaikesta, sanoi Jane.

— Oh, voin sen aivan hyvin ymmärtää, sanoi Anna mieltäväisensä. — Itse puolestani en juuri haluaisi asettua tänne koko elämäkseni, sillä vaikka rakastankin niittyjä ja metsää, niin seurustelen myöskin hyvin mielelläni ihmisten kanssa. Mutta minä voin täydellisesti asettua Hesterin kannalle. Hän oli lopen väsynyt suuren kaupungin hälinään ja kaikkiin ihmisjoukkoihin, jotka tulivat ja menivät eivätkä koskaan välittäneet hänestä. Hän ikävöi vain päästä erilleen kaikesta siitä ja päästä johonkin hiljaiseen, viheriään ja ystävälliseen paikkaan, jossa hän voisi levätä. Ja hän löysi juuri sitä, mitä hän kaipasi — ja se on sellaista, mikä varmaankin tapahtuu hyvin harvoille ihmisille... Hänellä oli neljä ihanaa vuotta ennen kuolemaansa — neljä täydellisen onnen vuotta, niin että kyllä hän on enemmän kadehdittava kuin säälittävä... Ja sitten — saada sulkea silmänsä ja nukahtaa pois ruusujen keskellä, luonaan se, josta pitää eniten maailmassa, katsellen niin hellästi — oi, minun mielestäni se oli niin kaunista!

— Hän istutti nuo kirsikkapuut tuolla kaukana, sanoi Diana. — Hän sanoi äidille, ettei hän eläisi niin kauaa, että hän ehtisi syödä niiden hedelmiä, mutta hän halusi mielellään kuvitella, että jokin, jonka hän oli istuttanut, eläisi ja puolestaan kaunistaisi maailmaa, sitten kun hän itse oli kuollut.

— Olen niin iloinen siitä että satuimme kulkemaan tähän suuntaan, sanoi Anna loistavin silmin. — Mehän vietämme tänään minun omaa valitsemaani syntymäpäivää, ja tämä puutarha ja sen tarina on paras syntymäpäivälahja, jonka olisin voinut saada. Onko äitisi koskaan sanonut sinulle, minkä näköinen Hester Gray oli, Diana?

— Ei — ainoastaan, että hän oli sievä.

— Sepä oli hauskaa — sillä silloin voin itse mielessäni luoda kuvan siitä, miltä hän näytti, tarvitsematta ottaa mukaan mitään tunnettuja tosiasioita. Luulen, että hän oli hyvin notkea ja hento, ja että hänellä oli pehmeä, lainehtiva tumma tukka ja suuret, lempeät, arat, ruskeat silmät ja hieman surumieliset, kalpeat kasvot.

Jäljellä olevan osan iltapäivää tytöt viettivät harhailen Hesterin puutarhan ympärillä olevassa metsässä ja kedoilla, ja monta hupaista pikku soppea ja käytäväpolkua he löysivät. Kun heille tuli nälkä, niin he avasivat eväskorinsa ja söivät päivällistä kaikkein kauneimmalla paikalla — solisevan puron rantajyrkänteellä, jossa valkorunkoiset koivut kohosivat pitkästä tuuheasta heinikosta.

Tytöt istuutuivat mättäille koivujen viereen ja tekivät kaikkea kunniaa Annan herkuille, ja myöskin "proosalliset" voileivät nauttivat suurta arvonantoa ahneitten nuorten retkeilijäneitosten puolelta, joitten ruokahalua oli vielä lisännyt pitkä kävelymatka raittiissa ilmassa. Anna oli ottanut mukaansa limonaadia ja laseja vierailleen, mutta itse hän joi vain kylmää vettä purosta, jota hän nouti itselleen pienellä koivuntuohesta tehdyllä pikarilla. Pikari vuoti, ja vesi maistui mullalta, kuten keväinen purovesi ainakin, mutta Anna arveli, että oli "tunnelmallisempaa" juoda sitä kuin limonaadia lasista.

— Katsokaa, näettekö tuota runoa? sanoi hän äkkiä osoittaen sormellaan.

— Missä niin? — Jane ja Diana tuijottivat, ikäänkuin he olisivat odottaneet saavansa nähdä säkeitä kaiverrettuina koivujen runkoihin.

— Tuolla — alhaalla puros — tuo vanha, viheriä, sammalpeitteinen pölkky, jonka yli vesi virtaa monina väreilevinä pikku purosina, jotka ovat niin hienoja ja tasaisia, ikäänkuin ne olisi kammattu — ja sitten tuo yksinäinen auringonsäde, joka laskeutuu suoraan sille, kauas alas kirkkaaseen syvyyteen... Oi, se on kaunein runo, minkä konsanaan olen nähnyt.

— Minä sanoisin sitä mieluummin tauluksi, sanoi Jane. — Runossa on säkeitä ja säkeistöjä.

— Ah ei — ei toki! — Anna pudisti hyvin varmasti puhtaan valkoisten kirsikankukkien seppelöimää päätään. — Säkeet ja säkeistöt ovat vain runon ulkonaisena pukuna eivätkä ole itse runoutta enempää kuin sinun helysi ja koristuksesi ovat sinua, Jane. Todellista runoutta on niiden sisällä oleva sielu — ja tuo kaunis pikku ryhmä on erään kirjoittamattoman runon sielu. Joka päivä ei olla tilaisuudessa näkemään sielua — ei edes runon sielua.

— Olisipa hauska tietää miltä sielu — ihmisen sielu — näyttäisi, sanoi Priscilla haaveillen.

— Tuollaiselta, luulisin, vastasi Anna ja osoitti välkkyvää auringonvaloa, joka tunkihe alas koivun hentojen vihreitten lehvien lomitse. — Mutta sillä olisi tietysti muoto ja kasvopiirteet. Minä kuvittelen mielelläni sieluja valosta luoduiksi. Ja muutamat väikkyvät vienoimmassa ruusunpunassa — ja toiset kimaltelevat kuin kuutamovälke merellä — ja muutamat ovat kalpeita ja läpikuultavia kuin auer aamun valjetessa...

— Olen lukenut jostain, että sielut muka ovat kukkien kaltaisia, sanoi Priscilla.

— Silloin on sinun sielusi kullankeltainen narsissi, sanoi Anna, ja Dianan on kuin tummanpunainen ruusu. Janen sielu on omenankukka, vaaleanpunainen ja tuore ja toivorikas...

— Ja sinun sielusi on tumma orvokki, joka tuoksuu ihanimmin syvällä metsän pimennöissä, sanoi Priscilla.

Jane kuiskasi Dianalle, että nyt hänelle riitti, nyt hän ei kerrassaan voinut enää seurata mukana... Ymmärsikö Diana rahtuakaan?

Tytöt kulkivat kotiin hiljaisen, kultaisen auringonlaskun hohteessa, korit täynnä Hesterin puutarhan narsisseja. Osan niistä kantoi Anna seuraavana päivänä kirkkomaalle ja laski Hesterin haudalle. Punarintasatakielet visertelivät männyissä, ja sammakkojen kuoro kaikui lammelta. Kaikki laaksonnotkelmat kukkuloitten välillä kylpivät topaasien ja smaragdien hohteessa.

— Siitähän tuli sentään todellakin hauskaa, sanoi Diana, joka täten ilmaisi, ettei hänellä ollut ollut mitään liikanaisia toiveita.

— Tämä on ollut ihana päivä, vakuutti Priscilla.

— Minusta on hyvin hauskaa tehdä löytöretkiä metsään, sanoi Jane.

Anna ei virkkanut mitään. Hän katsoi taivaan rantaan, jonka taakse aurinko juuri oli painunut, ja ajatteli pikku Hester Graytä.

XIV.

VÄLTETTY VAARA.

Kun Anna eräänä perjantai-iltana kulki postikonttorista kotiin, sai hän seuraa rouva Lyndestä, jota, kuten tavallisesti, painoi joukko yksityisiä ja yleisiä huolia.

— Olen juuri ollut kaupungissa Timothy Cottonin luona kysymässä, voisinko saada Alice Louisen avukseni pariiksi päiväksi, sanoi hän. Hän oli meillä viime viikolla, ja vaikka hän on sangen hidas ja kömpelö, niin on hän kuitenkin parempi kuin ilman. Mutta hän on sairas, jumala paratkoon, ja on estetty... Ja hänen isäkkönsä istuu siinä ja rykii ja mankuu ja marisee. Kymmenen vuotta hän on tehnyt loppua, ja muistakaa minun sanoneeni — näin hän tulee istumaan vielä toiset kymmenen vuotta... Hänen tapaisensa ihmiset eivät voi päättää kuolla — niin se on sitten kerta kaikkiaan tapahtunut, ja siitä ei ole sen enempää sanottavaa... Sellaiset ihmiset ne vasta ovat minun mieleisiäni, jotka johonkin kykenevät... Voiko tuo ukkopahanen saada aikaan edes sen vertaa, että hankkisi itselleen kunnollisen taudin, joka tekisi hänestä lopun? Ei, yhtäläisiä avuttomia ja epäkäytännöllisiä ihmisiä he ovat olleet

ikänsä kaiken, ja mitä heistä vielä on tuleva sitä en tiedä. Mutta onhan mahdollista, että sallimus tietää sen.

Rouva Lynden huokaus ilmaisi, että hän epäili yksinpä sallimukseltakin puuttuvan harrastusta tässä suhteessa.

— Ja Marillahan oli kaupungissa tiistaina, jatkoi hän. Mitä lääkäri sanoi hänen silmistään?

— Hän oli hyvin tyytyväinen niihin, sanoi Anna iloisesti. — Hän sanoi, että ne olivat selvästi paranemaan päin ja hän luulee, että hänen näkönsä menettämisaara nyt on täydellisesti sivuutettu. Mutta hän sanoo myöskin, ettei hän saa lukea paljon, ja hienoja käsitöitä hän ei saa koskaan tehdä. Kuinka rouva Lynden myyjäisvarustukset edistyvät?

Naisten ompeluseura valmisteli "markkinoita" sitä seuraavine illallisineen, ja rouva Lynde oli yrityksen sielu.

— Kiitos, hyvin!... Mitä myyjäisiin tulee, niin arvelee rouva Allan, että olisi hauskaa, jos panisimme kuntoon vanhanaikaisen keittiön ja tarjoilisimme siellä illallista, johon kuuluisi kinkkua ja muhennettuja härkäpapuja, kohomunkkeja, karviaismarjavanukasta ja muuta sellaista. Nyt keräilemme paraillaan kaikkialta vanhanaikaisia tarpeita. Rouva Fletcher lainaa meille äitinsä taidokkaasti kudottuja mattoja, ja rouva Boulterilta saamme muutamia vanhoja tuoleja ja täti Mary Shaw lainaa meille lasiovilla varustetun kaappinsa. Toivottavasti Marilla antaa meille suuret messinkikynttiläjalkansa? Ja niin paljon vanhaa posliinia kuin voimme saada käsiimme, tahdomme me hankkia. Rouva Allan tahtoo kaikin mokomin saada suuren vadin, jossa on tuo vanha sininen itkuraitamallinen koriste, jos vain voimme löytää jonkun sellaisen. Et kai tiedä ketään, jolta voisi saada sellaisen vadin?

— Neiti Josephine Barrylla on. Kirjoitan hänelle ja kysyn, tahtooko hän lainata sen hyvän tarkoituksen vuoksi, sanoi Anna.

— Niin, tee se, ole niin hyvä. Luulen, että markkinat alkavat parin viikon perästä. Setä Abe Andrews ennustaa sadetta ja myrskyä juuri siksi ajaksi, ja se merkitsee kaiken todennäköisyyden mukaan, että ilma tulee olemaan säteilevän kaunis.

Mainitulla Abe sedällä oli ainakin se yhtäläisyys muiden profeettojen kanssa, että hän nautti sangen vähän luottamusta omassa maassaan. Häntä pidettiin päin vastoin suurena — vaikkakin itsetiedottomana — leikinlaskijana, sillä perin harvoin hänen sääennustuksensa toteutuivat. Herra Elisha Wrightilla, joka oli siinä uskossa, että hän oli seudun leikinlaskija, oli tapana sanoa, ettei kukaan ihminen Avonleassa koskaan ajatellut katsoa sanomalehdestä sääsuhteita. Ei, kysyttiin aivan yksinkertaisesti Abe sedältä, minkälainen ilma olisi seuraavana päivänä ja valmistuttiin sitten vastakohtaan. Mutta Abe setä ei ollut millänsäkään vaan jatkoi järkkymättä ennustelemistaan.

— Meidän täytyy saada markkinat käyntiin ennen vaaleja, jatkoi rouva Lynde, ne jotka tahtovat tulla valituiksi, saapuvat varmasti, ja he ovat kyllä sangen anteliaita... Konservatiiviset lahjovat oikealle ja vasemmalle, niin että he voivat yhtä hyvin kerran antaa rovon hyvään tarkoitukseen.

Anna oli koko sydäimestään ja sielustaan "yhteiskuntaa säilyttävä" — kunnioittaakseen Matthewn muistoa — mutta hän ei sanonut mitään. Hän varoi houkuttelemasta rouva Lyndeä politiikan alalle.

Hänellä oli mukanaan kirje Marillalle, leimattu eräässä kaupungissa Brittiläisessä Kolumbiassa.

— Se on luultavasti lasten sedältä, sanoi hän innokkaasti heti kotiin tultuaan. — Ah, Marilla, olenpa utelias tietämään, mitä hän sanoo heistä.

— Silloinhan sinulla on täysi syy avata se ja katsoa, sanoi Marilla lyhyesti.

Tarkkaavainen huomioiden tekijä olisi voinut saada sen käsityksen, että myöskin hän oli utelias, mutta hän olisi mieluummin kuollut kuin antanut huomata mitään sellaista.

Anna repäsi kuoren auki ja silmäili läpi tuon niukkasanaisen ja jokseenkin huolimattomasti kyhätyn sisällyksen.

— Hän sanoo, ettei hän voi ottaa lapsia nyt tänä keväänä — hän on ollut sairas suurimman osan talvea, ja hänen häänsä on lykätty. Hän tahtoo tietää, voimmeko me pitää heitä syksyyn saakka, niin hän koettaa ottaa heidät silloin. Pidämmehän heidät luonnollisesti, eikö totta, Marilla?

— En luule, että voimme juuri muutakaan tehdä, sanoi Marilla hieman ynseästi, vaikka hän tunsu salaista kevennystä. — He eivät ainakaan ole läheskään niin vaivalloisia kuin he olivat alussa — tai sitten olemme tottuneet heihin. Davy on muuttunut erittäin paljon edukseen.

— Hänen käytöksensä on parantunut oikein paljon, sanoi Anna varovasti — hän ei näyttänyt halukkaalta antautumaan hänen moraalisensa arvostelemiseen.

Oli nimittäin niin, että kun Anna edellisenä iltana tuli kotiin koulusta, oli hän huomannut Marillan olevan poissa ompeluseuran kokouksessa, Dora nukkui keittiön sohvalla ja Davy oli salin seinäkaapissa, aivan tyytyväisenä pistämässä poskeensa Marihan kuuluisaa luumuhilloketta sisältävän purkin sisältöä — "vierashilloketta", kuten Davy sitä nimitti ja johon hänen oli ankarasti kielletty koskemasta. Hän näytti hyvin syylliseltä, kun Anna kaivautui hänen luokseen ja työnsi hänet ulos kaapista.

— Sinä ahne Davy, etkö tiedä, että olet hyvin ilkeä seisoessasi siinä syömässä hilloketta, kun sinua on kielletty koskemasta mihinkään siellä seinäkaapissa?

— Niin, tiedän kyllä, että se on väärin, myönsi Davy hieman hämillään, mutta luumuhilloke on niin hirveän hyvää, Anna. Katselin sitä vain ensiksi, mutta se näytti niin mainiolta, että minä arvelin, että maistaisin sitä vain pikku, pikkuruikkusen... Pistin siihen sormeni — Anna uikahti — ja nuolin sen puhtaaksi... Mutta se oli paljon parempaa kuin koskaan olisin voinut kuvitella, niin että minun täytyi ottaa lusikka ja vain kuoria hiukan päältä...

Anna piti niin vakavan nuhdesaarnan hänelle siitä, miten väärin oli näpistellä luumuhilloketta, että Davy joutui omantunnonvaivoihin ja katuvaisesti suudellen lupasi olla koskaan enää tekemättä sellaista.

— Luuleeko Anna, että taivaassa tulee olemaan mitään hilloketta? kysyi hän äkkiä.

Anna pidätti hymyilynsä.

— Onhan se mahdollista — jos on joku, joka erikoisesti sitä kaipaa, vastasi hän.

— Mutta koska enkelit ehtivät valmistaa hillokkeen, jos taivaassa on vain "pyhäpäivä loputon", kuten virressä sanotaan? En tiedä, välitänkö joutua sinne. Eikö taivaassa koskaan ole lauantaita, Anna?

— On tietysti sekä lauantai että kaikki ihanat päivät. Ja jokainen päivä taivaassa tulee kuitenkin olemaan suloisempi kuin edellinen, Davy, vakuutti Anna, joka oli oikein iloinen siitä, ettei Marilla ollut huoneessa ja loukkaantunut keskustelusta.

On melkein tarpeetonta mainita, että Marilla kasvatti kaksoisia vanhanaikaisessa kurissa ja Herran nuhteessa, mutta ei koskaan antautunut minkäänlaisiin teologisiin väittelyihin. Davy ja Dora saivat joka sunnuntai opetella virren, katekismuskysymyksen siihen kuuluvine vastauksineen ja kaksi raamatunlausetta. Dora lukea pänttäsi tottelevaisena ja lasketteli ulkoa kuin pieni kone — osoittaen jokseenkin yhtä paljon ymmärtämystä ja harrastusta kuin jos hän todellakin olisi ollut kone. Davy taas oli varustettu väsymättömällä uteliaisuudella ja teki usein kysymyksiä, jotka herättivät Marillassa hämmästyä ja huolta.

— Chester Sloane sanoo, ettemme me saa tehdä taivaassa mitään muuta kuin kuljeskella ympäri valkeissa vaatteissa ja soittaa harppua, mutta hän arvelee, että on hyvin ikävää käydä puettuna hameeseen, ja minä ajattelen samoin. Miksi eivät enkelit voi käyttää housuja, Anna, senhän ei tarvitse olla esteeksi heidän siivilleen? Chester Sloane ajattelee niin paljon tuollaista, sillä hän aikoo papiksi, hänen isoäitinsä tahtoo sitä, ja hän kustantaa Chesterille kaiken, mitä siihen tarvitaan... Chester sanoo, että hän tahtois paljon mieluummin tulla sepäksi, mutta hänen isoäitinsä sanoo, että papit ovat aina paljon suuremmissa arvossa... Vaikka minä en tahdo silti tulla papiksi. Minä aion ruveta kauppiaksi kuten herra Blair ja pitää kaupan karamelleja ja banaaneja. Taivaassa minä ehkä mieluummin voisin soittaa huuliharppua kuin oikeata harppua — etkö luule, että se kävisi päinsä, jos rukoilisin hyvin kauniisti?

— Luulen kyllä, oli kaikki mitä Anna uskalsi vastata.

Nuorilla Yhteiskunnanparantajilla oli tänä iltana kokous herra Harmon Andrewsien luona, ja yhdistyksen jäseniä oli kehoitettu lukuisasti saapumaan sinne, koska tärkeitä asioita oli esillä.

Nuoret Yhteiskunnanparantajat olivat kukoistavassa tilassa ja olivat jo saaneet aikaan suuria asioita. Varhain keväällä oli herra Spencer täyttänyt lupauksensa ja kuokkinut, möyhentänyt ja kylvänyt heinänsiementä pitkin koko maatilansa etusivustaa. Useat muutkin maatalanomistajat, jotka eivät tahtoneet olla huonompia, olivat seuranneet hänen esimerkkiään. Nyt oli sen johdosta saatu se silmänherkku, että nähtiin pitkiä jonoja mehevää ruohonurmea siinä, missä ennen oli kasvanut vain ohdakkeita ja takkiaisia. Ne alueet talon ulkopuolella, joille ei vielä oltu tehty mitään, näyttivät sentähden niin ikäviltä ja huonosti hoidetuilta, että niiden omistajat häpesivät ja päättivät korjata laiminlyöntinsä ensi keväänä.

Myöskin tienristeyksessä oleva kolmikulmainen maakaistale oli raivattu ja istutuksilla somistettu, ja

Annan pelargoniapenkki, jota vielä ei mikään lehmä ollut ahdistellut, erottautui hyvin sievänä keskellä.

Avonleaan nuoret Yhteiskunnanparantajat olivat siis sitä mieltä, että he olivat saaneet toimeen aika paljon, vaikkakin herra Levi Boulter, jolta erityisesti asetettu toimikunta oli hienotunteisesti tiedustellut hänen aikeitaan mäellä sijaitsevan vanhan talon suhteen, oli jokseenkin kursailematta vastannut, että se asia liikkutti yksin häntä eikä ketään muuta.

Tässä erityisessä kokouksessa aiottiin laatia kouluneuvostolle kirjelmä, jossa nöyrästi pyydetäisiin, että koulun alue ympäröitäisiin aidalla. Suunniteltiin myöskin muutamien kauniiden koristepuiden istuttamista kirkon ulkopuolelle, jos yhdistyksen varat antaisivat myöten... Sillä, huomautti Anna, ei maksanut vaivaa kuljeskella ympäri keräyslistojen kanssa, niin kauan kuin käräjätalo seisoi paikallaan kaikessa sinisessä hirveydessään.

Yhdistyksen jäsenet istuivat jo kokoontuneina Andrewsien vierashuoneeseen, ja Jane oli aikeessa valita ja muodostaa toimikuntaa, jonka piti ottaa selville ja ilmoittaa, mitä sanotut koristepuut tulisivat maksamaan — kun Gertie Pye tulla keikotti sisään, kahisten ja hienona. Gertiellä oli aina tapana tulla myöhään — tehdäkseen sitä suurenmoisemman vaikutuksen sisään astuessaan, sanoivat pahat ihmiset. Ja Gertien sisääntulo oli mitä suurimmassa määrässä vaikuttava, sillä hän pysähtyi dramaattisesti keskelle lattiaa, päivitteli, löi kätensä yhteen ja huudahti:

— Voitteko kuvitella, mitä juuri äsken kuulin? Niinpä niin, herra Judson Parker aikoo vuokrata valtatie vieressä olevan aitansa kokonaisuudessaan erälle kauppaliiikkeelle, joka maalaa siihen ilmoituksia.

Kerrankin teki Gertie Pyen esiintyminen kaiken sen vaikutuksen, mitä hän toivoi. Jos hän olisi heittänyt pommin sisään mitään aavistamattomien yhteiskunnanparantajien joukkoon, olisi hän tuskin voinut saada enempää aikaan.

— Se ei voi olla totta, sanoi Anna avuttomasti.

— Niin, juuri samoin sanoin minäkin, kun ensiksi sen kuulin, lausui taas Gertie, joka nautti täysin siemauksin. — Sanoin: siihen Judson Parkerilla ei voi olla otsaa, sanoin minä... Mutta kuitenkin kaikitenkin — isä tapasi hänet nyt iltapäivällä, ja hän sanoi aikovansa sen tehdä varmasti. Aidan vuokraaja on eräs apteekkari, ja siihen tulee ilmoituksia pillereistä ja laastareista pitkät jonot.

Yhteiskunnanparantajat näkivät jo tuon näyn edessään. Ei tarvittu kovinkaan paljoa mielikuvitusta voidakseen kuvitella, miltä näyttäisi puolen kilometrin pituinen aita, jota tuollaiset huutavin väreihin töherretyt ilmoitukset koristivat. Kaikki ajatukset puidenistutuksesta ja koulupiikan aidasta katosivat tämän uuden vaaran ilmetessä. Kaikille hyville parlamenttaarisille tavoille annettiin palttua, ja Annan epätoivoiset yritykset palauttaa järjestystä olivat tuloksettomia. Kaikki puhuivat toistensa suuhun, ja syntyi kauhea melu.

— Rauhoittukaamme nyt toki hieman, pyysi Anna, joka oli kaikista kiihtynein ja koetti keksiä jotain tapaa, millä ehkäistä aietta.

— En voi käsittää, kuinka häntä voitaisiin estää, huudahti Jane katkerasti. — Jokainen kai tietää, minkälainen Judson Parker on. Rahasta hän tekee mitä tahansa. Hänellä ei ole kipinäkään vertaa yhteistunnetta tai kauneusaistia.

Koko juttu näytti jokseenkin toivottomalta. Judson Parker ja hänen sisarensa olivat ainoat tämän nimiset Avonleassa, niin ettei voitu harjoittaa mitään painostusta sukulaisten tai omaisten kautta. Martha Parker oli jokseenkin vakiintuneessa iässä oleva nainen, joka ei pitänyt mistään nuorista eikä varsinkaan Yhteiskunnanparantajista. Judson oli kohtelias mies, jolla oli hunaja huulilla ja niin välttelevä ja mairitteleva olemus, että oli aivan hämmästyttävää, kuinka vähän hyviä ystäviä hänellä oikeastaan oli. Ehkä hän oli ollut liian monissa kaupoissa mukana — sellaisesta saa harvoin kansansuosiota. Häntä pidettiin hyvin "sliipattuna", ja yleinen mielipide oli, että omantunnonvaivat tuottivat hänelle vähimmin kärsimyksiä.

— Eikö ole ketään, joka voisi hänelle mitään? tuumi Anna, joka ei vielä ollut menettänyt kaikkea toivoa.

— Hänellä on tapana käydä Lovisa Spencerin luona Valkorannassa, ilmoitti Carrie Sloane. — Ehkä hän voisi pyytää ja rukoilla häntä olemaan vuokraamatta aittaa.

— Oh, ei varmastikaan, sanoi Gilbert suurella varmuudella. — Tunnen kyllä Louisa Spencerin. Hän ei "usko" yhteiskuntaa parantaviin yhdistyksiin, mutta hän uskoo kiliseviin hopea- ja kuparikolikoihin. Hän pikemminkin yllyttää Judsonia kuin kieltelee häntä.

— En tiedä muuta neuvoa kuin että muodostamme toimikunnan, joka saa mennä hänen luokseen ja esittää vastalauseensa, sanoi Julia Bell, ja tyttöjä meidän on lähetettävä, sillä pojille hän vain tiuskii... Mutta minä en mene, tietäkää se, niin että minua ei tarvitse kenenkään ehdottaa.

— On parasta, että lähetämme Annan yksinään, sanoi Oliver Sloane. — Hän jos kukaan voi kai puhua kumoon Judsonin.

Anna pyysi kieltäytyä luottamuksesta. Lopuksi hän lupasi mennä "johtamaan puhetta", mutta hän pyysi mukaan muutamia toisia jäseniä "moraaliseksi tueksi". Diana ja Jane valittiin senvuoksi antamaan hänelle moraalista tukea ja yhteiskunnanparantajat hajaantuivat, suristen ja soristen suutuksissaan kuin kiukkuiset mehiläiset.

Anna oli niin vihoissaan, ettei hän nukkunut ennenkuin aamupuoleen, ja silloin hän uneksi, että kouluneuvosto oli pystyttänyt aidan koulun ympärille ja maalannut: "Koetelkaa meidän uutta kalanmaksaöljyämme!" niin pitkältä kuin aitaa riitti.

Toimikunta "asettui väijymään" Judson Parkeria seuraavana iltapäivänä. Anna esitti hänelle hyvin valituin sanoin hänen aikeensa sopimattomuuden — käyttäkäsemme tässä lievää sanamuotoa. Judson oli niin siloinen ja niin lauhkea ja niin simasuinen — vertasi heitä kauniisiin kukkasiin ja piti niin vaikeana vastata kieltävästi noin miellyttävälle nuorille naisille... Mutta afääri on afääriä, ja jos näinä ahtaina aikoina annettaisiin tunteitten vallita, niin...

— Mutta *yhden* asian voin joka tapauksessa luvata, sanoi hän viekas väike haaleissa silmissään, jotka muistuttivat hillottuja karviaismarjoja. — Minä sanon apteekkarin maalarille, että hän saa käyttää vain kauniita ja aistikkaita värejä — punaista ja keltaista ja muita sellaisia. Sinistä hän ei saa millään ehdolla käyttää.

Voimaton toimikunta palasi kotiin ajatellen asioita, jotka ovat liiaksi kunniaa loukkaavia, jotta niistä voitaisiin puhua ääneen.

— Niin, nyt olemme tehneet mitä voimme, ja voimme jättää lopun sallimuksen huomaa, sanoi Jane itsetiedottomasti matkien rouva Lynden ääntä ja tapaa.

— Tokkohan pastori Allan voisi vaikuttaa mitään? sanoi Diana.

Anna pudisti päätään.

— Ei ole mitään hyötyä pastori Allanin vaivaamisesta, varsinkin kun heidän pienokaisensa on juuri nyt sairaana. Judson livahtaisi kyllä hänenkin käsistään yhtä taitavasti kuin meidänkin, vaikka hän nykyisin onkin alkanut käydä kirkossa sangen säännöllisesti. Se johtuu vain siitä että Louisa Spencerin isä on kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja on hyvin tarkka tuollaisesta.

— Judson Parker on ainoa mies Avonleassa, jonka päähän olisi voinut pälkähtää vuokrata aitansa, sanoi Jane harmistuneena. — Eivät edes Levi Boulter tai Lorenzo White alentuisi sellaisiin konnankoukkuihin, kuinka tuottavia ne lienevätkin... He ottaisivat liian paljon huomioon yleistä mielipidettä.

Yleinen mielipide tuli aikanaan yksimieliseksi ja sangen vähän imartelevaksi Judson Parkerille, mutta asia ei ollut sillä autettu. Judson nauroi partaansa ja oli pitävinään sadetta, ja Avonlean yhteiskunnanparantajat koettivat alistua siihen katkeraan välttämättömyyteen, että he läheisessä tulevaisuudessa näkisivät yhden kauneimmista teistään huutavien ilmoitusten rumentamana.

Silloin, seuraavassa kokouksessa, nousi toimikunnan jäsen Anna Shirley aivan tynesti ja ilmoitti, että herra Judson Parker oli valtuuttanut hänet ilmoittamaan yhdistykselle, että hän oli luopunut alkuperäisestä suunnitelmastaan tehdä reklaamia aidallaan apteekkarin pillereistä ja laastareista.

Jane ja Diana tuijottivat, ikäänkuin eivät olisi voineet uskoa korviaan. Parlamentaarin säädyllisyysaisti, josta oltiin hyvin tarkkoja A.Y.Y:ssä, esti heitä sillä hetkellä tuomasta ilmoituksesta uteliaisuuttaan, mutta kun kokouksen virallinen puoli oli sivuutettu, rukoiltiin Annalta selitystä arvoitukseen.

Annalla ei ollut mitään selitystä annettavana. Judson Parker oli tavoittanut hänet maantiellä edellisenä iltana ja sanonut hänelle, että hän oli päättänyt noudattaa Nuorten Yhteiskunnanparantajain taittoa, koska heillä nyt oli tuollainen merkillinen ennakkoluulo apteekki-ilmoituksia vastaan... Tämä oli ainoa, mitä Anna tahtoi sanoa, sekä silloin että myöhemmin, ja se oli selvä totuus.

Mutta kun Jane Andrews kotimatalla uskoi Oliver Sloanelle varman vakaumuksensa, että Judson Parkerin salaperäisen mielenmuutoksen takana piili jotain muutakin, niin oli hänkin oikeassa.

Anna oli edellisenä iltana ollut vanhan rouva Irvingin luona, hänen asunnossaan aivan meren luona, ja hän oli mennyt kotiin oikotietä, joka vei hänet ensin alavien rantaniittyjen yli ja sitten pyökkimetsän läpi ja veden ohi, jota hän sanoi Tummaksiksi, päilyväksi aallokoksi — erotukseksi jokapäiväisemmästä nimityksestä Barryn lammikko.

Juuri siinä, missä polku yhtyi valtatiehen, oli kaksi miestä, kumpikin kärryineen, seisahnut juttelemaan toistensa kanssa. Toinen oli Judson Parker; toinen oli Jeny Corcoran, eräs herra Newbridgestä, jota ei vielä, kuten rouva Lynde olisi lausunut ajatuksensa, oltu onnistuttu saamaan kiinni mistään... Hän oli erään maanviljelystarpeita myyvän firman asiamies ja erittäin innostunut politiikkaan. Hän oli nyt ollut matkalla useita viikkoja ja hänen sormiensa arveltiin olevan mukana pelissä hieman kaikkialla siellä missä poliittista agitatsionia harjoitettiin vilkkaimmin.

Juuri kun Anna astui esiin pyökkien varjosta, kuuli hän Corcoranin sanovan:

— Jos te äänestätte Amesburya, Parker — niin, minulla on vielä jäljellä kirjoitettuna lasku siitä äkeestä, jonka saitte viime keväänä. Teillä ei kai olisi mitään sitä vastaan, että saisitte tuon laskun kuitattuna, vai mitä?

— No niin, jos asia on sillä tavalla, sanoi Judson ja irvisti leveästi, niin en kai saane olla niin turhantarkka... Täytyy kuin täytyykin katsoa omaa etuaan näinä vaikeina aikoina.

Molemmat huomasivat tässä silmänräpäyksessä Annan, ja keskustelu pysähtyi äkkiä. Anna tervehti jääkylmästi ja jatkoi matkaansa, nenännipukka hieman korkeammalla kuin tavallisesti. Hetkisen kuluttua saavutti Judson Parker hänet kärryineen.

— Nouskaa kärryille, niin saatte ajaa vähän matkaa, Anna! ehdotti hän hyväntahtoisesti.

— Ei kiitoksia, vastasi Anna kohteliaasti, mutta äänessä oli halveksumisen vivahdus, jonka pisto tuntui yksinpä Judson Parkerinkin sangen kovaksi parkittuun nahkaan.

Hänen kasvonsa lehahtivat punaisiksi ja hän nykäisi suuttuneena ohjaksista, mutta seuraavassa hetkessä hän malttoi mielensä ja tuli varovaiseksi. Hän katsoi epävarmasti Annaan, hänen siinä vaeltaessaan eteenpäin kuten ennenkin, katsomatta oikealle tai vasemmalle. Oliko hän kuullut Corcoranin tarjouksen ja hänen oman liian selvän ja halukkaan vastauksensa? Tuo nyt olikin mokoma hylky mieheksi, jolla ei ollut ymmärrystä lausua ajatustaan verhotummin!... Eihän saa olla tuollainen suunsoittaja, kun politiikka on kysymyksessä!... Ja sitten pitää vielä mokomien tärkeän näköisten punatukkaisten koulumamsellien putkahtaa esiin vesakosta juuri kun vähiten heitä odottaa...

Judson Parker tuomitsi muita itsensä mukaan ja oli varma siitä, että jos Anna oli kuullut jotain, levittäisi hän sitä yltympäri seutua. Olemme jo nähneet, että Judson Parker kutakuinkin asettui yleisen mielipiteen yläpuolelle — ainakin mitä tulee aitaan ja ilmoituksiin — mutta jos tuli yleisesti tietoon, että hän oli antanut lahjoja itseään, niin voisi se kääntyä karvaaksi jälestäpäin... Ja jos juttu tuli Spencerin ukon korviin — hyvästi silloin ikuisesti toivo voittaa Louisa Jane miellyttävine tulevaisuusmahdollisuuksien hyvinvoivan maatalanomistajan ainoana tyttärenä. Judson Parker tiesi, että ukko Spencer jo nyt katsoi hieman karsaasti häntä — ei mitenkään kävisi päinsä antautua enää uuteen vaaraan.

— Hm, hm — Anna, olen juuri tavoittanut teidät kiinni pulmakseni kanssanne tuosta asiasta, josta keskustelimme taannoin. Olen lopultakin päättänyt olla vuokraamatta aitaani apteekkarille... Hän saa ilmoitella parhaansa mukaan muulla taholla. Yhdistystä, jolla on sellaiset tarkoitusperät kuin teidän yhdistyksellänne, täytyy todellakin tukea.

Anna sulsi vähäsen.

— Kiitoksia paljon, sanoi hän.

— Ja — ja — teidänhän ei tarvitse mainita tuosta pienestä keskustelusta, joka minulla oli Jerryn kanssa — mitä?

— Siitä en aio missään tapauksessa muutenkaan kertoa, sanoi Anna jääkylmästi.

Hän olisi mieluummin nähnyt jokaisen Avonlean aidan täyteen maalattuna ilmoituksia ennenkuin hän olisi alentunut hieromaan kauppa miehen kanssa, joka oli saattanut myydä äänensä.

— Ei tietystikään — eipä tietystikään, jatkoi Judson siinä uskossa, että he ymmärsivät toisiaan erittäin hyvin. — En ajatellutkaan, että kertoisitte. Laskin luonnollisesti vain leikkiä Jerryn kanssa — hän luulee olevansa niin rikkivias, ettei kukaan mahda hänelle mitään... Minä en todellakaan aio äänestää Amesburya — äänestän Grantia, kuten olen aina tehnyt... Tahdoin vain nähdä, kuinka pitkälle tuo Jerry roisto voisi julkeudessaan mennä... Ja mitä tulee aitaan, niin voitte olla rauhallinen — sanokaa se

yhdistyksellenne.

— Tarvitaan kaiketi kaikenlaisia ihmisiä, jotta maailma tulisi täydelliseksi, olen kuullut sanottavan, mutta toiset voisivat kuitenkin vahingotta olla poissa, sanoi Anna peilikuvalleen itäisessä vinttikamarissa samana iltana. — Minä en aio lörpötellä siitä yhdellekään elävälle sielulle. En totisesti tiedä, ketä tai mitä on kiitettävä menestyksestä... Minä en ole tehnyt mitään sitä aikaa saadakseni, ja mieluummin olisin ajatteleminen, että sallimus välistä käyttää aseinaan sen kaltaisia ihmisiä kuin Judson Parker ja Jerry Corcoran...

XV.

KESÄLOMA ALKAA.

Anna sulki koulunovet eräänä hiljaisena, värikkäänä iltana, kun tuuli hiljaa suhisi kuusissa leikkikentän ympärillä ja varjot levittäytyivät pitkinä ja laiskoina metsänreunamassa.

Hän työnsi avaimen taskuunsa tyytyväisesti huohtaen. Kouluvuosi oli lopussa; hänet oli kiinnitetty myöskin seuraavaksi vuodeksi, saatuaan kuulla monta tunnustusta antavaa sanaa — vain herra Harmon Andrews sanoi hänelle, että hän säästi liiaksi vitsaa — ja kaksi ihanaa kuukautta hyvin ansaittua lomaa oli aivan houkuttelevana hänen edessään.

Anna tunsi olevansa perin tyytyväinen sekä maailmaan että omaan itseensä, kun hän kiipesi mäkeä ylös kukkakori kädessä. Aina siitä pitäen kuin kielot alkoivat puhjeta, ei hän ollut koskaan laiminlyönyt käydä kerran viikossa Matthewn haudalla. Kaikki muut Avonleassa, paitsi Marilla, olivat jo unohtaneet hiljaisen, syrjäänvetäytyvän ja vähäpätöisen Matthew Cuthbertin, mutta Anna säilytti hänet tuoreessa kiitollisessa muistissa ja oli aina säilyttävä. Hän ei voinut koskaan unohtaa hyvää vanhaa miestä, joka ensimmäiseksi oli lahjoittanut hänelle sitä rakkautta ja sääliä, jota hänen ikävöivä lapsensielunsa oli halannut.

Mäen alla istui poika aidalla kuusten varjossa — poika, jolla oli suuret uneksivat silmät ja kauniit, tunteikkaat kasvat. Hän hyppäsi alas ja tuli hymyillen Annan luo, mutta hänen poskillaan näkyi kyynelten jälkiä.

— Ajattelin odottaa neitiä, sillä tiesin, että te menisitte kirkkomaalle, sanoi hän ja pisti kätensä hänen käteensä — Minä menen myöskin sinne. Minulla on mukanaani tämä kurjenpolvivihko laskeakseni sen isoisän haudalle isoäidiltä. Ja katsokaas, neiti, tämän valkorusun oksan lasken isoisän haudan viereen omalle pikku äidilleni — koska en voi mennä hänen haudalleen laskemaan sitä sinne. Mutta ettekö luule, että hän saa sen silti tietoonsa ja iloitsee taivaassa siitä, että minä ajattelen häntä?

— Varmasti hän iloitsee, Paul.

— Tietääkö neiti, tänään on täsmälleen kolme vuotta siitä kuin äitini kuoli. Siitä on niin pitkä, pitkä aika, mutta kuitenkin suren sitä yhtä paljon kuin ennenkin — ja kaipaen häntä aivan yhtä paljon kuin ennenkin. Välistä on aivan kuin sydämeni tahtoisi haljeta, niin suruissani olen...

Paulin ääni vapisi, ja hänen huulensa vavahtelivat. Hän katsoi alas ruusuihinsa ja toivoi, ettei hänen opettajattarensa huomaisi kyyneliä hänen silmissään.

— Ja kuitenkin, sanoi Anna hyvin lempeästi, vaikka sinä suret ja tuntuu niin katkeralta pikku sydämässäsi, et tahtoisi unohtaa äitiäsi, vaikka voisitkin.

— Ah en, enhän toki — juuri niin minusta tuntuu... Neidin on niin helppo ymmärtää... Ei kukaan muu ymmärrä niin hyvin, ei edes isoäiti, vaikka hän on hyvin hyvä minulle. Isä ymmärsi sangen hyvin, mutta minä en kuitenkaan voinut puhua kovin paljon hänen kanssaan äidistä, sillä silloin hän tuli niin murheelliseksi... Kun hän pani käden silmilleen, niin tiesin aina, että minun oli lopetettava. Isä raukka, hän ikävöi kyllä hirveästi minua, mutta nähkääs, neiti, hänellä on nyt vain taloudenhoitajatar luonaan, ja hänen mielestään ei taloudenhoitajatar kykene kasvattamaan pikku poikia, varsinkin kun hänen itsensä täytyy olla niin paljon poissa kotoa työnsä vuoksi. Silloin ovat toki isoäidit sopivampia, lähinnä parhaat äidin jälkeen... Myöhemmin kun olen tullut suureksi ja täysikasvuiseksi, muutan takaisin kotiin isän luokse, ja sitten emme enää koskaan eroa. Paul oli puhunut niin paljon Annan kanssa vanhemmistaan, että hänestä melkein tuntui siltä kuin hän tuntisi heidät. Hän oli saanut sen käsityksen, että Paulin äiti luonteeltaan ja mielenlaadultaan oli varmaankin ollut sangen paljon pikku

poikansa kaltainen, ja hän kuvitteli Stephen Irvingiä umpimieliseksi ja arastelevaksi mieheksi, jolla on syvä ja lempeä luonne, jonka hän hyvin huolellisesti säläsi maailmalta.

— Isää ei ole aivan helppo oppia tuntemaan, oli Paul kerran sanonut. — Minä en koskaan tullut oikein tutuksi hänen kanssaan, ennenkuin äidin kuoleman jälkeen... Mutta oi — kuinka hänestä pitääkään, kun on oikein oppinut tuntemaan häntä! Minä pidän hänestä enemmän kuin kenestäkään muusta koko maailmassa, ja sitten isoäidistä ja sitten neidistä. Pitäisin teistä lähinnä isän jälkeen, ellei velvollisuuteni olisi pitää enemmän isoäidistä, siksi että hän tekee niin paljon minun hyväkseni. Senhän neiti parhaiten tietää... Mutta toivon sentään, että hän jättäisi lampun huoneeseeni, kunnes olen nukkunut. Hän vie sen ulos saman tien kun hän on peitellet minut, sillä hän sanoo, ettei minun pidä olla mikään raukka... Minä en ole pimeän arka, mutta on hauskeampi, kun on valoa... Pikku äidilläni oli aina tapana istua luonani ja pitää minua kädestä, kunnes nukuin. Hän kylläkin kai hemmotteli minua. Äidithän tekevät sellaista toisinaan, kuten neiti tietää...

Ei, Anna ei tiennyt sitä, vaikka hän kyllä voi kuvitella sitä... Hän ajatteli surumielin omaa "pikku äitiään" — sitä äitiä, joka oli pitänyt häntä "niin kauniina" ja joka oli kuollut niin kauan sitten ja haudattu miehensä rinnalle, joka oli tuskin muuta kuin nuorukainen, tuohon etäiseen hautaan, jonka luona ei kukaan ihminen käynyt. Annalla ei ollut mitään muistoa äidistään ja siksi hän melkein kadehti Paulia.

— Minun syntymäpäiväni on ensi viikolla, jatkoi Paul, heidän kavutessaan pitkää punaista mäkeä, joka hehkui ilta-auringon hohteessa. — Ja isä on kirjoittanut, että hän lähettää minulle jotain, josta hän luulee minun pitävän enemmän kuin mistään muusta, mitä hän voisi lähettää. Luulen, että se on jo tullut, sillä isoäiti on lukinnut kirjakaapin oven avaimella, ja sitä hän ei koskaan muuten tee. Ja kun kysyin, miksi hän sen teki, oli hän vain salaperäisen näköinen, ja sanoi, että pikku pojut eivät saa olla uteliaita...

On hurjan jännittävää viettää syntymäpäivää, eikö neidinkin mielestä? Täytän yksitoista vuotta. En näytä siltä, enhän? Isoäiti sanoo, että olen hyvin pieni ikäisekseni, ja se johtuu vain siitä, etten syö kyllyiksi puuroa. Syön minkä jaksan, mutta isoäiti panee minulle niin hirveän suuria annoksia — kas isoäiti, hän ei olekaan kitsas, hän... Aina siitä pitäen kuin neiti ja minä tulimme kotiin tuona sunnuntaina pyhäkoulusta ja puhuimme rukoilemisesta — neiti sanoi, että meidän pitäisi rukoilla joka kerta kun joudumme johonkin pulmaan — olen joka ilta rukoillut, että Jumala auttaisi minua, että jaksaisin syödä joka hitusen puuroa aamulla... Mutta se ei sittenkään tahdo käydä... Isoäiti sanoo, että isä kas voi suureksi puurolla, ja se oli kylläkin hurjan hyödyllistä hänelle, sillä neidin pitäisi nähdä, kuinka leveät olkapäät hänellä on... Mutta välistä ajattelen, lopetti Paul huokaisten ja miettiväisen näköisenä, että puuro suorastaan tekee lopun minusta...

Anna myhähti, koska Paul katsoi toiseen suuntaan. Koko Avonlea tiesi, että vanha rouva Irving kasvatti pojanpoikaansa vanhan hyvän ajan näkökohtia noudattaen — sekä ruokajärjestelmään että moraaliiin nähden.

— Niin hullusti emme sentään usko sinulle käyvän, sanoi hän hilpeästi. — No, kuinka luoto-ihmisesi jaksavat? Käyttäytyykö vanhempi kaksoisista yhä taitavasti ja kiltisti?

— Hänen täytyy, sanoi Paul hyvin painokkaasti. — Hän tietää, että minä en tahdo olla hänen luonaan, ellei hän tee sitä. Oikeastaan luulen, että hän on täpötäynnä ilkeyttä...

— Ja onko Norah saanut jo selville Kultaneidon olemassaolon?

— Ei, mutta luulen hänen epäilevän sitä. Olen melkein varma siitä, että hän piti minua salaa silmällä viime kerralla, kun menin luolaan. Minä en välitä vaikka hän pääseeikin asian perille — vain hänen itsensä tähden en tahtoisi niin käyvän, jotta en loukkaisi hänen tunteitaan... Mutta jos hän ehdottomasti tahtoo, että hänen tunteitaan loukataan, niin en voi sitä auttaa.

— Jos minä lähtisin rannalle jonakin iltana sinun mukaasi, luuletko, että minäkin saisin nähdä sinun luoto-ihmisesi?

Paul pudisti vakavasti päätään.

— Ei, en luule — minä olen kaiketi ainoa, joka voi nähdä heidät. Mutta neiti voisi nähdä omia luoto-ihmisiä. Neiti on sitä lajia, joka voi... Me olemme molemmat sellaisia... Neiti ymmärtää, lisäksi hän ja puristi tuttavallisesti hänen kättään. — Eikö olekin ihastuttavan hauskaa olla sellainen, neiti?

— Onpa tietenkkin! virkkoi Anna, ja harmaa, säteilevä silmäpari katsoi alas siniseen yhtä säteilevään silmäpariin. Sekä Anna että Paul tiesivät, mitä kauniita avaruuksia mielikuvitus avaa, ja molemmat tunsivat tien näihin onnellisiin seutuihin. Siellä kukkivat ilon ikinuorteat ruusut laaksoissa ja porisevien purojen ääriellä, pilvet eivät himmennä aurinkoista taivasta, kirkkaat kellot helähyttävät sointujaan ja

sukulaissieluja siellä on yllin kyllin... Tieto tuon maan sijaitsemispaikasta — "itään päivästä ja länteen kuusta" — on korvaamattoman kallisarvoinen ja sitä ei voida ostaa rahalla mistään kauppapaikasta. Se on hyvien haltijattarien lahja, ja vuodet eivät voi sitä heikontaa tai ottaa sitä pois. On parempi omistaa se ja asua ullakkokamarissa kuin hallita palatsissa ja olla sitä vailla.

Avonlean kirkkomaa oli sama ruohottunut ja yksinäinen paikka, mikä se aina oli ollut. Mutta Yhteiskunnanparantajat olivat kiinnittäneet huomionsa siihen, ja Priscilla Grant oli lukenut kirjoitelman hautausmaan hoidosta ja huolenpidosta, jonka sisällyksestä hän oli tehnyt selkoa yhdistyksen viime kokouksessa. Joskus tulevaisuudessa aikoivat A.N.Y:t laittaa sammaltuneen ja kaatumaisillaan olevan puuaidan sijalle siistin puupylväistä ja rautalangasta yhdistetyn aidan; ruoho niitettäisiin ja kallistuneet hautapaalut nostettaisiin pystyyn.

Anna laski Matthewn haudalle ne kukat, jotka hän oli tuonut sitä varten, ja sitten hän meni pieneen poppeliin Varjostamaan sopukkaan, jossa Hester Gray nukkui. Aina "itse valitsemanaan" syntymäpäivänä tehdystä retkestä saakka oli hänellä ollut tapana laskea kukkia Hesterin haudalle käydessään Matthewn haudalla. Edellisenä iltana hän oli tehnyt pyhiinvaellusmatkan villiin metsäpuutarhaan ja tuonut sieltä muutamia Hesterin omia valkeita ruusuja.

— Ajattelin, että pitäisit enemmän niistä kuin mistään muista, kultaseni, kuiskasi hän hiljaa.

Anna istui vielä paikallaan, kun varjo lankesi ruohikolle, ja kun hän katsahti ylös, huomasi hän rouva Allanin. He menivät yhdessä kotiin. Rouva Allanin kasvot eivät enää olleet niin nuoret ja tyttömäiset kuin viisi vuotta sitten, kun Avonlean pastori oli tuonut kotiinsa nuoren morsiamensa. Ne olivat menettäneet hieman ensi kukkeuttaan ja nuorekasta pyöreyytään, ja silmien ja suun ympärillä oli hienoja, kärsimystä osoittavia uurteita. Pienoinen hauta juuri tällä kirkkomaalla oli selityksenä muutamien näiden syntyyn; toisia, uusia, oli uurtanut hiljakkoin pikku pojan sairaus, joka kuitenkin nyt oli onnellisesti sivuutettu. Mutta kuopat rouva Allanin poskissa ilmestyivät yhtä hilpeinä ja odottamattomina kuin ennenkin, kun hän nauroi, ja joskin hänen kasvonsa olivat jossain määrin menettäneet nuorekasta kauneutta, korvasi sitä yllin kyllin lisääntynyt lempeys ja voima.

— Iloitset kai suuresti kesälomasta, Anna, sanoi hän, kun he jättivät hautuumaan.

Anna nyökkäsi.

— Iloitsenhan toki!... Tahtoisin imeskellä tuota sanaa aivan kuin karamellia. Ke-sä-lo-ma!

— Toivottavasti sinulla tulee olemaan hyvin hauskaa, Anna. Olet ahertanut niin uuraasti koko tämän vuoden, ja työsi on kantanut kauniita hedelmiä.

— Ah, enpä juuri tiedä... olen epäonnistunut hyvin monessa asiassa. En ole saanut aikaan, mitä aioin alkaessani syksyllä opettaa... En ole saavuttanut sitä ihannetta, jonka olin asettanut itselleni.

— Sitä ei kukaan ihminen saavuta, virkkoi rouva Allan huohtaen. — Mutta väärin on asettaa päämäärä alhaalle alussa — ylöspäin meidän on pyrittävä. Ihanteita meillä täytyy olla, ja niitä meidän on koetettava saavuttaa; vaikka emme koskaan täydelleen onnistuisikaan. Elämä olisi keinoa ilman niitä. Ihanteille rakennettu elämä on rikas ja suurisuuntainen. Pidä kiinni ihanteistasi, Anna!

— Tahdon koettaa. Mutta mielipiteistäni minun on kuin onkin täytynyt tinkiä, sanoi Anna naurahtaen. — Minulla oli hienoin kokoelma periaatteita, mitä konsanaan voitte kuvitella, alkaessani opettajan toimeni, ja eivätkös olekin kaikki tyyni näyttäytyneet tuossa tai tässä suhteessa kelvottomiksi?

— Myöskin ruumiinrangaistusperiaatteet? kiusotteli rouva Allan.

Mutta Anna punastui kovasti.

— En koskaan anna itselleni anteeksi, että löin Anthonya.

— Loruja, rakkaani, hän ansaitsi sen. Ja sehän teki hänelle erinomaisen hyvää. Sinulla ei ole ollut hiukkaakaan vaivaa hänestä sittemmin, ja hänen kunnioituksensa sinua kohtaan on kasvanut suunnattomasti. Sinun ystävällisyytesi yllytti häntä, kun hän vain oli saanut tuhmaan pikku päähänsä tuon ajatuksen, että "tytöt eivät kelpaa mihinkään"!

— Hän voi kyllä ehkä ansaita sen, mutta se ei riipu siitä... Jos tynesti ja hillitysti olisin päättänyt antaa hänelle vitsaa, siksi että katsoin sitä oikeudenmukaiseksi rangaistukseksi, ei minusta tuntuisi siltä kuin nyt vielä tänä päivänä. Mutta oikea asianlaita on se, rouva Allan, että minä suutuin niin hirveästi ja löin häntä kiukuissani. En ajatellut, oliko se ansaittua vai ei — vaikka se olisi ollut kokonaan epäoikeudenmukaista, olisin tehnyt samoin. Kas sehän se juuri pahoittaa mieltäni ja saattaa minut tuntemaan pettymistä oman itseni vuoksi.

— Kultaseni, kaikillahan meillä on erheemme, älä nyt enää kauempaa harmittele! Meidän tulee katua erehdyksiämme ja ottaa niistä opiksemme, mutta ei laahata niitä mukanamme ainaisesti... Tuolla ajaa Gilbert Blythe polkupyörällään — hän on kai myöskin tullut kotiin kesälomalle, arvaan minä. Miten teidän yhteiset opiskelunne edistyvät?

— Oikein hyvin. Aiomme lopettaa Virgiliuksen tänä iltana — meillä on vain kaksikymmentä säettä jäljellä. Sitten emme lue enää mitään ennenkuin syyskuussa.

— Luuletko, että koskaan voit päästä korkeakouluun?

— Ah, en tiedä. — Anna katsoi uneksien opaalin väriselle taivaanrannalle. — Marillan silmät eivät voi tulla paljon paremmiksi kuin ne ovat nyt, vaikkakin me tietysti olemme hyvin kiitollisia tietäessämme, etteivät ne tule huononemaan.

Ja sitten meillä on kaksoiset — kuinka lieneekään, minulla on sellainen usko, ettei setä koskaan todenteolla nouda heitä luokseen. Ehkä korkeakoulu on "tien mutkan" takana, mutta minä en ole vielä ennättänyt mutkaan, enkä ajattelekaan ylen paljon sitä, jotta en tulisi apeille mielin.

— Niin, minua ilahuttaisi nähdä sinun pääsevän korkeakouluun, Anna, mutta ellet koskaan pääse sinne, niin älä sure sitä. Me muodostamme itse elämämme, missä lienemmekin — korkeakoulu ei voi tehdä muuta kuin helpottaa pyrkimyksiämme. Elämämme on sellainen, mitä siihen sisällytämme. Elämä on rikas ja täyteläinen, jos vain ymmärrämme avata sydämemme sille, mitä se meille tarjoaa.

— Luulen ymmärtäväni, mitä tarkoitate, sanoi Anna mietiskellen, ja minulla on niin paljon sellaista, mistä tunnen kiitollisuutta... Työni, ja Paul Irving ja kelpo kaksoispari, ja kaikki ystäväni... Tiedättekö, rouva Allan, ystävyystä olen hyvin kiitollinen. Se sulostuttaa elämää niin paljon.

— Tosi ystävyys on meille todellakin suureksi avuksi, sanoi rouva Allan, mutta meidän on pidettävä sitä korkeassa kunniaissa eikä koskaan tahrattava totuudenrakkauden ja avomielisyyden puutteella. Pelkään, että ystävyuden nimitys usein alennetaan eräänlaiseksi tunkeilevaksi tuttavallisuudeksi, jolla on hyvin vähän tekemistä todellisen ystävyuden kanssa.

— Niinpä niin — aivan kuin Gertie Pyen ja Julia Bellin suhde. He ovat hyvin tuttavallisia ja näyttäytyvät kaikkialla yhdessä, mutta Gertie sanoo aina ilkeitä asioita, Juliasta hänen selkensä takana, ja kaikkien täytyy uskoa että hän kadehtii häntä, sillä hän on aina niin tyytyväisen näköinen, kun jollakulla on muistuttamista Juliaa vastaan. Minusta on pyhydenloukkausta sanoa sellaista ystävyudeksi. Jos meillä on ystäviä, täytyy meidän tietoenkin etsiä vain parasta, mikä heissä on, ja lahjoittaa heille parasta mitä itse omaamme, eikö totta? Ystävyuden pitäisi kaiketi olla kauneinta, mitä maailma voi tarjota?

— Ystävyys on hyvin kaunista, virkkoi rouva Allan hymyillen, mutta jonakin päivänä ennemmin tai myöhemmin —

Siinä hän keskeytti lauseensa. Hänen vieressään olevissa tuntehikkaissa kasvoissa, valkeassa otsassa, uskollisissa silmissä ja vilkkaissa piirteissä oli vielä paljon enemmän lasta kuin naista. Vielä pitkän aikaa mahtui Annan sydämeen vain ystävyuden ja kunnianhimon unelmia, eikä rouva Allan tahtonut ennen aikojaan häiritä tätä suloista tietämättömyyttä. Keskeytyneen lauseen hän jätti tulevien vuosien päätettäväksi.

XVI.

MIELENKIINTOINEN KIRJE.

— Anna, sanoi Davy rukoilevalla äänellä kiivetessään kiiltävälle, nahkapäällysteiselle sohvalle Vihervaaran keittiössä, jossa Anna istui kirjettä lukemassa. — Anna, minä olen kamalan nälkäinen. Et aavista, kuinka nälkäinen olen.

— Haen sinulle voileivän tuossa tuokiossa, sanoi Anna hajamielisellä äänellä.

Hänen kirjeessään oli nähtävästi mielenkiintoisia uutisia, sillä hänen poskensa olivat yhtä punaiset kuin ruusut ulkopuolella olevassa suuressa pensaassa, ja hänen silmänsä säteilivät niinkuin vain Annan tähtisilmät voivat säteillä.

— Mutta minä en halua voileipää, sanoi Davy ja nyrypisti pientä nenäänsä, haluan luumutorttua.

— Oho, nauroi Anna, laski kirjeensä pois ja kietoi kätensä Davyn ympärille rutistaakseen häntä, — sitä lajia nälkää on aivan helppo sietää. Tiedäthän, että Marilla noudattaa ankarasti sääntöä: ei mitään muuta kuin voileipää aterioiden välillä.

— Laita sitten voileipä — ole hyvä!

Davy oli viimeinkin saatu oppimaan sanomaan "ole hyvä" — mutta tuo pieni kohteliaisuus sattui aina tulemaan jäljestäpäin. Hän katsoi hyväksyvin ilmein mahtavaa voileipää, jonka Anna hetkisen kuluttua antoi hänelle.

— Sinä levität aina niin paksultai voita, Anna. Marilla levittää hyvin ohuelti. Se luistaa paljon helpommin alas, kun siinä on paksultai voita.

Tämä väite oli, tullakseen Davyn suusta, tavattoman yhtäpitävä totuuden kanssa, sillä voileipä oli uskomattoman nopeasti kadonnut. Davy laskeutui alas sohvalta pää ja kädet edellä, heitti kaksinkertaisen kuperkeikan matolla ja julisti hyvin varmallai äänellä:

— Anna, nyt olen tehnyt päätökseni. En välitä päästä taivaaseen.

— Mikset välitä? kysyi Anna vakavasti.

— En halua, sillä taivas on Simon Fletcherin vintillä, ja minä en pidä Simon Fletcheristä.

— Mitä ihmettä sinä nyt olet punonut kokoon, Davy? sanoi Anna, joka oli liian hämmästynyt voidakseen edes nauraa.

— Kas, Milty Boulter sanoi niin. Se tapahtui viime sunnuntaina pyhäkoulussa. Meillä oli läksy Eliaasta, joka meni taivaaseen tulisissa vaunuissa, ja sitten minä nousin ylös ja kysyin, missä taivas oli. Neiti Rogerson näytti niin vihaiselta. Hän oli jo ennestään suutuksissaan, sillä kun hän oli kysynyt meiltä: mitä Elia jätti jälkeensä Elisalle, niin vastasi Milty: "Vanhat vaatteensa" — sillä hän ei muistanut, että sen nimi oli vaippa. Milty ei todellakaan tarkoittanut mitään epäkohteliaista, Mutta hän ei voinut siinä silmänräpäyksessä keksiä nimeä... Niin, silloin neiti Rogerson vastasi, että taivas oli siellä, missä Jumala oli, ja minä en saisi tehdä tuollaisia kysymyksiä... Milty nykäisi minua ja sanoi: "Taivas on Simon enon vintillä, ja minä selitän sen sinulle kotimatalla".

Milty on hurjan taitava selittämään. Vaikkei hän tietäisikään asiasta tuon taivaallista, niin sepittää hän itse aika sapiskan, ja sillä tavoin asia kuitenkin tulee selitetyksi... Hänen äitinsä on rouva Fletcherin sisar, ja Milty meni hänen kanssaan hautajaisiin kun hänen serkkunsa Jane Ellen oli kuollut. Pappi sanoi, että hän oli päässyt taivaaseen ja oli enkelijoukossa, mutta Milty sanoo, että hän makasi siinä aivan heidän edessään kirstussa. Sitten kun Milty ja hänen äitinsä menivät toiseen kerrokseen ottaakseen ylleen päällysvaatteet, kysyi hän äidiltään, missä taivas oli, jossa Jane Ellen nyt oli, ja äiti viittasi suoraan ylös kattoon ja sanoi: "Tuolla ylhäällä." Milty tiesi, että katon yläpuolella oli vain ullakko, niin että siten hän ymmärsi, miten asian laita oli... Ja siitä saakka hän on aina kamalasti pelännyt mennä Simon enonsa luo.

Anna otti Davyn polvelleen ja pani parastaan selvittääkseen tämänkin teologisen arvoituksen. Hän oli tähän toimeen paljon sopivampi kuin Marilla, sillä hän muisti oman tiedonhaluisen lapsuutensa ja ymmärsi vaistomaisesti niitä merkillisiä ajatuksia, joita seitsenvuotiaat pienokaiset välistä saavat päähänsä.

Hän oli juuri onnistunut saamaan Davyn vakuutetuksi siitä, ettei taivas ollut Simon Fletcherin vintillä, kun Marilla tuli sisään puutarhasta, jossa hän ja Dora olivat poimineet herneitä. Dora oli työteliäs pikku sielu eikä ollut koskaan onnellisempi kuin saadessaan "olla apuna" erilaisissa pikku askareissa, jotka sopivat hänen palleroisille pikku sormilleen. Hän ruokki kananpojat, poimi lastuja, pyyhki astioita ja juoksi asioilla suurella autiudella. Hän oli kätevä ja oppivainen ja kulki silmät auki; ei koskaan tarvinnut sanoa hänelle kahdesti, kuinka joku asia oli tehtävä, eikä hän koskaan unohtanut mitään pikku velvollisuuksiaan.

Davy taas oli aika hutilus ja hajamielinen, mutta hänellä oli synnynäinen kyky "lumota ihmisiä". Hänellä oli käsittämätön miellyttämiskyky, tuolla poikasella, ja sekä Anna että Marilla olivat hyvin heikkoja hänen suhteensa.

Doran silpiessä herneitä hieman itsetyytyväisin ilmein ja Davyn tehdessä paloista veneitä, joissa oli tulitikkumastot ja paperipurjeet, kertoi Anna Marillalle niistä ihmeellisistä uutisista, joita hän luki kirjeestään.

— Nyt Marilla saa kuulla jotain! Tässä on kirje Priscillalta, ja hän sanoo, että rouva Morgan on

saarella ja että jos torstaina on kaunis ilma, ajavat he Avonleaan ja ovat täällä puolipäivän aikaan. Iltapäivän he aikovat viettää meidän luonamme, ja illalla he menevät Valkorannan hotelliin, asuakseen siellä joittenkin rouva Morganin hyvien ystävien luona. Oi, Marilla, eikö se ole ihmeellistä! Voin tuskin uskoa olevani hereillä!

— Rouva Morgan ei kai liene niin perin erilainen kuin muutkaan ihmiset, vaikka hän osaakin kirjoittaa kirjoja, sanoi Marilla kuivasti, vaikka hänen omiakin korviaan hieman kuumotti. Rouva Morgan oli kuuluisa henkilö, ja hänen käytäntönsä oli kaikkea muuta kuin jokapäiväinen tapahtuma. — Syövätkö he siis täällä päivällistä?

— Syövät kyllä! Rakas, kulta Marilla, saanko minä itse laittaa joka murun päivällisruuasta? Tahdon tuntea, että voin tehdä jotakin "Ruusutarhan" tekijättärelle — vaikkapa vain valmistaa hänen ruokansa. Saanhan sen tehdä?

— Hyvänen aika, minä en ole niin ihastunut seisomaan kuuman hellan ääressä heinäkuussa, etten voisi luovuttaa sitä iloa sinulle. Ole hyvä vain!

— Oi, tuhat kiitosta! sanoi Anna, ikäänkuin Marilla olisi tehnyt hänelle erittäin suuren hyväntyön. — Laitan ruokalistan jo tänä iltana.

— Kultaseni, älä nyt ryhdy mihinkään ylen suurelliseen, pyysi Marilla, joka säikähti tuota harvinaista sanaa "ruokalista". — Silloin varmaan epäonnistut.

— Ei, en aio laittaa mitään yllälistä, jos sillä tarkoitat ruokia ja valmisteita, joita meillä ei tavallisesti ole, kun meillä muuten on vieraita, vakuutti Anna. — Se näyttäisi teennäiseltä... Ja vaikkakin tiedän, ettei minulla ole niin paljon ymmärrystä ja arvostelukykystä, kuin seitsentoistavuotiaalla tytöllä ja opettajattarella pitäisi olla, en ole niin tyhmä, että teen itseni syypääksi mihinkään sellaiseen... Mutta aion laittaa kaiken niin somaksi ja miellyttäväksi kuin mahdollista. Davy pieni, älä jätä herneenpalkoja portaille — silloin voi joku kompastua niihin ja kaatua ja loukata itseään... Ensiksi meillä tulee olemaan jotain keveätä lientä — sinähän tiedät, että osaan valmistaa hienoa juuriartisokkakeittoa — ja sitten lintupaistia. Otan nuo molemmat valkoiset kukko-poikaset. Kukkopoikasiin olen hirveästi kiintynyt — ne ovat olleet pikku lemmikkejäni aina siitä pitäen kun harmaa kana hautoi ne munista ja ne olivat kaksi pientä höyhenpalloa... Mutta tiedänhän, että ne kerran täytyy uhrata, ja arvokkaampaa tilaisuutta kuin tämä voi tuskin kuvitella. Mutta ah, Marilla — minä en voi katkaista niiltä kaulaa, en edes rouva Morganinkaan tähden. Minun täytyy pyytää John Henryä tulemaan tänne tekemään sen.

— *Minä* teen sen, tarjoutui Davy, jos Marilla pitelee niitä jaloista, sillä minun pitää varmaankin pidellä kirvestä molemmin käsin. Siitä tulee hurjan metkaa —

— Sch!... Sitten meillä tulee olemaan herneitä ja perunamuhennosta ja kurkkua ja lehtisallaattia tomaattien kera vihannesruokana, jatkoi Anna — Jälkiruuaksi saamme sitruunakiisseliä kermavaahdon kera ja sitten kahvia pehmeitten piparkakkujen ja mantelivuorten kera. Piparkakut ja mantelivuoret leivon huomenna, ja sitten pesen valkean musliinipukuni. Rouva Morganin sankarittaret käyvät melkein aina puettuina valkeaan musliiniin, ja Diana ja minä olemme aina ajatelleet, että juuri siten pukeutuisimme, jos meitä koskaan kohtaisi se onni, että tapaisimme hänet... Se olisi hyvin hieno kohteliaisuus, niinhän, Marilla?... Davy pieni, et saa pistellä herneenpalkoja lattianrakoihin. Meidän täytyy pyytää myöskin pastori ja rouva Allan ja neiti Stacy päivälliselle, sillä he kaikki tahtovat hirveän mielellään tutustua rouva Morganiin. Mikä onni, että hän tulee neiti Stacyn täällä ollessa. Davy pieni, älä uittele herneenpalkoveneitäsi vesisangossa — mene kaivolle suuren ammeen luo. Ah, kunpa vain tulisi kaunis ilma torstaiksi! Ja luulen kyllä tulevan, sillä Abe setä sanoi eilen illalla pistäytyessään herra Harrisonin luona, että nyt saadaan sadetta miltei koko viikoksi...

— Niin, se tietää ainakin hyvää, sanoi Marilla.

Anna juoksi myöhemmin illalla Mäntymäelle kertomaan uutisen Dianalle, joka samaten joutui ihastuksen valtaan. He puhelivat sitten asiasta riippumatossa, joka oli kiinnitetty suurien piilipuitten alle Barryn puutarhassa.

— Oi, Anna, enkö minä saa auttaa sinua päivällisen valmistamisessa! rukoili Diana. — Tiedäthän, että minä osaan oivallisesti laittaa sallaattia.

— Saat kyllä, vastasi epäitsekäs Anna. — Ja sinä saat auttaa minua myöskin huoneitten koristelemisessa... Tahtoisin laittaa vierashuoneen aivan lehtimajaksi — ja päivällispöytä koristetaan metsäruusuilla. Niin, kunpa vain kaikki kävisi hyvin! Rouva Morganin sankarittaret eivät koskaan tee tyhmyyksiä eivätkä koskaan joudu mihinkään pulaan; aina he ovat neuvokkaita ja käytännöllisiä ja osaavat niin hyvin hoitaa taloutta. Heillä on varmaankin synnynnäiset lahjat siihen... Muistatko, että Gertrud kirjassa "Herraskartanossa" piti taloutta isälleen, kun hän oli vain kahdeksanvuotias... Kuin

minä olin kahdeksanvuotias, osasin tuskin mitään muilta kuin kasvattaa lapsia... Parhaiten kaksoisia. Nyt tahdon, että rouva Morgan, joka näyttää erityisesti ymmärtävän nuoria tyttöjä, saa oikein hyvän käsityksen meistä... Oi, olen istunut ja kuvitellut niin paljon itsekseni — minkä näköinen hän on ja mitä hän sanoo ja mitä minä silloin vastaan... Ja minä olen niin huolissani nenästäni. Näetkös — siihen on ilmestynyt seitsemän kesakkoa. Ne tulivat, kun A.N.Y:llä oli huvimatka ja minä kuljeskelin hatutta päin auringossa. Olen hyvin kiittämätön, luullakseni, harmitellessani niiden vuoksi, kun minun pitäisi olla kiitollinen siitä, ettei niitä ole sadottain ympäri kasvojani kuten ennen maailmassa, mutta toivoisin sentään, ettei niitä olisi tullut... Kaikilla rouva Morganin sankarittarilla on ihana iho. En muista ainoatakaan kesakkoista heidän joukossaan.

— Niitä ei huomaa juuri lainkaan, lohdutti Diana. — Sivele niille hieman sitruunamehua yöksi!

Seuraavana päivänä Anna laittoi kiisselin ja leipoi pikkuleivät, pesi musliinipukunsa ja lakaisi ja pyyhki pölyt talon joka sopesta — oikeastaan tarpeeton puuha, sillä Vihervaara oli yhtä mallikelpoisesti siistitty ja kiilloitettu kuin Marilla aina halusi sen olevan. Mutta Anna tunsu, että yksi ainoa tomuhiukkanen saattoi huonoon valoon sen talon, jota mainehikas kirjailijatar, rouva Morgan, oli kunnioittava käynnillään.

— Mutta minä tahdon tietää, että kaikki on oikein siistiä ja kunnollista, vaikkei hän saisikaan sitä nähdä, sanoi Anna Marillalle. — Kirjassa "Kulta-avaimet" hän kertoo sankarittarista Alicesta ja Louisasta, että he aina pesivät kellarinrappuset eivätkä koskaan unohtaneet lakaista vuoteitten aluksia... Minulla olisi niin paha omatunto, jos tietäisin, että romuvajassa on sotkuisen näköistä, kun rouva Morgan on talossa. Miksi luetaan hyviä kirjoja, ellei oteta niistä oppia?

Samana iltana onnistui renkipojan John Henryn ja Davyn yhteisin voimin ottaa hengiltä molemmat valkeat kukkopojat, ja Anna kyni ja puhdisti ne. Tämä sangen epämiellyttävä työ tuntui hänestä tänään oikein mieluisalta, kun hän ajatteli lihavien kelpo lintujen lopullista tarkoitusta.

— En pidä lintujen kynimisestä, uskoi hän Marillalle, mutta eikö olekin onni, ettei meidän tarvitse panna sieluamme siihen, mitä kätemme tekevät? Kynin kananpoikia käsilläni, mutta ajatukseni harhailivat ylhäällä korkeudessa Linnunradan tähtien parissa.

— Niin, enkös ajatellutkin, että sinä sirottelit lattialle tavallista enemmän höyheniä, sanoi Marilla.

Sitten huolehti Anna Davyn vuoteeseen ja vaati häneltä lupauksen, että hän käyttäytyisi erinomaisesti koko seuraavan päivän.

— Jos olen niin kiltti kuin ajatella voi koko huomispäivän, annatko minun sitten seuraavana päivänä olla niin paha kuin tahdon, kysyi Davy.

— Tiedät kyllä, etten voi antaa, Davy pieni, sanoi Anna varovasti, mutta minä otan sinut ja Doran mukaani ruuheen ja soudamme aina järven toiselle puolelle saakka. Sitten nousemme maihin hiekkarannalle ja otamme evästä mukaan.

— Vai niin, siihen kyllä suostun, sanoi Davy. — Ja minä tulen olemaan kiltti, kissa vieköön. Olin aikonut mennä herra Harrisonin luo ja ampua herneitä uudella ilmapyssylläni Inkivääriin, mutta voin hyvin antaa sen jäädä toiseen päivään. Huomisesta päivästä tulee kai aivan kuin sunnuntai, mutta jos sitten saamme soudella sinun kanssasi ja ottaa eväslaukun mukaan, niin voin kai mukautua...

XVII.

LUKU, JOSSA TAPAHTUU PALJON.

Anna heräsi kolme kertaa yöllä ja meni ikkunan luo saadakseen varmuuden siitä, ettei Abe setä ollut ennustanut oikein. Viimeinkin aamu koitti, kuultavan kirkkaana ja sädehtivänä, taivaalla kimmelsivät hopeanhohteiset valoläikät, ja ihmeellinen päivä oli tullut.

Diana saapui heti aamiaisen jälkeen kukkakori käsivarrella ja oma valkea musliinipukunsa riippuen toisella — eihän millään muotoa käynyt päinsä pukeutua siihen ennenkuin päivällisvalmistukset oli tehty... Toistaiseksi hänellä oli yllään vaaleanpunainen pumpulileninki ja talousesiliina, jota koristi tärkättyjen ja poimutettujen rimsujen paljous, ja hän näytti hyvin somalta ja kauniilta ja rusoposkiselta.

Kuinka sievä sinä olet! sanoi Anna ihailen.

Diana huokasi.

— Uskotkos, että minun on täytynyt taaskin väljentää jokaista hamettani. Painan kaksi kiloa enemmän kuin heinäkuussa... Anna, kuinka tämä päättyy? Ja kaikki rouva Morganin sankarittaret ovat pitkiä ja solakoita!

— Nyt unohdamme huolemme ja ajattelemme vain ilojamme, sanoi Anna hilpeästi. — Rouva Allan sanoo aina, että heti kun ajattelemme jotain, joka on ikävää, täytyy meidän myöskin ajatella jotain hauskaa, joka voi syrjäyttää ikävän. Jos sinä olet hivenen verran liian paksu, niin on sinulla sen sijaan mitä herttaisimmat kuopat poskissa, ja jos minulla on kesakkoinen nenä, niin ei ole kerrassaan mitään muistuttamista sen muotoon nähden... Luuletko, että sitruunanmehusta oli mitään hyötyä?

— Varmasti oli, sanoi Diana ja tutki tarkkaavasti nenää.

Ja ilomielin Anna kulki edeltä puutarhaan, joka oli täynnä kuulaita varjoja ja väriseviä, kultaisia valoläikkiä.

— Ensiksi koristamme vierashuoneen. Meillä on runsaasti aikaa, sillä Priscilla sanoi, että he olisivat täällä kahdentoista tienoilla tai viimeistään kello puoli yhdeltä, niin että syömme päivällistä yhdeltä.

Onhan mahdollista, että tällä hetkellä oli kaksi iloisempaa ja toivorikkaampaaakin tyttöä Kanadassa tai Yhdysvalloissa, mutta epäilen sitä suuresti. Jokainen saksien näpsäys, kun ruusuja, pioneja ja sinikelloja putosi, tuntui sirisevän kuin hilpeä pikku heinäsiirikka: "Tänään tulee rouva Morgan!" Anna ihmetteli, kuinka herra Harrison voi kävellä tuolla aivan välinpitämättömänä ja niittää heinänsä niityllä oikotien toisella puolen, aivan kuin ei mitään olisi odotettavissa.

Vihervaaran vierashuone oli jokseenkin jäykkä ja kolkko huone kovine täytettyine sohvineen ja tuoleineen, kankeine ikkuna verhoineen ja valkeine virkattuine päällyksineen, jotka aina muodostivat määrätyn kulman selkänöjää vasten, paitsi silloin kun ne takertuivat onnettomien ihmisten nappeihin. Ei edes Anna ollut koskaan voinut elähyttää tuota huone parkaa hiukkaakaan, sillä Marilla ei suvainnut mitään muutoksia. Mutta on ihmeellistä, mitä kukat saavat aikaan, kun niille oikein antaa tilaisuuden — kun Anna ja Diana olivat saaneet huoneen valmiiksi, ei sitä voinut tuntea entiseksi.

Suuri, kukkuroillaan oleva vati kukkivia lumipalloja oli keskellä kiiltäväksi kiilloitettua pöytää. Pitkin mustaa kamiininreunaa kiertelivät ruusut ja sanajalat. Jokaisella koristetelineen hyllyllä nurkassa oli maljakko täynnä korkeita sinikelloja; avoimen takan molemmin puolin olevia pimeitä nurkkia elähyttivät hehkuvan punaisilla pioneilla täytetyt kukkaruukut, ja itse liedeltä loistivat keltaiset unikat, joita tuuheat sanajalat ympäröivät. Kaikki tämä värikäs kukkaisloisto yhdessä auringonpaisteen kanssa, joka valui sisään ikkunoiden ulkopuolella olevien kuusaman oksien lomitse ja muodosti kisailevia väri vivahteita seinille ja lattialle, muutti tosiaankin tuon arkioloissa oikein ikävän pikku huoneen siksi "lehtimajaksi", jonka Anna oli nähnyt mielikuvituksessaan, ja se sai osakseen ihailun ilmauksia yksinpä Marillankin puolelta, joka oli tullut sisään tehdäkseen arvostelevia huomautuksia, mutta jäi seisomaan ylistääkseen sitä.

— Nyt järjestämme pöydän, sanoi Anna sellaisella äänellä kuin papitar, joka on aikeessa suorittaa juhlallisia jumalanpalvelusmenoja jonkun jumaluusolennon kunniaksi. — Asetamme suuren maljakon metsäruusuja keskelle ja yhden ainoan ruusun jokaisen lautasen eteen — ja kokonaisen kukkavihon puoleksipuhjenneita ruusuja vain rouva Morganin kohdalle — se tarkoittaa hänen "Ruusutarhaansa", näetkös Marilla.

Pöytä oli katettuna arkihuoneessa ja sillä oli Marillan hienoin pöytäliina, parhaimmat posliinit ja hopeat ja parhaat lasit. Lukija voi olla vakuutettu siitä, että jokainen esine, joka siinä oli, oli kiilloittamisen ja hankaamisen kautta saavuttanut mahdollisimman suuren täydellisyyden loistossa ja väikkeessä.

Sitten tytöt menivät keittiöön, joka oli täynnä ruokahalua yllyttäviä höyryjä, jotka virtasivat hellalta, jossa kukkopoikaset porisivat tulella. Anna laittoi perunamuhennosta, ja Diana pani kuntoon herneitä ja vihreitä papuja. Lopuksi Diana sulkeutui ruokasäiliöön valmistamaan lehtisallaattia. Anna, jonka posket alkoivat hehkua jo purppuranpunaisina, yhtä paljon innosta kuin keittiötulen paahteesta, laittoi leipävelliä kananpojille, sekoitti kasvissosetta ja vatkasi kermaa sitruunakiisseliin.

Mitä teki Davy koko tänä aikana? Pitikö hän kiltteyslupauksensa? Tähän täytyy ehdottomasti vastata myöntävästi.

Hän pysyttelihe tosin itsepintaisesti keittiössä, jossa hänen uteliaisuudellaan oli paljon tutkimista. Mutta kun hän istui aivan hiljakseen ja siivosti nurkassa, ututterasti purkaen solmuja kalaverkon palasesta, jonka hän oli tuonut mukanaan kotiin viimeiseltä merenrantakäynniltään, ei kellään ollut

juuri mitään muistuttamista sitä vastaan.

Kello puoli kaksitoista oli sallaatti valmista, sitruuna-kiisseli koristettu kauniilla kermavaahtokiekuroilla, ja kaikki pihisi ja porisi, minkä pitikin pihistä ja porista.

Nyt lienee parasta meidän mennä pukeutumaan, sanoi Anna, sillä kello kaksitoista voivat he olla täällä... Meidän on syötävä päivällistä kello yksi, ja soppa on tarjottava heti, kun se on valmista.

Pukeutumistoimitus ylhäällä idänpuolisessa vinttikamarissa suoritettiin miltei hartaudella. Anna katsoi huolestuneena nenäänsä ja iloitsi siitä, etteivät kesakot olleet niin ylen näkyviä, johtuipa tuo nyt sitten sitruunamehusta tai hänen poskiensa tavattomasta punaisuudesta. Kun molemmat ystävättäret olivat valmiit, näyttivät he yhtä herttaisilta ja hyvinpuetuilta ja nuorekkaan tyttömäisiltä kuin ketkä tahansa "rouva Morganin sankarittarista".

— Kunpa minä nyt vain kykenisin sanomaan sanan silloin tällöin enkä vain istumaan kuin tukki, sanoi Diana levottomasti. — Kaikki rouva Morganin sankarittaret ilmaisevat niin kauniisti ajatuksensa... Mutta minä pelkään olevani perin typerä ja kieleni kangistuvan... Ja kunpa vain sanat eivät väentyisi suussani! Kerran minun piti sanoa: se oli kamalan koomillista! — ja sen sijaan sanoin koomillista!... Jos jotain sellaista tapahtuisi minulle rouva Morganin aikana, luulisin kuolevani häpeästä. Se olisi yhtä kauheata kuin olla saamatta sanaa suustaan.

— Minä tunnen levottomuutta hyvin monen seikan johdosta, sanoi Anna, mutta sitä minun ei juuri tarvitse pelätä, etten osaisi jutella.

Anna oli oikeassa — mitään pelättävää tässä suhteessa ei hänellä todellakaan ollut.

Hän verhosi musliinihienoutensa suurella esiliinalla ja meni keittiöön katsomaan keittoa. Marilla oli pukenut itsensä ja kaksoiset ja oli kiihtyneemmän ja hermostuneemman näköinen kuin kukaan olisi pitänyt mahdollisena.

Kello puoli yksi saapuivat Allanin herrasväki ja neiti Stacy. Kaikki tuntui käyvän oivallisesti, mutta Anna alkoi tuntea levottomuutta. Olihan jo hyvinkin aika Priscillan ja rouva Morganin saapua!... Hän teki useita pikku matkoja portille ja tähyili yhtä huolestuneena maantietä pitkin kuin konsanaan hänen kaimansa Ritari Siniparrassa tähyisti tornista.

— Entäpä he eivät tulisikaan? sanoi hän itku kurkussa.

— Oi, mitä puhut! Se olisi liian hirveätä, sanoi Diana, jolla kuitenkin myöskin alkoi olla omat aavistuksensa.

— Anna, sanoi Marilla, joka tuli vierashuoneesta, neiti Stacy haluaisi mielellään nähdä neiti Barryn vadin, jossa on itkuraita-aiheinen koriste.

Anna riensi ruokasalin kaapille hakemaan vatia. Hän oli, kuten hän oli luvannut rouva Lyndelle, kirjoittanut neiti Barrylle Charlottetowniin ja pyytänyt sitä lainaksi. Neiti Barry oli, kuten tiedämme, Annan vanha hyvä ystävä, ja hän lähetti heti vadin sekä kirjeen, jossa hän pyysi Annaa käsittelemään sitä hyvin varovasti, koska hän oli maksanut siitä kaksikymmentä dollaria. Vati oli täyttänyt tehtävänsä ompeluseuran myyjäisissä ja sitten sijoitettu Vihervaaran kaappiin, sillä Anna ei luottanut siihen, että kukaan muu paitsi hän itse voisi viedä sen eheänä takaisin kaupunkiin.

Hän kantoi varovasti vadin kuistille, jossa vieraat istuivat nauttien viileästä tuulesta, joka henki puroilta päin. Sitä katseltiin ja ihailtiin — sitten, juuri kun Anna uudelleen sulki sen helliin käsiinsä, kuului kauhea helinä ja romahdus ruokasäiliöstä. Marilla, Diana ja Anna lensivät huoneesta — viimemainittu vain viivähdettyään sen verran, että hän kiireesti ehti laskea käsistään kallisarvoisen vadin portaitten toiselle astimelle.

Kun he tulivat ruokasäiliöön, odotti heitä totta tosiaan pöyristyttävä näytelmä — pieni poika, joka oli ylen syyllisen näköinen, kapusi paraillaan alas pöydältä, pilkuttoman puhdas pusero ylt'yleensä jonkun keltaisen aineen ryvettämänä. Pöydällä virtailivat surulliset jäännökset siitä, mikä muinoin oli ollut hyytelömalja, täynnä herkullista, kermalla koristeltua sitruunakiisseliä.

Davy oli lopettanut kalaverkkonsa purkamisen ja oli kerinyt langan pyöreäksi palloksi. Sitten hän oli mennyt säiliöön pannakseen sen tarjoilupöydän yläpuolella olevalle hyllylle, jossa hänellä oli säilössä jo tusinan verran samanlaisia keriä, joilla, mikäli voitiin ymmärtää, ei ollut mitään muuta tarkoitusta kuin antaa omistajan kokea omistamisen iloa. Davyn täytyi kiivetä pöydälle ja nousta varpailleen ja kumartua taaksepäin ylettyäkseen hyllylle — asia, jonka Marilla mitä ankarimmin oli kieltänyt häneltä, senjälkeen kun hän edellisellä kerralla oli joutunut hyvin pahaan pulaan koettaessaan samaa temppua.

Tällä kertaa olivat seuraukset vielä hirveämmät. Davy kadotti tasapainonsa, horjahti ja kupsahti

suoraan sitruunakiisselimaljaan. Puhdas pusero tärveltyi siksi kertaa ja sitruunakiisseli ainaseksi valuessaan siinä keltaisina virtoina alas lattialle. Mutta ei ole mitään pahaa, jossa ei olisi jotain hyvääkin, ja kiitos Davyn kömpelyyden, sai porsas tavattoman herkullisen päivällisen.

— Davy Keith, sanoi Marilla ja ravisti häntä olkapäästä, enkö ole kieltänyt sinua koskaan enää kiipeämästä tuolle pöydälle? Mitä?

— Unohdin sen, ulisi Davy. — On niin kauhean paljon sellaista, jota Marilla on kieltänyt minua tekemästä, että minun on suorastaan mahdotonta muistaa kaikkea...

— No niin, mene nyt huoneeseesi ja pysy siellä, kunnes me muut olemme syöneet päivällistä. Sillä välin voit huvitella verestämällä hieman muistiasi. Oh, ei, Anna, sinun ei hyödytä rukoilla hänen puolestaan. En rankaise häntä siksi, että hän on tärvellyt sinun sitruunakiisselisi — se oli onnettomuustapaus. Rankaisen häntä tottelemattomuudesta. Mene nyt matkoihisi, Davy, sanon minä!

— Enkö saa lainkaan päivällistä? ulvoi Davy.

— Saat tulla alas sitten kun me muut olemme syöneet, ja saat syödä päivällisesi keittiössä.

— Vai niin, hyvä on, sanoi Davy hieman lohdutettuna. — Tiedän, että Anna piilottaa muutamia oivallisia kananjaljoja minulle nakerrettavaksi — teethän sen, Anna? Minähän en tehnyt sitä tahallani — tarkoitan kiisseliin kupsahtamista. Kuulehan, Anna, kun se nyt kerran on pilalla, enkö saisi ammentaa sitä hieman lautaselle itselleni ja ottaa mukaani ylös?

— Et, Davy, siitä ei tule mitään, sanoi Marilla ja pakotti hänet eteiseen.

— Mitä me nyt saamme jälkiruuaksi? kysyi Anna katsellen huolestunein ilmein hävitystä.

— Saamme aukaista mansikkahillopurkin, rauhoitti Marilla. — Ja meillä on vielä yllin kyllin vatkattua kermaa maljassa.

Kello löi yksi — ei tullut Priscillaa, ei rouva Morgania. Anna oli hädässä ja ahdistuksessa. Kaikki oli minuutilleen laskettu, ja liemikeitto oli tällä hetkellä ihanteellista, mutta ei voinut kohtuudella pyytää, että se pysyisi sellaisena pitempää aikaa.

— Nyt en luule heidän enää tulevan, sanoi Marilla harmistuneena.

Anna ja Diana etsivät lohdutusta toistensa silmistä.

Kello puoli kaksi tuli Marilla taas vierashuoneesta.

— Tytöt, meidän täytyy saada päivällistä. Joka ikinen on nälissään, ja mitä hyödyttää odottaa kauemmin? Priscilla ja rouva Morgan eivät tule, se on päivän selvää, ja ruoka tulee pahemmaksi seisomisesta.

Anna ja Diana alkoivat nyt panna pöytään ja tarjoilla, mutta ah — se ei suinkaan tapahtunut oikean tunnelman vallitessa...

— En saa niellyksi palaakaan, sanoi Diana valittavalla äänellä.

— En minäkään. Mutta toivottavasti ruoka on hyvää ja maistuu neiti Stacylle ja pastorille ja rouva Allanille, vastasi Anna masentuneena.

Pannessaan herneitä vadille Diana maistoi hiukkasen teelusikalla, jolloin hänen kasvoilleen tuli merkillinen ilme.

— Anna, oletko sinä pannut sokeria näihin herneisiin?

— Olen kyllä, vastasi Anna ammentaen perunamuhennosta vadille sellaisin ilmein kuin konsanaan se, joka tietää tekevänsä velvollisuutensa. — Panin sinne lusikallisen sokeria. Niin panemme aina. Etkö pidä siitä?

— Niin, mutta minäkin panin siihen lusikallisen suurustettuani sen, sanoi Diana.

Anna laski ison lusikan kädestään ja maistoi myöskin herneitä. Sitten hän irvisti.

— Huu, miten iljettävää! En ikinä voinut ajatella, että sinä olisit pannut sokeria, koska tiedän, ettei äitisi koskaan tee sitä. Mutta yhtäkkiä muistin sen itse — muuten olen kylläkin hyvä unohtamaan — ja kaadoin sinne lusikallisen.

— Meitä on varmaankin ollut liian monta kokkia tämän sopan kimpussa, pelkään minä, sanoi Marilla,

joka hieman syyllisen näköisenä oli kuunnellut tätä keskustelua. — En voinut uskoa, että sinä muistaisit sokerin, Anna, sillä olen täydellisesti vakuutettu siitä, ettet vielä koskaan elämässäsi ole muistanut — niin että minä panin sinne lusikallisen!

Vierashuoneessa olevat vieraat kuulivat toisen hillittömän naurunpuuskan toisensa jälkeen keittiöstä, mutta he eivät saaneet tietää, mikä oli niin hauskaa. Ja päivällispöytään ei tullut sinä päivänä lainkaan vihreitä herneitä.

— No niin, sanoi Anna ja tukahutti hilpeytensä huokaukseen, kun todellisuus taas muistui mieleen, meillähän on onneksi sallaatti, ja pavuissa ja kurkuissa en luule olevan mitään vikaa... Kantakaamme ruoka sisään ja tehkäämme tästä loppu!

Ei voi väittää, että päivällinen oli, kuten sanotaan, "onnistunut tilaisuus", ja tunnelma ei lainkaan kohonnut korkealle. Pastori rouvineen ja neiti Stacy ponnistelivat suurenmoisesti pelastaakseen tilanteen, ja Marillan tavallinen sielun tasapaino ei ollut huomattavassa määrässä järkkynyt. Mutta Annaan ja Dianaan oli pettymys ja äkkikäänne aamupäivän iloisen puuhailun jälkeen tehnyt sellaisen vaikutuksen, etteivät he voineet puhua eikä syödä.

Anna koetti sankarillisesti vieraitten vuoksi tuoda osansa keskusteluun, mutta koko hänen luonnollinen eloisuutensa, hänen pursuava hilpeytensä oli tällä hetkellä herpautunut, ja niin paljon kuin hän pitikin rouva Allanista ja neiti Stacysta, ei hän voinut olla ajattelematta, kuinka suloista olisi sitten, kun he kaikki olivat menneet kotiinsa ja hän saisi päanaluseensa itäisessä vinttikamarissa haudata pettyneet toiveensa ja "kyllästymisensä kaikkeen"...

On kuitenkin olemassa vanha sananparsa, joka sanoo: onnettomuus tulee harvoin yksinään. Päivän onnettomuuksien ja koettelemusten mitta ei vielä ollut täysi. Juuri kun pastori Allan oli muutamien kohteliain sanoin kiittänyt emäntiä, kuului kovaa levottomuutta herättävää kolinaa rappusilta, ikäänkuin joku kova ja raskas esine olisi hyppinyt rapulta rapulle ja aika tavalla jysähtäen pysähtynyt kaikkein alimmalle. Kaikki juoksivat eteiseen. Anna päästi kauhun huodon.

Yläkertaan vievien rappujen alapäässä oli suuri vaaleanpunainen puutarhanäkinkenkä sekä palasia siitä, mikä kerran oli ollut neiti Barryn suuri vati. Ylhäällä rappusten päässä makasi mielettömästi säikähtänyt Davy, joka kaula ojolla ja silmät tuijottavina katsoi hävitystä.

— Davy, sanoi Marilla äänellä, joka ei ennustanut mitään hyvää, viskasitko tuon näkinkengän alas tahallasi?

— En, en todellakaan, piipitti Davy. — Makasin täällä vain polvillani niin hiljaa kuin ikinä voin ja katselin teitä muita käsipuun alitse, ja silloin satuin potkaisemaan tuota vanhaa näkinkenkää, niin että se lensi tiehensä... Ja olen kamalasti nälissäni, ja paljon parempi olisi, jos löisitte minua, kun olen tehnyt jonkun kolttoson, niin olisi se ohi, sen sijaan että lähetätte minut tänne ylös istua kyyrötämään yksinäisyydessä ilman rahtustakaan ajankulua...

— Älä toru Davya, sanoi Anna poimien ylös sirpaleita vapisevin sormin. — Syy oli minun. Panin vadin tuonne ja unohdin sen... Nyt olen saanut rangaistuksen huolimattomuudestani — mutta oi — mitä neiti Barry sanoo?

— Ei hätää, kuten tiedät, hän on ostanut sen, joten se ei ole samaa kuin jos hän olisi sen perinyt, sanoi Diana koettaen lohduttaa.

Pian sen jälkeen vieraat lähtivät — he tunsivat sen olevan hienotunteisinta. Sitten meni Diana kotiin kovaa päänsärkyä kärsien, ja Anna meni aivan samassa tilassa ullakkokamariinsa. Siellä hän istui siksi kunnes Marilla auringonlaskun aikaan tuli kotiin postitoimistosta — mukanaan kirje Priscillalta, kirjoitettu edellisenä päivänä.

Rouva Morgan oli nyrjäyttänyt nilkkansa niin pahoin, ettei hän kyennyt lähtemään huoneestaan.

"Ja rakkahin Anna" — kirjoitti Priscilla — "olen niin pahoillani, mutta pelkään, ettemme lainkaan voi tulla Vihervaaralle, sillä kun hänen nilkkansa on ehtinyt parantua, täytyy hänen matkustaa takaisin Torontoon. Hänen on oltava siellä määrättyinä päivinä."

— No niin, siinä on selitys, huokasi Anna laskien kirjeen punaiselle kivipaadelle viereensä.

Hän istui eteisen rappusilla pihan puolella, hämärän laskeutuessa harmaan taivaan alle.

— Luulin kuitenkin koko ajan, että kirjailijatar rouva Morganin käynti olisi niin suuri onni, ettei sen voitaisi sallia tulla meidän osaksemme... Tämä oli lause, joka voisi sopia neiti Eliza Andrewsille — oh ei, niin epäluuloinen kaikkea hauskaa ja hyvää kohtaan en totta tosiaankaan tahdo olla... Täällähän tapahtuu sentään niin paljon hauskaa... Ja tämän päiväisillä onnettomuuksilla on kyllä naurettava

puolensakin, luiden minä... Ehkä sitten kun Diana ja minä olemme tulleet vanhoiksi ja harmaiksi, voimme nauraa niille... Mutta sitähan ei voi vaatia meiltä vielä, sillä tämä oli todellakin hirveä vastoinkäyminen.

— Sinä saat kuin saatkin kokea pahempiakin vastoinkäymisiä kuin tämä, kulkiessasi maailman läpi, sanoi Marilla, jolla oli se vilpityn vakaumus, että hän lausui lohduttavia sanoja. — Minusta tuntuu, Anna, ikäänkuin sinä et koskaan kasvaisi pois tavastasi haluta niin kiihkeästi joitakin asioita ja sitten vaipua epätoivoon, kun et saa niitä.

— Tiedän kyllä, että luonteeni on sellainen, myönsi Anna nöyrästi. — Kun lasken saavani jotain hauskaa, niin tuntuu minusta aivan siltä kuin nuo iloiset odotukset kohottaisivat minua, ja minä lennän... Siinä samassa käy kulku alaspäin taas — ja läiskisi — siinä sitä ollaan! Mutta oi, Marilla, kuinka tuo lento on ihanaa, niin kauan kuin sitä kestää — se on kuin sateenkaarten välillä leijailamista! Saa ikäänkuin jo etukäteen — mitä sitten ei saakaan...

— No niin — sehän on hyvä, se, sanoi Marilla. —

Mutta minä pidän parempana kulkea vankalla pohjalla sekä lentämättä että alas romahtamatta... Mutta kullakin on oma makunsa ja oma tapansa järjestää olonsa — ennen luulin olevan vain yhden oikean tavan, mutta sitten kuin sain sinut ja kaksoiset kasvatettavikseni, olen alkanut epäröidä... Mitä aiot tehdä neiti Barryn vadin suhteen?

— Minun on kai maksettava hänelle takaisin ne kaksikymmentä dollaria, jotka se on maksanut hänelle. Jumalan kiitos se ei ollut mikään peritty aarre, sillä silloinhan eivät mitkään rahat olisi voineet korvata sitä.

— Ehkä voit löytää jostain samanlaisen ja ostaa sen hänelle?

— Ah, enpä luule... Niin vanhat vadit ovat hyvin harvinaisia. Rouva Lyndehän oli turhaan koettanut saada sellaista käsiinsä myyjäisiä varten. Toivoisin todellakin, että kävisi niin hyvin, sillä neiti Barry ottaa luonnollisesti toisen vadin yhtä mielellään kuin toisenkin, jos molemmat ovat yhtä vanhoja ja väärentämättömiä. Marilla, katsoppas tuota suurta tähteä, joka on herra Harrisonin vaahterametsikön yläpuolella, hiljainen, kirkas taivas taustanaan! Se herättää minussa hartauden ja rukouksen tunteen... Ah — kun saa nähdä sellaisia tähtiä ja sellaisen taivaan, eiväthän silloin pikku harmit ja onnettomuudet merkitse paljoakaan, vai mitä?

— Missä on Davy? sanoi Marilla välinpitämättömästi katsahtaen tähteen.

— Vuoteessaan. Olen luvannut mennä soutelemaan hänen ja Doran kanssa ja ottaa eväslaukun mukaan. Luonnollisestikin — alkuperäinen ehtoahan oli, että hän olisi kiltti. Mutta hänhän koetti olla kiltti — ja minulla ei ole sydäntä peruuttaa lupaustani.

— Sinä tulet hukuttamaan itsesi tai kaksoiset, jos lojutte ja reuhdotte siellä järvellä ruuhessa, jupisi Marilla. — Olen elänyt täällä jo kuusikymmentä vuotta enkä ole vielä koskaan astunut jalallani mihinkään veneeseen.

— No, silloin on totta tosiaan aika tehdä se, sanoi Anna kujeillen. — Tule mukaamme aamulla! Lukitsemme talon ja vietämme koko päivän järvellä ja hiekkarannalla ja annamme muun maailman huolehtia itsestään.

— Ei kiitoksia, vastasi Marilla harmistuneen painokkaasti. — Sepä olisi kaunis katseltava, eikö totta? — Minä istumassa ristissä käsin ruuhessa! Olen kuulevinani Rakel Lynden päivittelevän... Tuolla ajaa herra Harrison pois. Luuletko olevan mitään totta siinä huhussa, että herra Harrison etsisi Isabella Andrewsia seuraava?

— En tosiaankaan luule. Hän oli siellä eräänä iltana siksi, että hänen piti puhua liikeasioista herra Harmon Andrewsia kanssa, mutta silloin rouva Lynde sattui näkemään hänet ja sanoi, että hän varmaankin kulki kosimisaikeissa, koska hänellä oli kaulus kaulassaan... En luule herra Harrisonin koskaan menevän naimisiin. Hänellä tuntuu olevan hyvin piintyneet ennakkoluulot avioliitosta...

— Oh, tuollaisista vanhoistapojista ei tiedä koskaan, mistä tuuli käy... Ja jos hänellä oli kaulukset kaulassaan, niin yhdyin melkein Rakel Lyndeeseen siinä, että se näytti epäiltävältä, sillä en koskaan ennen ole nähnyt kauluksia tuolla miehellä...

— Ne hän pani kaulaansa varmaankin vain siksi että hänellä oli liikeasioita Harmon Andrewsia kanssa, sanoi Anna. — Olen kuullut hänen sanovan, että vain sellaisissa tilaisuuksissa miehen on huolehdittava ulkoasustaan, sillä jos hän näyttää varakkaalta, niin ei toinen tohdi yrittää vetää häntä nenästä... Minun käy oikein sääliksi herra Harrisonia — hän ei voi mitenkään olla tyytyväinen

elämänsä! Täytyy tuntua sangen kolkolta, kun ei ole ketään muuta, joka välittäisi, paitsi papukaija, eikö niin? Mutta minä olen pannut merkille, ettei herra Harrison pidä siitä, että häntä säälitään... Siitä ei kai kukaan ihminen pidä, luulen minä.

— Tuossa tulee Gilbert tietä pitkin, sanoi Marilla. — Jos menet hänen kanssaan soutelemaan järvelle, niin ota yllesi päällysnuttusi ja kalossisi. Tänä iltana laskeutuu runsaasti kastetta.

XVIII.

UUSIA SEIKKAILUJA.

— Anna, sanoi Davy, nousten istumaan vuoteessaan ja nojaten leukaansa käsiinsä, Anna, missä on unten maa? Minähän nukun vuoteeseeni joka ilta, mutta minne minä vaellan mennessäni unten maahan, jossa näen ja teen kaikkea mistä uneksin. Tahdon tietää, missä se on ja kuinka tulen sinne ja takaisin kotiin tietämättä siitä mitään — ja kaiken lisäksi pukeutuneena pelkkään yöpaitaan... Missä se sijaitsee?

Anna istui lännenpuolisen vinttikamarin ikkunalaudalla katse kiinnitettynä laskevaan aurinkoon, joka muistutti suurta kukkaa helakan keltaisine kupuineen, josta loistavat säteet lähtivät ikäänkuin heteet ylös taivaanlakea kohti. Hän käänsi päätään Davyn kysyessä ja vastasi uneksivin äänensävyin:

"Sä suurin silmin kysyt, tietämätön, mut kerran kaikki pulmat selviää." Paul Irving olisi mahdollisesti tyytynyt sellaiseen vastaukseen, mutta käytännöllisemmällä taipumuksilla varustettu Davy, jolla, kuten Anna usein surulla oli pannut merkille, ei ollut kipinääkään mielikuvitusta, joutui vain ymmälle ja närkästy.

— Äh, Anna, nyt sinä puhut pelkkää pötyä...

— Niin, kultaseni, suo anteeksi!... Etkö tiedä, että vain hyvin tyhmät ihmiset puhuvat alituisesti järkeä?

— Minun mielestäni sinä voit vastata kunnollisesti, sanoi Davy loukkaantuneella äänellä.

— Tiedätkö, sinä olet vielä liian pieni voidaksesi ymmärtää, sanoi Anna.

Mutta häntä hävetti hieman sanoessaan tämän, sillä olihan hän toki, elävästi muistaen ne monet nenäkkäät ja ylimieliset vastaukset, joita hän oli saanut lapsuudessaan, tehnyt itselleen sen juhlallisen lupauksen, ettei hän koskaan sanoisi lapselle, että se oli liian pieni ymmärtääkseen... Kuitenkin hän teki nyt siten — niin suuri on juopa teorian ja käytännön välillä.

— Niin, panen parastani kasvaakseni, sanoi Davy, mutta sepä onkin asia, jota on vaikea itse kiirehtiä... Ellei Marilla olisi niin kitsas hillostaan, niin luulen, että kasvaisin aika paljon nopeammin.

— Marilla ei ole kitsas, Davy, sanoi Anna ankarasti. — Olet hyvin kiittämätön lausuessasi hänestä sellaista.

— On olemassa eräs toinen sana, joka merkitsee aivan samaa, mutta kuuluu koko joukon paremmalta, vaikka en nyt voi muistaa sitä, sanoi Davy, rypisti otsaansa ja näytti kovin mieltävältä. — Kuulin taannoin Marihan itsensä sanovan, että hän oli sellainen.

— Jos tarkoitat taloudellista, niin se on aivan muuta kuin kitsas. On oivallinen inhimillinen ominaisuus olla taloudellinen — säästäväinen, näetkös. Jos Marilla olisi ollut kitsas, ei hän ikäpäivänä olisi ottanut sinua ja Doraa, kun sinun äitisi kuoli. Olisitko jäänyt mielelläsi rouva Wigginsin luo?

— Oh, mene metsään!... — Davy ihan kuumeni tuosta ajatuksesta. — En tahdo myöskään mennä Richard sedän luo. Tahdon paljon mieluummin olla täällä, vaikkakin Marilla on sellainen kuin tuo pitkä sana pannessaan hilloa minulle, siksi että sinä olet täällä, Anna... Kuulehan, Anna, kerrothan minulle kertomuksen ennen kuin nukun, eikö niin? Mutta minä en halua kuulla satua, jossa puhutaan keijukaisista ja muista sellaisista... Se kelpaa tytöille, mutta minä, minä haluan jotain jännittäväää — niiden pitää ampua toisiaan ja lyödä kuoliaaksi toisiaan, ja talon täytyy syttyä palamaan, ja siinä täytyy tapahtua mielenkiintoisia asioita, näetkös...

Kaikeksi onneksi Annalle huusi Marilla tällä hetkellä huoneestaan.

— Anna, Diana antaa merkkejä kaikin voimin. On parasta, että otat selvää, mitä hän haluaa.

Anna juoksi itäiseen ullaikkohuoneeseen ja näki hämärän läpi valovälähdysten vilkkuvan edestakaisin Dianan ikkunasta. Ne toistuivat aina viisi peräkkäin, mikä tyttöjen kerran omaksuman merkkijärjestelmän mukaan merkitsi: "Tule tänne heti, — minulla on tärkeätä puhuttavaa sinulle."

Anna heitti huivin päähänsä ja riensi Kummitusmetsän läpi ja herra Bellin karjahaan poikki Mäntymäelle.

— Minulla on hyviä uutisia, Anna, sanoi Diana. — Äiti ja minä olemme juuri tulleet kotiin Carmodysta, ja kauppuopodissa tapasin Mary Sentnerin Spencervalesta. Hän sanoo, että Kuusikäytävän varrella asuvilla vanhoilla Coppin neideillä on itkuraitakoristeinen vati, ja hän luulee, että he ovat kyllä halukkaat myymään sen, sillä ei ole vielä koskaan kuultu, että Martha Copp olisi pitänyt kiinni jostakin, josta hän voi päästä eroon... Mutta jos nyt niin olisi, etteivät he haluaisi myydä vatia, niin on olemassa toinen Wesley Keysonilla Spencervaleessa, ja sen hän tietää olevan myytävänä, mutta hän ei ole varma siitä, että se on aivan samanlainen kuin Josephine tädin.

— Huomenna minä ajan Spencervaleen sitä hakemaan, sanoi Anna päättäväisesti. — Ja sinun on tultava mukaan. Silloin tulee suuri taakka putoamaan sydämeltäni, sillä ylihuomenna minun täytyy mennä kaupunkiin, ja kuinka voin katsoa Josephine tättä silmiin ilman itkuraitakoristeista vatia? Se hetki olisi vielä pahempi kuin tuo kerta, jolloin minun täytyi pyytää anteeksi sitä että olimme hypänneet hänen vuoteeseensa.

Molemmat tytöt nauroivat tuolle vanhalle muistolle — sen suhteen täytyy minun, jos jotkut lukijoistani ovat tietämättömiä ja uteliaita, viitata Annan varhaisempien vaiheitten kuvaukseen.

Seuraavana iltapäivänä tytöt lähtivät ajamaan takaa itkuraitakoristeista vatia. Spencervaleen oli kahdeksantoista kilometriä eikä sää ollut erikoisen miellyttävä ajelulle. Oli hyvin kuuma, tuskin tuulenhenkäyskään liikkui ja maantiellä oli pölyä siinä määrin kuin odottaakin kuusiviikkoisen keskeytymättömän poudan jälkeen.

— Ah, kunpa sentään sataisi pian, huokasi Anna. — Kaikki on niin kuivanutta. Kuinka minun käy sääliksi pelto parkoja! Ja eikö ole ikäänkuin puut ojentelisivat käsivarsiaan ja rukoilisivat sadetta! Sydäntäni vihloo joka kerta kun menen ulos puutarhaani. Minun ei luonnollisestikaan pidä valittaa puutarhan vuoksi, kun maamiesten laiho kärsii näin... Herra Harrison sanoo, että hänen laidunmaansa ovat niin surkeiksi kärventyneet, että lehmäraukat voivat järsiä siitä irti tuskin rahtustakaan, ja hänestä tuntuu, että hän tekee itsensä syypääksi eläinräkkäykseen joka kerta, kun hän kohtaa niiden katseen.

Ajettuaan kauan ja rivakasti saapuivat tytöt viimein Spencervaleen ja poikkesivat Kuusikäytävälle — viheriä yksinäinen maantie, jossa pyöränraiteitten välillä kasvava rehevä nurmikko todisti, että täällä harvoin liikkui ihmisiä. Melkein pitkin pituuttaan se oli tiheässä kasvavien nuorten kuusten reunustama, jotka vain silloin tällöin jättivät tilaa jonkun maatilan aidatulle pellolle tai maapalstalle, josta metsä oli raivattu pois ja kantojen ympärillä rehoittivat tulikukat ja kultapiiskut.

Vihdoinkin saavuttiin vanhaan Coppin taloon — paikkaan, joka oli merkillinen sellaisesta tavattomasta siisteydestä ja somuudesta, ettei edes Vihervaara olisi täysin kestänyt vertailua. Talo oli hyvin vanhanaikuinen ja sijaitsi rinteellä, jonka vuoksi oli ollut välttämätöntä rakentaa kivinen kellarikerros korkeimman sivun alapuolelle. Sekä asuinrakennus että ulkokuonerakennukset olivat valkeiksi rapatut ja loistivat tahrattomina. Ei ainoatakaan rikkaruohonkortta ollut näkyvissä siistityssä keittiökasvitarhassa, jota ympäröi vihreäksi maalattu säleaita.

— Kaikki ikkunaverhot ovat alhaalla, sanoi Diana huolestuneella äänellä. — Ketään ei ole varmaankaan kotona.

Hänen pelkonsa osoittautui todeksi. Tytöt katsoivat neuvottomina toisiinsa.

— En tiedä, mitä tehdä, virkkoi Anna. — Jos olisin varma siitä, että vati on oikeata lajia, en epäröisi jäädä odottamaan, kunnes he tulevat kotiin. Mutta jos se ei ole oikea, niin on ehkä liian myöhäistä mennä sitten enää Keysonille.

Diana katseli pientä neliskulmaista ikkunaa muuratun kellarikerroksen yläpuolella.

— Tämä on ruokasäiliön ikkuna, siitä olen varma, sanoi hän, sillä tämä talo on aivan samanlainen kuin Charles enoni talo Newbridgessä, ja tämä on heidän ruokasäiliönikkunansa. Tämä verho ei ole vedetty eteen, niin että jos kiipeämme tämän pikku talon katolle, voisimme katsoa säiliöön ja ehkä nähdä vadin. Olisiko sinun mielestäsi siinä jotakin pahaa?

— Sitä en voi uskoa, sanoi Anna mietittyään tovin. — Mehän emme katso pelkästä uteliaisuudesta. Kaikki riippuu vaikuttimista...

Kun tämä tärkeä siveellinen kysymys oli ratkaistu, valmistautui Anna astumaan mainittuun "pikku taloon" — se oli jyrkkäkattoinen lautarakennus, joka aikoinaan oli ollut ankkujen asuntona. Mutta Coppin neidit olivat lakanneet pitämästä ankkuja — ne olivat niin "siivottomia lintuja" — ja taloa ei oltu käytetty moneen vuoteen muuten kuin ajoittain eristettynä paikkana hautoville kanoille. Vaikka se oli huolellisesti valkoiseksi rapattu, oli se hieman rappeutunut, ja Anna tunsu itsensä sangen epävarmaksi aloittaessaan kiipeämisen pienenpuoleinen, eräälle hinkalolle nostettu tynnyri lähtökohtanaan.

— Herra tietää, kantaako se minun painoni... sanoi hän kiivetessään varovasti katolle.

— Nojautu ikkunalautaan, neuvoi Diana, ja Anna nojautui.

Sitten hän katsoi sisään ikkunasta, ja suureksi ihastuksekseni huomasi itkuraitakoristeisen vadin, aivan särkyneen vadin kaltaisen, hyllyllä vastapäätä ikkunaa. Niin paljon hän ennätti nähdä, ennenkuin onnettomuus tuli.

Iloissaan Anna unohti sen jotenkin horjuvan pohjan, jolla hän seiso, lakkasi, varomattomasti kylläkin, nojautumasta ikkunalautaan, hypähti sen sijaan ihastuksesta — ja seuraavassa silmänräpäyksessä katto petti rusahtaen hänen jalkojensa alla, hän kuukahti sen läpi kainaloita myöten, ja siten hän jäi riippumaan, pääsemättä millään keinoin irroittautumaan. Diana syöksyi ankkakoppiin, tarttui ystäväpoloisensa vyötäisiin ja koetti voimiensa takaa kiskoa häntä alas.

— Ai ai — älä vedä! kirkui Anna raukka. — Minuun on takertunut joitakin pitkiä rimoja... Katsohan, voitko työntää jotakin jalkojeni alle, niin ehkä voin kohottaa ylös — oi voi!

Diana laahasi nopeasti sisään ennenmainitun nelikon, ja kaikeksi onneksi se oli juuri parahiksi niin korkea, että Annan vapaasti roikkuvat jalat voivat tukevasti nojautua sitä vastaan. Mutta irti hän ei silti päässyt, kuinka kovasti hän ponnistihekin.

— Ehkäpä minä voisin vetää sinut ylös, jos ryömisin katolle? tuumi Diana.

— Ah ei — rimat työntyvät suoraan sisääni... Jospa voisit löytää kirveen, niin ehkä voisit hakata minut irti. Ah voi — nyt alan todellakin luulla, että olen syntynyt onnettoman tähden alla.

Diana etsi kuin olisi henki ollut kyseessä, mutta kirvestä ei ollut löydettävissä.

— Minun täytyy juosta hakemaan apua, sanoi hän palattuaan vangin luo.

— Se vielä puuttuisi, huudahti Anna kiivaasti. — Jos sen teet, leviää tämä juttu kaikkialle, ja minä saan hävetä silmät päästäni... Ei, me saamme odottaa, kunnes Coppin tytöt palaavat kotiin, ja sitten meidän on otettava heiltä vaitiolonlupaus. He luonnollisesti tietävät, missä kirves on, ja sitten he saavat auttaa minut tästä. Minun ei ole niinkään paha olla — tarkoitan ruumiin suhteen — niin kauan kuin pysyttelen aivan hiljaa. Olisipa hauska tietää, minkä hintaiseksi Coppin tytöt arvioivat tämän koppelin... Tästä tulee kallis juttu... Minun täytyy maksaa aiheuttamani vahinko, mutta siitä en paljoakaan huolehdi, jos he vain ymmärtävät syyn, miksi minä tahdoin kurkistaa heidän ruokasäiliönsä ikkunasta sisään... Ainoa lohdutukseni on, että vati on aivan sitä lajia kuin tahdoinkin, ja jos vain vanhempi neiti Copp tahtoo myydä sen minulle, niin saan tyytyä kohtalooni.

— Entäpä jos Coppin tytöt eivät tule kotiin ennenkuin myöhään illalla — ehkeivät ennenkuin huomenna, sanoi Diana.

— Jos he eivät ole täällä auringon mentyä maille, täytyy sinun kai mennä hakemaan apua, sanoi Anna vastahakoisesti. — Mutta sinä et saa mennä ennenkuin viimeisessä hädässä... Voi minun päiviäni, että voikin joutua tällaiseen kauheaan pulmaan! Minä en ottaisi onnettomuusiäni niin raskaasti, jos niiden yllä lepäisi jotakin romanttista hohdetta — sellaista on aina rouva Morganin sankarittarien onnettomuuksien yllä — mutta kaikki, mitä tapahtuu minulle, on vain surkeata ja naurettavaa... Ajattelehan vain, minkä vaikutuksen Coppin tytöt saavat, kun he ajavat pihaansa ja näkevät vanhan ankkakoppinsa katosta esiin pistävän tytön pään ja olkapäät... Sh — onko tuo vaununjyrinää? Ei, Diana, se on ukkonen...

Se oli epäilemättä ukkonen, ja kun Diana oli tehnyt nopean tiedusteluretken ympäri talon, palasi hän ja kertoi, että suuri musta pilvi nopeasti nousi luoteesta.

— Uh, nousee varmaankin aivan hirveä ukonilma! huusi hän huolissaan.

— Anna, mitä me teemme?

— Saamme valmistua siihen, sanoi Anna tyynesti. Ukonilmahan oli pikku asia sen rinnalla, mitä jo oli tapahtunut. — On parasta, että viet hevosen ja kärkyt tuohon avonaiseen vajaan. Onneksi minun päivänvarjoni on kärkyillä. Kas tässä — ota minun hattuni mukaasi. Marilla sanoi minulle, että olin tuhma, kun panin parhaan hatun päähäni erämaahan lähtiessäni, ja hän oli oikeassa, kuten aina.

Diana päästi ponin irti ja vei sen ja kärkyt vajaan, juuri kun ensimmäiset raskaat sadepisarat putosivat. Sitten istuutui hän hakkuupölkylle ja katseli ukkossadetta, joka ryöppysi alas niin rankasti, että hän tuskin voi erottaa sen läpi Annan, joka riippui siinä taivaan ja maan välillä ja piti urheasti levitettyä päivän varjoa paljaan päänsä yläpuolella. Ukonilma oli jo nähtävästi tyhjentänyt voimansa, mutta sade valui virtanaan melkein tunnin ajan.

Silloin tällöin Anna kohotti päivän varjoaan ja heilutti sitä rohkaisevasti ystävälleen, mutta mikään keskustelu ei voinut tulla kysymykseen tältä etäisyydeltä ja nykyisten olosuhteitten vallitessa. Viimein sade taukosi, aurinko paistoi lämpimästi, ja Diana uskalsi varpaillaan lähteä pihan vesilammikkojen poikki.

— Oletko kovasti kastunut? kysyi hän huolissaan.

— Hui hai! vastasi Anna hilpeästi. — Pääni ja hartiani ovat aivan kuivat, ja hameeni on vain hieman märkä niistä kohdista, mistä vesi valui sisään rimojen välitse... Älä surkuttele minua, Diana, sillä tämä ei ole ollut lainkaan vaikeata... Olen seissyt ja ajatellut, kuinka hyvää tämä sade tekee, ja kuinka puutarhani nauttii siitä, ja sitten olen kuvitellut, mitä kukat ja nuput ajattelevat pisaroitten alkaessa pudota. Minä sepitin mitä hauskimman vuorokeskustelun asterien ja hajuberneitten välillä ja syreenipensaassa asustavien villien kanarialintujen sekä puutarhan suojelushengettären välillä. Kun olen kotona kaikella kunnialla, aion merkitä sen muistiin. Toivoisin, että minulla olisi kynä ja paperia tehdäkseni sen nyt saman tien, sillä pelkään unohtavani kaikkein parhaan, ennenkuin ehdimme kotiin.

Uskollisella Dianalla oli lyijykynä ja hän löysi palan käärepaperia kärkyjen takapuolella olevasta laatikosta. Anna pani kokoon vettä valuvan päivänvalonsa, pani hatun päähänsä, levitti käärepaperin kattopäreele, ja kirjoitti muistiin puutarhaidyllinsä olosuhteissa, joita tuskin olisi katsottu suotuisiksi kaunokirjalliselle luomistyölle. Tulos oli siitä huolimatta oikein soma, ja Diana oli hurmaantunut, kun Anna luki sen hänelle ääneen.

— Oi, Anna, kuinka sievää — kuinka ihastuttavan sievää... Lupaa, että lähetät sen "Kanadan naiseen"!

Anna pudisti päätään.

— Ah ei, se ei olisi varmaankaan sopiva... Siinäähän ei ole lainkaan juonia... Se on vain ikäänkuin kuvitelma... Minusta on hauska kirjoittaa sellaista, mutta sen tapainen ei sovi lainkaan painettavaksi, sillä toimittajat ja kustantajat vaativat aina niin itsepintaisesti juonta — sen on Priscilla minulle sanonut. Oi, katsohan, tuollahan on neiti Sarah Copp!... Kultra rakas Diana — mene selittämään hänelle!

Neiti Sarah Copp oli pieni ja laiha nainen, pukeutuneena kiiltäväksi kuluneeseen mustaan pukuun ja hattuun, joka oli valittu silmällä pitäen vähemmän sitä seikkaa, että se pukisi kantajaansa, kuin sitä, että se "pitäisi puolensa" kaikissa ilmoissa. Hän oli niin ällistyneen näköinen kuin odottaa sopi nähdessään tuon harvinaisen näytelmän pihallaan, mutta kuultuaan Dianan selityksen hän oli pelkkää myötätuntoa. Hän aukaisi sukkelaan keittiön oven, etsi kirveen ja vapautti Annan muutamilla hyvin tähdätyillä iskuilla. Anna, joka tunsu hieman väsymystä ja jäykkyyttä jäsenissään, sukelsi vankikoppinsa sisään ja astui sitten kiitollisena ulos vapauteen ja esteettömään liikuntoon.

— Neiti Copp, sanoi hän vakavasti, vakuutan teille, että tirkistelin ruokasäiliöönne ikkunasta sisään ainoastaan saadakseni selville, olisiko teillä mahdollisesti itkuraitakoristeista vatia. Mitään muuta en nähnyt — en katsonut mitään muuta.

— Neiti kultra, sehän ei tee kerrassaan mitään, sanoi Sarah neiti herttaisesti. — Teidän ei lainkaan tarvitse olla huolissanne — eihän ole tapahtunut mitään vahinkoa. Jumalan kiitos — me Coppit pidämme säiliömme näyttökuntoisina minä vuorokauden aikana tahansa emmekä välitä siitä, kuka kurkistaa niihin. Mitä tulee vanhaan ankkakoppiin, niin olen iloinen siitä, että se on saanut vian, sillä nyt ehkä Martha suostuu siihen, että se saadaan repiä kokonaan. Hän ei ole koskaan ennen tahtonut tehdä sitä, sillä hän on aina ajatellut, että se voisi olla joskus hyödyksi, ja minun on täytynyt maalata se valkoiseksi joka kevät. Mutta yhtä hyvin voi puhua seinälle kuin Marthalle... Hän meni tänään kaupunkiin — kyyditsin hänet asemalle. Vai niin, te haluatte ostaa vatini. No, mitä te tahdotte tarjota siitä?

— Kaksikymmentä dollaria, sanoi Anna, jolla oli vielä ilmeisesti paljon opittavaa kaupantekoon ja ostamiseen nähden — muuten hän ei heti paikalla olisi maininnut noin suurta summaa.

— Hm, saammehan nähdä... sanoi Sarah neiti diplomaattisesti. — Tuo vati on onneksi minun, muuten

en koskaan olisi uskaltanut myydä sitä siskoseni poissa ollessa. Ja siitä nousee kyllä sittenkin elämä... Martha se on tämän talon herra, siitä voitte olla varmoja. Olen kauheasti kyllästynyt aina noudattamaan sisareni tahtoa... Mutta tulkaahan toki sisään! Te olette varmaankin sekä väsyneitä että nälkäisiä. Koetan haalia teille kokoon jotakin illallisen tapaista, mutta sanon jo etukäteen: mitään muuta kuin voita ja leipää ja vähän vihreätä kurkkua ei siihen tule... Siskoseni pani lukon taakse sekä juuston ja hillon että pikkuleivät ennen lähtöään. Niin hän tekee aina, sillä hän sanoo, että minä käyttelen niitä liika tuhlaavaisesti, jos tulee vieraita...

Tytöt olivat kyllin nälkäisiä tehdäkseen täyttä oikeutta yksinkertaisemmallekin ruualle, ja he antoivat Sarah neidin oivallisten voileipiä ja tuoreitten kurkkujen maistua mainiosti. Illallisen jälkeen sanoi Sarah neiti:

— En todellakaan tiedä, haluanko myydä vati... Mutta se on kyllä hyvin kahdenkymmenen viiden dollarin arvoinen. Se on hyvin vanha vati...

Diana poikasi hiljaa Annan jalalle pöydän alla, minkä piti merkitä: — Älä anna myöten — hän antaa sen kyllä kahdestakymmenestä, kun vain pidät puolesi! — Mutta Anna katsoi nyt kerta kaikkiaan, että itkuraitakoristeista vati ei voitu arvioida liika korkealle. Hän suostui heti maksamaan kaksikymmentäviisi dollaria, ja Sarah neiti näytti siltä kuin hän olisi katunut, ettei saman tien ollut pyytänyt kolmeakymmentä.

— No, saatte kai sen sitten ottaa... Tahdon juuri nyt saada niin paljon rahaa kuin mahdollista. Asian laita on nimittäin niin — Sarah neiti oikaisi niskaansa tärkeän näköisenä ja tyytyväinen punastus laihoilla poskillaan — että minä aion mennä naimisiin Luther Wallacen kanssa. Hän pyysi minua kaksikymmentä vuotta sitten. Pidin hänestä sangen paljon, mutta hän oli siihen aikaan köyhä ja isä antoi hänelle matkapassin... Minun ei kai olisi pitänyt antaa hänen mennä niin nolosti — mutta minä olin jänis ja pelkäsin isää... Sitä paitsi en tiennyt silloin, ettei sulhasia kasva niinkään joka oksalla...

Kun tytöt jälleen olivat kotimatalla, Diana ajaen ja Anna pitäen kallisarvoista vatiä hellästi polvellaan, elähytti Kuusikäytävän ympärillä olevia vihreitä, sateen elvyttämiä saloja helkkyvä tytönnauru.

— Minä huvitan sinun Josephine tätiäsi kuvailemalla kaikkea sitä, mitä me olemme kokeneet tänä iltapäivänä, kun huomenna menen kaupunkiin. Meillä on ollut sangen vaivalloista, mutta kaikki on nyt Jumalan kiitos kestetty. Vati on minulla, ja sade on poistanut pölyn mitä ihanimmalla tavalla. Siis — kun loppu on hyvä, on kaikki hyvin.

— Emme ole vielä kotona, sanoi Diana hieman jäähdyttäväsi, eikä kukaan tiedä, mitä meille voi tapahtua sitä ennen. Sinä olet sellainen ihminen, joka joutuu seikkailuihin, Anna.

— Niinpä niin, on muutamia, joille seikkailuihin joutuminen lankeaa luonnostaan, sanoi Anna hyväntuulisesti. — Se on ikäänkuin jonkinlainen synnynnäinen lahja, joka joko on ihmisellä tai ei ole...

XIX.

ONNELLINEN PÄIVÄ.

— Luulenpa kuitenkin kaikitenkin, oli Anna kerran sanonut Marillalle, että hauskimmat ja suloisimmat päivät ovat ne, jolloin ei tapahdu mitään erikoisen merkillistä tai jännittävää, vaan nautitaan vain yksinkertaisista pikku iloista, jotka tulevat soluen sievästi ja somasti toinen toisensa jälkeen kuin helmet helminauhassa.

Elämä Vihervaaralla oli täynnä juuri sellaisia päiviä, sillä Annan seikkailut, olivatpa ne sitten huvittavaa tai harmittavaa laatua, eivät tapahtuneet, mikä olikin hyvä, kaikki yhtäaikaan, vaan olivat hajallaan yli koko vuoden, välillä pitkät jaksot viattomia, onnellisia päiviä, työn ja unelmien ja naurun ja läksyjien täyttämiä.

Muuan sellainen päivä tuli elokuun lopussa. Aamupäivällä soutivat Anna ja Diana ihastuneet kaksoiset järven yli hiekkarannalle, jossa he saivat poimia kaisloja ja juosta paljain jaloin aaltojen tyrskeessä, joiden yllä tuuli lauloi vanhaa säveltä, jonka se oli oppinut silloin kun maailma oli nuori.

Iltapäivällä Anna meni Irvingin mummon tuvalle tervehtimään Paulia. Hän tapasi hänet pitkin

pituuttaan loikomassa ruohikonpeittämällä hiekkavallilla sankan kuusikon rinnassa, joka suojasi tupaa pohjoispuolelta, syventyneenä satukirjaan. Nähdessään hänet Paul hypähti ilosta säteillen pystyyn.

— Oi, kuinka hauskaa oli, että neiti tuli, sanoi hän innokkaasti. — Isoäiti on poissa. Tehän voitte jäädä juomaan teetä minun kanssani, niinhän? On niin ikävää syödä illallista yöpö yksinään — senhän neiti kyllä ymmärtää. Olin vähin ajatellut kutsua Mary Joeta juomaan kanssani teetä ja rupattelemaan, mutta en luule, että isoäiti pitäisi siitä. Hän sanoo, että noita ranskalaisia on paras pitää loitolla... On muuten sangen vaikeata jutella Mary Joen kanssa. Hän vain nauraa ja sanoo: "Hänen vertaistaan en ole ikipäivinä nähnyt." Ja sitä en minä tarkoita keskustelulla.

— Jään kyllä syömään illallista kanssasi, sanoi Anna iloisesti. — Minä oikein toivoin, että pyytäisit minua... Aina siitä pitäen, kun viime kerralla olin täällä, on vesi kihonnut kielelleni halusta saada hiukan enemmän isoäitisi herkullista vierrelimppua.

Paul oli hyvin vakavan näköinen.

— Niin, neiti, jos asia riippuisi minusta, sanoi hän jääden seisomaan Annan eteen kädet taskuissa ja huolestunut ilme kauniilla pikku kasvoillaan, niin leikkelisimme vaikka puoli limppua... Mutta sen määrää Mary Joe... Ennenkuin isoäiti matkusti, kuulin hänen sanovan Mary Joelle, ettei hän saisi antaa minulle vierrelimppua, sillä se oli liian voimakasta minun pienelle vatsalleni... Mutta ehkäpä Mary Joe leikkaa hieman teille, jos minä lupaan olla syömättä sitä lainkaan. Toivokaamme parasta.

— Niin, toivokaamme sitä, sanoi Anna, jota tuo iloinen filosofia erittäin suuresti miellytti. — Ja jos Mary Joe osoittautuu kovasydämiseksi eikä tahdo antaa minulle limppua, niin ei sinun tarvitse olla siitä levoton.

— Oletteko varma siitä, ettette pahastu? kysyi Paul huolissaan.

— Aivan varma, rakas pikku pojuni.

— Silloin en välitä huolehtia etukäteen, sanoi Paul päästään syvän helpotuksen huokauksen, varsinkin kun Mary Joe on hyvin helposti taivutettavissa... Hän on luonnostaan sangen sävyisä, mutta hän on saanut oppia tässä talossa, ettei käy päinsä vastustaa isoäidin käskyjä... Isoäiti on kelpo ihminen — mutta hänen määräyksiään on pakko noudattaa... Hän oli hyvin tyytyväinen minuun aamulla siksi, että todellakin onnistuin saamaan alas koko lautasen täyden puuroa... Se otti kauhean lujalle, mutta meni kuitenkin... Isoäiti luulee, että hän sentään lopuksikin tekee minusta roiman miehen... Mutta nyt tekisin halusta neidille erään hyvin tärkeän kysymyksen. Ja neiti hän vastaa siihen totuudenmukaisesti, eikö totta?

— Koetan vastata, vastasi Anna.

— Luuleeko neiti, että olen nupistani vialla? kysyi

Paul, ikäänkuin koko hänen olemassaolonsa olisi riippunut hänen vastauksestaan.

— Lapsi kulta, kuinka voit sellaista kysyä! huudahti Anna hämmästyneenä. — Ethän toki. Mitenkä päähäsi pälkähti tuollainen mieletön ajatus?

— Mary Joehan se — mutta hän ei tiennyt, että kuulin hänen sanansa. Rouva Sloanen aputyttö, Veronica, tuli tervehtimään Mary Joeta eilen illalla, ja kuulin heidän puhelevan keittiössä mennessäni eteisen läpi. Kuulin Mary Joen sanovan: "Tuo Paul, se sitten on merkillisin poikanen, joka kulkee kahdella jalalla. Hän juttelee niin omituisia asioita. Hän on varmaankin nupistaan vialla"... En voinut nukkua ennenkuin myöhään yöllä, makasin vain ja ajattelin ja tuumailin, tokko Mary Joe oli oikeassa. En ollut oikein halukas kysymään isoäidiltä, vaan päätin sitten kysyä teiltä. Olen hyvin iloinen siitä, ettette luule järjessäni olevan mitään hullusti.

— Oh, kuinka voit sellaista ajatellakaan!... Mary Joe on oikea houkkio, ja sinun ei koskaan tarvitse panna mieleesi mitään, mitä hän sanoo, sanoi Anna harmistuneena.

Kaikessa hiljaisuudessa hän päätti antaa vanhalle rouva Irvingille pienen vihjauksen siitä, että hänen pitäisi varottaa Mary Joeta puhumasta sivu suunsa.

— Ah, kuinka paljon keveämmäksi tunnen nyt mieleni, neiti, sanoi Paul. — Nyt olen taas onnellinen ja iloinen, ja siitä minun on kiittäminen teitä. Ei olisi niinkään hauskaa olla nupista vialla, eihän, neiti?... Syynä siihen, että Mary Joe luulee niin, lienee se, että minä välistä kerron hänelle omia ajatuksiani asioista.

— Niin, Pauliseni, se voi olla oikein vaarallista joskus, sanoi Anna, jolla itselläänkin oli sen tapaisia kokemuksia.

— Myöhemmin kerron teille, mitä sanoin Mary Joelle, niin että saatte itse kuulla, oliko siinä jotain omituista, sanoi Paul. — Mutta minä en aloita ennenkuin pimeän tultua. Juuri silloin halajan niin suuresti uskoa ajatuksiani jollekin, ja kun ei ketään muuta ole käsillä, olen suorastaan pakotettu ottamaan Mary Joen... Mutta tästä lähtien en tee sitä, jos hän kuvittelee mielessään, että minä olen nupista vialla... Minun täytyy kuitenkin ikävöidä ja pidättäytyä.

— Jos se käy sinulle liian vaikeaksi, voit tulla Vihervaaralle ja uskoa minulle ajatuksesi, ehdotti Anna, osoittaen tuota kykyä toisten ajatusjuoksun seuraamiseen, mikä saattoi hänet kaikkien lasten rakastamaksi. Lapsethan pitävät paljon siitä, että heidät otetaan vakavalta kannalta.

— Kiitoksia vain, jos saan tulla. Mutta toivottavasti Davy ei ole sisällä minun tullessani, sillä hän virnistelee minulle. En välitä siitä kovinkaan paljon, sillä hänhän on tuollainen pikku poika, ja minähän olen oikein suuri, mutta ei ole kuitenkaan hauskaa, kun ihmiset vääntelevät naamaansa. Ja Davy väänтелеe aivan kauheasti... Välistä oikein pelkään, ettei hän enää saa lainkaan kasvojaan sileiksi... Hän virnistelee kirkossakin, kun hänen pitäisi ajatella Jumalan sanaa... Mutta Dora pitää minusta, ja minä pidän hänestä, vaikkakaan en niin paljon kuin ennen sitä kuin hän sanoi Minnie May Barrylle, että hän aikoi mennä naimisiin minun kanssani suureksi tultuaan. Tietenkin aion mennä naimisiin suureksi tultuani, mutta vielä toistaiseksi olen aivan liian nuori ajattelemaan sitä — enkö ole neidinkin mielestä?

Kyllä, aivan niin neidinkin mielestä.

— Naimisesta puhuessamme johtuu mieleeni jotain muutakin, jota olen pohtinut viime aikoina, jatkoi Paul. — Rouva Lynde oli täällä eräänä päivänä viime viikolla juomassa teetä isoäidin kanssa, ja isoäiti pyysi minun näyttämään hänelle pikku äitini kuvaa — sitä, jonka isä lähetti minulle syntymäpäivälahjaksi. Minä en ollut erikoisen innostunut näyttämään sitä rouva Lyndelle. Rouva Lynde on kyllä hyvin kiltti ja hyvä, mutta hän ei ole sen laatuinen ihminen, jolle haluaisi näyttää äitinsä kuvan... Neitihän kyllä ymmärtää...

Mutta minä tietysti tottelin isoäitiä. Rouva Lynde sanoi, että hän oli hyvin kaunis, mutta muistutti jollakin tavoin teatterilaista, sanoi hän, ja hän oli ollut varmaankin kauhean paljon nuorempi isää. Sitten hän sanoi: "Jonakin päivänä isäsi kyllä menee uudestaan naimisiin. Miltä sinusta tuntuu saada uusi äiti, ukkoseni?" — Tietääköks neiti, hengitykseni melkein salpautui, mutta en tahtonut, että rouva Lynde näkisi sen... Katsoin häntä suoraan silmiin — näin — ja sitten sanoin: "Rouva Lynde, isäni teki hyvin hyvän valinnan valitessaan ensimmäisen äitini, ja voin kyllä luottaa siihen, että hän valitsee yhtä kiltin äidin toisellakin kertaa." Ja minä voin luottaa häneen, sen tiedän, neiti. Mutta toivon kuitenkin, että jos hän joskus antaa minulle uuden äidin, hän neuvottelisi minun kanssani, ennenkuin on liian myöhäistä... Tuolla tulee Mary Joe pyytämään meitä teelle. Minä menen neuvottelemaan hänen kanssaan hieman vierrelimpusta.

"Neuvottelun" tuloksena oli, että Mary Joe sekä leikkasi vierrelimppua että pani pöytään asetillisen hilloketta "juhlistaakseen" illallisen. Anna tarjoili teetä, ja hänellä ja Paulilla oli mitä rattoisin pikku illallinen kahden kesken hämärässä vanhassa arkihuoneessa, jonka ikkunat olivat avoinna merituulen leyhkiä sisään. Ja he lavertelivat niin paljon "hulluja", että Mary Joe aivan loukkaantui ja uskoi Veronicalle seuraavana iltana, että "opettajaneiti oli aivan samoin päästä vialla kuin poikakin"...

Illallisen jälkeen otti Paul Annan mukaansa huoneeseensa näyttääkseen hänelle äitinsä valokuvaa, joka oli ollut se salaperäinen syntymäpäivälahja, jonka Irvingin mummo oli säilyttänyt kirjakaapin laatikossa. Paulin pientä, matalakattoista kamaria valaisi parsillaan mereen painuvan auringon lempeä punainen hohde, ja vastakkaisella seinällä tanssivat noiden mäntyjen varjot, jotka kasvoivat aivan paksun kivimuurin neliskulmaisten ikkunoiden luona. Tästä samalla kertaa värikkäästä ja hillitystä valaistuksesta katselivat suloiset tyttömäiset kasvot lempein äidin silmin, riippuen seinällä vuoteen yläpuolella.

— Se on pikku äitini, sanoi Paul hellällä ylpeydellä.

— Pyysin isoäidin ripustamaan hänet siihen, niin että voin nähdä hänet heti kun a vaan silmäni aamulla. Nyt en välitä lainkaan siitä, ettei kynttilä ole palamassa maata pannessani, sillä minulla on ikäänkuin sellainen tunne, että pikku äitini on täällä luonani. Isä tiesi kyllä, mistä syntymäpäivälahjasta pitäisin, vaikkei hän kysynyt minulta. Eikö ole ihmeellistä, miten paljon isät sentään tietävät?

— Sinun äitisi on hyvin herttaisen näköinen, Paul, ja sinä olet hieman hänen näköisensä. Mutta hänen silmänsä ja tukkansa ovat tummemmat kuin sinun.

— Minun silmäni ovat saman väriset kuin isän, sanoi Paul juosten ympäri huonetta haaliakseen kaikki saatavissa olevat tynnyt ikkunan ääressä olevalle pienelle penkille.

— Mutta isän tukka on harmaa. Hänellä on sankka tukka, mutta se on harmaa. Nähkääs neiti, isä täyttää pian viisikymmentä vuotta. Sitä minä pidän melkein vanhuutena... Mutta hän on vanha vain

ulkonaisesti... Sisällisesti hän on yhtä nuori kuin kuka tahansa. Neiti on nyt niin hyvä ja istuu tähän, ja minä istun teidän jalkojenne juureen. Saanko nojata päätäni teidän polveanne vasten? Näin oli pikku äidilläni ja minulla tapana istua. Ah, se on niin suloista minun mielestäni.

— Nyt haluan kuulla, minkälaisia ajatuksia ne ovat, joita Mary Joe pitää niin ihmeellisinä, virkkoi Anna taputtaen vieressään olevaa pientä kiharapäätä.

Paul ei tarvinnut mitään houkutteluja ilmaistakseen ajatuksensa — ei ainakaan sukulaissielujen ollessa kyseessä.

— Ajattelin niitä ulkona männikössä eräänä iltana, sanoi hän uneksivalla äänellä. — Tietystikään en uskonut niitä, mutta ajattelin niitä... Neitihän kyllä ymmärtää... Ja sitten tahdoin uskoa ne jollekulle, mutta ei ollut ketään muuta kuin Mary Joe. Mary Joe seiso i säiliössä ja teki taikinaa, ja minä istuudu i tuolille hänen viereensä ja sanoin: "Mary Joe, tiedätkö, mitä minä luulen? Luulen, että iltatähti on majakka sillä rannikolla, missä haltiattaret asuvat." Ja Mary Joe sanoi: "Mitä hullutuksia hän nyt on sepustellut? Eihän hän toki uskone, että on olemassa haltiattaria." Silloin minä oikein suutu i n. Tiedänhän kyllä, ettei haltiattaria ole todellisuudessa, mutta senhän ei tarvitse olla esteenä sille, että minä kuvittelen mielessäni niitä olevan... Neitihän kyllä ymmärtää...

Sitten yritin uudelleen hyvin kärsivällisesti ja sanoin: "No, Mary Joe, nyt saat kuulla vielä lisää, mitä minä luulen. Luulen, että enkeli leijalee maan yli auringon mentyä mailleen — suuri, ihana, valkea enkeli, jolla on hopeanhohtavat siivet — ja hän laulaa kukkaset ja linnut uneen. Lapsetkin voivat kuulla hänen laulunsa, jos he osaavat kuunnella." Silloin Mary Joe löi yhteen kätensä, jotka olivat kokonaan jauhoissa, ja sanoi: "Uh huh — mitä hän lörpötteleekään! Tulen oikein pimeänaraksi." Ja hän oli ihan säikähtyneen näköinen. Silloin menin ulos ja kuiskailin loput ajatuksistani puutarhalle. Puutarhassa oli pieni koivu, joka nyt on kuihtunut. Isoäiti sanoo, että sen on kuihduttanut meren suolainen vihma, mutta minä luulen, että keijukainen, joka asui puussa, oli mieletön keijukainen, joka meni ulos nähdäkseen maailmaa eikä sitten enää koskaan osannut takaisin. Ja pikku puu jäi silloin niin yksin, että se suri itsensä kuoliaaksi.

— Ja kun pieni keijukaishoukko on kyllästynyt maailmaan ja vihdo i n palaa takaisin puunsa luo, niin tulee hän suremaan itsensä kuoliaaksi, sanoi Anna.

— Niinpä niin, mutta jos keijukaiset käyttäytyvät ymmärtämättömästi, niin saavat he syyttää itseään, aivan samoin kuin ihmisetkin, huomautti Paul vakavasti. — Tietääkö neiti mitä minä luulen uudesta kuusta? Luulen, että se on pieni kultainen vene, täynnä unelmia.

— Ja kun se törmää johonkin pilveen, niin ne kaatuvat ulos ja putoavat alas sinun uneesi.

— Ah niin — neiti ymmärtää täydellisesti... Ja minä luulen, että orvokit ovat taivaan pikku siruja, jotka putosivat alas, kun enkelit leikkelivät reikiä, joiden läpi tähdet voisivat tuikkia. Ovatko nämä ajatukset neidin mielestä nyt niin kauhean omituisia?

— Ei, kullamuruseni, ne eivät ole lainkaan omituisia... Ne ovat harvinaisia ja sen lisäksi hyvin kauniita ajatuksia pikku pojan tuumiskella, ja sentähden eräänlaiset ihmiset, jotka eivät voisi kuvitella sellaista, vaikka he koettaisivat sata vuotta, pitävät niitä "kummallisina". Mutta ajattele sinä vaan edelleenkin niitä, Paul — kerran tulevaisuudessa sinä ehkä tulet kirjoittamaan niitä muistiin runoina...

Kotiin tultuaan Anna tapasi toisenlaisen pojan, joka odotti, että hänet pantaisiin vuoteeseen. Davy "murjotti", ja kun Anna oli riisunut hänet, sukelsi hän pää edellä vuoteeseensa ja hautasi kasvonsa päänaluseen.

— Mutta Davy, sinähän unohdat lukea rukouksesi, sanoi Anna moittivalla äänellä.

— Enkä ole — en ole unohtanut sitä, sanoi Davy uhma i l n, mutta en välitäkään enää lukea iltarukouksiani. Ja minä aion lakata koettamasta olla kiltti, sillä miten kiltti olenkin, pidät sinä kuitenkin enemmän Paul Irvingistä. Silloin voin olla yhtä hyvin ilkeä ja pitää joskus hauskaa.

— Minä en pidä enempää Paul Irvingistä, sanoi Anna aivan vakavasti.

— Pidän yhtä paljon sinusta, vaikka eri tavalla.

— Mutta minä tahdon, että pidät minusta aivan samalla tavalla, sanoi Davy ja nyrpisti nenäänsä.

— Ymmärrät kai, ettei voi pitää eri ihmisistä samalla tavoin. Ethän pidä Dorasta ja minusta samalla tavalla, vai mitä?

Davy nousi istumaan ja mietti.

— E-en, myönsi hän viimein, pidän Dorasta siksi että hän on sisareni, mutta sinusta pidän siksi, että sinä olet sinä.

— Siinä näet! Ja minä pidän Paulista siksi että hän on Paul, ja Davysta siksi että hän on Davy, sanoi Anna hilpeästi.

— Silloin melkein toivon, että olisin lukenut iltarukoukseni, sanoi Davy, tämän logiikan taivuttamana.
— Mutta nyt on liian vaivalloista ryömiä ylös niitä lukemaan. Luen ne sen sijaan kahdesti huomen aamulla, Anna. Eikö se kelpaa yhtä hyvin?

— Ei, ukkoseni! Ylös vain ja joutuin!

Davy kömpi siis vuoteeltaan ja laskeutui polvilleen Annan eteen. Kun hän oli lukenut rukouksensa, taivuttihe hän taaksepäin ruskeisiin pikku kantapäihinsä nojautuen ja katsoi ylös häneen.

— Anna, minä olen nyt kiltimpi kuin yleensä ennen.

— Oletpa niinkin, se on varmaa, Davy pienoinen, sanoi Anna, joka ei koskaan epäröinyt antaa tunnustusta silloin kun se oli hyvin ansaittua.

— Minä tiedän olleeni kiltimpi, sanoi Davy tuttavallisesti, ja nyt saat kuulla, kuinka voin tietää sen. Kas tänään Marilla antoi minulle kaksi leipäviipaletta, joissa oli hilloketta päällä, toisen minulle ja toisen Doralle. Toinen oli hyvän joukon toista suurempi, eikä Marilla sanonut, kumman minä saisin. Mutta minä annoin suuremman viipaleen Doralle. Siinä tein kiltisti — enkö sinunkin mielestäsi?

— Teit kyllä, hyvin kiltisti — niin olisi mies tehnyt, Davy.

— Aivan niin, sanoi Davy. — Dora ei ollut lainkaan nälissään, niin että hän söi vain puoli viipaletta ja antoi loput minulle. Mutta enhän voinut tietää sitä antaessani sen hänelle, niin että olin kiltti siitä huolimatta, Anna.

Hämärissä Anna vaelsi Metsänymfin lähteelle ja näki Gilbert Blythen tulevan käyden tuon nyt jo sangen pimeään Kummitusmetsän läpi. Hän huomasi äkkiä, ettei Gilbert enää ollut mikään koulupoika. Ja kuinka miehekkäältä hän näytti — tuo kookas nuorukainen avoimine kasvoineen, kirkkaine, rehellisine silmineen ja leveine hartioineen.

Annan mielestä Gilbert oli erinomaisen hauskan ja miellyttävän näköinen, vaikkei hän vähimmässäkään määrin ollut hänen "ihanteensa" kaltainen. Anna ja Diana olivat jo kauan olleet selvillä siitä, minkälaista miehistä ulkomuotoa he eniten ihailivat, ja heillä näytti olevan melkein pilkulleen sama maku. "Hänen" piti olla hyvin pitkä ja hienon ja "ylhäisen" näköinen, hänellä tuli olla surumieliset, tutkimattomat silmät ja pehmeä, sointuva ääni. Gilbertin kasvoissa ei ollut mitään surumielistä tai tutkimatonta, mutta kun oli kysymys pelkästä ystävydestä, niin mitäpä se teki?

Gilbert heittäytyi pitkäkseen sanajalkojen keskeen lähteen viereen ja katsoi hyväksyvästi Annaan. Jos Gilbertiä olisi kehoitettu kuvaamaan sitä nuorta naista, joka oli hänen "ihanteensa", olisi hänen kuvauksensa kohta kohdalta soveltunut Annaan — aina niihin seitsemään kesakkoon saakka, joiden luvaton läsnäolo yhä edelleen oli Annan sydämen suru. Gilbert oli vielä toistaiseksi tuskin muuta kuin poika, mutta pojallakin on unelmansa yhtä hyvin kuin monella muulla, ja kun Gilbert katsoi tulevaisuutta kohti, näki hän aina tytön, jolla oli suuret, harmaat silmät, kirkkaat kuin tähdet, ja kasvot, niin hienot ja hennot kuin kukanlehti.

Hän oli myöskin päättänyt, että hänen tulevaisuutensa oli tuleva sen tytön arvoiseksi, jonka hän oli asettanut niin korkealle. Yksinpä rauhallisessa Avonleassakin oli kiusauksia voitettavana. Valkorannan nuoret miehet olivat tunnettuja siitä, että he "elivät raisusti", ja Gilbert oli kaikkialle tervetullut. Mutta hän aikoi pysytellä Annan ystävyysarvoisena ja ehkä jossakin kaukaisessa tulevaisuudessa hänen rakkautensa arvoisena, ja hän varoi sekä sanojaan että ajatuksiaan ja toimiaan yhtä suurella huolella, kuin jos Annan kirkkaat ja erehtymättömät silmät tarkastelisivat niitä.

Hänellä oli samanlainen itsetiedoton vaikutus kuin jokaisella työllä, jonka ihanteet ovat korkeat ja puhtaat, on ystäviinsä — vaikutus, joka oli pysyvä yhtä kauan kuin hän oli uskollinen näille ihanteille, ja jonka hän yhtä varmasti oli menettävä, jos hän konsanaan olisi niille uskonon. Gilbertin silmissä Annan kauneimmat ominaisuudet olivat siinä, ettei hän koskaan alentunut niihin halpamaisiin pikku temppeihin ja metkuihin, joihin niin monet Avonlean tytöt tekivät itsensä syypäiksi — pikkumaiseen kateellisuuteen, kehnoihin salajuoniin ja julkeihin yrityksiin päästä toisistaan voitolle, liian silmiinpistävään kiemmailuun ja paljoon muuhun saman tapaiseen. Anna pysytteli kaiken sellaisen yläpuolella, ei itsetietoisesti eikä tahallaan, vaan aivan yksinkertaisesti siksi, että sellainen oli niin perinjuurin vierasta hänen puhdassydämiselle luonteelleen, jonka vaikuttimet ja tarkoitukset olivat kirkkaita ja läpikuultavia kuin kristalli.

Mutta Gilbert ei koettanut millään tavoin pukea ajatuksiaan sanoiksi, sillä hän tiesi jo nyt kokemuksesta, että Anna säälimättä katkaisisi jokaisen yrityksen ilmaista lämpimämpiä tunteita — tai myöskin nauraisi hänelle, mikä olisi kymmenen kertaa pahempaa.

— Sinä olet kuin todellinen metsänymfi tuon puun alla, sanoi hän kiusotellakseen häntä.

— Minä rakastan koivuja, sanoi Anna nojaten poskeaan solakan rungon kermankellertävää, silkinhienoa kuorta vasten tuollaisella kauniilla, hyväilevällä liikkeellä, jotka olivat hänelle niin luonnollisia.

— Silloin sinua ilahuttaa kuulla, että herra Spencer on päättänyt istuttaa kokonaisen rivin valkorunkoisia koivuja maantien varsille talonsa edustalle, vain innostuttaakseen Yhteiskunnanparantajia, sanoi Gilbert. — Hän kertoi siitä minulle tänään. Herra Spencer on Avonlean edistyshaluisin mies, ja hän harrastaa suuresti yhteistä hyvää... Ja herra William Bell aikoo istuttaa kuusiaidan oman valtatieosuutensa ja oikotiensä varsille. Yhdistyksemme menestyy erinomaisesti, Anna. Nyt se on päässyt kokeiluasteeltaan ja on valmis tosiasiassa. Vanhemmat ihmiset alkavat tuntee mielenkiintoa sitä kohtaan ja Valkorannassakin puuhataan samanlaisen perustamista. Yksinpä Eliza Wrightkin on muuttanut mielensä siitä päivästä lähtien kuin hotellissa asustavat amerikkalaiset tekivät huvimatkan merenrannalle. He kiittelivät kovasti meidän tienvarsiamme ja sanoivat, ettei mikään seutu koko saarella ollut tehnyt niin paljon ympäristöjensä kaunistamiseksi kuin juuri Avonlea.

— Ompeluseura puhuu kirkkomaan siistimisestä, sanoi Anna, ja toivottavasti he todellakin tekevät sen. Meidän yhdistyksemme ei maksa vaivaa kulkea ympäri keräyslistoineen senjälkeen kun meillä oli tuo surkean huono onni käräjätalon suhteen. Mutta ompeluseura ei olisi koskaan pannut rikkaa ristiin, ellei meidän yhdistyksemme olisi herättänyt siinä tuota ajatusta... Nuo puut, jotka istutimme kirkkomäelle, ovat menestyneet mainiosti, ja kouluneuvosto on luvannut ensi vuonna panna aidan koulun tontin ympärille. Jos he tekevät sen, panen minä toimeen istutuspäivän, ja jokainen oppilas saa istuttaa oman puunsa. Ja maantien viereiseen nurkkaukseen laitamme puutarhan.

— Meille on onnistunut melkein kaikki, mitä olemme aikoneet, paitsi Boulterin vanhan hökkelin siirtäminen, sanoi Gilbert. Sen suhteen olen nyt kokonaan toivoton. Boulter antaa sen pysyä paikoillaan kiusallakin, kunnes se luhistuu itsestään.

— Julia Bell aikoo lähettää uuden lähetystön hänen luokseen, mutta en luule meidän voittavan sillä kerrassaan mitään, sanoi ymmärtäväinen Anna.

— Ei, on varmaankin viisainta antaa sen olla, myönsi Gilbert. — Toimikunnat vain suututtavat häntä. Ensi vuonna, Anna, me ryhdymme nurmikkokenttiimme. Muokkaamme maaperää — tarkoitan yleistä mielipidettä — jo talvella... Tässä minulla on kirjanen, joka käsittelee ruuhokenttiä ja eri heinäsiemenlajeja, ja siitä sommittelen kokoon lyhyen kansantajuksen esityksen. Niin, nyt on kesälupa tuossa paikassa mennyttä. Koulu alkaa maanantaina. Onko Ruby Gillis saanut Carmodyn koulun?

— On kyllä, Priscilla kirjoitti, että hän itse on saanut paikan omalla kotiseudullaan, ja silloin valitsi kouluneuvosto Rubyn hänen sijaansa. On ikävää, ettei Priscilla tule takaisin, mutta kun hän on estetty, niin on hauska tietää, että Ruby on saanut paikan. Hän tulee kotiin lauantaisin ja sunnuntaisin ja silloin tulee olemaan aivan kuin vanhoina aikoina, kun hän ja Diana ja Jane ovat taas täällä meillä kaikki kolme.

Marilla, joka juuri oli palannut rouva Lynden luota, istui eteisen rappusilla pihanpuolella, kun Anna tuli omalta taholtaan.

— Rakel ja minä olemme päättäneet tehdä kauan hankkimamme kaupunkimatkan huomenna, sanoi hän. — Thomas Lynde tuntee itsensä hieman paremmaksi tällä viikolla, ja Rakel tahtoo mennä ennenkuin hän saa uuden kohtauksen.

— Minä aion nousta tavattoman aikaisin huomen aamulla, sillä minulla on hirveän paljon puuhaa, sanoi Anna tärkeän näköisenä. — Ensinnäkin aion muuttaa höyhenet vanhasta patjastani uuteen. Se minun olisi pitänyt tehdä jo kauan sitten, mutta olen sitä lykännyt ja lykännyt — se on niin epämiellyttävä tehtävä... On hyvin paheksittava tapa lykätä toistaiseksi sellaista joka on epämiellyttävää, ja minä en enää koskaan tee niin, sillä muuten en voi hyvällä omallatunnolla varottaa oppilaitani tekemästä sitä... Täytyy elää opetustensa mukaan... Sitten leivon kaakun herra Harrisonille ja lopetan A.Y.Y:lle kirjoittamani puutarha-selostuksen ja kirjoitan Stellalle ja pesen ja tärkkään musliinipukuni ja ompelen Doran uuden esiliinan...

— Niin, jos saat puoletkin tuosta kaikesta tehdyksi, niin on hyvä, sanoi Marilla pudistaen päätään. — En ole vielä koskaan päättänyt tehdä aika joukkoa töitä, ilman että jotakin on tullut tielle estämään minua.

KUN VÄHIMMIN ODOTETAAN.

Anna nousi hyvissä ajoin seuraavana aamuna ja tervehti iloisesti uutta päivää, kun auringonnousun sädeloisto levisi keveitten helmiäishohteisten pilvien ylle. Vihervaara kylpi auringonpaisteessa ja valoläikkien välillä värisivät poppeliin ja piilipuitten varjot. Oikotien toisella puolen levisi herra Harrisonin vehnäpelto, pitkulainen, vaalean keltainen pinta, jonka kisailevat tuulenpuuskat panivat läikehtimään. Maailma oli niin ihana, että Anna vietti kokonaista kuusi minuuttia joutilaana nojaten puutarhaveräjään ja hengittäen sisäänsä sen suloisuutta.

Aamiaisen jälkeen Marilla valmistautui matkaan. Dora sai tulla mukaan, hänelle oli jo kauan sitten luvattu se.

— Nyt Davy koettaa olla kiltti poika eikä ole kiusaksi ja vaivaksi Annalle, kehoitti hän. — Jos olet ollut kiltti, tuon sinulle kaupungista muutamia piparkakkuporsaita.

Ah niin, Marillakin oli onnettomuudekseen alkanut suosia tuota rumaa tapaa lahjoa ihmisiä jotta he olisivat kiltejä...

— En ole ilkeä tahallani, mutta mitäs jos osun olemaan paha sattumalta? sanoi Davy hieman levottomalla äänellä.

— Sinun on varottava tuota "sattumaa", varoitti Marilla. — Anna, jos teurastaja tulee tänään, niin ota hyvä munuaispaisti ja vähän rintalihaa. Ellei hän tule, niin saat teurastaa kanan huomiseksi päivälliseksi.

Anna nyökkäsi.

— En viitsi laittaa lainkaan päivällistä pelkästään Davya ja itseäni varten tänään, sanoi hän. — Leikkaamme vähän kinkkua, ja ruokasäiliössä on pari pannukakunpalasta. Sinulle, kun tulet kotiin illalla, lämmitän vähän paistia kastikkeessaan.

— Minä autan herra Harrisonia hakemaan tukkeja rannalta, ilmoitti Davy. — Hän pyysi minua, ja luulen varmaan hänen kutsuvan minua päivälliselle... Herra Harrison on hurjan kiltti... Ja niin kohtelias kun hän on sitten... Toivoisin tulevani hänen kaltaisekseen suureksi tultuani. Tarkoitin käytökseltäni — en tahdo tulla hänen näköisekseen. Mutta sitä minun ei tarvitsekaan pelätä, sillä rouva Lynde on sanonut, että minä olen hyvin kaunis lapsi... Luuleeko Anna, että se säilyy? Tahtoisin mielelläni tietää sen.

— Toivottavasti, vastasi Anna vakavasti. — Sinä olet sangen kaunis poikanen, Davy — Marihan ilme osoitti mitä pontevinta paheksumista — mutia, ystäväiseni, sinun tulee myöskin käyttäytyä sievästi ja hyvin ulkomuotosi mukaisesti.

— Ja kun Minnie May itki ja ulvoi taannoin, siksi että joku oli sanonut, että hän oli ruma, niin sanoit sinä hänelle, että kun hän vain oli kiltti ja herttainen, ei kukaan ajattelisi hänen ulkomuotoaan, sanoi Davy moittivasti. — Jos on kaunis, niin täytyy olla kiltti; jos on ruma, niin täytyy myöskin olla kiltti... Onko sitten sula mahdottomuus päästä siitä millään tavalla?

— Etkö sitten tahdo olla kiltti? kysyi Marilla, joka oli oppinut yhtä ja toista, mutta ei huomaamaan tuollaisten kysymysten hyödyttömyyttä.

— No, kuinkas muuten — mutta en liian kiltti, sanoi Davy varovasti. — Eihän tarvitse olla niin ylen määrin hyvä päästäkseen pyhäkoulun johtajaksi. Herra Bell on sellainen, ja hän on oikein huono mies.

— Herra varjelkoon, lapsi, mitä sinä puhut! huudahti Marilla.

— Nii-in — hänhän sanoo itse niin, vakuutti Davy. — Hän sanoi niin viime sunnuntaina rukoillessaan pyhäkoulussa. Hän sanoi, että hän oli viheliäinen mato ja vaivainen syntinen ihminen ja suuri pahantekijä... Mitä rumia tekoja hän on tehnyt, Marilla? Onko hän lyönyt jonkun kuoliaaksi? Tai varastanut kolehdista? Tahtoisin sen hyvin halusta tietää.

Rouva Lynde tuli nyt onneksi ajaen oikotietä myöten, ja Marilla kiiruhti häntä vastaan, iloissaan siitä, että hän pääsi vastaamasta viimeisiin kysymyksiin. Sydämessään hän toivoi, ettei herra Bell kovin paljon "nöyrytyisi" pyhäkoululasten kuullen ja itsestään puhuessaan ei käyttäisi liian voimakkaita kuvia, joita myöhemmin täytyisi selitellä tiedonhaluisille pikkupojille.

Yksin jäätyään Anna alkoi touhuta ja hangata voimiensa takaa. Lattiat lakaistiin, vuoteet korjattiin, kanat ruokittiin, musliinipuku pestiin ja ripustettiin nuoralle kuivamaan.

Sitten Anna valmistautui muuttamaan höyheniä toisesta patjasta toiseen. Hän meni ullakolle ja pani ylleen ensimmäisen vanhan hameen, mikä hänen käsiinsä sattui — merensinisen villapuvun, jota hän oli käyttänyt ollessaan neljäntoistavuotias. Se oli jokseenkin lyhyt ja yhtä ryhdytön ja ahdas kuin se merkillinen karttuunipuku, joka hänellä oli ollut yllään ensi kertaa esiintyessään Vihervaaralla, mutta se oli aivan sopiva puku höyheniä ja untuvia käsitellessä. Anna täydensi pukunsa solmiamalla päänsä ympärille suuren puna- ja valkopilkkuisen nenäliinan, joka oli ollut Matthewn omaisuutta. Täten varustettuna hän meni keittiön takana olevaan pieneen kamariin, jonne Marilla ennen lähtöään oli auttanut häntä kantamaan höyhenpatjan.

Rikkinäinen peili riippui ikkunan pielessä, ja eräänä onnettomana hetkenä Anna kurkisti siihen. Siinä olivat nuo seitsemän kesakkoa hänen nenälläan kiusoittavampina kuin konsanaan — ainakin ne hänen mielestään näyttivät siltä voimakkaassa päivänvalossa, joka virtasi sisään ikkunasta, jonka edestä verhot olivat työnnettyt syrjään.

— Ah, minähän unohdin hangata nenääni voiteella illalla, ajatteli hän. — Juoksenpa säiliöön ja teen sen saman tien.

Anna oli kestänyt paljon kiusaa koettaessaan poistaa näitä kesakkoja. Erään kerran oli koko hänen nenänsä kesinyt — mutta kesakot olivat jäljellä. Nyt hän oli vain muutamia päiviä sitten eräästä kuvalehdestä löytänyt reseptin "kesakkoja vastaan", ja kun sen aineksia oli saatavissa, sekoitti hän heti ihmeitä tekevän voiteen, mikä herätti suurta paheksumista Marihan puolelta, joka katsoi, että jos kohtalo oli sijoittanut kesakkoja jonkun nenälle, niin oli hänen velvollisuutensa myöskin antaa niitten pysyä paikoillaan.

Anna kiiruhti ruokasäiliöön, joka aina oli sangen hämärä syystä että suuri piilipuu kasvoi heti ikkunan ulkopuolella. Nyt vallitsi sisällä täydellinen pimeys, sillä valkea verho oli vedetty ikkunan eteen karpäsiä estämään. Anna sieppasi kesakkovoidepullon hyllyltä ja hieroi navakasti sillä nenäänsä, mihin hän käytti pientä sientä, joka oli nimenomaan tähän tarkoitukseen varattu. Kun hän oli täyttänyt tämän tärkeän toimen, palasi hän takaisin työhönsä. —

Se, joka kerrankin on ollut mukana muuttamassa höyheniä toisesta patjan päällisestä toiseen, voi elävästi kuvitella mielessään, että kun Anna viimeinkin oli lopettanut työnsä, hän oli hieman omituisen näköinen — lievimmin sanottuna. Hän oli valkea höyhenistä ja untuvista, ja hänen otsatukkaansa, joka oli pujahtanut esiin nenäliinan alta, kruunasi oikea takkuisten höyhenien muodostama sädekehä. Tällä kohtalokkaalla hetkellä kuului naputus keittiön ovelta.

— Se on varmaankin teurastaja, ajatteli Anna. — Niin, kauhean näköinen minä olen, mutta minun täytyy kuitenkin rientää ulos, sillä hänellä on aina niin kiire.

Anna kiiruhti keittiön ovelle. Jos koskaan armelias lattia on avautunut nielläkseen "untuvaisen" nuoren olentoparan, olisi Vihervaaran kellarinholvi tässä silmänräpäyksessä heti ottanut Annan pimeään helmaansa. Kynnyksellä seisovat Priscilla Grant, kullankeltaisena ja vaaleaihoisena ja silkkiin puettuna, lyhyt ja paksu harmaatukkainen nainen matkapuvussa ja vielä kolmas nainen, pitkä ja komea, ihastuttavassa puvussa, kauniine, sielukkaine kasvoineen ja suurine tummansinisine silmineen, joita mustat silmäripset varjostivat. Anna vaistomaisesti tunsu heti paikalla, kuten hän olisi sanonut lapsena, että hänellä oli edessään kuuluisa kirjailijatar rouva Charlotta Morgan...

Tässä jonkun verran nolossa tilanteessa, joka tosiaan olisi voinut saattaa kenen tahansa hämmennyksiin, oli yksi ainoa ajatus Annalle selvänä, ja siihen hän tarrautui kiinni kuin pelastavaan oljenkorteen. Kaikki rouva Morganin sankarittaret olivat tunnettuja siitä, etteivät he koskaan kadottaneet mielenmalttiaan. Mitä vastoinkäymisiä ja harmejä heille sattui — aina he olivat "tilanteen herroja" ja osoittivat etevämmyyttään kaikissa olosuhteissa, jotka olivat ajasta ja paikasta riippuvaisia. Anna tunsu sen vuoksi, että hänenkin velvollisuutensa oli osoittaa kaikkea sitä mielenmalttia, mihin hän pystyi, ja sitä hän osoittikin niin tavattomassa määrässä, että Priscilla myöhemmin todisti, ettei hän ollut koskaan ihailut Anna Shirleytä enemmän kuin tällä hetkellä.

Mitä sekavia tunteita lienee liikkunutkin hänen sisässään — hän ei näyttänyt niitä. Hän tervehti Priscillaa ja tuli esitetyksi hänen seuralaisilleen yhtä tynnosti ja vaivattomasti, kuin olisi hän itsekin ollut puettuna moitteettomimpaan seurustelupukuun. Hän ällistyi tosin aika lailla huomattessaan, että se ihastuttava nainen, jonka hän "oli vaistomaisesti tuntenut" rouva Morganiksi, ei ollut lainkaan rouva Morgan, vaan eräs tähän asti tuntematon rouva Pendexter, kun taas paksu, harmaatukkainen pikku rouva oli rouva Morgan — mutta verrattuna suureen yllätykseen — ei, ällistykseen — merkitsi tuo pieni tietysti sangen vähän.

Anna vei vieraansa arkihuoneeseen ja sitten vierashuoneeseen, jonne hän heidät jätti ja juoksi ulos auttamaan Priscillaa hevosen riisumisessa.

— On perin pahoin yllättää teidät näin valmistamatta, pyyteli Priscilla anteeksi, mutta vasta eilen illalla tiesin, että tänne tulostamme tulisi valmista. Charlotte täti matkustaa tiehensä maanantaina, ja tämä päivä hänen oli määrä viettää erään hyvän ystävänsä luona kaupungissa. Mutta eilen illalla tämä hyvä ystävä soitti, ettei hän tulisi, sillä heidän taloonsa oli tullut tulirokko ja heidän piti pysytellä eristettyinä kaikista ihmisistä... Silloin minä ehdotin, että tulisimme sen sijaan tänne, sillä tiesin, että sinua huvitti saada nähdä hänet. Pistäydyimme Valkorannan hotelliin ja noudimme sieltä rouva Pendexterin. Hän on tädin hyvä ystävä ja asuu Newyorkissa, ja hänen miehensä on miljonääri... Emme voi viipyä kauan, sillä rouva Pendexterin täytyy olla takaisin hotellissa kello viideltä.

Useita kertoja heidän päästäessään hevosta valjaista ja pannessaan sitä talliin huomasi Anna, että Priscilla katseli häntä salaviihkää ihmettelevästi ja hämillään.

— Hänen ei sentään tarvitsisi tuolla tavoin töllistellä minua, ajatteli Anna hieman loukkaantuneena. — Ellei hän tiedä, mitä höyhenien muuttaminen patjaan merkitsee, niin voinee hän kuitenkin kuvitella sitä.

Kun Priscilla oli mennyt vierashuoneeseen, mutta Anna ei ollut vielä ehtinyt nousta rappusia, astui Diana aivan odottamatta keittiöön. Anna tarttui kiihkeästi ystävätärtään käsipuolesta.

— Diana Barry, kenen luulet tällä hetkellä istuvan vierashuoneessa? Niin, kultaseni, rouva Charlotte Morgan — ja eräs miljonääriin rouva Newyorkista — ja minä olen tämän näköinen — eikä ruuan murenaakaan ole talossa paitsi vihoviimeinen kipene savustettua kinkkuamme, Diana!

Tällä hetkellä Anna havaitsi, että Diana tuijotti häneen aivan yhtä hämmästyneen näköisenä kuin Priscilla ennen. Ei, nyt tämä todellakin meni liian pitkälle...

— Oi, Diana, älä katso minuun noin! rukoili hän. — Sinun ainakin pitäisi ymmärtää, ettei maailman siisteinkään ihminen voi tyhjentää höyheniä patjasta toiseen ilman että se näkyy hieman hänen ulkokuorestaan...

— En — en — tarkoita höyheniä, sopersi Diana. — Minä — minä — tarkoitan nenääsi, Anna.

— Minun nenääni?... Oi Diana, ei kai mikään ole hullusti sen suhteen?

Anna syöksyi astiainpesupöydän ääressä olevan pienen peilin luo. Yksi ainoa katse antoi hänelle selityksen arvoitukseen. Hänen nenänsä loisti räikeän tulipunaisena.

Anna vaipui alas sohvalle — hänenkin lannistumattomien elin voimiensa mitta alkoi nyt olla täysi...

— Kuinka sen laita on? kysyi Diana, jonka uteliaisuus vihdoinkin vei voiton hienotunteisuudesta.

— Luulin hanganneeni sitä uudella kesakkovoiteellani, mutta sen sijaan olen ilmeisesti ottanut punaista väriä, jota Marilla käyttää piirtäessään mallin kotikutoisiin mattoihin, oli epätoivoinen vastaus. — Mitä minä nyt teen?

— Pese se pois, neuvoi Diana.

— Entäpä jos se ei lähde pesemällä! Ensin värjään tukkani, sitten nenäni. Marilla leikkasi tukkani, kun olin sen värjännyt, mutta nenäni tahdon todellakin pitää... Niinpä niin, tämä on uusi rangaistus turhamaisuudestani, ja voin kai uskoa ansainneeni sen — vaikka siinä ajatuksessa on sangen vähän lohdutusta... Eikö tässä melkein ole pakko uskoa, että minä olen noiduttu — mihin tahansa ryhtyminenkin, niin se käy hullusti...

Onneksi punainen väri lähti sangen helposti, ja Anna meni hieman lohdullisemmin mielin vinttikamariinsa sillä välin kuin Diana juoksi kotiin. Hetkisen kuluttua Anna taas tuli alas toisissa pukimissa ja tavallisella hyvällä tuulellaan. Musliinipuku, jota hän niin suuresti oli halunnut käyttää juuri tässä tilaisuudessa, liehui iloisesti ulkona kuivausnuorallaan, niin että hän sai tyytyä parhaaseen puuvillapukuunsa. Hänellä oli valkea sytytettyä ja teevesi kiehumassa Dianan palatessa — hänellä ainakin oli valkea musliinipukunsa yllään, ja hänellä oli sitäpaitsi kannella peitetty vati kädessään.

— Äiti kysyy, tahdotko pitää tämän hyvänäsi, sanoi hän, kohotti kantta ja paljasti Annan ilosta loistaville silmille somasti leikatun ja asetellun kylmän kananpoikapaistin.

Kananpoikaa tuki kevyt ja kuohkea vasta leivottu leipä, oivallinen voi ja juusto, Marillan hedelmäkaakku ja kulhollinen hillottuja luumuja, jotka uivat kultaisessa sokeriliemessään kuin

kesäauriongon paisteessa, joka jonkun ihmeellisen käsittelyn kautta oli muuttunut juoksevaan muotoon... Sitten koristettiin pöytä vielä suurella maljakolla, täynnä vaaleanpunaisia ja valkeita astereita, mutta pöydän järjestely tuntui silti kehnolta verrattuna siihen upeaan ja todella taiteelliseen asuun, joka kerran oli varattu rouva Morganille...

Annan nälkäiset vieraat eivät kuitenkaan näyttäneet huomaavan, että mitään puuttui, ja he söivät silminnähävällä mielihyvällä noita yksinkertaisia ruokalajeja. Mutta ensimmäisten minuuttien jälkeen ei Annakaan ajatellut, mitä oli tai ei ollut hänen ruokalistallaan.

Rouva Morganin ulkonainen olemus tuotti ehkä pettymyksen tunteen — tämä oli hänen uskollisen ihailijakaartinsakin pakko myöntää keskuudessaan — mutta hän osoittautui hauskimaksi seuraimiseksi, mitä ajatella voi. Hän oli tehnyt laajoja matkoja ja oli erinomainen kertoja. Hän oli joutunut kosketuksiin monenlaisten ihmisten kanssa ja esitti kokemuksiaan niin sukelassa ja huvittavassa muodossa, että ihastuneista kuulijoista tuntui siltä kuin he kuuntelisivat jotakuta hänen huvittavien ja henkevien kirjojensa henkilöä.

Mutta kaiken tämän säkenöivän sukkeluuden alle kätkeytyi tosi naisellisen myötätuntoisuuden pohjavirta, sydämen hyvyys, joka voitti puolelleen kiintymyksen yhtä helposti kuin hänen kevyt ja leikillinen keskustelutaitonsa herätti ihailua. Hän ei liioin yksinomaan johtanut keskustelua. Hän osasi myös temmata mukaansa toiset ja saattaa heidät puhumaan yhtä vaivattomasti ja luontevasti kuin hän itsekin, ja sekä Annan että Dianan mielestä ei ollut lainkaan vaikeata jutella hänen kanssaan.

Rouva Pendexter ei puhunut paljoa; hän vain hymyili suloisine silmineen ja huulineen ja söi kananpokaa ja hedelmäkaakua sellaisella erinomaisella mieltymyksellä, että ne jotka näkivät hänet, saivat sen vaikutuksen, että hän nautti aamiaiseksi ambrosiaa ja mettä. Anna huomautti myöhemmin Dianalle, että niin hurmaavan kauniin olennon, kuin rouva Pendexter oli, ei ollut tarvis puhua — hänen tehtävänsä oli vain olla...

Varhaisen päivällisen jälkeen he kulkivat kaikin pitkin Rakastavaisten polkua ja Orvokkien laaksoa ja Koivukäytävää ja sitten takaisin Kummitusmetsän läpi Metsänymfin lähteelle, jossa he istuutuivat ja pakinoivat viimeisen viehättävän puolituntisen. Rouva Morgan tahtoi tietää, minkä johdosta Kummitusmetsä oli saanut nimensä, ja hän nauroi siksi kunnes purskahti itkuun kuullessaan asian sekä Annan eloisan kuvauksen eräästä muistorikkaasta vaelluksesta metsän läpi kauheana hämärähetkenä...

— Niinpä niin — tämä on ollut juhlaa sekä sielulle että ruumiille, vai mitä arvelet? sanoi Anna, kun hänen vieraansa olivat menneet ja hän ja Diana taas olivat yksin. — En tiedä, mikä minusta oli hauskeempaa — kuunnella rouva Morgania vaiko katsella rouva Pendexteriä. Ja minä luulen melkein, että meillä oli nyt hauskeempaa, kuin jos olisimme etukäteen tietäneet heidän tulevan ja väsyttäneet itsemme valmistusten paljoudella... Jumalan kiitos, väri lähti nenästäni... Jäät kai illalliselle luokseni, Diana, niin saamme puhella enemmän kaikesta...

— Priscilla on sanonut, että rouva Pendexterin miehen sisar on naimisissa erään englantilaisen kreivin kanssa... Ja kuitenkin hän otti toistamiseen luumuhilloketta, sen minä näin, sanoi Diana, ikäänkuin näitä kahta tosiasiaa olisi mahdoton yhdistää...

— En luule, että itse englantilainen kreivikään olisi nyrpistänyt aristokraattista nenäänsä Marillan luumuhillokkeelle, sanoi Anna ylpeästi. Kun Anna Marihan kotiin palattua selosti tälle päivän tapahtumia, ei hän maininnut mitään onnettomuudesta, joka oli kohdannut hänen omaa nenäänsä. Mutta hän otti kesakkovoidepullon ja kaatoi sen ulos ikkunasta.

— En välitä enää koskaan käyttää mitään kauneuskeinoja, sanoi hän synkän päättäväisesti. — Ne voivat sopia pikkumaiselle järjestysihmiselle, mutta sen, joka kuten minä näyttää olevan tuomittu tekemään hirvittävän erehdyksen toisensa jälkeen — sen ei pidä kiusata kaitselmusta...

XXI.

PIKKU LAVENDEL NEITI.

Koulu alkoi, ja Anna palasi työhön, varastossaan jonkun verran harvalukuisemmin "periaatteita", mutta melkoisesti enemmän kokemusta. Hänellä oli useita uusia oppilaita, kuusi- ja seitsenvuotiaita, jotka pyörein ja hämmästynein silmin tuskin uskalsivat kurkistaa ihmeitten maailmaan. Heidän joukossaan olivat Davy ja Dora.

Davy oli saanut paikkansa Milty Boulterin viereen, joka oli käynyt koulua koko vuoden ja oli siis imenyt itseensä paljon viisautta. Doran vierustoveri oli Mirabel Cotton, joka oli kymmenvuotias ja Doran silmissä siis kuului "suuriin tyttöihin".

— Koulussa on hurjan metkaa, sanoi Davy Marillalle, kun hän tuli kotiin ensimmäisenä iltapäivänä. — Sinä sanoit, että minun mielestäni tulisi olemaan vaikeata istua hiljaa, ja niin olikin — olen huomannut, että se mitä sanot, enimmäkseen pitää paikkansa — mutta voihan aina potkia jaloillaan pulpetin alla, ja se keventää aika paljon... On kauhean hauskaa, kun on niin monta poikaa, joiden kanssa leikkiä.

Istun Milty Boulterin vieressä, ja hän on kelpo poika. Hän on minua pitempi, mutta minä olen paksumpi. Milty piirsi Annan kivitalulleen, mutta hän teki hänet niin kauhean rumaksi, että minä sanoin hänelle, että jos hän piirsi Annan sillä tavoin, niin pieksäisin hänet välitunnilla... Ensin ajattelin, että piirtäisin hänet ja panisin hänelle sarvet ja hännän, mutta pelkäsin sillä loukkaavani häntä ja sitä hän ei saa millään muotoa tehdä, sanoo Anna... On sittenkin parempi pieksää hänet... Milty sanoi, ettei hän vähintäkään peljännyt minua, mutta jos nyt peruuttamattomasti sitä tahdoin, niin voi hän helposti panna siihen toisen nimen, ja niin hän pyyhki pois Annan nimen ja kirjoitti suurilla kirjaimilla Barbara Shaw sen sijasta. Milty ei pidä Barbarasta, sillä tämä on sanonut häntä herttaiseksi pikku pojaksi, ja kerran hän taputti häntä päähän...

Dora selitti kysyttäessä, että hän piti koulusta, mutta hän näytti ihmeellisen hiljaiselta ja vaiteliaalta. Kun Marilla hämärissä käski hänen mennä nukkumaan, epäröi hän ja puhkesi itkuun.

— Minä — minä niin pelkään, nyyhkytti hän. — Minä — minä en tahdo mennä yksin pimeässä...

— Mitä hullutteluja nyt olet saanut päähäsi? kysyi Marilla. — Olethan koko kesän mennyt levolle yksinäsi etkä koskaan ole ollut peloissasi.

Dora vetisteli edelleen, niin että Anna nosti hänet polvelle, hyväili häntä ja kuiskasi:

— Puhu siitä Annalle, kultanmuruseni! Mitä sinä pelkää?

— Pelkään — pelkään Mirabel Cottonin setää, nyyhkytti Dora. — Tänään koulussa Mirabel kertoi niin paljon ilkeitä asioita minulle... Melkein jokainen heidän sukunsa jäsen on kuollut — hänen isänaitinsa ja isänisänsä ja äidinaitinsa ja äidinisänsä ja monen monta setää ja enoa ja tättä... Heille on tullut sellainen tapa, sanoo Mirabel... Ja sitten hän kertoi minulle kaikki mistä he kuolivat ja mitä he sanoivat ja miltä he näyttivät arkuissaan... Ja sitten — sitten sanoi Mirabel, että erään hänen setänsä nähtiin kulkevan ympäri talon sen jälkeen kun hänet oli haudattu... Hänen äitinsä näki hänet. En välitä hituistakaan muusta, mutta en voi olla ajattelematta tuota setää...

Anna meni ullakkohuoneeseen Doran kanssa ja istui hänen luonaan, kunnes hän vaipui uneen. Seuraavana päivänä sai Mirabel Cotton jäädä sisään välitunniksi ja kuulla "ystävällisen, mutta vakavan" huomautuksen, että jos heidän perheellään nyt oli se onnettomuus, että siihen kuului setä, joka itsepintaisesti kuljeskeli ympäri saatuaan kunniallisen hautauksen, niin ei tämä ollut mikään mieltä ylentävä keskustelunaihe hieman yksinkertaisille pienille koulutovereille.

Mirabelin mielestä kielto oli hyvin julma. Cottonin perheellä ei ollut paljonkaan kerskailemisen aihetta. Kuinka hän voisi ylläpitää arvoaan koulutoverien keskuudessa, ellei hän saisi tehdä mitään jännittävää numeroa kuolleesta sedästä, joka "kummitteli"?

Syyskuu vierähti ohi ja vaihtui kultanpunaiseen, ihanaan lokakuuhun. Diana pistäytyi Vihervaaralle eräänä perjantai-iltana.

— Sain tänään kirjeen Ella Kimballilta, Anita, ja hän pyytää meitä molempia tulemaan sinne teelle huomenna iltapäivällä tavataksemme hänen kaupunkilaisserkkunsa Irene Trentin. Mutta me emme voi saada mitään meidän hevosistamme, koska ne ovat työssä kaiken päivää, ja teidän poninne jalkahan on kipeä... Sentähden siitä ei kaiketi voi tulla mitään?

— Miksi emme voisi kävellä? arveli Anna. — Jos menemme suoraan metsän läpi, niin saavumme länsi-Graftonin maantielle jokseenkin lähelle Kimballia. Kuljin tuota oikotietä viime talvena ja osaan aivan hyvin. Sinne ei ole monta kilometriä, eikä meidän tarvitse kävellä kotiin, sillä Oliver Kimball kyyditsee meitä varmasti. Hän on vain iloinen päästessään vähän liikkeelle, sillä hän hakkailee Carrie Sloanea, ja hänen isänsä ei anna hänelle juuri koskaan hevosta, niin että hän voisi päästä tervehtimään häntä...

Päätettiin siis, että tytöt lähtisivät jalan, ja seuraavana iltapäivänä he lähtivät matkaan, aluksi kulkien Rakastavaisten polkua. Siitä vei polku suoraan laajojen pyökki- ja vaahterametsien helmaan. Niiden lehtipuku hehkui nyt mitä ihanimmassa tulipunaisissa ja kultaisissa värisoinnuissa, ja purppuranhohteinen hämärä vallitsi niiden hiljaisessa kohdussa.

— Eikö sinusta tunnu siltä kuin vuosi paraillaan rukoilisi suunnattomassa tuomiokirkossa, täynnä vienoa, värikästä valoa? sanoi Anna uneksien. — On tuskin oikein kulkea niin nopeasti tämän läpi... Minusta se tuntuu yhtä epäkunnioittavalta kuin jos juoksisi kirkossa.

— Niin, mutta meidän pitää joka tapauksessa pitää kiirettä, sanoi Diana katsahtaen kelloonsa. — Me olemme kuin olemmekin sittenkin laskeneet ajan perin niukasti...

— Silloin kiiruhdan askeleitani, mutta älä vaadi minua puhumaan, sanoi Anna kiiruhtaen kulkuaan. — Nyt tahdon täysin siemauksin nauttia hetken ihanuudesta... Minusta tuntuu kuin pitäisin huulieni edessä vaahtoavaa viinipikaria, ja siitä maistelen hieman joka askeleella...

Mahdollisesti juuri sen vuoksi, että hän niin kaikkineen oli antautunut tähän "maistelemiseen", Anna kääntyi vasemmalle, kun tie myöhemmin haaraantui. Hänen olisi pitänyt kääntyä oikealle, mutta aina myöhemmin hän piti tätä erehdystä elämänsä onnellisimpana. Viimein he saapuivat ruohoa kasvavalle, yksinäiselle tielle, joka niin pitkälle kuin he voivat nähdä oli vain kuusen vesojen reunustama.

— Siunatkoon — missä me olemme? huudahti Diana hämmästyneenä. — Tämähän ei ole länsi-Graftonin tie.

— Ei, tämä on päinvastoin itäinen, sanoi Anna nolon näköisenä. Minä olen varmaankin kääntynyt väärään suuntaan tienhaarassa. En tiedä tarkalleen, missä olemme, mutta matkaa on kyllä ainakin pari kilometriä Kimballiin.

— Silloin emme lainkaan ennätä perille viideksi, sillä nyt on kello puoli viisi, sanoi Diana katsoen kelloa apein mielin. — Pääsemme perille, kun he ovat juoneet teensä, ja sitten heille tuottaa vain vaivaa tarjota sitä meille uudelleen.

— On kai sitten parasta palata kotiin, sanoi Anna nöyrästi.

— Oh ei, yhtä hyvin voimme mennä edelleen ja olla siellä tänä iltana, nyt kun kerran olemme päässeet näin pitkälle.

Kappaleen matkaa etempänä tulivat työt paikalle, jossa tie taas haaraantui.

— Mitä tietä nyt seuraamme, ihmetteli Diana.

Anna pudisti päätään.

— En tiedä, ja meillä ei ole varaa tehdä enää useampia erehdyksiä. Tässä on veräjä ja sivutie, joka vie suoraan metsään. Toisella puolen on varmaankin joku mökki. Menkäämme sinne kysymään!

— Mikä romanttinen polku! sanoi Diana, kun he seurasivat sen monia polvekkeita ja mutkia.

Se kulki vuosisataisten kuusien alitse, joiden ylimmät oksat kietoutuivat toisiinsa ja synnyttivät ikuisen siimeksen, jossa ei mikään muu kuin sammal voinut kasvaa. Se ja maahan pudonnut kaarna muodostivat ruskeanviheriän maton, jolla siellä täällä harhautunut auringonsäde leikkitteli. Kaikki oli niin hiljaista ja tuntui olevan äärettömän etäällä maailmasta ja sen hälisevästä elämästä.

— Minusta on kuin kulkisimme lumotun metsän läpi, sanoi Anna hiljaa.

— Luuletko, että enää konsanaan löydämme takaisin oikeaan maailmaan, Anna? Tuossa tuokiossa me saavumme linnaan, jossa tapaamme nukkuvan prinsessan.

Seuraavassa tien mutkassa he huomasivat — eivät tosin linnaa, mutta pienen tupasen, melkein yhtä yllättävän kuin linna olisi ollut näillä seuduilla, jossa toinen jokseenkin yksitoikkoinen puuhuvila suurin piirtein katsottuna oli aivan orjamaisesti toisen kaltainen, aivan kuin rakennusmestarilla olisi ollut ainoastaan yksi ainoa malli käytettävissään. Anna pysähtyi ihastuneena, ja Diana huudahti:

— Ah, nyt tiedän, missä me olemme. Tämä on se pieni kivitalo, jossa neiti Lavendel Lewis asuu — luullakseni hän nimittää sitä Kaikurannaksi. Olen usein kuullut siitä puhuttavan, mutta en ole vielä koskaan nähnyt sitä. Eikö se olekin romanttinen paikka?

— Se on somin, lumoavin paikka, mitä koskaan olen nähnyt tai voinut kuvitella, sanoi Anna aivan hurmaantuneena. — Se on aivan kuin kappale satukirjaa tai unta.

Talo oli matala rakennus, rakennettu hakkaamattomista lohkarista seudun punaista hiekkakiveä, yllään pieni terävä katto, josta pilkisti esiin kaksi ullakon ikkunaa, jotka olivat varustetut hauskoilla pikku "päähineillä" eli puisilla suojakatoksilla, ja kaksi korkeata savupiippua. Koko talo oli yltyleensä tuuhean kiemurtelevan murattavaipan peitossa, joka oli helposti iskenyt juurensa kivimuurin halkeamiin

ja jonka syksyiset hallayöt värjäisivät mitä ihanimpiin pronssinkeltaisiin ja viininpunaisiin vivahduksiin.

Talon edustalla oli pitkulainen puutarha, johon vei portti. Se levisi pitkin talon toista sivua; kolmelta muulta puolelta sitä ympäröi vanha kivimuuri, niin ylt'yleensä sammalen ja ruohon ja sanajalkojen peittämä, että se muistutti korkeata, vihantaa vallia. Oikealla ja vasemmalla levittivät korkeat, tummat kuuset palmunlehden tapaisia oksiaan sen ylitse, mutta talon alapuolella oli pieni niittytilkku, jossa rehoitti apilaan jälkikasvu, ja se vietti alaspäin Graftonin lammen sinihohteisia lahdelmia kohti. Ei mitään muuta rakennusta, ei mitään muuta metsänaukeamaa ollut näkyvässä — ei muuta kuin kukkuloita ja laaksoja, nuorten mäntyjen hieman tummahkon viheriän verhoamia.

— Minkähänlainen ihminen neiti Lewis lienee, sanoi Diana, kun he avasivat puutarha veräjän. — Ihmiset väittävät, että hän on hyvin omituinen...

— Silloin hän varmaankin on mielenkiintoinen, päätteli Anna. — Sitä ainakin ovat kaikki omituiset ihmiset, minkälaisia he muuten lienevätkin... Enkö sanonut sinulle, että tulisimme lumottuun linnaan? Tiesinhän, etteivät keijukaiset suotta aikojaan ole kehränneet lankojaan tämän polun yli...

— Mutta neiti Lavendel Lewis on tuskin lumottu prinsessa, nauroi Diana. — Hän on vanha neiti — nelikymmenviisivuotias ja aivan harmaa, kuten olen kuullut.

— Juuri siinä on osa hänen lumousvoimaansa, näetkös, kuiskasi Anna. — Mieleltään hän on nuori ja kaunis — ja jos me vain tietäisimme, kuinka lumous poistettaisiin, nousisi hän esiin ihanana ja säteilevänä kuin muinaisina päivinä... Mutta sitä emme tiedä — sen tietää aina yksistään prinssi — ja Lavendel neidin prinssi ei ole vielä tullut. — Entäpä jos hänelle on sattunut joku onnettomuus — vaikka se onkin kaikkia sadun sääntöjä vastaan...

— Pelkään, että hän on tullut jo kauan sitten ja mennyt matkoihinsa, sanoi Diana. Ihmiset sanovat, että hän oli kihloissa Stephan Irvingin kanssa — Paulin isän — kun he molemmat olivat nuoria. Mutta asia pitkistyi ja mutkistui ja niin he erosivat.

— Sh! varoitti Anna. — Ovi on auki.

Tytöt pysähtyivät eteisen rappusille murattiköynnösten alle ja koputtivat avoimelle ovelle. Sipsuttavien askelten ääni kuului sisältä, ja sangen omituinen ilmestys tuli näkyviin — noin neljäntoistavuotias tyttö, jolla oli kesakkoiset kasvot, nykerönä ja suu niin leveä, että se kirjaimellisesti näytti ulottuvan toisesta korvasta toiseen. Molemmat pitkät, vaaleat palmikot olivat sidotut kahdella tavattoman suurella sinisellä nauharuusukkeella.

— Onko neiti Lewis kotona? kysyi Diana.

— On kyllä, neiti. Astukaa sisään, neiti — tätä tietä, neiti — ja istukaa, neiti! Vakuutan neideille, että neiti on täällä. Hän on ylhäällä, neiti.

Näin sanoen pikku "sisäkkö" livahti tiehensä, ja tytöt, jotka jälleen olivat yksin, katselivat ympärilleen ihastunein katsein. Tuon ihmeellisen pikku talon sisäpuoli oli aivan yhtä mielenkiintoinen kuin sen ulkopuolikin.

Huone oli matalakattoinen ja siinä oli kaksi aivan pieniruutuista ikkunaa, joita verhosivat rypytyt valkeat musliiniuutimet. Kaikki huonekalut olivat vanhanaikuisia, mutta niin hyvin säilyneitä ja huolellisesti hoidettuja, että niitä oli oikein ilo katsella. Mutta minun on kai yhtä hyvin heti aluksi sanottava suoraan, että eniten puoleensa vetävä näky kahden läpeensä terveen tytön silmille, jotka vast'ikään olivat kulkeneet kahdeksan kilometriä raikkaassa syysilmassa, oli pöytä, joka oli katettu vaaleansinisellä posliinilla ja varustettu kaikenlaisilla herkuilla, pienien pronssin väristen sanajalkaoksien, joita oli siroteltu pöytäliinalle, antaessa kaikelle, kuten Anna olisi sanonut, "juhlallisen leiman".

— Lavendel neiti odottaa varmaankin vieraita teelle, kuiskasi hän. — Pöytä on katettu kuudelle hengelle. Kuinka hauska pikku aputyttö hänellä on! Hän oli minusta sen näköinen kuin voisi hän palvella Lumikin seitsemää kääpiötä... Hän olisi varmaankin voinut neuvoa meille tien, mutta minä tunnustan, että olin utelias näkemään Lavendel neidin. Sh — nyt hän tulee.

Aivan oikein — siinä seisoivat talon emäntä, neiti Lavendel Lewis kynnyksellä. Tytöt hämmästyivät niin, että he unohtivat kaiken käyttäytymistaidon ja vain tuijottivat... Tietämättään he olivat valmistautuneet näkemään tavallisen vanhanpuoleisen, naimattoman naistyypin, josta heillä tähän saakka oli ollut kokemusta — jokseenkin laiha ja kulmikkaan olennon sileäksi kammattuine hiuksineen ja silmälasineen. Lavendel neiti petti kaikki nämä odotukset.

Hän oli pieni nainen, jolla oli kaunis, aaltoileva ja paksu, lumivalkea tukka, joka oli huolellisesti

järjestetty somiksi kiharoiksi ja palmikoiksi. Sen alta katselivat melkein tyttömäiset kasvot punaisine poskineen ja raikkaine huulineen, suurine ruskeine silmineen ja hymykuoppineen — niin, poskissa todelliset hymykuoppaset. Hänellä oli hyvin sievä ja hieno puku vaalean kellertävää musliinia, jota koristivat vaaleat ruusut — puku, joka olisi näyttänyt naurettavan nuorekkaalta useimpien hänen ikäistensä naisten yllä, mutta joka sopi Lavendel neidille niin hyvin, että sitä tuskin tuli huomanneeksi.

— Charlotta Neljäs sanoo, että te haluatte puhua kanssani, sanoi hän äänellä, joka erinomaisen hyvin soveltui hänen muuhun olemukseensa.

— Aioimme kysyä oikeata tietä länsi-Graftoniin, sanoi Diana. — Meidät on kutsuttu teelle Kimballin herrasväen luo, mutta poikkesimme väärälle tielle metsässä ja eksyimme kokonaan... Onko meidän mentävä oikealle vaiko vasemmalle tultuamme ulos teidän portistanne?

— Vasemmalle, sanoi Lavendel neiti luoden epäröivän katseen teepöytänsä.

Sitten hän huudahti, ikäänkuin hän olisi tehnyt äkkiä päätöksen:

— Hyvät neidit, ettekö tahtoisi jäädä teetä juomaan minun kanssani? Jääkää toki, niin olette kilttejä. Kimballilla on tee juotu jo kauan sitten, ennenkuin te ennätätte perille. Ja Charlotta Neljäs ja minä olisimme hyvin mielissämme, jos saisimme pitää teidät hetkisen.

Diana katsoi Annaan mykän kysyvästi.

— Tahtoisimme kyllä mielellämme jäädä, vastasi Anna heti, sillä hän oli päättänyt, että hän ottaisi enemmän selkoa tästä hämmästyttävästä Lavendel neidistä. — Kun emme vain ole vaivaksi!... Odotatte varmaankin muita vieraita?

Lavendel neiti katsahti taas teepöytänsä ja punastui.

— Tiedän, että te varmasti pidätte minua hirveän tyhmänä, sanoi hän. — Minä olen tyhmä — ja häpeän sitä joutuessani kiinni, mutta en koskaan muulloin... En odota kerrassaan ketään — kuvittelin vain... Ymmärrättehän, olen niin yksin... Pidän vieraskutsuista — nimittäin oikeasta lajista vieraskutsuja, kun on pelkkiä hyviä ystäviä — mutta aniharvat ihmiset löytävät tänne, siksi että tupani on syrjässä tiestä... Charlotta Neljäskin ikävystyi... Sentähden kuvittelin, että minulla olisi teekutsut. Leivoin pikkuleipiä — ja koristin pöydän — ja panin sille äidin parhaat posliinit — ja otin yleni toisen puvun...

Diana ajatteli kaikessa hiljaisuudessa, että Lavendel neiti oli aivan yhtä merkillinen kuin huhut olivat häntä kuvailleet. Nelikymmenviisivuotias neiti, joka "leikkii vieraisilla", aivan kuin hän olisi pikku tyttö!... Mutta tähtisilmäinen Anna huudahti ihastuneena:

— Oi, *teilläkin* on tapana kuvitella!

Tämä "-kin" paljasti Lavendel neidille sukulaissielun.

— Niin, on kyllä, tunnusti hän avoimesti. — Se on tietysti tyhmää, kun on niin vanha kuin minä... Mutta mitä iloa on olla riippumaton vanha neiti, ellei saa olla hieman tyhmä, kun joskus tulee sille tuulelle eikä kukaan ihminen joudu siitä kärsimään... Hieman huvitusta on kyllä lupa hankkia itselleen... Luulen, että tuskin jaksaisin elää, ellen saisi kuvitella hieman silloin tällöin... Ei tapahdu usein, että minut "paljastetaan" kuten tänään, ja Charlotta Neljäs ei koskaan juorua... Mutta tänään olen iloinen siitä, että jouduin kiinni, sillä nyt te olette täällä, ja teepöytä on aivan kunnossa. Tahdotteko mennä ylös vierashuoneeseen ja ottaa hatut päästänne? Sinne vie valkoinen ovi vastapäätä rappusia. Nyt minun täytyy juosta keittiöön ja katsoa, ettei Charlotta Neljäs anna teeveden seistä kiehumassa. Charlotta Neljäs on kiltti ja hyvä tyttö, mutta hän ei osaa kaataa teevettä oikealla hetkellä.

Lavendel neiti sipsutti keittiöön, utterana ja toimestaan, ja tytöt menivät ylös vierashuoneeseen, joka oli pieni kamari, yhtä valkea kuin sen ovi. Se sai valonsa toisesta muratin ympäröimästä vintin ikkunasta ja näytti, niin sanoi Anna, paikalta, jossa valoisat ja onnelliset unelmat asustavat.

— Tämähän on oikea seikkailu, eikö totta? sanoi Diana. — Ja eikö Lavendel neiti olekin suloinen, vaikkakin hän on hieman omituinen? Hän ei ole hutuistakaan vanhanpiian näköinen.

— Hän on kuin vieno ja vaimennettu sävel, arvelen minä, sanoi Anna.

Heidän palatessaan alas Lavendel neiti tuli juuri kantaen teekannua, ja hänen jäljessään, kasvot loistaen tyytyväisyyttä, tassutti Charlotta Neljäs mukanaan kori vastaleivottuja korppuja.

— Nyt saatte sanoa minulle nimenne, sanoi Lavendel neiti. — Kuinka hauskaa, että te olette nuoria

tyttöjä!... Rakastan nuoria tyttöjä. Ollessani heidän seurassaan on niin helppo kuvitella, että minä itse olen nuori tyttö. En pidä lainkaan — hän virnisti hieman — siitä ajatuksesta, että olen vanha... No ketä te olette — vain mukavuuden vuoksi? Diana Barry! Ja Anna Shirley. Saanko kuvitella tunteneeni teidät jo sata vuotta ja sanoa teitä aivan yksinkertaisesti Annaksi ja Dianaksi?

— Oi kyllä! sanoivat molemmat tytöt yhdestä suusta.

— Nyt istuudumme pöytään kaikessa rauhassa ja maistelemme joka lajia, sanoi Lavendel neiti aivan onnellisen näköisenä. — Charlotta, istu sinä alapäähän ja lähetä kananpoika kiertämään. Eikö ollut onni, että leivoin sekä korinttikakkuja että munkkeja! Oli tietenkin tyhmää tehdä noin vain kuviteltuja vieraita varten!... Tiedän, että Charlotta Neljäs ajattelee niin — etkö ajattelekin, Charlotta? Mutta nyt näet, kuinka se sentään oli tarpeen. Tietystikään en ollut leiponut niitä aivan suotta aikojaan, sillä Charlotta Neljäs ja minä olisimme voineet syödä ne vähitellen. Mutta munkeille ei ole juuri edullista säilyttäminen...

Teenjuonti suoritettiin nauraen ja rupatellen, ja kun se oli lopussa, menivät he kaikki puutarhaan, joka lepäsi siinä auringonlaskun lämpimässä hohteessa.

— Luulen, että teillä on herttaisin paikka koko Prinssi Edvardin saarella, sanoi Diana katsellen ihailien ympärilleen.

— Miksi sanotte sitä Kaikurannaksi? kysyi Anna.

— Charlotta, sanoi Lavendel neiti, mene hakemaan tuvasta pieni tinatorvi, joka riippuu kellohyllyn yläpuolella.

Charlotta Neljäs harppasi tiehensä ja palasi torvi mukanaan.

— Puhalla siihen, Charlotta! pyysi Lavendel neiti.

Charlotta totteli ja puhalsi — siitä lähti samalla sekä soriseva että kimakka ääni. Syntyi hetken hiljaisuus — sitten kuului metsästä virran takaa kokonainen sarja kaikuja, suloisia, houkuttelevia, hopeankirkkaita, ikäänkuin kaikki pikku huilut keijukaisten valtakunnassa toitottelisivat auringonlaskulle... Anna ja Diana huudahtivat ihastuksesta.

— Naura nyt Charlotta — naura kovasti!

Charlotta, joka luultavasti olisi totellut, jos Lavendel

neiti olisi käskenyt hänen seisomaan päällään, nousi kivipenkille ja nauroi kovasti ja sydämen pohjasta. Kaiku kertasi sen, ikäänkuin koko joukko keijukaisia ja tonttuja olisi matkinut hänen nauruaan metsissä ja kuusten verhoamien harjujen rinteillä.

— Ihmiset ihailevat tavallisesti suuresti minun kaikujani, sanoi Lavendel neiti, ikäänkuin kaiut olisivat olleet hänen persoonallista omaisuuttaan.

— Itse pidän niistä paljon. Ne ovat oikein hyviä seuranytöitä — jos ottaa hieman mielikuvitusta avuksi... Tyyninä iltoina istumme Charlotta Neljäs ja minä usein täällä ulkona ja huvittelemme niillä. Charlotta, vie torvi sisään jälleen ja ripusta se varovasti takaisin paikoilleen!

— Miksi sanotte häntä Charlotta Neljänneksi? kysyi Diana, joka oli niin utelias siitä, että hän oli halkeamaisillaan.

— Vain siksi ettei hän sekaantuisi muihin Charlottiin minun ajatuksissani, vastasi Lavendel neiti mitä vakavimman näköisenä. — He ovat kaikki niin toistensa kaltaisia, ettei heitä voi erottaa toisistaan. Hänen nimensä ei oikeastaan ole lainkaan Charlotta. Mikä hänen nimensä taas olikaan — odottakaahan!... Luulen, että se on Leonora — niin, se on Leonora. Kas, minun laitani on tällainen. Kun äitini kuoli kymmenen vuotta sitten, en voinut asua täällä yksinäni, ja minulla ei ollut varaa maksaa sellaista palkkaa kuin täysikasvuinen tyttö vaatii. Sentähden hain tänne pikku Charlotta Bowmanin, joka auttoi minua täysihoidoa ja vaatteita vastaan. Hänen nimensä oli todellakin Charlotta — hän oli Charlotta Ensimmäinen. Hän oli juuri täyttänyt kolmetoista. Hän oli minun luonani siksi kunnes täytti kuusitoista vuotta, ja sitten hän matkusti Bostoniin, koska hänellä siellä oli parempia mahdollisuuksia...

Sitten tuli hänen sisarensa minun luokseni. Hänen nimensä oli Julietta — äidin heikko kohta oli kai koreat nimet — mutta hän oli niin Charlotan näköinen, että sanoin häntä siksi koko ajan, ja sitä hän ei pannut pahakseen. Sen vuoksi en välittänyt yrittää muistaa hänen oikeata nimeään. Hän oli Charlotta Toinen, ja hänen muutettuaan tuli Evelina, ja hänestä tuli Charlotta Kolmas. Nyt minulla on Charlotta Neljäs; kun hän on päässyt kuusitoistavuotiaaksi — hän on nyt neljäntoista — tulee hänellekin halu matkustaa Bostoniin, ja mihin sitten ryhdyn, on minulle todellakin arvoitus... Charlotta Neljäs on

Bowmanin tytöistä viimeinen ja myös paras. Muut Charlottat antoivat minun aina huomata, että heidän mielestään olin yksinkertainen "kuvitellessani" kaikenlaista, mutta sitä ei koskaan Charlotta Neljäs tee, mitä hän sitten ajatelleekin sydämessään... En välitä siitä, mitä ihmiset ajattelevat minusta, kun he eivät vain näytä sitä.

— Ah, sanoi Diana ja katsoi ikävöiden laskevaa aurinkoa, nyt meidän täytyy lähteä, jos haluamme ehtiä Kimballiin ennen pimeätä. Kuinka hauskaa meillä on ollut teillä, neiti Lewis.

— Ettekö halua tulla toistekin tervehtimään? pyysi Lavendel neiti.

Pitkä Anna kietoi kätensä pikku neidin ympärille.

— Kyllä, varmasti haluamme, lupasi hän. — Nyt kun olemme keksineet teidät, juoksemme tänne niin usein, että te aivan väsytte meihin. Niin, meidän täytyy mennä — "meidän täytyy riistäytyä irti täältä", kuten Paul Irving sanoo joka kerta kun hän on ollut Vihervaaralla.

— Paul Irving? — Tuskin huomattava muutos ilmaantui Lavendel neidin äänensävyssä. — Kuka hän on? En luullut olevan ketään sen nimellistä Avonleassa.

Anna pahastui omasta ajattelemattomuudestaan. Hän oli aivan unohtanut Lavendel neidin vanhan rakkaustarinan, kun hän sattui mainitsemaan nimen.

— Hän on eräs pikku oppilaani koulussa, sanoi hän verkkaan. — Hän muutti tänne Bostonista viime vuonna asumaan isoäitinsä, vanhan rouva Irvingin luo Rantatupaan.

— Onko hän Stephen Irvingin poika? kysyi Lavendel neiti ja kumartui kukkalavalla olevan kaimansa yli niin syvään, että hänen kasvonsa peittyivät.

— On.

— Nyt saatte kumpikin kimpun lavendeleja mukaanne, tytöt, sanoi Lavendel neiti hilpeästi, ikäänkuin hän ei olisi kuullut vastausta kysymykseen.

— Ne ovat kauniita, eikö totta? Äiti piti aina niistä niin paljon. Hän istutti nämä reunalaudat niitä täyteen kauan sitten. Isä antoi minulle Lavendel-nimen, koska hän oli niin ihastunut kukkaan. Kaikkein ensimmäisen kerran hän näki äidin käydessään hänen kotonaan Itäisessä Graftonissa yhdessä hänen veljensä kanssa. Hän rakastui häneen heti hänet nähtyään, ja yönsä hän sai nukkua vierashuoneen vuoteessa, ja lakanat tuoksuivat lavendelille, ja hän makasi valveilla koko yön ja ajatteli häntä... Siitä saakka hän aina rakasti lavendelin tuoksua — ja sen vuoksi hän antoi minulle tuon nimen. — Älkää nyt unohtako tulla pian takaisin, rakkaat pikku tytöt. Me tulemme usein tähystelemään teitä, Charlotta Neljäs ja minä.

Hän aukaisi veräjän heille kuusien alla, ja he menivät siitä ulos. Hän näytti äkkiä vanhalta ja väsyneeltä; eloisa, säteilevä ilme oli sammunut hänen kasvoiltaan. Hänen jäähyväishymynsä uhkui herttaisuutta ja levitti haihtuvan nuoruuden hohteen hänen piirteilleen, mutta kun tytöt katsoivat taakseen ensimmäisestä tienmutkasta, oli hän istunut vanhalle kivipenkille hopeapoppelien alle keskelle puutarhaa nojaten väsyneesti päätään käsiinsä.

— Hän näyttää yksinäiseltä, sanoi Diana hiljaa. — Meidän täytyy oikein usein käydä häntä tervehtimässä.

— Luulen, että hänen vanhempansa antoivat hänelle ainoan oikean ja sopivan nimen, jonka hänelle voi antaa, sanoi Anna. — Jos he olisivat olleet niin sokeita, että he olisivat ristineet hänet Elisabethiksi tai Nelliäksi tai Murieliksi, olisi häntä varmasti kuitenkin sanottu Lavendeliksi. Tuo nimi panee ajattelemaan suloisuutta ja vanhanaikaista siroutta, nypläysliinaa ja kellastuneita pitsejä... Minun nimenikin maistuu vain voilta ja leivältä, tilkkumaton neulomiselta ja kanojen ruokkimiselta...

— Oi, mitä sinä puhut, sanoi Diana. — Minä en lainkaan ajattele niin. Anna on kuningatar-nimi. Mutta minä pitäisin vaikka Petronellasta, jos se sattuisi olemaan sinun nimesi. Luulen, että ihmiset itse paljon vaikuttavat siihen, tekevätkö he nimensä kauniiksi vaiko rumiksi. Nykyään en voi kärsiä nimiä Josie tai Gertie, mutta ennenkuin tunsin Pyen tyttöjä, olivat ne oikein sieviä.

— Se oli viehättävä ajatus, Diana, sanoi Anna aivan hurmaantuneena. — On elettävä niin, että kaunistaa nimensä, vaikkei se aluksi olisikaan niin ylen kaunis — on johdettava ihmisten ajatukset johonkin niin rakastettavaan ja miellyttävään, etteivät he koskaan ajattele, minkälainen nimi itsessään on. Kiitos sinulle, Diana!

VÄHÄN KUSTAKIN.

— Vai niin, te joitte teetä Kaikurannassa Lavendel Lewisin luona? sanoi Marilla seuraavana päivänä aamiaispöydässä. — Minkä näköinen hän nykyään on? On enemmän kuin viisitoista vuotta siitä kun näin hänet viimeksi — eräänä sunnuntaina Graftonin kirkossa. Luulen, että hän on koko lailla muuttunut. Davy pieni, kun haluat jotakin, johon et voi ylettyä, niin pyydä, että joku ojentaa sen sinulle äläkä kurkottaudu pöydän yli tuolla tavoin. Oletko koskaan nähnyt Paul Irvingin tekevän siten, kun hän on istunut täällä meidän kanssamme pöydässä syömässä?

— Niin, mutta Paulin käsivarret ovat pitemmät kuin minun, jupisi Davy. — Niillä on ollut yksitoista vuotta kasvamisaikaa, ja minun käsivarsillani on ollut vain seitsemän. Sitäpaitsi minä pyysin, mutta sinä ja Anna puhelitte niin kamalasti, ettette kuulleet minua. Ja Paul ei ole koskaan ollut täällä muuten kuin illallisella, ja on helpompi olla kohtelias illallisella kuin aamiaisella. Silloin ei ole puoleksikaan niin kova nälkä... On hirveän pitkä aika aamiaisen ja illallisen välillä, vaikka päivällinen tietysti on sillä välillä... Kuulehan, Anna, tuo lusikallinen ei ole rahtuakaan suurempi kuin viime vuonna, mutta minä olen tullut hurjan paljon suuremmaksi...

— En luonnollisestikaan tiedä, minkä näköinen Lavendel neiti oli ennen maailmassa, mutta minulla on kuitenkin sellainen tunne, ettei hän ole erittäin paljon muuttunut, sanoi Anna annettuaan Davylle vaahterasiirappia vadista kaksi lusikallista rauhoittaakseen häntä. — Hänen tukkansa on lumivalkea, mutta hänen kasvoissaan ei ole yhtään ryppyä ja ne ovat hienot ja helakanväriset melkein kuin tytöllä, ja hänellä on mitä suloisimmat ruskeat silmät — sellaiset kauniit kastanjanruskeat, jotka välähtelevät kullalta — ja hänen äänensä johdattaa mieleen kaislojen suhinaa ja porisevan veden ja pienten kellojen helinän, kaikki yhtäkaa.

— Häntä pidettiin hyvin kauniina, kun hän oli vielä nuori tyttö, sanoi Marilla. — En ollut koskaan hänen kanssaan läheisesti tuttu, mutta se vähä, mitä hänestä tunsin miellytti minua. Muutamat ihmiset pitivät häntä jo silloin omituisena. Davy — jos vielä toiste tapaan sinut tekemästä tuolla tavoin, niin saat kun saatkin odottaa ruokaasi kunnes kaikki muut ovat syöneet, tiedä se.

Useimpia Annan ja Marihan välisiä kaksoisten läsnäollessa tapahtuvia keskusteluja höystivät tämän tapaiset, Davyyn kohdistetut "välilauseet". Tällä kertaa ei Davyn — on ikävää, että siitä on pakko puhua — ollut onnistunut onkia viimeisiä siirappipisaroiita lusikallaan, mutta oli pelastunut pulmasta kohottamalla molemmin käsin lautastaan ylös ja nuoleskelemalla sitä yltympäri ruusunpunaisella pikku kielellään. Anna katsoi häneen niin kauhistunein katsein, että pikku syntipukki punastui ja sanoi, puolittain hämillään, puolittain uhmaillen:

— Tällä tavoin ei joudu mitään pesuvatiin...

— Ihmisiä, jotka ovat erilaisia kuin muut, sanotaan aina "omituksiksi", sanoi Anna. — Ja Lavendel neiti on aivan varmaan erilainen, vaikka on vaikeata määritellä täsmällisesti, missä ero on. Ehkä se riippuu siitä, että hän kuuluu niihin ihmisiin, jotka eivät koskaan vanhene.

— Kuinkapa voisi olla vanhenematta, kun kaikki saman ikäiset vanhenevat? sanoi selväjärkinen Marilla. — Ellei vanhene, niin ei pian sovi kenenkään joukkoon... Ja mikäli minä ymmärrän, ei Lavendel neiti nykyään kuulu juuri mihinkään... Hän on elänyt tuolla syrjässä kaikista ihmisistä, kunnes jokikinen on hänet unohtanut. Tuo pieni kivitalo on koko paikkakunnan vanhin. Vanha herra Lewis rakensi sen, kun hän kahdeksankymmentä vuotta sitten tuli tänne Englannista. Davy, älä nipistele Doraa kyynärpästä. Oh, näin sinut kyllä, usko pois! Ei hyödytä olla viattoman näköinen. Mikä sinuun on mennyt aamulla, poika?

— Olen ehkä noussut vuoteesta väärältä puolen, arveli Davy. — Milty Boulter sanoo, että jos tekee niin, niin käy kaikki hullusti koko päivän. Hänen isoäitinsä on sanonut sen. Mutta mikä on oikea puoli? Ja miten on meneteltävä, jos vuode on seinän vieressä? Sen haluaisin tietää.

— Olen aina ihmetellyt, mitä tuli Stephen Irvingin ja Lavendel Lewisin välille, jatkoi Marilla välittämättä Davysta. — He olivat aivan varmasti kihloissa kaksikymmentäviisi vuotta sitten, ja sitten kesken kaiken kihlaus purkautui. En tiedä, mitä oli tapahtunut, mutta jotain kauheata se varmasti oli, sillä hän meni tiehensä Yhdysvaltoihin eikä enää koskaan palannut kotiin.

— Ehkei sen tarvitse lainkaan olla mitään kauheata. Luulen, että pikku seikat elämässä usein saavat aikaan enemmän ikävykyksiä kuin suuret asiat, sanoi Anna selvänäköisyydellä, jota hän tuskin oli ennättänyt hankkia itselleen kokemuksien kautta. — Marilla kiltti, älä mainitse rouva Lyndelle mitään

siitä, että minä olen ollut neiti Lewisin luona. Hän tekisi minulle varmasti parisataa kysymystä, ja miten lieneekään, minä en välittäisi siitä — eikä neiti Lewis myöskään, jos hän saisi sen tietää, siitä olen varma.

— Rakel olisi kyllä utelias, myönsi Marilla, vaikkei hän nykyään ennätä uhrata niin paljon aikaa kuin ennen toisten ihmisten asioille. Hän on hyvin sidottu kotiinsa Thomaksen vuoksi, ja hän on hyvin alakuloisella mielellä, sillä minä pelkään, että hän alkaa menettää toivonsa siitä, että Thomas koskaan tulee paremmaksi. Rakel joutuu hyvin yksinäiseksi, jos Thomakselle jotain tapahtuu; kaikki lapsethan ovat asettuneet länteen, paitsi Eliza, joka on kaupungissa, ja tuosta vävystä hän ei pidä.

Marilla otti itselleen uuden annoksen puuroa ja jatkoi:

— Rakel sanoo, että jos hän vain tahtois ottaa tuiman muodon ja käyttää tahdonvoimaansa, niin hän tulisi paremmaksi. Mutta yhtä hyvin voisi kehoittaa nilviäistä terästäämään itseään. Ja koskapa Thomas Lynde olisi saanut tilaisuutta käyttää tahdonvoimaansa? Hänen äitinsä vallitsi häntä, kunnes hän meni naimisiin, ja sitten tarttui Rakel ohjaksiin. On ihme, että hän on tohtinut sairastua kysymättä vaimoltaan lupaa. Oh, ei, näin ei saa puhua... Rakel on ollut hänelle hyvä vaimo. Ilman häntä tuo poloinen olisi kokonaan joutunut perikatoon, se on varmaa... Hän on syntynyt tohvelisankariksi, ja hänen onnensa oli, että hän joutui Rakelin kaltaisen rehellisen ja kelpo vaimon käsiin. Davy, sanon sinulle kerta kaikkiaan — älä kiemurtele kuin ankerias!

— Minulla ei ole mitään muuta tekemistä, marisi Davy. — En jaksa syödä enempää, eikä ole hauskaa istua katselemassa, kuinka sinä ja Anna syötte.

— Silloin voitte sinä ja Dora mennä ulos antamaan kanoille jyviä, sanoi Marilla. — Mutta varo koettamasta nyhtää enää sulkia valkoisen kukon pyrstöstä!

— Tarvitsisin muuten muutamia sulkia päähineeseeni, kun minun pitäisi olla intiaani, sanoi Davy nyrpeänä. — Miltä Boulterilla on hieno intiaanikoriste, höyhenistä tehty, jonka hänen äitinsä antoi hänelle ottaessaan hengiltä heidän vanhan valkoisen kalkkunansa. Voisit kai antaa minulle muutamia. Kukolla on paljon enemmän kuin se tarvitsee.

— Voit saada vanhan pölyhuiskun, joka riippuu vintin säiliössä, sanoi Anna, ja minä värjään sulat punaisiksi ja vihreiksi ja keltaisiksi.

— On kauheata, kuinka sinä hemmottelet tuota poikaa, sanoi Marilla, kun Davy säteilevin kasvoin oli mennyt ulos siivon Doran kanssa.

Marillan kasvatustako oli edistynyt jättiläisaskelin viimeisenä kuutena vuotena, mutta vielääkään hän ei ollut voinut vapautua siitä käsityksestä,

että oli hyvin vahingollista lapselle saada liian monta toivettaan toteutetuksi.

— Kaikilla hänen luokkansa pojilla on intiaanikoriste, ja Davy haluaa luonnollisesti myöskin sellaisen, sanoi Anna. — Tiedän, miltä se tuntuu... En koskaan unohda, kuinka halusin puhvihihoja, kun kaikilla muilla tytöillä oli sellaiset. Ja Davy ei ole hemmoiteltu. Hän tulee päinvastoin kiltimmäksi päivä päivältä. Ajattelehan, mikä ero hänessä on verrattuna siihen, minkälainen hän oli tänne tullessaan vuosi sitten!

— On totta, ettei hän tee enää niin paljon vallattomuuksia alettuaan käydä koulua, tunnusti Marilla. — Hänelle on kaiketi terveellistä olla hiukan toisten poikien joukossa. Mutta minua ihmetyttää, ettemme ole vielä mitään kuulleet lasten sedästä. Emme ole saaneet riviäkään sitten kuin viime toukokuussa.

— Minua huolestuttaa ajatellessani, mitä hän tulee kirjoittamaan, huokasi Anna alkaen kokoilla lautasia ja laseja. — Jos kirje tulisi, niin pelkäisin aukaista sitä, sillä voisihan siinä olla, että hän haluaa ottaa kaksoiset luokseen.

Kuukautta myöhemmin tuli todellakin kirje. Mutta se ei ollut lasten sedältä. Eräs tämän hyvä ystävä kirjoitti ja kertoi, että Richard Keith kaksi viikkoa sitten oli kuollut keuhkotautiin. Kirjeen kirjoittaja oli niinikään saanut tehtäväkseen hänen testamenttinsa toimeenpanon, ja tämän testamentin mukaan jätettiin kaksituhatta dollaria neiti Marilla Cuthbertin liuostaan käytettäväksi Davyn ja Doran hyväksi, kunnes he tulisivat täysi-ikäisiksi tai menisivät naimisiin. Sillä välin oli korot käytettävä heidän ylläpitoonsa.

— Voihan tuntua sydämättömältä iloita jostain, joka on kuolemantapauksen yhteydessä, sanoi Anna. — Minun käy sääliseksi herra Keith parka, mutta olen iloinen siitä, että saamme pitää kaksoiset.

— Rahat tulivat hyvään tarpeeseen, sanoi käytännöllinen Marilla. — Tahdoin kyllä mielelläni pitää lapset, mutta en todellakaan tiennyt, kuinka minulla olisi siihen varaa, varsinkin sen jälkeen kuin he alkavat tulla suuremmiksi... Maatilan vuokra riittää hädin tuskin meidän ylläpitoomme, ja minä olin

päättänyt, ettei senttiinkään sinun rahoistasi koskettaisi heidän tähtensä. Sinä teet näinkin jo aivan liian paljon heidän hyväkseen. Dora ei tarvinnut tuota uutta hattua, jonka ostit hänelle, enempää kuin kissa tarvitsee k alita häntää. Mutta nyt olemme saaneet tuntuvaan avustuksen eikä meillä ole syytä olla huolissamme.

Davy ja Dora ihastuivat kuullessaan, että he saisivat jäädä Vihervaaralle "ainaiseksi". Että setä, jota he eivät koskaan olleet nähneet, oli kuollut, ei vuodattanut katkeraa pisaraa heidän ilonmaljaansa. Ainoastaan Doran valtasivat äkkiä pahat aavistukset...

— Onko Richard setä haudattu? kuiskasi hän Annalle.

— On, kultaseni, sehän on selvää.

— Hän — hän — hän ei kai tee kuten Mirabel Cottonin setä, mitä? kuiskattiin vielä kiihkeämmin. — Hän ei kai harhaile missään taloissa hautaamisensa jälkeen, eihän, Anna?

XXIII.

LAVENDEL NEIDIN ELÄMÄNTARINA.

— Taidanpa lähteä kävelyretkelle metsän läpi Kaikurantaan tänä iltana, sanoi Anna eräänä perjantai-iltana joulukuussa.

— Näyttää siltä kuin alkaisi sataa lunta, sanoi Marilla epäröiden.

— Minä pääsen perille ennen lumisadetta, ja aion jäädä sinne yöksi. Diana ei voi mennä, koska hänellä on vieraita, ja olen varma siitä, että Lavendel neiti odottaa minua tänä iltana. On kokonaista kaksi viikkoa siitä kuin olin siellä.

Anna oli käynyt monta kertaa Kaikurannassa tuon lokakuun päivän jälkeen. Välistä hän ja Diana ajoivat pitkin suurta valtatieä, välistä he menivät suoraan metsän läpi. Kun Diana oli estetty tulemasta mukaan, meni Anna yksin.

Hänen ja Lavendel neidin välillä oli syntynyt tuollainen kaunis ja äärettömän rikassisältöinen ystävyysuhde, joka on mahdollinen ainoastaan, kun on kysymyksessä nainen, joka on säilyttänyt nuoruuden raikkauden sydämessään ja sielussaan, ja tyttö, jonka mielikuvituksen voima ja terve käsityskyky korvaavat puuttuvaa elämäkokemusta. Anna oli viimeinkin tavannut todellisen "sukulaissielun", kun taas hän ja Diana puolestaan toivat pikku neidin yksinäiseen ja eristettyyn elämään tervettä hilpeyttä ja iloa ulkonaisista elämänoloista, joiden kanssa Lavendel neidillä, "itse kaiken unohtaneena, maailman unohtamana", ei pitkään aikaan ollut ollut mitään yhteyttä. Heidän mukanaan lehahti nuoruuden ja todellisuuden tuulihenki pieneen tupaseen yksinäisten petäjien juurella.

Charlotta Neljäs tervehti heitä aina leveimmällä hymyllään — ja Charlotan hymyt olivat kauhean leveitä. Hän piti heistä molemmista rakkaan neitinsä tähden ja heidän itsensä vuoksi. Ei koskaan ennen ollut ilo kohonnut niin korkealle tuossa pienessä muratin verhoamassa majassa kuin niin usein tänä syksynä, joka ikäänkuin epäröiden väistyi auttamattomasti lähestyvien, koleitten päivien tieltä. Marraskuu oli vain väriloistossa hekumoivan lokakuun toistuma, ja yksinpä joulukuukin matki kesäisiä auringonpaisteita ja autereisia usvaharsoja.

Mutta juuri tänään näytti siltä kuin joulukuu olisi muistanut, että talven aika oli käsillä, ja tullut äkkiä pilviseksi ja harmaaksi ja tyveneksi, mikä oli merkinä lumisäästä.

Anna nautti kuitenkin paljon vaelluksestaan lehdettömän pyökkimetsän loputtomien sokkeloitten läpi. Vaikka hän kulki yksinään, ei hänellä koskaan ollut ikävä; hänen mielikuvituksensa kansoitti käytävät hilpeillä seuralaisilla, ja näiden kanssa hän piti vireillä vilkasta "kuvittelusekustelua", joka oli sukkelampaa ja huvittavampaa kuin keskustelut tavallisesti ovat todellisessa elämässä, jolloin ihmiset usein, ikävä kyllä, ovat anteeksiantamattoman veltoja ja hidasälyisiä... Valituista älyniekoista kokoonpannussa "kuvitteluseurassa" sanoo jokainen juuri sitä, mitä hänen toivotaan sanovan, ja antaa siten itselle tilaisuuden vastaamaan juuri sellaista mitä mieluummin haluaisi sanoa. Tämän näkymättömän seuran saattamana Anna riensi metsäpolkua eteenpäin ja saapui pienelle sivutielle Kaikurannan lähelle juuri kun suuret, höyhenkeveät hiutaleet alkoivat hiljoilleen putoilla ilman läpi.

Ensi mutkassa hän kohtasi Lavendel neidin, joka seiso i suuren petäjän juurella, joka levitteli oksiaan laajalle ympärilleen. Hänellä oli yllään tummanpunainen lämmin värinen puku, ja hänen päänsä ja hartioittensa yli oli heitetty hopeanharmaa silkkihuivi.

— Te olette kuin hongikon keijukaiskuningatar, huusi Anna iloisesti.

— Ajattelin juuri, että sinä tulisit tänä iltana, Anna, sanoi Lavendel neiti ja kiiruhti häntä vastaan. — Ja olen kaksinkerroin iloinen, koska Charlotta Neljäs on poissa. Hänen äitinsä on sairas, ja hänen täytyi mennä kotiin yöksi. Olisin tuntenut oloni hyvin yksinäiseksi, ellet sinä olisi tullut — eivät edes unelmat ja kaiku olisi riittäneet seuraksi. Oi, Anna, miten suloinen olet! huudahti hän äkkiä ja katsahti pitkään, solakkaan tyttöön, jonka kasvot metsässä kulkemisesta olivat käyneet vienoön punaan. — Niin suloinen ja niin nuori! On ihanaa olla seitsentoistavuotias! Kuinka kadehdin sinua! lopetti Lavendel neiti aivan vilpittömästi.

— Mutta sydämessänne tekin olette vain seitsentoistavuotias, hymyili Anna.

— Ei, minä olen vanha tai oikeammin sanottuna keski-ikäinen, mikä on paljon pahempi, huokasi Lavendel neiti. — Välistä voin kuvitella, etten ole vanha, mutta välistä on totuus minulle selvänä...

Ja minä en voi tyytyä siihen, kuten useimmat naiset näyttävät voivan... Minä olen aivan yhtä kapinoiva kuin olin löytäessäni ensimmäisen harmaan hiuksen päästäni... Anna kulta, älä ole sen näköinen, kuin koettaisit ymmärtää! Seitsentoistavuotias ei voi ymmärtää... Aion kuvitella muitta mutkitta, että minäkin olen seitsemäntoista, ja sen voinkin tehdä, nyt kun sinä olet täällä. Sinä kannat aina nuoruuttasi kädessäsi kuin lahjaa... Me vietämme hupaisen illan. Ensin illallinen — mitä haluat illalliseksi? Keksi jotain oikein hyvää ja vaikeasti sulavaa.

Pikku majassa vallitsi ilo ja riemu koko illan. Siellä laitettiin ruokaa ja pidettiin pitoja ja keitettiin karamellejä ja naurettiin ja "kuviteltiin", ja varmaa on, että Lavendel neiti ja Anna käyttäytyivät tavalla, joka sangen vähän soveltui neljänkymmenenviiden vuoden ikäisen naimattoman naisen ja vakavan opettajaneidin arvokkuuteen. Kun he vihdo i väsyivät, istuutuivat he matolle avoimen takan ääreen vierashuoneessa, jota valaisi ainoastaan vieno tulenhehku ja jonka täytti suloinen tuoksu, joka tuli Lavendel neidin kuivattuja ruusunlehtiä täynnä olevasta maljakosta uuninreunukselta. Tuuli oli yltynt ja huokaili ja vinkui räystäissä, ja lumi pieksi hiljaa ikkunoita, ikäänkuin sadoittain kodittomia myrskynhenkiä olisi kolkuttanut ja pyytänyt päästä sisään.

— Kuinka iloinen olen, että sinä olet täällä, Anna, sanoi Lavendel neiti nakerrellen kotitekoisia karamellejä. — Ellei minulla olisi sinua, istuisin täällä kauhean ikävystyneenä... Unelmat ja kuvittelut käyvät kyllä päänsä, niin kauan kuin aurinko on taivaalla, mutta kun hämärtyy ja alkaa myrskytä, niin eivät ne enää riitä. Silloin tahtoo todellisuutta. Mutta sitä sinä et ymmärrä — ei kukaan seitsentoistavuotias ymmärrä... seitsemäntoista vanhana tyydytään unelmiin, sillä ajatellaan, että todellisuus kuitenkin odottaa jossain ennemmin tai myöhemmin. Kun minä olin seitsemäntoista, Anna — ei sinun pidä luulla, että minä ajattelin, että neljänkymmenen viiden vanhana olisin valkohapsinen vanha kätntyrä, jolla ei ole mitään muuta kuin unelmat, millä täyttää elämänsä.

— Mutta te ette ole mikään vanha kätntyrä, sanoi Anna ja hymyili Lavendel neidin kaihomielisille ruskeille silmille. — Sellaiset olennot ovat aina kärtyisiä ja äreitä ja tyytymättömiä sekä itseensä että maailmaan.

— Niin, kultaseni, sanoi Lavendel neiti mietiskelevällä äänellä, kun minä nyt kerran olin tullut vanhaksi neidiksi, niin päätin tulla oikein kiltiksi ja rakastettavaksi... Vaikka enpä juuri tiedä, kuinka olen onnistunut — ihmiset sanovat kai minua aika lailla omituiseksi... Anna, onko kukaan ihminen kertonut sinulle Stephen Irvingistä ja minusta?

— Kyllä, vastasi Anna, olen kuullut, että te ja hän kerran olette olleet kihloissa.

— Niin olimmekin — kaksikymmentäviisi vuotta sitten — siitä on kokonainen ihmisikä. Ja häämme piti olla keväällä. Morsiuspukuni oli valmiiksi ommeltu, vaikkei siitä tiennyt kukaan muu kuin äitini ja Stephen... Voisipa sanoa, että me olimme olleet sulhanen ja morsian koko elämämme ajan. Kun Stephen oli pieni poikanen, otti hänen äitinsä hänet aina mukaansa tullessaan tervehtimään minun äitiäni, ja muuanna kertana kun hän oli täällä — hän oli silloin kymmenvuotias — sanoi hän minulle ulkona puutarhassa, että hän aikoi mennä kanssani naimisiin tultuaan suureksi mieheksi... Muistan sanoneeni: "Kiitos, hyvä Stephen!" — ja hänen mentyään kerroin aivan ihastuneena äidille, että hänestä ja minusta tulisi ajan mittaan pari...

— No mutta mikä sitten tuli väliin? kysyi Anna innokkaasti.

— Kultaseni, jouduimme epäsopuun mitä yksinkertaisimmalla, tyhmimmällä tavalla... En tiedä, kenen

vika se oikeastaan oli. Stephen sen kyllä aloitti, mutta minä kaiketi ärsyitin häntä jollain tavoin... Tiedätkös, hänellä oli pari kilpailijaa. Olin turhamainen ja keimaileva ja minusta oli hauskaa hieman kiusotella häntä... Mutta hän oli hyvin ylpeä ja arkatunteinen luonne. Niin, me erosimme vihoissamme molemmin puolin. Mutta minä ajattelin, että kaikki kääntyisi hyväksi jälleen, ja niin olisi käynytkin, ellei Stephen olisi tullut takaisin liian pian. Sillä Anna, rakas ystäväiseni, sanon sinulle erään asian...

Tässä Lavendel neiti alensi ääntään, ikäänkuin hän aikoi tehdä hirveän tunnustuksen.

— Näetkös, olen sangen pitkävihainen luonnostani... Ah ei, älä virnistele — se on ikävä kyllä liiankin totta. Minun luonteeni mukaista on olla nyrpeän näköinen ja jöröttää, kun jokin on käynyt vastoin tahtoani, ja Stephen tuli takaisin ennenkuin vielä olin ehtinyt "kesyttyä". En tahtonut kuulla häntä, enkä tahtonut antaa hänelle anteeksi — ja silloin hän meni vakavasti matkoihinsa. Hän oli liian ylpeä tullakseen takaisin. Sitten minä puolestani loukkaannuin siitä, ettei hän enää tullut. Olisinhan voinut lähettää hänelle sanan, mutta en voinut nöyrytyä niin... Olin aivan yhtä ylpeä kuin hänkin, ja pikaviihaisuudesta ja haluttomuudesta ensi askelen ottamiseen — siitä ei koskaan tule mitään hyvää, Anna. Mutta en koskaan voinut kiintyä kehenkään toiseen enkä koskaan sitä halunnutkaan... Mieluummin tahdoin olla naimattomana tuhat vuotta kuin mennä naimisiin jonkun kanssa, joka ei ollut Stephen Irving.

Lavendel neiti kokoili hehkuvat hiilet yhteen, niin että kipinäsuihku rätisten lensi ylös.

— Niin, kaikki tuo on kaukana takanani — se on minusta melkein kuin uni... Näen, että sinä säälit minua, Anna, mutta se ei ole niin vaarallista... Voi elää aivan hyvin ja sangen hauskastikin murtunein sydämin. Ja sydämeni murtui, kun näin, ettei Stephen Irving enää koskaan tullut takaisin. Mutta, Anna, murtunut sydän on aika lailla pahempi romaaneissa kuin todellisessa elämässä... Vertaisin sitä kipeään hampaaseen — vaikka tuo vertaus loukkaa sinua luonnollisesti... Välistä sitä voi pakottaa kauheasti ja se voi riistää yöunenkin — mutta sillä välin voi nauttia elämästä, unelmista ja kaiuista ja mantelikaramelleista aivan kuin ei mitään olisi tapahtunut... Nyt sinä olet nyrpeän näköinen! Sinä et usko, että minä olen puoleksikaan niin mielenkiintoinen henkilö, kuin luulit viisi minuuttia sitten, kun uskoit, että minä alati olen katkerien muistojen raatelema, vaikka minä urhoollisesti kätkin ne huolettoman ja hymyilevän pinnan taakse... Pahinta — tai parasta — todellisessa elämässä on, Anna, ettei se anna harmitella ja surra rauhassa... Sitä ei voi auttaa, se tarjoaa niin paljon iloa ja tervettä viihtymystä — olipa sitten miten lujasti tahansa päättänyt tuntea itsensä onnettomaksi ja romanttiseksi... Eivätkö nämä karamellit olekin hienon hienoja? Olen jo syönyt paljon useampia kuin on minulle terveellistä, mutta en aivan yksinkertaisesti voi lakata...

Hetken äänettömyyden kuluttua sanoi Lavendel neiti hieman odottamattomasta:

— Minua hämmästytti kovin kuullessani puhuttavan Stephenin pojasta viime kerralla, kun olit täällä, Anna... Sen jälkeen en ole koskaan voinut ottaa häntä puheeksi sinun kanssasi, mutta haluaisin niin mielelläni kuulla kaikesta, mikä koskee häntä. Minkälainen poika hän on?

— Hän on suloisin, herttaisin lapsi, mitä koskaan olen tuntenut, Lavendel neiti — ja hän kuvittelee, aivan kuten te ja minäkin teemme.

— Minusta olisi hauska nähdä hänet, sanoi Lavendel neiti hiljaa, ikäänkuin hän olisi puhunut itsekseen. — Mahtaakohan hän hiukkaakaan muistuttaa sitä pientä kuvittelupoikaa, joka asuu täällä luonani — minun pikku kuvittelupoikaani.

— Jos teitä huvittaisi nähdä Paul, otan hänet mukaani jonkun kerran tänne tullessani, virkkoi Anna.

— Haluaisin kyllä sitä — mutta ei liian pian... Minun täytyy tottua ajatukseen... Siinä voisi olla enemmän tuskaa kuin iloa — jos hän liian paljon muistuttaisi Stepheniä — tai jos ei hän muistuttaisi häntä kylliksi... Kuukauden kuluttua saat tulla tänne hänen kanssaan.

Neljä viikkoa myöhemmin Anna ja Paul siis kulkivat metsän läpi Kaikurantaan, ja he tapasivat Lavendel neidin oikotiellä. Hän ei ollut odottanut heitä juuri sillä hetkellä ja tuli hyvin kalpeaksi.

— Ajattele, että tämä on Stephenin poika, sanoi hän matalalla äänellä tarttuen Paulin käteen ja katsoen häntä, kun hän seiso siinä kauniina ja lapsellisena somassa pikku turkisnutussaan ja lakissaan. — Hän — hän on hyvin isänsä näköinen.

— Niin kyllä — kaikki sanovat, että minä olen ilmetty isäni, vahvisti Paul, joka jo näytti olevan kotiutunut.

Anna, joka oli tarkannut pikku kohtausta, huohti helpotuksesta. Hän näki, että Lavendel neiti ja Paul olivat heti tulleet toisiaan lähelle ja ettei heidän välillään tulisi olemaan mitään väkinäisyyttä tai jäykkyyttä. Lavendel neiti oli hyvin ymmärtäväinen pikku olento huolimatta haaveistaan ja romanttisista

taipumuksistaan, ja ensimmäisen pienen tunteenpurkauksen jälkeen hän ei ilmaissut kerrassaan mitään siitä, mitä mahdollisesti liikkui hänen sisimmässään, vaan kohteli Paulia iloisesti ja luonnollisesti, ikäänkuin hän olisi ollut kenen poika tahansa, joka oli tullut häntä tervehtimään.

He viettivät hyvin rattoisan iltapäivän toistensa seurassa ja söivät illallisen, joka sisälsi niin monta herkullista pikku ruokalajia, että vanha rouva Irving olisi lyönyt kätensä yhteen kauhusta ja ennustanut, että Paul varmaan saisi vatsansa kipeäksi koko viikon ajaksi.

— Tule pian uudelleen, pikku poikaseni, sanoi Lavendel neiti ja ojensi hänelle kätensä jäähyväisiksi.

— Te saatte suudella minua, jos tahdotte, sanoi Paul vakavasti.

Lavendel neiti kumartui ja suuteli häntä.

— Kuinka voit ymmärtää, että halusin sitä? kuiskasi hän.

— Niin, kun te katsoitte minua aivan kuin omalla pikku äidilläni oli tapana katsoa, kun hän halusi suudella minua. Muuten en pidä siitä, että minua suudellaan... Ketkään pojat eivät pidä. Neitihän kyllä ymmärtää. Mutta teidän suhteenne on eri asia... Ja saanko tulla tänne toistekin teitä tervehtimään? Tahtoisin halusta tulla oikein hyväksi ystäväksi neidin kanssa, ellei teillä ole mitään sitä vastaan?

— Ei — sitä vastaan ei minulla todellakaan ole mitään, sanoi Lavendel neiti.

Hän kääntyi ympäri ja meni hyvin nopeasti sisään, mutta muutamia silmänräpäyksiä myöhemmin hän seisoi ikkunassaan ja viittoili iloisena ja hymyilevänä heille jäähyväisiksi.

— Minä pidän Lavendel neidistä, sanoi Paul, kun he kulkivat pitkin metsäpolkua. — Pidän siitä tavasta, millä hän katsoo minua, ja pidän hänen tuvastaan, ja pidän Charlotta Neljännestä. Jospa sentään Irvingin isoäidillä olisi Charlotta Mary joen sijasta! Olen varma siitä, ettei Charlotta arvelisi minun olevan päästä vialla, kun puhuisin hänelle ajatuksiani... Oh, ja minkälaisen illallisen saimme, neiti... Isoäiti sanoo, ettei pojan pidä kiinnittää huomiota siihen, mitä hänen eteensä asetetaan syötäväksi, mutta on kuitenkin usein sangen vaikeata olla tekemättä sitä, varsinkin jos on jotain hurjan hyvää... Neitihän kyllä ymmärtää. Enkä luule, että Lavendel neiti pakottaisi ketään poikaa syömään puuroa aamiaiseksi, ellei hän pitäisi siitä. Hän hankkisi hänelle varmaankin jotakin, josta hän pitäisi... Mutta tietystikin — Paul oli hyvin rehellinen ja oikeamielinen — se ei ehkä olisi hänelle niin terveellistä. Mutta vaihteen vuoksi voisi jonkun kerran... Neitihän kyllä ymmärtää.

XXIV.

ABE SEDÄN RAJUILMA.

Eräänä toukokuun päivänä herättivät Avonleassa suurta hämmästyystä muutamit pikku uutiset, jotka olivat "Avonlean uutisten" joukossa painettuina Charlottetownin Päivälehteen. Luultiin, että Charlie Sloane oli ne lähettänyt, siksi että Charliella oli tapana hieman aherrella "kirjallisissa" töissä, osaksi siksi että eräässä uutisessa oltiin vainuavinaan Gilbert Blytheen kohdistettua pistelyä. Avonlean nuoret katsoivat nimittäin olevan syytä otaksua Gilbert Blythen ja Charlie Sloanen kilpailevan erään nuoren neidin suosiosta — neidin, jolla oli harmaat silmät ja vilkas mielikuvitus. Huhu oli kuten tavallisesti väärässä. Gilbert Blythe oli, Annan yllyttämänä ja auttamana, sepittänyt uutiset, ja se, joka koski häntä itseään, oli nimenomaan tarkoitettu johtamaan ihmisiä harhaan. Vain kaksi näistä uutisista on jossain yhteydessä tämän kuvauksen kanssa.

"Kerrotaan, että kylässämme vietetään häitä, ennenkuin tuhatkaunot ensi kerran ovat kukassa. Vasta paikkakunnalle muuttanut ja korkeasti kunnioitettu kansalainen aikoo viedä erään meidän suosituimmista naisistamme alttarille."

"Abe setä, hyvin tunnettu säänennustajamme, ennustaa ankaraa rajuilmaa, ukkosta ja salamoita toukokuun kahdennenkymmenennen kolmannen päivän illaksi, alkaen lyönnilleen kello seitsemän. Henkilöt, jotka aikovat matkalle sinä iltana, tekevät viisaasti varatessaan itselleen sadetakkeja ja sateensuojia."

— Abe setä on tosin sanonut, että meillä on odotettavissa rajuilma nyt keväällä, sanoi Gilbert, mutta luuletko todellakin, että herra Harrison hakkailee Isabella Andrewsia?

— En, vastasi Anna nauraen, olen varma siitä, että hän käy vain pelaamassa tammea herra Harmon Andrewsia kanssa. Mutta rouva Lynde väittää tietävänsä, että Isabella Andrews varmasti menee pian naimisiin, sillä hän on ollut niin ihastuttavan hyvällä tuulella koko kevään.

Vanha Abe setä parka suuttui peräti uutisesta. Hän epäili, että nimetön kirjoittaja teki hänestä pilaa, ja vakuutti vihoissaan, ettei hän suinkaan ollut määrännyt erikoista päivää rajuilmalleen... Mutta kukaan ei uskonut häntä.

Avonleän elämä kulki tasaista kulkuaan. "Yhteiskunnanparantajilla" oli kauan pohdittu istutuspäivänsä; jokainen jäsen istutti omin käsin tai jonkun toisen avulla viisi koristepuuta. Koska yhdistykseen nyt kuului neljäkymmentä jäsentä, tiesi tämä, että puita istutettiin kaksisataa. Varhainen kaura viheriöi punaisilla vainioilla; hedelmäpuutarhat hempeässä kukoistuksessaan ympäröivät maatiloja, ja Lumikuningatar seisoj jälleen morsiameksi pukeutuneena. Anna nukkui mielellään ikkunat avoinna antaen raikkaan tuoksun leyhkiä kasvoilleen kaiken yönä. Hän itse nautti siitä, mutta Marilla ei voinut saada päähänsä muuta kuin että hän antautui hengenvaaralliselle vilustumiselle alttiiksi.

— Meidän suurta yleistä kiitospäiväämme pitäisi viettää keväällä, sanoi Anna eräänä iltana Marillalle, kun he istuivat kiviportailta eteisen oven edessä ja kuuntelivat sammakkojen hopeankirkkaita kuoroja. — Se olisi varmaan paljon parempi kuin viettää sitä marraskuussa, jolloin kaikki on kuollutta tai uinuu. Silloin täytyy johdattaa mieleen, että on oltava kiitollinen, mutta toukokuussa ei aivan yksinkertaisesti voi olla olematta kiitollinen — kiitollinen siitä, että elää... Minusta tuntuu aivan samanlaiselta kuin Eevasta on täytynyt tuntua Eedenin puutarhassa, ennenkuin selkkaus alkoi... Minusta tuntuu, että tällainen sanomattoman ihana päivä, kun kaikki on kukassa ja tuuli ei pelkää ihastuksesta tiedä, miltä suunnalta puhaltaisi, on täysin taivaan veroinen.

Marilla näytti samalla kertaa sekä ällistyneeltä että moittivalta ja katsahti ympärilleen saadakseen varmuuden siitä, etteivät kaksoiset olleet kuuluvissa. He tulivat juuri näkyviin lähimmän talon nurkan takaa.

— Puh, kuinka kaikkialla on ihana tuoksu tänään, tuumi Davy ja nuuski hyvillä mielin ilmaa heiluttaen kuokkaa jokseenkin likaisenharmaissa käsissään.

Hän oli ollut työssä puutarhassaan. Tänä keväänä oli Marilla, johtaakseen Davyn intohimon tonkia savessa ja liassa sopivaan uomaan, antanut hänelle ja Doralle kummallekin maatilkkunsa, jonka he saisivat omaksi puutarhakseen. Molemmat olivat innolla ryhtyneet työhön kumpikin luonteenomaisella tavallaan. Dora kylvi, kitki rikkaruohot ja kasteli hyvin tunnollisesti ja huolella, mutta jokseenkin koneellisesti. Hänen maassaan näkyikin jo kokonaisia pitkiä, somia rivejä vihanneksia ja kukkaistutuksia. Davy sitävastoin pani koko sielunsa työhön — hän kaivoi ja kuokki ja möyhenteli ja kasteli ja istutti uudelleen tuskin taimelle kohonneet kasvit, kaikki sellaisella voimalla, että kasviparat täydellisesti tuhoutuivat.

— Kuinka puutarhasi menestyy, Davy poika? kysyi Anna.

— Hieman hitaasti, arvelen minä, vastasi Davy huoaten.

— En ymmärrä, minkätähden minulle tulee niin vähän taimia, minähän kylvin kuitenkin niin monenlaisia siemeniä. Milty Boulter sanoo, että minä olen varmaan istuttanut ne alakuun aikana ja siinä on koko vika... Ei koskaan pidä kylvää siementä tai teurastaa sikaa tai leikata hiuksia tai tehdä mitään tärkeätä alakuun aikana, sanoo hän... Onko se totta, Anna? Tahtoisin tietää sen.

— Ellet nyhtäisi ylös pikku taimiasi joka päivä katsoaksesi, ovatko juuret yhtään kasvaneet, niin ne ehkä menestyisivät paremmin, sanoi Marilla pisteliäästi.

— Nyhdin ylös vain kuusi kappaletta, puolustelihe Davy. — Tahdoin katsoa, oliko juurissa matoja. Milty sanoi, että ellei syy ollut alakuussa, niin täytyi sen johtua madoista... Mutta löysin vain yhden ainoan. Sen laskin kivelle ja sitten hain toisen kiven, ja niin siitä tuli vain märkä läiskä... Mutta Dora kylvi kaiken samalla kertaa kuin minäkin, ja hänen puutarhassaan kasvaa erinomaisesti... Se ei varmaankaan ole kuun syy, päätti Davy ja näytti vaipuneen syvälliseen mietiskelyyn.

— Marilla, katsohan tätä omenapuuta, sanoi Anna.

— Sehän on aivan kuin ihminen... Se ojentelee pitkiä käsivarsiaan kohottaakseen oikein siroasti vaaleanpunaisia hameitaan pyytäen meitä ihailemaan itseään.

— Nuo valkeat kultapuut ovat aina kiitollisia, sanoi Marilla tyytyväisenä. — Saamme hyvin runsaan sadon tänä vuonna; noista omenoista saa erinomaista sosetta voitaikinakakkujen väliin.

Mutta ei Marillan eikä Annan eikä kenenkään muunkaan suotu keittää sosetta Valkean kultapuun

omenista tänä vuonna.

Toukokuun kahdeskymmenes kolmas päivä saapui — vuodenaikaan nähden aivan tavattoman helteinen päivä, mitä ei kukaan tuntenut suuremmassa määrässä kuin Anna ja hänen oppilastensa pieni mehiläiskeko, joka hikoili desimaalilukujen ja lauseopin ääressä Avonlean koulusalissa. Tuuli, kuumana kuin leivinuunista tullen puhalsi koko aamupäivän, mutta puolipäivän tienoissa se asettui ja sitä seurasi painostava hiljaisuus. Kello puoli neljä Anna kuuli kumeata ukkosen jyrinää, ja hän lopetti heti tunnin, että lapset ennättäisivät kotiin ennen rajuilman puhkeamista.

Kun he tulivat koulupihalle, huomasi Anna, että jonkinlainen tumma hämärä varjosti luontoa, vaikka aurinko vielä paistoi polttavana ja hehkuen. Annetta Bell tarttui peloissaan hänen käteensä.

— Oi, neiti, katsokaa tuota hirveätä pilveä!

Anna katsoi ja huudahti säikähdyksestä. Luoteiselta taivaanrannalta kohosi nopeasti pilviseinä, jonka vertaista hän ei ollut vielä koskaan elämässään nähnyt. Se oli tummansininen, paitsi niiltä kohdilta, joissa sen kuperat reunat vivahtivat kammottavaan liidun valkeaan väriin. Siinä oli jotain kuvaamattoman uhkaavaa, sen syöksyessä muuten kirkkaalle, siniselle taivaalle; silloin tällöin leimahti sen läpi salama, jota seurasi voimakas jyrähdys. Musta pilvi riippui niin matalalla, että se näytti melkein koskettavan metsäharjanteitten huippuja.

Herra Harmon Andrews tulla jyristi mäkeä ylös suurissa litteissä vaunuissaan ja kiihdytti harmaita hevosiiaan, niin että ne mennä laukkasivat minkä pääsivät. Koulun ulkopuolella hän pysähdytti ne kiivaasti.

— Näyttää siltä kuin Abe setä tämän ainoan kerran elämässään olisi oikeassa, huusi hän. — Hänen rajuilmansa tulee vielä lisäksi hieman liiankin aikaiseen. Oletko koskaan nähnyt mokomaa pilveä? Kuulkaahan, kaikki te pikku vekarat, jotka aiotte samalle taholle kuin minä, kiivetkää tänne, niin saatte ajaa. Te jotka menette toiseen suuntaan, livistäkää minkä kintuista pääsette postikonttoriin, jos teillä on pitempi kuin neljännestunnin matka kotiin, ja pysykää siellä, kunnes kuuro on ohi.

Anna otti Davya ja Doraa kädestä ja lensi mäkeä ylös, Koivukäytävää pitkin edelleen, Orvokkien laakson ja Kuiski, kuiski pajun ohi — niin sukkelaan kuin kaksoisten paksut sääret antoivat myöten. He eivät päässeet Vihervaaraan hetkeäkään liian aikaisin, ja ovelta he törmäsivät Marillaan, joka oli ajanut ankkansa ja kananpoikansa katosalle. Kun he syöksyivät keittiöön, näytti päivänvalo katoavan ikäänkuin jonkun mahtavan henkäyksen puhaltamana; kauhea pilvi vyöryi auringon eteen, ja pimeys, yhtä sankea kuin syksyinen hämärä laskeutui maailmaan. Samassa silmänräpäyksessä halkaisi huikaisevan kirkas salama pilven, ja sitä seurasi kumea jyrähdys, rakeet virtasivat maahan kauhealla voimalla ja huuhtoivat valkeilla pyörteillään koko maiseman.

Myrskyn ulvonnan ja raekuuron rapinan keskellä kuului irtiraastettujen oksien kahinaa, kun ne pieksivät huoneen seiniä, ja murskautuneen lasin helinää. Kolmessa minuutissa oli jokainen talon länsi- ja pohjoispuolella oleva ikkunaruuhi säpäleinä ja rakeet syöksyivät sisään kaikista aukoista, peittäen lattian pyöreillä, jäisillä palloillaan, joista suurimmat olivat kananmunan kokoisia.

Kolmen neljännestunnin ajan pauhasi rajuilma heikentymättömällä voimalla, eikä kukaan, joka oli siinä mukana, koskaan sitä unohtanut. Marilla, joka tämän ainoan kerran elämässään kadotti mielenmalttinsa sulasta säikähdyksestä, oli polvillaan keinutuolinsa ääressä eräällä keittiön nurkassa ähkien ja nyyhkyttäen huumaavien ukkosenjyrähdysten välillä. Anna, kalpeana kuin lakana, oli laahannut sohvan pois ikkunoiden äärestä ja istui sillä yksi kaksoisista kummallakin puolellaan. Ensi paukahduksen kuultuaan oli Davy ulvonut: — Anna, Anna, onko nyt viimeinen tuomio? Anna, Anna, minun tarkoitukseni ei ole koskaan ollut olla paha...

Sitten hän oli haudannut kasvonsa Annan polville ja makasi siinä, koko pikku ruumis vavisten. Doran nenä oli tosin hieman kalpea, mutta hän oli täysin tyyni istuessaan siinä toinen käsi Annan kädessä, hiljaa ja liikkumattomana. On epätietoista, tokko maanjäristyskään olisi kyennyt saattamaan Doran menettämään tasapainonsa.

Sitten rajuilma lakkasi melkein yhtä äkisti kuin se oli alkanutkin. Raesade taukosi, ukkonen poistui jyristen itään päin, ja aurinko ilmestyi iloisena ja säteilevänä maailman ylle, joka oli niin muuttunut, että oli vaikea kuvitella, että tuskin kolme neljännestuntia oli vallinnut sellainen hävityksen kauhistus.

Marilla nousi polvistuneesta asennostaan, uupunena ja vapisevana, ja vaipui keinutuoliin. Hänen kasvonsa olivat harmaankalpeat ja riutuneet ja hän näytti kymmentä vuotta vanhemmalta.

— Olemmeko kaikki hengissä päässeet tästä? hän kysyi juhlallisella äänellä.

— Kuinkas muuten, piipitti Davy iloisesti. Hän oli taas miestä. — Minä en liioin pelännyt hitustakaan

— vain pikku hiukkasen alussa... Se tuli niin kamalan äkkiä... Päätin salamannopeudella olla pieksämättä Teddy Sloanea maanantaina, kuten olin luvannut, mutta teen sen kai kuitenkin... Dora, kuule, pelkäsitkö sinä?

— Pelkäsin kyllä hieman, vastasi Dora pikku kasvoillaan arvokas ilmeensä, mutta pidin lujasti Annan kädestä ja luin rukoukseni aina uudelleen ja uudelleen.

— Minä olisin kyllä myös lukenut rukoukseni, jos vain olisin tullut ajatelleeksi sitä, sanoi Davy. — Mutta, lisäsi hän voitonriemuisena, näethän, että pääsin siitä yhtä ehjin nahoin kuin sinäkin, vaikka en lukenut niitä.

Anna juotti Marillalle lasillisen hänen väkevää rypäleviiniään — kuinka väkevää se oli, sen Anna perin hyvin tunsu eräästä kokemuksesta varhaisemmilta vuosiltaan — ja sitten he menivät ovelle katsomaan tuota harvinaista näkyä.

Niin pitkälle kuin silmä kantoi oli maa valkean raejyväkerroksen peitossa, niin paksun, että se ulottui kävelijän polviin saakka, kokonaisia kinoksia oli muodostunut katonräystään alle ja ulkoportaitten vierille. Kun nämä rakeet kolmen tai neljän päivän kuluttua sulivat, voitiin selvästi nähdä se tuho, minkä ne olivat saaneet aikaan, sillä jokainen vihreä korsi tai lehti puutarhoissa ja vainioilla oli kuin veitsellä leikattu poikki. Omenapuut eivät olleet menettäneet ainoastaan jokaista kukkaansa — suuria oksia ja vesoja oli taittunut ja kulkeutunut pois. Ja niistä kahdestasadasta kauniista nuoresta puusta, jotka Yhteiskunnanparantajien yhdistys oli istuttanut, oli paljon enemmän kuin puolet katkennut tai silpoutunut säpäleiksi.

— Onko mahdollista, että tämä on sama maailma kuin tunti sitten, huokasi Anna aivan huumaantuneena. — On täytynyt mennä pitempi aika tällaisen hävityksen aikaansaamiseen...

— Tämän vertaista ei ole ikinä nähty Prinssi Edvardin saarella — ei koskaan, sanoi Marilla. — Muistan, että minun ollessani nuori tyttö kerran oli raju ukonilma, mutta sitä ei voinut verratakaan tähän. Saat olla varma siitä, että saamme kuulla hirveistä hävityksistä.

— Kunpa kukaan koululapsista ei olisi ollut ulkona pahimman kuuron aikana, kuiskasi Anna huolissaan.

Myöhemmin kävi ilmi, että kaikki lapset olivat olleet suojassa, sillä ne, joilla oli pitempi matka kuljettavana, olivat noudattaneet herra Andrewsinkin hyvää neuvoa ja etsineet turvaa postikonttorista.

— Tuolla tulee John Henry Carter, sanoi Marilla.

John Henry tuli kahlaten raejoukkojen läpi hieman säikähtynyt irvistys huulillaan.

— Uh, eikö tämä ole kauheata, neiti Cuthbert? Isäntä lähetti minut tänne kysymään, onko herrasväki kaikki elossa?

— Ei kukaan meistä ole kuollut, sanoi Marilla töykeästi, eikä salama iskenyt mihinkään rakennukseen. Toivottavasti teillä on yhtä hyvin asiat?

— On kyllä, neiti. Vaikka ei ihan, neiti. Meihin osui... Salama iski keittiöntakkaan pitkin savupiippua ja kaatoi kumoon Inkiväärin häkin ja repäisi reiän lattiaan ja meni alas kellariin. Sillä tavoin, neiti.

— Loukkaantuiko Inkivääri? kysyi Anna.

— Kyllä, neiti. Se loukkaantui oikein pahasti. Se kuoli, neiti.

Myöhemmin Anna meni lohduttamaan herra Harrisonia. Hän tapasi hänet istumassa pöydän ääressä silittäen Inkiväärin kuollutta ruumista vapisevin sormin.

— Nyt ei Inkivääri parka enää koskaan puhuttele sinua rumilla nimillä, Anna, sanoi hän, ja ääni kuulosti ihmeellisen tukahtuneelta.

Anna ei olisi koskaan uskonut, että hän tulisi itkemään Inkiväärin vuoksi, mutta nyt kohosivat kyyneleet hänen silmiinsä.

— Hän oli minun ainoa seurani, Anna, ja nyt hän on kuollut... Uh — olen vanha aasi, kun istun tässä suremassa kuollutta lintua... Mutta olkoon menneeksi kuitenkin... Tiedän, että haluat sanoa jotain ystävällistä heti kun olen lakannut puhumasta — mutta anna sen olla! Jos teet niin, niin alan itkeä kollottaa kuin nulikka... Hohhoi jaa, eikö ollutkin inhoittava rajuilma? Arvaan, etteivät ihmiset lähiaikoina tule nauramaan Abe sedän ennustuksille. Näyttää siltä kuin kaikki ne rajuilmat, joita hän on ennustanut koko elämänsä aikana ja joita ei koskaan ole tullut, nyt olisivat kokoontuneet täksi yhdeksi ainoaksi... Ja ajatteles, että hän osasi määrätä itse päivänkin — se on perin merkillistä... Niin, täällä on

nyt kauniin näköistä joka paikassa. Minun on haettava muutamia lankkuja korjatakseeni lattian reiän — mokomaa kurjuutta!

Avonlean asukkailla oli seuraavana päivänä täysi työ käydessä toistensa luona vertailemassa, mitä tuhoja itsekukin oli kärsinyt. Raekinosten vuoksi oli mahdotonta kulkea teillä ajoneuvoilla, niin että oli kuljettava ratsain. Posti tuli myöhään ja toi onnettomuuden sanomia saaren kaikista osista. Salama oli iskenyt taloihin, ihmisiä oli kuollut tai vahingoittunut, koko puhelin- ja sähkölennätinverkko oli joutunut epäkuntoon, ja eläimet, jotka olivat olleet ulkona laitumella, olivat saaneet surmansa.

Abe setä kahlasi varhain aamulla pajaan ja vietti siellä koko päivän. Nyt oli Abe sedän vuoro riemuita, ja hän nautti sanomattomasti hetken ilosta. Tehtäisiin Abe sedälle vääryyttä, jos väitettäisiin, että hän iloitsi siitä, että myrsky oli raivonnut, mutta kun se nyt kerta kaikkiaan oli tullut, niin oli hän iloinen siitä, että hän oli ennustanut sitä — aivan päivälleen, lisäksi... Abe setä unohti, että hän suuttuneena oli torjunut syytöksen, että hän olisi määrännyt päivän. Mitä tulee tuohon pieneen eroon kellomäärässä, niin sehän oli aivan sivuseikka.

Gilbert kävi Vihervaaralla iltapäivällä ja tapasi Marillan ja Annan kovalla touhulla naulaamassa öljykankaan palasia särkyneisiin ikkunoihin.

— Taivas tietää, koska taas saamme uusia ikkunaruujuja, sanoi Marilla. — Herra Barry ratsasti nyt iltapäivällä Carmodyyn, mutta ei voinut saada ruutuakaan, ei rahalla eikä kauniilla sanoilla... Molemmat lasikaupat olivat tulleet typötyhjiksi jo kello kymmenen, niin olivat carmodylaiset siellä juosseet. Oliko ukonilma hyvin raju Valkorannassa, Gilbert?

— Oli kyllä, sen uskallan sanoa! Minun täytyi jäädä koulusaliin kaikkien lasten kanssa, ja luulin, että muutamat heistä menettäisivät järkensä säikähdyksestä. Kolme heistä pyörtyi, ja kahden tytön koko ruumis alkoi vavista ja väristä, ja Tommy Bulwet päästi kimakan huudon joka kerta kun salama välähti.

— Minä huusin vain yhden ainoan kerran, sanoi Davy ylpeänä. — Puutarhani tuhoutui kokonaan, jatkoi hän surullisemmalla äänellä. — Mutta Doran puutarhan kävi samoin, lisäsi hän sen näköisenä, että tämä tosiasia tuotti lohdutusta hänelle itselleen.

Anna tuli juosten läntisestä vinttikamarista.

— Oi, Gilbert, oletko kuullut, mitä on tapahtunut? Salama iski Levi Boulterin vanhaan hökkeliin ylhäällä mäellä ja poltti sen poroksi perustuksiaan myöten! Ei ole tietystikään kaunista iloita sellaisesta asiasta, joka tuottaa omistajalle vahinkoa... Mutta sentään... Ja herra Boulter sanoo luulevansa, että meidän yhdistyksemme on loitsinut rajuilman tahallaan...

— Eräs asia ainakin on varma, sanoi Gilbert nauraen.

— Meidän pieni sanomalehtiutisemme on mitä suurimmassa määrässä vahvistanut Abe sedän mainetta ilmanennustajana. Tällä seudulla tulee olemaan uusi ajanlaskuperuste — sen mukaan mitä tapahtui ennen Abe sedän rajuilmaa tai sen jälkeen... Olihan sentään ylen ihmeellistä, että se sattui juuri meidän määräämämme päivänä... Tunnen itseni melkein hieman sylliseksi, ikäänkuin todellakin olisin manannut sen tänne... Mutta yhtä hyvin voimme silti iloita siitä, ettei tuo vanha talo enää ole paikallaan rumennuksena — mutta on kaikkea muuta kuin hauskaa ajatella vasta istutettuja puitamme... Ei kymmentäkään niistä ole säilynyt vahingoittumattomina.

— Ystäväiseni, ne me istutamme uudelleen ensi keväänä, sanoi Anna hyvin rauhallisena. — On ainakin yksi hyvä asia tässä maailmassa — voi aina luottaa siihen, että aikanaan tulee uusi kevät.

XXV.

HÄVÄISTYSJUTTU AVONLEASSA.

Eräänä lempeänä kesäkuun aamuna kaksi viikkoa Abe sedän rajuilman jälkeen Anna kulki hitain askelin Vihervaaran pihan poikki puutarhasta, kantaen käsissään kahta surkastunutta valkoisen narsissin vartta.

— Katsos, Marilla, sanoi hän surullisesti ja kohotti kukkiajan jokseenkin tuiman ja kiireisen näköisen naisen silmien eteen, jonka tukan ympärille oli kietaistu ruskea puuvillaesiliina ja joka oli menossa

keittiöön kynitty kananpoika mukanaan — nämä ovat ainoat nuput, jotka rajuilma on säästänyt, ja nämäkin ovat sangen pahoin pideltyjä... Ah, kuinka mieleni on paha... Minä kun tahdoin saada muutamia Matthewn haudalle!... Hän piti aina niin paljon narsisseista.

— Minäkin kaipaen niitä, myönsi Marilla, vaikka minun mielestäni ei ole oikein valitella niiden tähden, kun on tapahtunut niin monta pahempaa asiaa — koko sato on tuhoutunut ja hedelmät samoin.

— Mutta nyt ovat ihmiset kylväneet kauran ja vehnän uudelleen, ja herra Harrison sanoo, että jos vain kesästä tulee hyvä, niin saamme kyllä hyvän sadon, vaikka myöhään. Ja kukantaimeni ovat kaikki taas tulleet esiin — mutta ah, mikään ei voi korvata kesäkuun narsisseja... Pikku Hester Gray raukka ei myöskään saa mitään. Kävelin eilen illalla koko tuon matkan hänen puutarhaansa katsomaan niitä, mutta siellä ei ollut ainoatakaan. Olen varma siitä, että hän tulee kaipaamaan niitä.

— Minun mielestäni et tee oikein, Anna, puhuessasi noin, et totta tosiaankaan, sanoi Marilla ankarasti. — Hester Gray on ollut kuolleena kolmekymmentä vuotta, ja hänen sielunsa on taivaassa — toivottavasti.

— Niin kyllä — mutta kas, minä uskon kuitenkin, että hän silti vielä pitää puutarhastaan täällä maanpäällä ja muistelee sitä, sanoi Anna. — Olen vakuutettu siitä, että kuinka kauan tahansa olisinkin ollut taivaassa, katselisin mielelläni alas ja iloitsisin nähdessäni jonkun panevan kukkia haudalleni. Jos minulla olisi täällä sellainen puutarha kuin Hester Graylla, tarvitsisin enemmän kuin kolmekymmentä vuotta, vieläpä taivaassakin, unohtaakseni ikävöidä sitä silloin tällöin.

— Älä ainakaan puhu milloinkaan tuollaista kaksoisten kuullen, pyydän, sanoi Marilla ja sitten hän meni keittiöön kananpoikineen.

Anna pisti narsissit tukkaansa ja meni oikotielle vievälle portille, jossa hän seiso hetkisen paistattaen päivää kesäkuun aamun kirkkaudessa, ennenkuin meni hoitamaan tavallisia toimiaan. Maailma alkoi taas kaunistua; vanha luonto-äiti pani parastaan raivatakseen pois myrskyn ja rakeitten jäljet, ja vaikka tarvittiin monta kuukautta, ennenkuin se täydellisesti onnistui, teki se kuitenkin oikein ihmeitä.

— Tänään minä mieluimmin laiskottelisin koko päivän pitkän, kertoi Anna tilhille, joka istui keinuen piilipuunoksalla: mutta opettajaneidillä, joka sen ohella pitää huolta parista kaksoisesta, ei ole varaa olla laiskana, piili pieni. Kuinka somasti sinä laulat piiliseni! Sinä puet minun tunteeni lauluksi paljon paremmin kuin koskaan itse voisin sitä tehdä. Mutta kas — kuka tulee tuolta?

Vaunut vyöryivät pitkin oikotietä, ja etuistuimella istui kaksi henkilöä ja takana oli valtainen matkalaukku. Kun se lähestyi, näki Anna, että ajaja oli Bright Riverin asemapäällikön poika, mutta hänen matkatoverinsa oli vieras — terhakka pikku nainen, joka sangen näppärästi hypähti kärryiltä alas portin luona melkein ennen kuin hevonen oli ehtinyt pysähtyä.

Hän näytti "pieneltä, mutta turkasen komealta", oli kaiketi lähempänä viittäkymmentä kuin neljääkymmentä, mutta oli vielä oikein hauskan näköinen punaisine poskineen, säteilevine mustine silmineen ja kiiltävän mustine hiuksineen, joitten yläpuolella oli ihmeellinen, sekä kukkien että höyhentöyhttöjen koristama hattu. Vaikka hän oli ajanut kuusitoista kilometriä pölyistä maantietä, oli hän yhtä soma ja sievä kuin jos hän olisi istunut lasikuvun alla.

— Mahtaako herra James A. Harrison asua täällä? kysyi hän suoraa päätä.

— Ei, herra Harrison asuu tuolla kauempana, sanoi Anna miltei suunniltaan hämmästyksestä.

— Minusta näyttikin tämä paikka liian säälliseltä — aivan liian säälliseltä James A:n asuttavaksi, ellei hänessä ole tapahtunut aivan huomattavia muutoksia senjälkeen kuin minä olen oppinut hänet tuntemaan, sanoi pikku nainen kirkkaalla ja hieman kimeällä äänellään. — Onko totta, että James A. aikoo mennä naimisiin jonkun naisen kanssa täältä päin?

— Ei toki — ei mitenkään! huudahti Anna punastuen niin syyllisen näköisenä, että vieras katseli häntä uteliaana, ikäänkuin hän puolittain olisi epäillyt häntä jostakin avioliittoaikeista herra Harrisonin suhteen.

— Mutta minä olen lukenut sen eräästä sanomalehdestä, joka ilmestyy tällä saarella, väitti mustasilmäinen nainen itsepintaisesti. — Eräs hyvä ystävä lähetti minulle lehden numeron, jossa uutinen oli merkitty sinikynällä — ystävät ovat aina niin kärkkäitä tuollaiseen... Ja "paikkakunnalle muuttaneitten asukkaitten" joukossa oli kirjoitettuna James A:n nimi.

— Oh, tuo uutinen oli pelkkää pilaa, sanoi Anna, hieman huolestuneena ja hämillään. — Herra Harrison ei suinkaan aio mennä naimisiin kenenkään kanssa... Sen voin teille vakuuttaa.

— No, se oli hauskaa kuulla, sanoi mustasilmäinen nainen ja kiipesi ketterästi takaisin paikalleen

vaunuihin. — Sillä sattumalta hän on jo naimisissa. Minä olen hänen vaimonsa. Niin, teillä on syytä olla hämmästyneen näköinen... Täällä hän on kaiketi käynyt nuorestamiehestä, sen voin uskoa, ja murtanut sydämiä oikealta ja vasemmalta... Mutta varo itseäsi, James A. — hän nyökkäsi merkitsevästi peltojen poikki pitkää valkeata taloa kohti — nyt se hauskuus on lopussa... Tässä olen minä — vaikka en suinkaan olisi vaivautunut tulemaan tänne, ellen olisi luullut, että sinulla on joitain metkuja mielessä... Tuo hänen papukaijansa — hän kääntyi taas Annan puoleen — on kaiketi yhtä ruma kuin ennenkin?

— Hänen papukaijansa — on kuollut — luulen minä, sopersi Anna parka, joka tällä hetkellä oli tuskin omasta nimestään varma...

— Kuollut! No, silloin kaikki tulee hyväksi, huudahti mustasilmäinen nainen hyvin iloissaan. — James A:n kanssa minä kyllä tulen toimeen, kun vain lintu on poissa tieltä.

Tämän hieman arvoituksellisen selityksen annettuaan nyökkäsi hän Annalle, ja vaunut vierivät taas matkoihinsa. Anna kiiruhti keittiön ovelle, jossa hän tapasi Marillan.

— Anna, mikä nainen tuo oli?

— Marilla, sanoi Anna juhlallisella äänellä, mutta kujeilevin silmin, olenko minä sen näköinen kuin olisin päästä pyörällä?

— Et enempää kuin tavallisesti, sanoi Marilla — vailla kaukaisintakaan ivan tarkoitusta.

— No luuletko sitten, että olen hereillä?

— Anna, mikä sinuun on mennyt? Kuka tuo vaunuissa oleva ihminen oli, kysyn minä?

— Marilla, ellen ole päästä sekaisin enkä nuku, en ole voinut uneksia hänestä — hänen täytyy olla todellinen... Missään tapauksessa ei mielikuvitukseni olisi kyennyt luomaan sellaista hattua... Hän sanoo olevansa herra Harrisonin rouva, Marilla.

Nyt oli Marillan vuoro katsoa silmät pystyssä. — Hänen rouvansa? Anna Shirley! Miksi taivaan nimessä hän on sitten ollut olevinaan nuorimies?

— Tuskinpa hän on sitä tehnyt oikeastaan... sanoi Anna yrittäen olla oikeudenmukainen — Hän ei ole koskaan sanonut, että hän oli naimaton. Me kaikki vain pidimme sitä aivan selviönä... Oi, Marilla, mitä rouva Lynde sanoo tästä?

He saivat tietää, mitä rouva Lyndellä oli sanottavana, kun hän käväisi Vihervaaralla samana iltapäivänä. Rouva Lynde ei ollut niin rahtuakaan hämmästynyt... Rouva Lynde oli aina odottanut jotain sen tapaista... Rouva Lynde oli aina tietänyt, että oli jotain kieroja herra Harrisonin persoonassa.

— Mokokakin käki, joka ilman muuta livistää vaimonsa luota, sanoi hän harmistuneena. — Tuollaista voi lukea tapahtuneen Yhdysvalloissa, mutta kuka uskoisi, että sellaista sattuisi täällä meidän kunnallisessa Avonleassamme?

— Mutta emmehän tiedä, hänkö se hylkäsi vaimonsa, huomautti Anna, päättäen uskoa ystävänsä viattomaksi niin kauan kuin hänelle todistettaisiin asian olevan päinvastoin. — Emmehän lainkaan tiedä, kumpi puoli on oikeassa tai väärässä.

— Siitä otamme pian selvän. Nyt menen suoraa päätä sinne, sanoi rouva Lynde, joka ei vielä koskaan ollut oppinut sitä, että sana "hienotunteisuus" on sanakirjassa. — En ole aavistavinankaan, että hän on tullut, ja herra Harrisonin oli määrä tuoda lääkkeitä Thomakselle tänään Carmodysta, siitä saan erinomaisen tekosyn. Nyt otan selvän koko jutusta ja tulen kertomaan teille kotimatalla.

Rouva Lynden päättäväinen luonne pysyi aina kaltaisenaan. Anna ei millään ehdolla olisi kyennyt estämään häntä menemästä herra Harrisonin luo, mutta hän oli myöskin sangen utelias luonteeltaan ja kaikessa hiljaisuudessa hän oli iloinen siitä, että rouva Lynde aikoi päästä arvoituksen perille. Hän ja Marilla odottivat innokkaasti kunnon rouvan paluuta, mutta he saivat odottaa turhaan. Rouva Lyndeä ei näkynyt enää sinä iltana Vihervaaralla Davy, joka oli ollut leikkimässä Milty Boulterin kotona ja tuli kotiin kello yhdeksän, tiesi syyn.

— Tapasin rouva Lynden ja erään vieraan naisen toisella puolen porrasta, sanoi hän. — Ja oi, miten he puhuivat molemmat yhtäkaaa! Rouva Lynde sanoi, että minä toisin terveisiä ja sanoisin, että oli ikävää, kun oli niin myöhä, ettei hän ehtinyt tulla tänä iltana. Anna, olen hirveän nälkäinen. Saimme iltapäiväkahvin Boulterilla kello neljä, mutta se rouva, se on oikea kitupiikki... Emme saaneet lainkaan pikkuleipiä eikä hilloketta ja pullia ja korppujakin oli niukasti...

— Davy, kun ollaan kylässä vieraana, ei koskaan saa huomauttaa siitä, mitä tarjotaan, sanoi Anna

ankarasti. — Se on hyvin sopimatonta.

— Olkoon menneeksi sitten... Silloin *ajattelen* vain sitä, mutta en sano, lupasi Davy ja oli yhtä iloisen näköinen sen johdosta. — Kulka kiltti Anna, anna minulle vähän illallista!

Anna katsoi Marillaan, joka seurasi häntä ruokasäiliöön ja sulki oven huolellisesti.

— Laita hänelle muutamia voileipiä ja pane hiukan hilloketta lautaselle, Anna! *Minä* tiedän kyllä, mitä merkitsee kahvi leivän kera Levi Boulterilla...

Davy iski hampaansa voileipään ja huokasi sitten.

— Uh, miten kaikki on vastahakoista, sanoi hän. — Miltyllä on kissa, joka saa kohtauksia joka päivä kolmen viikon aikana. — Milty sanoo, että on hurjan metkaa katsella sitä niitten aikana... Tänäpäin menin sinne yksinomaan nähdäkseen kohtauksen, mutta onko mokomaa kuultu — niin juonikas se oli, ettei se tänään ollenkaan viitsinyt, makasi vain köllötti paksuna ja kehräsi, vaikka Milty ja minä olimme sen läheisyydessä koko iltapäivän ja pidimme sitä silmällä. Mutta — Davy ei voinut enää kauempaa vastustaa luumuhillokkeen elähyttävää vaikutusta — toivokaamme parempaa onnea toisella kertaa! Miksi sen piti juuri nyt lopettaa kohtaukset, kun sillä on ollut niitä muuten joka päivä, mitä?... Tämä hilloke on kamalan hyvää.

Kuinka voisi olla katsomatta asioita valoisammalta puolelta, kun edessä on teevadillinen luumuhilloa?

Sunnuntai oli niin sateinen, ettei kukaan ihminen astunut jalallaan ovesta ulos, mutta maanantaina oli pujahtanut liikkeelle yhtä ja toista Harrisonin perheselkkauksia koskevaa. Siitä puhuttiin yleisesti koulussa, ja Davy tuli kotiin pakahtumaisillaan uutisista.

— Marilla, herra Harrisonilla on uusi rouva — niin, ei nyt juuri uusi, mutta he eivät ole olleet naimisissa pitkään aikaan, sanoi Milty. Olen aina luullut, että kun on kerran naimisissa, niin sai pitää sen hyvänä ja pysyä siinä, mutta Milty sanoo, että siitä voi lakata, ellei tahdo olla siinä kauempaa... Silloin voi vain lähteä tiehensä rouvansa luota, ja juuri niin herra Harrison on tehnyt... Milty sanoi, että herra Harrison lähti rouvansa luota siksi että tämä heitti häntä joillakin esineillä — esineillä, jotka *tekevät kipeätä* — ja Arty Sloane sanoi, että hän lähti siksi ettei saanut tupakoida, ja Ned Clay sanoi, että se johtui siitä, että rouva torui ja marisi alinomia... *Minä* en lähtisi rouvani luota mistään tuollaisesta syystä. Minä polkaisisin vain jalallani lattiaa ja sanoisin: "Kuules akka, nyt sinun on tehtävä niinkuin *minä* tahdon, sillä minä olen *mies*, näetkös!" — Ja kyllä silloin tulisi toinen ääni kelloon... Mutta Annetta Clay sanoi, että *rouva* lähti hänen luotaan, koska hän ei koskaan viitsinyt pyyhkiä jalkojaan ovimattoon, ja silloin hän sai syyttää itseään, sanoi rouva... Nyt menen heti herra Harrisonin luo katsomaan heitä.

Davy tuli pian takaisin, naama hieman pitkäksi venyneenä.

— Rouva ei ollut kotona — hän oli ajanut Carmodyyn rouva Lynden kanssa hankkimaan uusia seinäpapereita vierashuoneeseen Ja Anna, herra Harrison lähetti terveisiä, että sinä menisit hänen luokseen, sillä hän tahtoo jutella sinun kanssasi. Ja nyt saatte kuulla jotakin: lattia on pesty, ja herra Harrison on ajanut partansa, vaikkei eilen ollut saarnaa kirkossa.

Anna ei lainkaan tuntenut Harrisonin keittiötä. Lattiata oli todellakin pesty ja hangattu, kunnes se oli saavuttanut tähän saakka tunteettoman siisteyden asteen, ja jokainen huonekalu huoneessa oli puhdistettu pölystä. Hella oli niin kirkkaaksi kiilloitettu, että hän voi katsella kuvaansa siinä, seinät olivat saippualla pestyt ja ikkunaruuudut välkkyivät auringossa. Pöydän ääressä istui herra Harrison työpuvussaan, jossa perjantaina oli näkynyt useita reikiä ja repeämiä, mutta joka nyt oli sangen sievästi korjattu ja harjattu. Hän oli sileäksi ajeltu, ja pieni hiustupsu, joka hänellä vielä oli jäljellä, oli somasti veden avulla kammattu.

— Istuhan, Anna, istu, sanoi herra Harrison äänellä, joka vain rahtusen erosi siitä äänensävyistä, minkä katsottiin kuuluvan hyvään tapaan hautajaistilaisuuksissa Avonleassa.

— Emily on ajanut Carmodyyn rouva Lynden kanssa — heistä on jo tullut mitä herttaisimmat ystävät... Voiko koskaan viisastua naisten suhteen?... Nyt, Anna, on tullut loppu vapaasta ja huolettomasta elämästäni, hoh hoi, jaa jaa! Nyt saa pitää itsensä siistinä ja ympäristönsäkin, niin kauan kuin on sallittu vaeltaa tässä murheenlaaksossa — mikäli ihmissilmä voi nähdä...

Herra Harrison pani parastaan puhuakseen raskaan alakuloisella äänellä, mutta jokin hänen silmänurkassaan antoi hänet ilmi.

— Herra Harrison, te iloitsette siitä, että vaimonne on tullut takaisin, huusi Anna ja uhkasi häntä etusormellaan.

— Ei maksa vaivaa teidän koettaa ilvehtiä, sillä se näkyy teistä kuitenkin.

Herra Harrison hymyili, vaikkakaan ei erikoisen sydämellisesti.

— No niin — kaikkeenhan tottuu, sanoi hän. — Jos sanoin olleeni pahoillani, kun näin Emilyn, niin panin omiani... Mies tarvitsee totisesti hieman suojaa yhteiskunnassa, jossa hän ei voi pelata edes yhtä peliä tammea naapurinsa kanssa joutumatta syytetyksi siitä, että tahtoo mennä naimisiin naapurin sisaren kanssa ja näkee sitten kihlausilmoituksensa suoraa päätä pannuksi sanomalehteen.

— Ei kukaan ihminen olisi uskonut teidän hakkailevan Isabella Andrewsia, ellette olisi tekeytynyt naimattomaksi, sanoi Anna nuhtelevalla äänellä.

— Enhän ole tekeytynyt miksikään. Jos joku olisi kysynyt minulta, olinko naimisissa, olisin luonnollisesti vastannut myöntävästi. Mutta kaikki pitivät sen vain itsestään selvänä. Ja minä itse en todellakaan ollut halukas puuttumaan asiaan — siksi arkaluontoinen se todellakin oli. Se olisi ollut vain tulta tappuroihin — tarkoitan rouva Rakel Lyndeä — jos hän olisi saanut tietää, että vaimoni oli lähtenyt luotani — vai mitä luulet?

— Mutta muutamat väittävät, että *te* lähditte hänen luotaan.

— Hän se aloitti, Anna, hän se aloitti. Nyt kerron sinulle koko tarinan, sillä en tahdo, että ajattelet minusta pahempaa kuin ansaitseen — etkä Emilystä myöskään, sen puolesta. Mutta menkäämme ulos verannalle. Täällä sisällä on kaikki niin hirveän siistiä, että tunnen oloni oikein epämiellyttäväksi... Totun kai vähitellen, kun joku aika on kulunut, mutta minulle tuottaa virkistystä katsoa ulos pihalle... Emily ei ole ehtinyt vielä siistiä sitä.

Kun he olivat istuutuneet kaikessa rauhassa verannalle, aloitti herra Harrison kärsimyshistoriansa.

— Asuin Scottsfordissa Uudessa Brunswickissa, Anna, ennen tänne tuloani. Sisareni hoiti talouttani, ja sovimme hyvin hyvästi keskenämme, hän piti rajansa puhtauden hoidossa ja antoi minun olla rauhassa ja hemmotteli minut pilalle — niin ainakin Emily väittää. Mutta kolme vuotta sitten hän kuoli. Ennen kuolemaansa hän mietti paljon sitä, miten minun kävisi, ja lopuksi hän otti minulta lupauksen, että menisin naimisiin. Hän neuvoi minua ottamaan Emily Scottin, sillä Emilyllä oli itsellään rahoja ja hän osasi oivallisesti hoitaa taloutta. "Hui hai", sanoin minä, "Emily Scott ei tahdo katsahtaakaan minun puoleeni." — "Kysy häneltä, niin saat kuulla," sanoi sisareni, ja rauhoittaakseni häntä lupasin hänelle kysyä Emilyltä. Tein sen myöskin. Ja Emily kiitti ja vastasi myöntävästi... En koskaan elämässäni ole niin ällistynyt, Anna — tuollainen hänen kaltaisensa hieno ja suloinen pikku olento, ja sitten minä, vanha rahjus. Voin vakuuttaa sinulle, että aivan aluksi arvelin, että minulla oli hurjan hyvä onni... Niin, me menimme naimisiin ja teimme pienen parin viikon häämatkan S:t Johnille, ja sitten matkustimme kotiin. Saavuimme kotiin kello kymmenen illalla, ja uskot tai et, Anna, ei ollut kulunut tuntiakaan ennenkuin tuo ihminen makasi polvillaan lattialla pesuamme vieressään. Niinpä niin — näen kyllä, että sinä ajattelet, että minun kodissani oli sen näköistä, että se kaiketi oli tarpeen vaatimaa... Sinulla on hyvin ilmehikkäät kasvot, Anna, luen niistä kuin avoimesta kirjasta...

Mutta minun kotonani ei ollut niin hirveätä, vakuutan sinulle. Olihan siellä sisareni kuoleman jälkeen hieman siirrely kaikenlaista, se tunnustettakoon, mutta minä olin hankkinut eukon, joka korjasi pahimman, ennen naimisiin menoani, ja sekä maalannut että liisteröinyt seinäpaperit kiinni. Mutta näetkös — vaikka veisin Emily n ihka uuteen marmoripalatsiin, polvistuisi hän pesemään lattiaa, heti kun hän vain on ennättänyt pukea ylleen vanhan siivoushameen.

No niin, siten hän rehki kello yhteen saakka yöllä, ja kello neljä hän oli ylhäällä ja taas täydessä touhussa. Ja niin hän jatkoi — sillä mikäli minä käsitin, ei hän koskaan lopettanut. Päivät päästään pelkkää pesemistä ja lakaisemista ja pölyttämistä, paitsi sunnuntaisin, ja silloin hän vain odotti maanantaita, saadakseen taas alkaa. Mutta se oli hänen tapansa huvitella ja minä olisin voinut tyytyä siihen, jos hän vain olisi jättänyt minut itseni rauhaan. Mutta kas, sitäpä hän ei tahtonutkaan. Hän tahtoi muovailia minut uudeksi kiireestä kantapäähän, mutta kas, ei käy luontoon opettaa vanhoja koiria istumaan... En saanut tulla huoneeseen, ellen riisunut kenkiä jaloistani ja pannut niihin tohveleita ulkona portailla. Minun oli ankarasti kielletty polttamasta piipullistakaan tupakkaa, ellen mennyt ulos navettaan. Ja sitten puhuin niin huonoa ja sivistymätöntä kieltä... Emily oli nuoruutensa päivinä ollut opettajattarena, ja sitä hän ei koskaan voinut unohtaa. Sitten hän suuttui, kun söimme ja hän näki minun pistävän veitsen suuhuni.

Niin, näin sitten jatkui, ja koko elämä oli pelkkää morkkailemista ja marinaa ja mankumista, alituisesti ja loppumattomiin. Mutta jos totuus on sanottava, Anna, niin olin kyllä minäkin sangen ärtyisä ja kiukkuinen. En koettanut ottaa vastaan opetuksia, kuten minun olisi pitänyt tehdä — suutuin ja tulin pahalle tuulelle, kun hän muistutti minua. Eräänä päivänä sanoin hänelle, ettei hän ollut

moittinut sivistymätöntä kieltäni kosiessani häntä. Sehän ei ollut kovinkaan hienotunteisesti sanottu... Nainen antaa enemmän anteeksi miehelle, jos tämä lyö häntä, kuin jos tämä piikkittelee häntä siitä, että vaimo otti hänet avoimin sylin...

Niin sitten elää retustettiin miten tiedettiin, eikä se hauskaa ollut, mutta vähitellen olisimme ehkä tottuneet toisiimme, ellei Inkivääriä olisi ollut. Inkivääri oli se kari, joka vihdoinkin saattoi meidät haaksirikkoon... Emily ei pitänyt papukaijoista eikä hän voinut sietää Inkiväärin rumia sanoja... Minä olin kiintynyt lintuun merimies-veljeni vuoksi. Merimies-veljeni ja minä olemme vetäneet yhtä köyttä pienestä pitäen, ja kun hän oli kuolemaisillaan, lähetti hän Inkiväärin minulle. Minä en koskaan voinut käsittää, kuinka kukaan voi pitää pahana sitä, että lintu kirosi. Pidän hyvin pahana, että ihminen kiroilee tai käyttää rumia sanoja, mutta papukaija, joka toistaa vain kuulemaansa ymmärtämättä siitä sen enempää kuin kiinan kielestä — sille voi kaiketi sen antaa anteeksi. Mutta Emilyä ei voinut, kaikkea vielä!... Naiset eivät osaa ajatella selvästi. Hän koetti totuttaa Inkivääriä pois kiroilemasta, mutta siinä hän ei onnistunut sen paremmin kuin yrittäessään opettaa minua puhumaan sivistynyttä kieltä... Näytti melkein siltä, että mitä enemmän hän yritti, sitä pahemmaksi tuli Inkivääri, aivan kuin minäkin.

Niin se sitten jatkui, ja me molemmat tulimme yhä ärtyisemmiksi, kunnes viimeinen pisara tuli... Emily kutsui pastorimme rouvineen teelle ja heillä oli mukanaan eräs toinen pastori rouvineen. Lupasin piiloittaa Inkiväärin johonkin varmaan paikkaan, josta ei kukaan voinut sitä kuulla — Emily ei tahtonut koskea sen häkkiin hopeatangollakaan — ja tarkoitukseni oli tehdä se, sillä enhän toki tahtonut, että pastorin herrasväet kuulisivat talossani mitään loukkaavaa. Mutta unohdin sen kerrassaan — Emily piti sellaista touhua minun puhtaasta kovasta kauluksestani ja kuinka minun parhaiten piti sovittaa sanani, ettei se todellakaan ollut ihme... En tuhlannut ajatustakaan papukaijapoloiseen, ennenkuin istuimme pöytäni syömään illallista. Juuri kun pastori numero yksi oli aloittamaisillaan pöytärukouksen, korotti Inkivääri, joka istui verannalla ruokasalin ikkunan takana, oman äänensä. Kalkkunakukko oli tullut pihalle, ja sitä ei Inkivääri kärsinyt silmiensä edessä, tiedätkö... Ja tällä kertaa hän vei voiton itsestäänkin.

Sinä naurat, Anna, enkä minä kiellä, että minä myöhemmin itsekin olen sille virnistellyt, mutta sillä kertaa olin melkein yhtä häpeissäni kuin Emilykin. Menin ulos ja kannoin Inkiväärin navettaan. En syönyt kovinkaan hyvällä ruokahalulla illallista. Näin Emilyn ilmeestä, että rajuilma oli tulossa Inkiväärin ja minun ylle... Vieraitten mentyä menin karjahakaan ja tiellä minä tuumailin. Minun kävi sääliksi Emily ja minulla oli ikäänkuin sellainen tunne, että minun olisi pitänyt olla häntä kohtaan kiltimpi; muuten mietin mielessäni, olivatko nuo kirkolliset herrasväet luulleet, että Inkivääri oli oppinut sanavarastonsa minulta... Kuinka olikaan, tein sen päätöksen, että Inkivääri lähetettäisiin tuskattomalla tavalla toisiin maailmoihin, ja ajettuani lehmät kotiin, menin sisään sanoakseni sen Emilylle. Mutta siellä ei ollut mitään Emilyä — sitävastoin oli pöydällä kirje, aivan kuten romaaneissa on tapana... Emily kirjoitti, että sain valita hänen ja Inkiväärin välillä; hän oli mennyt kotiinsa, ja siellä hän pysyisi, kunnes minä tulisin ilmoittamaan hänelle, että olin väentänyt papukaijan niskat nurin.

Silloin suutuin kuin pippuri, Anna, ja sanoin, että jos hän odotti sitä, niin sai hän pysyä poissa vaikka tuomiopäivään saakka... Pakkasin hänen kimpsunsa kokoon ja lähetin hänen jälkeensä. Huu, miten ihmiset juorusivat — Scottsford on melkein yhtä hyvä juorumylly kuin Avonleakin — ja kaikki ihmiset olivat Emilyn puolella. Sitä kiukkuisemmaksi minä tulin, ja ymmärsin pian, että minun täytyi muuttaa paikkakunnalta, muuten en olisi koskaan saanut hengen rauhaa. Niin ajattelin muuttaa tänne — olin ollut täällä poikasena ja viihtynyt hyvin. Niin, sitten tulin tänne, ja siinä kaikki.

En ollut kuullut sanaakaan Emilystä tai Emilyltä, ennenkuin tulin kesantomaalta lauantaina ja tapasin hänet polvillaan hankaamassa lattiaa. Mutta ensimmäinen kunnan päivällinen, minkä olen saanut siitä saakka kuin hänestä erosin, oli myöskin valmiina pöydällä... Sitten hän sanoi, että minun pitäisi ensiksi syödä, ja sitten juttelisimme — ja siitä tein sen johtopäätöksen, että Emily sentään oli oppinut jotain hyödyllistä... Nyt hän on täällä, ja aikoo jäädä — Inkiväärihän on kuollut, eikä Avonlea ole sellainen pikkukaupunki-nurkkakunta kuin hän oli luullut. Tuolla hän ja rouva Lynde tulevat. Ei, älä mene, Anna! Jää tänne ja tutustu Emilyyn! Hän alkoi heti pitää sinusta lauantaina — kysyi, kuka tuo hienon näköinen punatukkainen tyttö oli tässä lähimmässä naapurissa.

Rouva Harrison lausui Annan mitä sydämellisimmin tervetulleeksi ja pyysi häntä kaikin mokomin jäämään illaksi.

— James A. on kertonut minulle kaiken teistä ja siitä, miten hyvä olette ollut hänelle, leiponut hänelle torttuja ja muuta sen suuntaista, sanoi hän. — Tahdon niin pian kuin mahdollista tutustua uusiin naapureihini. Rouva Lynde on miellyttävä ihminen, eikö totta? Niin ystävällinen ja herttainen.

Kun Anna meni kotiin vienossa kesäkuun hämärässä, saattoi rouva Harrison häntä niittyjen poikki, jossa tulikärpäset nyt syyttelivät loistavia pikku lamppujaan.

— Arvaan kyllä, sanoi rouva Harrison tuttavallisesti, että James A. on kertonut teille meidän tarinamme?

— On kyllä.

— Silloin ei minun tarvitse tehdä sitä, sillä James A. on hyvin oikeudentuntoinen ja puhuu vain sitä mikä on totta. Vika ei suinkaan ollut yksinomaan hänessä. Sen ymmärrän nyt. En ollut ollut tuntiakaan sukulaisteni luona, ennenkuin toivoin, etten olisi niin hätäillyt, mutta en tahtonut myöskään ottaa ensimmäistä askelta. Ymmärrän nyt, että asetin liian suuria vaatimuksia miehelle miehelle... Ja oli typerää minun iskeä hänen huolimattomaan puhetapaansa. Ei tee mitään, vaikka mies puhuessaan rikkoo kieliopin sääntöjä vastaan, kun hän vain on kotona pysyväinen eikä kulje ruokasäiliössä nuuskimassa, kuinka paljon sokeria on kulunut viikossa... Tunnen, että James A. ja minä tulemme nyt oikein onnellisiksi. Jos vain tietäisin, kuka pisti sanomalehteen tuon uutisen, niin lausuisin hänelle oikein suuret kiitokset.

Anna piti suunsa kiinni eikä rouva Harrison saanut koskaan tietää, että hänen kiitollisuudentunteensa olivat todellakin osuneet oikean henkilön tietoon. Anna tunsu itsensä oikein ällistyneeksi siitä, että noilla yksinkertaisilla "uutisilla" oli niin laajalle ulottuva vaikutus. Ne olivat sovittaneet miehen ja vaimon välit ja hankkineet suuren ja vankalla pohjalla olevan maineen ennen halveksitulle säänennustajalle.

Rouva Lynde istui Vihervaaran keittiössä. Hän oli kertonut koko jutun Marillalle.

— No, mitä sinä arvelet rouva Harrisonista? kysyi hän Annalta.

— Sangen miellyttävä. Hän tuntuu oikein hauskalta ja herttaiselta.

— Niin, juuri sellainen hän on, sanoi Rakel rouva tunteella ja vakaumuksella. — Ja minä sanoin tässä juuri Marillalle: tiedätkö mitä, sanoin, minä olen sitä mieltä, että meidän kaikkien tulee hänen tähtensä antaa anteeksi herra Harrisonin heikkoudet ja koettaa saada aikaan, että hänen vaimonsa tuntee kotiutuvansa täällä... Ei, nyt minun on taas mentävä kotiin. Thomas on varmaankin kaivannut minua. Minä voin nyt päästä hieman liikkeelle saatuani Elizan taloon, ja hän on näyttänyt voivan paljon paremmin viime päivinä. Mutta en koskaan ole mielelläni pitkää aikaa poissa hänen luotaan. Olen kuullut, että Gilbert Blythe on sanoutunut irti Valkorannan koulusta. Hän menee kaiketi korkeakouluun syksyllä, arvaan minä?

Rakel rouva katsoi terävästi Annaan, mutta Anna oli kumartuneena unisen Davyn yli, joka torkkui sohvalla, eivätkä hänen kasvonsa ilmaisseet mitään. Hän kantoi Davyn pois hienomuotoinen tytönposkensa painettuna hänen kelta-kutrasta päätään vasten. Kun he menivät rappusia ylös, kietoi Davy väsyneen kätensä Annan kaulaan puristaen häntä lämpimästi ja antaen hänelle kostean suudelman.

— Ah, miten kiltti sinä olet, Anna. Tänään Milty Boulter kirjoitti kaksi säettä kivitaululleen ja näytti sitä Jennie Sloanelle. Siinä oli näin: "Lemmikki on sininen ja ruusu punainen, siirappi on suloinen, ja sinä samaten."

Ja se ilmaisee täsmälleen minun tunteeni sinua kohtaan, Anna.

XXVI.

TIEN MUTKASSA.

Thomas Lynde oli siirtymäisillään täältä pois yhtä hiljaa ja huomiota herättämättä kuin hän oli elänytkin. Hänen vaimonsa oli hellä, kärsivällinen ja väsymätön sairaanhoitajatar. Välistä, terveyden päivinä, oli Rakel ollut hieman kova Thomakselleen, kun tämän hitaus ja nahjusteleminen olivat koetelleet hänen kärsivällisyyttään. Mutta senjälkeen kuin hän oli joutunut tautivuoteelle, ei mikään ääni olisi voinut olla matalampi, mikään koskettelu keveämpää ja taitavampaa, ei mitään yövalvontaa olisi voitu kestää suuremmalla hellyydellä ja kärsivällisyydellä.

— Sinä olet ollut minulle hyvä vaimo, Rakel, sanoi hän kerran, kun Rakel rouva istui hänen luonaan hämärässä ja piti hänen kuihtunutta, nyt niin valkeata ukonkättään omien työn kovettamien sormiensa välissä. — Kiltti ja hyvä vaimo. On sääli, etten jätä sinua parempiin olosuhteisiin, mutta lapset auttavat

sinua kyllä. He ovat kaikki kelvollisia ja saamakkaita lapsia, pilkulleen äitinsä kaltaisia. Hyvä äiti — hyvä nainen...

Sitten hän vaipui uneen. Ja seuraavana aamuna, juuri kun valkea sarastus hitaasti kohosi terävähuippuisten kuusenlatvojen yläpuolelle laaksossa, tuli Marilla hiljaa itäiseen vinttikamariin ja herätti Annan.

— Anna, Thomas Lynden päivät ovat päättyneet — heidän renkipoikansa toi juuri tänne sanan. Menen nyt heti Rakelin luo.

Thomas Lynden hautajaispäivän jälkeisenä päivänä Marilla kuljeskeli ympäri Vihervaaralla ja oli ihmeen mieltäväisen näköinen. Silloin tällöin hän katsoi Annaan ja näytti olevan sanomaisillaan jotakin — mutta sitten hän ravisti päätään ja puristi huulensa yhteen. Illallisen jälkeen hän meni Rakel rouvaa tervehtimään, ja takaisin tultuaan hän nousi itäiseen vinttikamariin, jossa Anna istui korjaamassa oppilasten kirjoitusharjoituksia.

— Kuinka rouva Lynde tänään jaksaa? kysyi Anna.

— Oikein hyvin — hän tuntee itsensä paljon tynyemmäksi ja tasaantuneemmaksi, vastasi Marilla istuutuen Annan vuoteelle — mikä seikka ilmaisi, että puhuja oli tavallista suuremman mielenliikutuksen valloissa. Marillan kirjoittamattoman taloudenhoitolain mukaan oli siistitylle vuoteelle istuminen anteeksiantamaton rikos. — Mutta hän on hyvin yksinäinen. Elizan täytyy matkustaa tänään kotiin — hänen poikansa ei ole terve, ja hän tunsu, ettei hän voinut jäädä kauemmaksi aikaa.

— Lopetettuani nämä kirjoitusharjoitukset juoksen hetkiseksi juttelemaan rouva Lynden kanssa, sanoi Anna. — Olin aikonut harjoitella latinan kirjoitusta tänään, mutta se saa jäädä siksi aikaa.

— Gilbert Blythe aikoo kai korkeakouluun syksyllä, luulen minä, sanoi Marilla hieman odottamatta. — Miltä sinusta tuntuisi saada mennä mukaan, Anna?

Anna katsoi häneen hämmästyneenä.

— Se tuntuisi tietysti hyvin hauskalta, Marilla. Mutta sehän ei käy päinsä.

— Luulen, että se voisi käydä päinsä. Minusta on aina tuntunut, että sinun pitäisi mennä... On ollut oikein raskaana sydämelläni — tuo ajatus että sinä uhrasit kaiken minun tähteni.

— Oi, Marilla, en ole koskaan katunut silmänräpäystäkkään, että jäin kotiin! Olen ollut niin onnellinen... Nämä kaksi viimeistä vuottahan ovat olleet ihania.

— Niinpä niin, tiedän kyllä, että sinä olet viihtynyt sangen hyvin täällä kotona... Mutta kysymys ei ole nyt oikeastaan siitä. Sinun pitäisi jatkaa kehitystäsi. Sinä olet säästänyt suunnilleen niin paljon, että voit tulla toimeen vuoden Redmondissa, ja karjasta saadut rahat riittävät toiseksi vuodeksi... Ja sitten voisit ehkä hankkia itsellesi stipendin tai jotain muuta sen tapaista...

— Niin, mutta minä en voi lähteä, Marilla. Sinun silmäsi ovat tietenkin paremmat, mutta en voi jättää sinua yksinäsi kaksoisten kanssa. He tarvitsevat niin paljon silmälläpitoa.

— Minä en tule olemaan yksin heidän kanssaan. Juuri siitä aion puhua sinun kanssasi. Minulla oli pitkä keskustelu Rakelin kanssa tänä iltana. Anna, hänellä on suuria huolia kestettävänä... Hän on sangen köyhissä oloissa... He ovat nähtävästi kiinnittäneet talon kahdeksan vuotta sitten auttaakseen nuoremman pojan jaloilleen hänen lähtiessään länteen, ja sitten he eivät ole koskaan kyenneet maksamaan muuta kuin juuri lainan koron. Thomaksen sairaus on sitten luonnollisesti tullut maksamaan koko joukon, monella tapaa. Talo täytyy myydä, ja Rakel luulee, että kun velat on maksettu, ei jää juuri mitään jäljelle. Hän sanoo, että hänen täytyy muuttaa Elizan luo ja että hän suree aivan menehtyäkseen, kun hän ajattelee lähtevänsä Avonleasta. Hänen ikäisensä nainen ei niin helposti hanki itselleen uusia ystäviä ja uusia harrastuksia. Ja, Anna, kun hän siinä istui ja kertoi tätä, niin juolahti mieleeni ajatus, että minä voisin pyytää häntä tänne luokseni asumaan, mutta arvelin, että minun ensin pitäisi hieman keskustella sinun kanssasi, ennenkuin sanoin mitään hänelle. Jos Rakel asuisi täällä minun luonani, niin voisit sinä mennä korkeakouluun. No, mitä sinä arvelet?

— Minusta tuntuu — aivan kuin — joku olisi ojentanut minulle — kuun — ja minä en oikein tietäisi — mitä tehdä sillä, sanoi Anna, aivan päästä pyörällä. — Mutta mitä siihen tulee, että ehdottaisit rouva Lyndelle tänne muuttamista, niin saat sinä yksinäsi määrätä sen, Marilla. Luuletko — oletko varma siitä — että viihtyisit siten? Rouva Lynde on kelpo ihminen ja hyvä naapuri, mutta — mutta...

— Mutta hänellä on virheensä, tarkoitat. Niin, tietysti hänellä on, mutta minä kyllä mieluummin sietäisin paljon suurempiakin virheitä kuin näkisän Rakelin muuttavan pois Avonleasta. Kaipaisin häntä

hirveästi. Hän on ainoa uskottu ystävä, joka minulla on täällä, ja tuntisin itseni aivan hyljättyksi ilman häntä. Me olemme olleet naapureita viisikymmentäviisi vuotta, emmekä vielä koskaan ole olleet epäsovussa — vaikka vähältä piti, ettei niin käynyt sillä kertaa kun sinä hyökkäsit Rakel rouvan kimppuun siksi että hän oli sanonut sinua rumaksi ja punatukkaiseksi. Muistatko sen, Anna?

— Luulenpa muistavani, sanoi Anna surkealla äänellä.

— Sellaisia asioita ei unohdeta... Oi, kuinka vihasin rouva Lynde raukkaa sillä hetkellä!

— Ja sitten pyysit häneltä "anteeksi" — myöskin omalla tavallasi... Niin, kyllä annoit tekemistä siihen aikaan, Anna. Minä olin välistä kokonaan ymmällä, miten menettelisin sinun suhteesi. Matthew ymmärsi sinua paremmin.

— Matthew ymmärsi kaikkea, sanoi Anna lempeästi — kuten aina hänestä puhuessaan.

— No niin, kuten sanottu, luulen kyllä, että voisimme järjestää niin, ettei Rakelin ja minun koskaan tarvitsisi joutua otteluun... Minulla on aina ollut se käsitys, että kun kaksi naista ei voi tulla keskenään toimeen samassa talossa, niin johtuu se siitä, että heidän on jaettava keittiö, ja silloin he ovat toistensa tiellä. Jos nyt Rakel muuttaisi tänne, niin hän voisi saada pohjoisen vinttikamarin asuttavakseen, ja vierashuone voitaisiin muuttaa keittiöksi, sillä vierashuonettahan me emme lainkaan tarvitse. Sinne hän voisi sijoittaa pienen kamiinahellansa ja ne huonekalut, jotka hän aikoo pitää ja niin hänellä olisi mukavaa ja hän saisi olla aivan riippumaton. Hän saa luonnollisesti suunnilleen niin paljon tuloja, että hän tulee toimeen — siitä hänen lapsensa tulevat pitämään huolta — minä en siis tule antamaan hänelle muuta kuin huoneen. Niin, Anna, mikäli minusta riippuu, niin olen halukas.

— Puhu sitten hänelle siitä, vastasi Anna heti. — Minunkin mieltäni pahoittaisi nähdä rouva Lynden siirtyvän pois täältä.

— Ja jos hän tulee, jatkoi Marilla, niin ei mikään estä sinua lähtemästä korkeakouluun. Hänestä on minulle seuraa, ja hän auttaa minua kaksoisten vaatteitten neulomisessa ja paikkaamisessa, niin ettei ole syyä varjoakaan, miksi sinä *et* lähtisi.

Anna istui kauan syvissä ajatuksissa ikkunansa ääressä sinä iltana. Ilo ja kaipaus taistelivat keskenään hänen sydämessään. Viimein — aivan äkisti ja odottamatta — oli hän tien mutkassa, ja tuolla edessä oli korkeakoulu satoine sateenkaarenhohtoisine näkyineen ja toiveineen... Mutta Annalla oli myöskin selvänä, että kääntyessään uuteen suuntaan hänen täytyi myöskin jättää jäähyväiset monille hauskoille asioille — kaikille niille vaatimattomille pikku velvollisuuksille ja harrastuksille, jotka olivat käyneet hänelle niin rakkaiksi kahtena viimeisenä vuonna ja jotka juuri se innostus, jolla hän oli niihin antautunut, oli tehnyt niin huvittaviksi ja iloa tuottaviksi. Hänen täytyi luopua koulusta — ja hän piti jokaisesta oppilaastaan, myöskin tyhmistä ja ilkeistä. Pelkkä ajatus Paul Irvingistä saattoi hänet tuumimaan, tokko todellakin "korkeakoulu"-sanalla oli voimaa voittaa kaikki muut harrastukset...

— Minä olen juurtunut tänne jo sangen monin pikku säikein, uskoi Anna kuulle, ja kun minut nyt temmataan irti, niin se tulee tekemään kipeätä... Mutta on kai kuitenkin parasta lähteä. — Marilla on oikeassa, kun hän sanoo, ettei ole mitään kunnon syytä, miksi en tekisi sitä. Minun on kaivettava esiin kaikki kunnianhimoiset toiveeni ja katsottava, etteivät ne kokonaan ruostu...

Anna lähetti erohakemuksensa seuraavana päivänä, ja senjälkeen kuin Rakel rouvalla oli ollut hellä ja sangen tunteellinen keskustelu Marillan kanssa, otti hän kiitollisena vastaan tarjouksen asettua vastaiseksi Vihervaaralle asumaan. Mutta hän halusi asua omassa talossaan vielä kesän; tilaa ei aiottu myydä ennenkuin syyspuoleen, ja oli paljon varusteltavaa ja järjestettävää.

— En koskaan olisi uskonut joutuvani asumaan niin kauas maantiestä, kuin Vihervaaralle, huokasi Rakel rouva itsekseen. — Mutta kuinka lieneekään — mielestäni se oli vielä pahemmin "poissa ilmoilta" ennen maailmassa — Annallahen on joukko ystäviä, jotka käyvät talossa, ja kaksoiset tuovat kyllä elämää mukanaan... Ja mieluummin asuisin kaivon pohjassa kuin muuttaisin pois Avonleasta.

Pian levisi huhu näistä kahdesta merkillisestä päätöksestä, ja ne aiheuttivat, jos mahdollista, vielä vilkkaampaa mielipiteitten vaihtoa kuin rouva Harrisonin tulo. Monta viisasta päätä pudistettiin Marilla Cuthbertin "ajattelemattomalle" päätökselle tarjota Rakel rouvalle asuntoa luonaan... He molemmat olivat aivan liiaksi "oman päänsä pitäväisiä", ja monia synkkiä ennustuksia kuultiin lausuttavan... Mutta mikään niistä ei häirinyt kumpaakaan niistä, joita asia oikeastaan koski. He olivat täydellisesti selvillä molemminpuolisista sekä oikeuksista että velvollisuuksista, jotka johtuivat uudesta järjestelystä, ja niistä he aikoivat lujasti pitää kiinni.

— Minä en sekaannu sinun asioihisi etkä sinä minun, sanoi Rakel rouva aivan tynnosti, ja mitä tulee kaksoisiin, autan heitä niin paljon kuin minulle on mahdollista. Mutta minä en ota vastatakseni Davyn kysymyksiin — sen sanon etukäteen... Minä en ole mikään elävä tietosanakirja tai filadelfialainen

asianajaja. Sen vuoksi tulet kyllä kaipaamaan Annaa.

— Annan vastaukset olivat toisinaan yhtä merkillisiä kuin Davyn kysymykset, vastasi Marilla. — Kaksoiset tulevat kaipaamaan häntä, siitä ei ole epäilystäkään, mutta hänen tulevaisuuttaan ei käy uhraaminen Davyn tiedonhalun vuoksi... Kun hän tekee kysymyksiä, joihin en voi vastata, sanon hänelle vain, että lapsia kelpaa katsella, mutta ei kuunnella. Niin *minut* kasvatettiin enkä minä koskaan voi saada päähäni muuta kuin että se kasvatustapa oli aivan yhtä hyvä kuin nämä uudenaikaiset menetelmätkin.

— Annan menettelytavalla näyttää kuitenkin olleen erinomaisen hyvä vaikutus Davyyn, sanoi rouva Lynde hymyillen. — Hänestä on tullut kuin toinen poika.

— Hän on kelpo pikku poju, sanoi Marilla. — En koskaan luullut niin kiintyvänä noihin vekaroihin kuin todella olen kiintynyt... Davy valloittaa jokaisen puolelleen ennemmin tai myöhemmin — ja Dora on herttainen lapsi, vaikka hän — hm, hm — ikäänkuin — niin, mitä sanonkaan?

— Hän on kuin onkin hieman yksitoikkoinen, arveli Rakel rouva. — Hän on kuin kirja, jonka joka sivulla on sama asia. Dorasta tulee kiltti ja velvollisuudentuntoinen pikku nainen, kun hän on varttunut suureksi, mutta hän ei koskaan valmista yllätyksiä, ei sitä eikä tätä. No niin, sen laatuiset ihmiset ovat helppoja käsitellä, vaikeivät he olekaan niin huvittavia kuin muutamat muut.

Gilbert Blythe oli luultavasti ainoa, jolle Annan erohakemusuutinen tuotti sekoittamatonta iloa. Hänen oppilaansa pitivät asiaa oikeana onnettomuutena. Annette Bell itki ja huusi niin, että hänen täytyi paneutua vuoteeseen kotiin tultuaan. Anthony Pye hyökkäsi kahden mitään aavistamattoman pojan kimppuun ja pieksi heidät pahanpäiväisesti — vain tunteitaan purkaakseen. Barbara Shaw itki koko yön. Paul Irving julisti isoäidilleen, ettei tämän tarvinnut uskoa, että hän söisi mitään puuroa lähinnä seuraavalla viikolla...

— Minä en *voi*, isoäiti, sanoi hän. — En todellakaan tiedä, voinko saada *mitään* alas... Kurkussani on ikäänkuin paksu möhkäle... Olisin itkenyt kotiin tullessani koulusta, ellei Jake Donnel olisi katsellut minua koko ajan. Mutta minä itken kylläkin mentyäni vuoteeseen illalla — luuleeko isoäiti, että se näkyi silmistäni huomenna?... Mutta puuro, kas se on minulle mahdotonta... Tulen tarvitsemaan koko sielunvoimani voittaakseni tämän, isoäiti, niin ettei jää mitään jäljelle taisteluun puuron kanssa... Oi, isoäiti, en tiedä, mihin ryhdyn, kun hyvä, kaunis neitimme menee tiehensä... Milty Boulter sanoo, että hän voi panna päänsä pantiksi siitä, että Jane Andrews saa paikan hänen jälkeensä. Neiti Andrews on kyllä hyvin kiltti ja hyvä — mutta hän ei ymmärrä niinkuin neiti Shirley...

Dianakin näki asian sangen synkässä valossa. — Ah, kuinka yksinäistä täällä tulee olemaan talvella, valitti hän kerran iltahämärissä, kun kuunvalo hopeankirkkaana virtana valui sisään kirsikkapuun oksien lomitse ja täytti itäisen ullakkohuoneen vienolla, haaveellisella hohteella. Molemmat työt istuivat jutellen keskenään, Anna matalassa keinutuolissaan ikkunan ääressä, Diana vuoteelle kavunneena.

— Sinä ja Gilbert olette menneet matkoihinne — ja Allanilaiset samoin. Pastori Allan tulee saamaan kutsun Charlottetowniin, ja on selvää, että hän vastaa myöntävästi. Tämä on liian kurjaa... Olenpa utelias näkemään, kenet saamme aikanaan hänen sijaansa.

— Kunpa he eivät valitsisi pastori Bacteria Graftonista, sanoi Anna suurella varmuudella. — Hän haluaa mielellään tätä paikkaa, mutta hän saarnaa niin sietämättömän kuivasti. Herra Bell sanoo, että hän on vanhan koulun pappismiehiä, mutta rouva Lynde väittää, ettei se lainkaan olisi hänelle esteenä, kun hänellä vain ei olisi huonoa vatsaansa. Hänen rouvansa ei varmaankaan osaa laittaa ruokaa, ja rouva Lynde sanoo, että kun miespoloinen viikoittain saa elää pelkällä suolalihalla ja hapanlimpulla, niin on hänen jumaluusoppinsakin sen mukaista... Rouva Allan ei ole lainkaan iloinen siitä, että hänen täytyy muuttaa täältä. Hän sanoo, että kaikki ovat olleet niin ystävällisiä hänelle, aina siitä pitäen kuin hän tuli tänne vastaviihittynä, että hänestä tuntuu kuin hän jättäisi ystäviä, jotka hänellä on ollut koko ikänsä. Ja sitten tietysti pienokaisen hauta... Hän sanoo, että hänen on niin hirveän vaikea jättää se — lapsonenhan oli niin pieni ja hento, vain kolmen kuukauden vanha, ja hän sanoo pelkäävänsä, että pienokainen tulee ikävöimään äitiänsä... Mutta tietystikin hän tietää, miten asia on, eikä hänen mieleensäkään juolahtaisi kertoa mitään sellaista miehelleen... Melkein joka ilta hän on hiipinyt koivuhaan kautta pappilan taitse kirkkomaalle ja laulanut pienen kehtolaulun pikku sydänpäpyselleen... Tämän hän kertoi minulle eilen illalla, kun minä istutin pari pensasta varhaisia villiruusuja Matthewn haudalle. Lupasin hänelle, että niin kauan kuin vielä olen Avonleassa, vien kukkia pienokaisen haudalle, ja kun olen matkustanut pois, olen varma siitä että —

— Että minä teen sen, täydensi Diana suurella lämmöllä. — Sen tahdon todellakin tehdä. Ja lasken myöskin Matthewn haudalle kukkia, Anna — sinun tähtesi.

— Oi, kiitos siitä! Tarkoitukseni oli juuri pyytää sitä sinulta... Ja pikku Hester Grayn haudalle myöskin? Kultaseni, älä unohda hänen hautaansa! Tiedätkö, olen ajatellut ja haaveillut niin paljon Hester Graysta, että hän on tullut niin ihmeellisen todelliseksi minulle... Kuvittelen häntä tuolla hänen puutarhassaan, tuolla viileässä, hiljaisessa, viheriässä kolkassa, ja minusta tuntuu, että jos voisin hiipiä sinne jonakin kevätiltana, juuri tuona salaperäisenä hetkenä valon ja pimeän vaihteessa ja nousta varpaillani koivumäkeä ylös niin hiljaa, etteivät askeleeni säikyttäisi häntä, niin tapaisin puutarhan aivan samanlaisena kuin ennen muinoin, liljojen ja varhaisten ruusujen tuoksun täyttämänä, takana ylt'yleensä villiviiniköynnösten peittämä pikku talo... Ja pikku Hester Gray olisi siellä lempeine silmineen, ja tuuli leikkisi hänen tummilla hiuksillaan, ja hän harhailisi ympäri ja koskettelisi sormenpäillään liljojen poskia ja kuiskisi pikku salaisuuksia ruusujen kera... Ja minä menisin eteenpäin, ah niin hiljaa, hiljaa, ja ojentaisin käteni ja sanoisin hänelle: "Pikku Hester Gray, enkö saa tulla sinun leikkitoveriksesi — minä pidän myöskin niin paljon ruusuista!" Ja sitten me istuutuisimme vanhalle penkille ja puhelisimme hieman ja haaveilisimme hieman tai istuisimme vain suloisesti vaieten toistemme seurassa... Ja sitten kuu nousisi ja minä katselisin ympärilläni — ja sitten yht'äkkiä ei enää olisi mitään Hester Grayta eikä pientä taloa villiviiniköynnöksineen eikä ruusuja... Vain suuri metsittynyt puutarha, jossa narsissit pilkistävät esiin ruhosta ja tuuli huokaa, ah, niin surullisesti, kirsikkapuissa... Ja sitten en tietäisi, oliko tuo kaikki ollut todellista vai olinko sen uneksintu.

Diana nousi ja istuutui niin, että hän sai selkensä seinää vasten. Kun iltahämärissä puhuttiin tuollaisista kaameista asioista, oli varminta istuutua niin, että seinä oli seljän takana eikä voinut kuvitella mitään...

— Yhteiskuntaa parantava yhdistys tulee viettämään kituvaa elämää, kun sekä sinä että Gilbert olette poissa, sanoi hän synkästi.

— Älä sano niin! huudahti Anna vilkkaasti, palaten äkkiä unelmien maasta todellisen elämän käytännöllisiin asioihin. — Sehän on nykyään perin lujalla pohjalla, varsinkin senjälkeen kun täysikasvuiset ovat alkaneet tuntea sitä kohtaan niin suurta mielenkiintoa... Katsohan vain mitä ruohokenttiä ja oikoteitä he ovat kesällä laittaneet! Odotan sitäpaitsi saavani uusia ajatuksia korkeakoulussa ollessani ja niistä minä sitten kyhään kirjoitelman ja lähetän tänne. Älä näe kaikkea niin mustana, Diana! Äläkä nyt kiellä minulta tätä pientä ilonhetkeä. Myöhemmin, kun oikein tosi on kysymyksessä ja minun todellakin täytyy lähteä, tunnen varmaankin olevani kaikkea muuta kuin iloinen.

— Ah, sinun elämäsi on sentään aika jännittävää, — saat mennä korkeakouluun ja pitää siellä hauskaa ja hankkia itsellesi koko joukon hauskoja uusia ystäviä...

— Toivon saavani oikein paljon uusia ystäviä, sanoi Anna miettiväisenä. — Juuri tuon tapaiset mahdollisuudet saattavat katsomaan eteenpäin niin iloisena ja toivehikkaana... Mutta kuinka monta uutta ystävää saanenkin — koskaan ne eivät tule minulle yhtä rakkaiksi kuin vanhat — varsinkin eräs erityinen tyttö, jolla on mustat silmät ja kuopat poskissa... Voitko arvata, kuka se on, Diana?

— Mutta korkeakoulussa tulee olemaan niin monta sukkela ja lahjakasta tyttöä, huokasi Diana, ja minä olen vain pieni tuhma maalaistyllerö, joka en koskaan ole voinut sovelluttaa oikeita vuosilukuja historiassa, vielä vähemmän ratkaista ekvatsionia... Mutta on selvää, että nämä molemmat viimeiset vuodet ovat olleet aivan liian ihania voidakseen kestää kauan... Tiedän joka tapauksessa erään, joka on iloinen siitä, että sinä menet korkeakouluun. Anna, nyt aion tehdä sinulle kysymyksen — vakavan kysymyksen. Älä loukkaannu, vaan anna minulle suora vastaus! Tunnetko mitään Gilbertiä kohtaan?

— Pidän hänestä kuten ystävästä, mutta en rahtuakaan sillä tavoin kuin sinä tarkoitat, vastasi Anna tyynellä ja varmallalla äänellä.

Hän uskoi itse lausuvansa sydämensä ajatuksen.

Diana huokasi. Kuinka olikaan, hän toivoi, että Anna olisi vastannut toisella tavoin.

— Etkö koskaan aio mennä naimisiin, Anna?

— Ehkä — joskus sitten — kun olen kohdannut oikean, sanoi Anna ja hymyili uneksivasti katsellen kuutamon välkkeeseen.

— Mutta kuinka voit tietää niin varmasti, että kohtaat oikean? virkkoi Diana.

— Oh, hänet kyllä tunnen — sen ilmaisee minulle sisäinen ääni. Tiedäthän, minkälainen ihanteeni on, Diana?

— Mutta joskus ihanne muuttuu.

— Ei minun. Enkä minä pitäisi miehestä, joka ei vastaisi sitä.

— Entäpä, jos et koskaan kohtaisi häntä?

— Sitten saan kai kuolla vanhanapiikana, kuului hilpeä vastaus. —
Pahempikin kuolema on varmaan mahdollinen.

— Oh, kuolema ei varmaan olisikaan vaikeinta — mutta että täytyisi *elää* vanhanapiikana, kas siitä minä en pitäisi, sanoi Diana aavistamatta lainkaan, kuinka naurettavilta hänen sanansa kuuluivat. — Luulen kuitenkin, että voisin alistua jäämään naimattomaksi, jos tulisin sellaiseksi kuin Lavendel neiti. Mutta sitä ei pidä minun kuvitellaakaan... Täytettyäni neljäkymmentäviisi vuotta tulen olemaan kauhean lihava. Jos vielä mahdollisesti voi olla rahtunen runollisuutta laihassa vanhassapiiassa, niin sitä ei voi olla hituistakaan lihavassa... Ajatteles, Nelson Atkins kosi Ruby Gillisiä kolme viikkoa sitten. Ruby on kertonut koko jutun minulle. Hän sanoi, ettei hän ikimaailmassa aio ottaa häntä, sillä se joka menee Nelson Atkinsin kanssa naimisiin, saa muuttaa hänen vanhojen vanhempiensa luo asumaan, mutta Ruby sanoi, että hänen kosintansa oli niin juhlallinen ja kaunis, että hän oli vähällä lentää selälleen... Mutta hän ei tahtonut hätiköidä, vaan pyysi häneltä viikon miettimisaikaa. Ja kaksi päivää myöhemmin hän oli ompeluseuran kokouksessa Nelsonin äidin luona, ja siellä vierashuoneen pöydällä oli kirja nimeltä "Neuvonantaja elämän tärkeimmissä kysymyksissä". Ja siinä oli luku, jonka nimi oli "Kosinta ja naiminen", ja voitko ajatella — Ruby sanoi, ettei hän voi kuvata tunteitaan, kun hän sieltä sanasta sanaan löysi juuri sen kosintamuodon, jota Nelson oli käyttänyt häntä kosiessaan... Hän meni kotiin ja istuutui ja kirjoitti hänelle mitä *ivallisimman* vastauksen, jossa hän sanoi, ettei hän todellakaan voinut ottaa vastaan sitä kunniaa, ja nyt on isän ja äidin täytynyt vuorotellen vahtia Nelsonia, sillä niin he pelkäävät hänen heittäytyvän jokeen... Mutta Ruby sanoo, ettei heidän ole tarvis peljätä, sillä "Neuvonantaja elämän tärkeimmissä kysymyksissä" neuvoo myöskin, kuinka "kosijan, joka on saanut rukkaset", on käyttäydyttävä, ja siinä ei ollut sanaakaan jokeen menemisestä... Ja sitten hän kertoi, että Wilbur Blair kirjaimellisesti *riutuu*, niin rakastunut hän on häneen, mutta kas, sillehän Ruby ei mitään mahda...

Anna teki kärsimättömän liikkeen.

— Minä sanon sen vastenmielisesti — se tuntuu niin uskomattomalta — mutta tiedätkö mitä — minä en pidä Ruby Gillisistä nykyään. Pidän hänestä, kun kävimme yhdessä seminaaria — vaikken tietystikään niin paljon kuin sinusta ja Janesta. Mutta viime aikoina hän on tullut niin toisenlaiseksi — niin merkilliseksi —

— Ymmärrän, nyökkäsi Diana. — Gillisien sukupiirre se hänessä alkaa tulla esiin — hän ei voi sille mitään... Rouva Lynde on sanonut, että jos koskaan kukaan Gillis-suvun tyttö ajattelee muuta kuin poikia, niin ei hän ainakaan milloinkaan ole osoittanut sitä puheissaan tai käytöksessään... Hän ei puhu muusta kuin pojista ja kohteliaisuuksista, joita he sanovat hänelle ja kuinka "hullaantuneita" kaikki ovat häneen Carmodyssä. Ja ihmeellistä on, että se on *totta*...

Diana myönsi sen, vaikka sangen suuttuneella äänellä.

— Eilen illalla, kun tapasin hänet kauppapuodissa, hän kuiskasi minulle, että nyt hän oli tehnyt uuden "valloituksen". En välittänyt kysyä, kuka se oli, sillä tiesin, ettei hän muuta toivonutkaan kuin saada puhua hänestä. Mutta sellainen Ruby on aina ollut. Muistatko, jo hänen pienenä ollessaan, kuinka hän silloin aina sanoi, että hän antaisi tusinan ihailijan "liehua" ja huvittelisi perinpohjin, ennenkuin hän päättäisi ottaa jonkun?... Ei, Jane on toki toista. Jane on niin herttainen ja viisas ja hienotunteinen tyttö.

— Vanha Jane on mainio, sanoi Anna. — Mutta, lisäsi hän ja kumartui eteenpäin taputtaakseen hellästi palleroista pikku kättä, joka lepäsi hänen päänalusellaan, kukaan ei ole sentään oman Dianani veroinen. Muistatko sitä iltaa, jona kaikkein ensiksi tapasimme toisemme, Diana, ja vannoimme ikuista ystävyyttä sinun puutarhassasi? Sen "valan" olemme aina pitäneet — emme koskaan ole olleet epäsovussa tai edes katsoneet kiertoon toisiimme... En koskaan unohda, kuinka koko ruumiini vavahti ilosta sinä päivänä, kun kerroit minulle pitäväsi minusta. Olin tuntenut itseni niin yksinäiseksi ja isoavaksi koko lapsuuteni ajan... Ei kukaan välittänyt minusta tai halunnut minua taakakseen. Olisin ollut syvästi onneton, ellen olisi kyennyt luomaan itselleni omaa pikku maailmaani, jonka minä "kuvittelin" täyteen niitä ystäviä ja sitä rakkautta, mitä kaihosin... Mutta Vihervaaralle tultuani kaikki muuttui. Ja sitten tapasin sinut. Et aavista, mitä ystävyytesi minulle merkitsi. Vielä kerran, rakkahin, tahdon kiittää sinua siitä lämpimästä ja todellisesta ystävyyydestäsi, jota aina olet minulle suonut.

— Ja aina tulen suomaan, sanoi Diana kyynelten valuessa virtanaan. — *En koskaan* pidä kenestäkään — kenestäkään *työstä* — puoleksikaan niin paljon kuin pidän sinusta... Ja jos koskaan menen naimisiin ja saan oman pikku tyttösen, annan hänelle nimen Anna.

ERÄS ILTAPÄIVÄ KAIKURANNASSA.

- Minne sinä nyt menet, Anna, kun olet noin hienona? ihmetteli Davy.
— Sinä näytät aika hepsakalta tuossa puvussa.

Anna oli tullut alas päivälliselle uudessa vaalean vihreässä musliinipuvussa — ensimmäinen värikäs puku, jota hän oli käyttänyt Matthewn kuoleman jälkeen. Se puki häntä erinomaisesti, kohottaen hänen ihonsa kukkasenhienoja värivivahduksia ja hiusten kullanruskeata hohdetta.

- Davy, en pidä siitä, että käytät tuollaista sanaa, sanoi hän, senhän kyllä tiedät. Menen Kaikurantaan.

— Saanko tulla mukaan, pyysi Davy.

- Saisit tulla mukaan, jos menisin hevosella. Mutta minä menen käyden, ja matka on liian pitkä sinun pikku jaloillesi. Sitä paitsi Paul tulee myöskin, ja sinähän et yleensä viihdy hänen seurassaan.

— Oh, pidän paljon enemmän Paulista kuin ennen, sanoi Davy tehden lusikallaan valtavan "rantaryöstön" kastikkeen ympäröimään saareen, jota hänen vanukkaansa edusti. — Tultuani itse näin kiltiksi, ei minulle niin suuria merkitse, että hän sittenkin on kiltimpi... Jos tällä tavoin jatkan, saan kyllä hänet kiinni jonakin kauniina päivänä — sekä kiltteydessä että voimissa... Paul on muuten kamalan reilu meille toisen valmistavan luokan pojille. Hän ei anna isojen poikien kiusata meitä ja hän opettaa meille monta hauskaa leikkiä.

— Mistä johtuu, että Paul vierähti puroon eilen puolenpäivän aikaan? kysyi Anna. — Tapasin hänet leikkikentällä, ja silloin hän oli niin likomärkä, että lähetin hänet heti kotiin vaihtamaan pukua kysymättä lainkaan, mitä oli tapahtunut.

— Niin, osittain se oli onnettomuustapaus, selitti Davy. — Hän pisti päänsä sinne tahallaan, mutta muu osa hänestä kuukahti jäljessä hänen tahtomattaan... Olimme kaikki puron luona, ja Prillie Rogerson suuttui Paulille jostakin — hän on kauhea kiukkupussi, vaikka hän on kaunis — ja sanoi, että Paulin isoäiti kietoi hänen hiuksensa vanhoista hansikkaista tehtyihin papiljotteihin joka ilta... Paul olisi kai välittänyt viisi siitä, mitä hän sanoi, ellei Gracie Andrews olisi nauranut, ja silloin Paul kävi aivan tulipunaiseksi, sillä Gracie, näetkös, on *hänen* tyttärensä... Niinpä niin, hän on Gracielle niin kohtelias — poimii hänelle kukkia ja kantaa hänen kirjojaan. Hän tuli punaiseksi kuin rapu ja sanoi, ettei hänen isoäitinsä varmastikaan tehnyt mitään sellaista ja että hänen tukkansa oli luonnostaan kihara... Ja sitten hän heittäytyi pitkäkseen rantaäyräälle ja kastoi päänsä puroon näyttääkseen niitä...

Tässä Marillan kasvot saivat kauhistuneen ilmeen, ja Davy jatkoi rauhoittaen:

— Ole huolelta — se ei ollut se puro, josta juomme, vaan pikku puro kauempana alhaalla. Mutta ranta on kamalan niljakka, ja Paul kompastui. Voitte uskoa, että se oli aika läiskäys!... Hi hi — kuinka hänen ympärillään roiskui! Mutta hän oli niin veikeän näköinen ryömiessään ylös aivan likomärkinä ja mudan ryvettämänä. Tytöt nauroivat entistä pahemmin, mutta Gracie ei nauranut. Hän näytti olevan pahoillaan. Gracie on sievä tyttö, mutta hänellä on pystynenä... Kun minä menen naimisiin, otan sellaisen, jolla on hienomuotoinen nenä kuten sinulla, Anna.

— Se joka töhri mehukastikkeella koko kasvonsa vanuketta syödessään, ei saa koskaan ketään tyttöä, varoitti Marilla.

— Mutta minä pesen kasvoni, ennenkuin menen kosimaan, sanoi Davy ja koetti parantaa asiaa hieromalla poskia ja suutaan kädenselällä. — Ja pesen myöskin korvantaustat, sen saa Marilla uskoa... Muistin sen eilen. Nyt en unohda puoleksikaan niin usein kuin ennen. Mutta on niin monta sopukkaa ja mutkaa pestävänä — Davy huokasi syvään — että on kamalan vaikeata pitää niistä kaikista huolta... Niin, jos en saa tulla Lavendel neidin luo, menen tervehtimään rouva Harrisonia... Hänellä on purkillinen rikkinäisiä keksejä ruokasäiliössään varta vasten pikku poikia varten, sanoo hän, ja hän antaa minun aina kaapia vadin, kun hän on laittanut jotain hyvää vanukasta... Laidoissa on niin hirveän paljon jäljellä!... Herra Harrison on aina ollut kiltti, mutta hän on kaksinverroin hyvä naimisiin mentyyään. Ihmiset tulevat varmaan paremmiksi mennessään naimisiin. Miksi ei Marilla mene naimisiin?

Marillan naimattomuus ei ohut koskaan ohut hänelle mikään arka kohta, niin että hän vastasi aivan sävyisästi, vaihdettuaan pari merkitsevää katsetta Annan kanssa:

— Kultaseni, kukaan ei ole kaikesti huolinut minusta, luulen minä.

— Mutta ehkä et ole koskaan kosinut ketään, tuumi Davy.

— Davy hyvä, nuhteli Dora, niin kauhistuneena veljen tietämättömyydestä, että hän avasi suunsa ilman että kukaan oli häntä puhutellut — *herrojenhan* on kosittava...

— En ymmärrä, miksi heidän aina täytyy tehdä sekin, napisi Davy. — Miksi miesten aina pitää nähdä kaikki vaiva? Voinko saada vähän lisää vanukasta, Marilla?

— Olet jo kyllä saanut niin paljon kuin siedät, sanoi Marilla, mutta antoi hänelle kuitenkin melko suuren toisen annoksen.

— Jospa voisi syödä aina pelkkää kaakkua ja hilloa, Marilla! Miksi ei voi, mitä?

— Siihen kyllästyisi piankin.

— Oh, tahtoisinpa itse koettaa sitä, sanoi Davy epäillen. — On joka tapauksessa parempi saada kaakkua vain kalapäivinä ja silloin kun meillä on vieraita, kuin olla kokonaan ilman. Milty Boulterin kotona ei ole koskaan jälkiruokaa. Ja Milty sanoo, että kun heille tulee vieraita, niin hänen äitinsä antaa heille juustoa voileipien kerällä, ja sen hän leikkaa itse — ohuen viipaleen kullekin ja sitten yhden ylimääräisen viipaleen, että lautanen näyttäisi hauskemmalta.

— Jos Milty Boulter kertoo tuollaista äidistään, ei sinun ainakaan tarvitse viedä sitä edemmäksi, sanoi Marilla hieman terävästi.

— Niin, mutta Milty sanoi sen kehuakseen äitiään, näetkös, Marilla, huomautti Davy. — Hän on hänestä kamalan ylpeä, sillä ihmiset sanovat, että jos hänet pantaisiin paljaalle kalliolle meren keskelle, niin löytäisi hän kuitenkin ravintonsa...

— Hm — luulenpa, että kanalurjukset herrastelevat keskellä orvokkeja, sanoi Marilla nousten kiireesti paikaltaan ja rientäen ulos.

Kanapoloiset eivät olleet orvokkien lähelläkään, eikä Marilla katsonutkaan sinnepäin. Sen sijaan hän istuutui kellarinluukulle ja nauroi, kunnes alkoi voida pahoin.

Kun Anna ja Paul samana iltapäivänä tulivat Kaikurantaan, tapasivat he Lavendel neidin ja Charlotta Neljännen puutarhassa, täydessä touhussa kitkemässä rikkaruohoa, kuokkimassa hiekkakäytäviä ja leikkaamassa pensasaitoja. Lavendel neiti itse, somana ja sirona rypytyissä reunuskoristeissaan ja pitsiröyhelöissään, joita hän rakasti, pudotti suuret puutarhasaksensa ja juoksi ihastuneena vieraitaan vastaan, ja Charlotta Neljäs hymyili leveästi ja hyväntahtoisesti.

— Kas, hyvää päivää, Anna! Minulla oli sellainen tunne, että sinä tulisit iltapäivällä. Ja siinä on Paul — kuinka voit, ystäväiseni? Miten oletkaan kasvanut! Olet puolta päätäsi pitempi nyt kuin viimeksi täällä käydessäsi.

— Niin, minä kasvan vinhaa vauhtia kuin helttasieni yöllä, sanoi rouva Lynde hiljakkoin, vahvasti Paul aivan tyytyväisenä. — Isoäiti sanoo, että puuro se varmaan viimeinkin alkaa vaikuttaa. Niin, sitäpä juuri tuumin... Paul huokasi syvään. — Mutta varmaankin olen sitä syönyt siksi paljon, että siitä pitäisi huomata jotain tulosta... Nyt, kun olen päässyt alkuun, toivon, että kasvaisin edelleen kunnes tulen yhtä pitkäksi kuin isä. Hän on kolme kyynärää pitkä, tietääkö Lavendel neiti?

Kyllä, Lavendel neiti tiesi kyllä — puna hänen hienoilla poskillaan tuli vieläkin hieman helakammaksi. Hän otti Paulia ja Annaa kumpaakin kädestä ja kulki äänettömänä majaa kohti.

— Onko tänään hyvä kaiku-ilma, Lavendel neiti? tiedusteli Paul.

Se päivä, jolloin hän ensi kerran oli käynyt täällä, oli ollut niin tuulinen, ettei ollut käynyt päinsä houkutella kaikua kuuluviin, ja Paul oli ollut hyvin pettynyt.

— On, Pauliseni, tänään on erinomainen kaiku-ilma, vastasi Lavendel neiti havahtuen syvistä mietteistään.

— Mutta ensin menemme kaikki sisään saadaksemme jotain syötävää.

— Neiti kuuluu varmaan niihin ihmisiin, joilla aina on herkkupaloja ruokasäiliössään, sanoi Paul. — Isoäidillä on myöskin, mutta hän, nähkääs, ei pidä siitä, että syödään mitään aterioiden välillä. Eiköhän, lisäsi hän miettiväisenä, minun sittenkin pitäisi muistaa isoäitiä ja olla syömättä, kun tiedän, ettei hän pidä siitä?

— Tiedätkö, en luule, että hän pitäisi sitä pahana, kun hän tietää, että sinä olet kulkenut käyden koko tämän pitkän matkan. Siinähan on toki suuri ero, sanoi Lavendel neiti ja hymyili salaviihkä Annalle Paulin ruskeitten kiharoitten yli.

— Välipalat ovat kyllä kauhean epäterveellisiä... Sen vuoksi kaiketi me käytämme niitä niin usein Kaikurannassa... Me — Charlotta ja minä — uhmaamme kaikkia terveysääntöjä ruoka järjestyksessä. Jos meille tulee se tuuli, pistämme poskeemme mitä hyvänsä — kaikkina vuorokauden aikoina — emmekä me sen vuoksi voi pahoin. Mutta meillä on aina aikomus tehdä parannus. Kun olemme lukeneet jonkun sanomalehtikirjoituksen, jossa varoitetaan jostakin, johon me olemme hullaantuneet, niin kikkaamme sen irti ja naulaamme keittiön seinälle, että muistaisimme sen. Mutta miten lieneekään, niin emme kuitenkaan muista sitä — emme ennenkuin olemme taas tehneet tyhmyyden ja syöneet juuri tuota kiellettyä... Vielä emme ole kärsineet mitään vakavampaa vahinkoa, mutta Charlotta Neljäs näki hieman levottomia unia eräänä yönä, kun söimme kohomunkkeja ja rapu muhennos ta ja omenakakkua ennen maatamenoamme.

— Isoäiti antaa minulle lasillisen maitoa ja voileivän illalliseksi, ja sunnuntaisin hän panee hilloketta leivälle, sanoi Paul. Sen vuoksi olen aina iloinen, kun sunnuntai-ilta tulee — enemmän kuin yhdestä syystä. Sunnuntai kuuluu hirveän hitaasti meillä. Jos vain saisin jutella luoto-ihmisteni kanssa, niin menisi se kai kyllä, mutta isoäiti ei pidä siitä, että minä teen sitä sunnuntaisin. Minä *ajattelen* aika paljon, mutta pelkään kyllä, että minulla on enimmäkseen maallisia ajatuksia... Isoäiti sanoo, ettei sunnuntaisin saa koskaan ajatella muuta kuin kristillisiä ajatuksia. Mutta tämä opettajaneiti on sanonut kerran, että jokainen todella kaunis ajatus kohottaa ja puhdistaa sieluamme, vaikka ajattelisimme sitä keskellä viikkoakin... Isoäiti luulee, että saarnat ja pyhäkoululäksyt ovat ainoat, joita voi pitää oikein kristillisinä ajatuksina... Ja kun isoäiti ja neiti ovat eri mieltä, en tiedä, miten minun on tehtävä... Sydämessäni — Paul lasi kätensä sydämelleen ja kohotti hyvin vakavan sinisen silmäparin Lavendel neidin kasvoihin, jotka ilmaisivat vilkasta myötätuntoa — sydämessäni yhdyn neitiin. Mutta kas, isoäitihän on kasvattanut isän *omalla* tavallaan ja saanut hänestä niin erinomaisen, ja opettajaneiti ei ole vielä kasvattanut ketään, vaikka hän auttaa Davyn ja Doran kasvatuksessa. Mutta eihän voi tietää, minkälaisia heistä tulee, kun he ovat kasvaneet isoiksi... Niin että välistä minusta tuntuu ikäänkuin olisi turvallisempaa noudattaa isoäitiä.

— Se sinun on kaikin mokomin tehtävä, sanoi Anna. — Mutta minä sanon sinulle erään asian — jos isoäitisi ja minä oikein tutkimme, mitä me todella tarkoitamme, niin saisit nähdä, että meillä on aivan sama tarkoitus, vaikka meillä on erilainen tapa ilmaista ajatuksiamme. Mutta noudata sinä hänen katsantotapaansa, sen takana on runsaat kokemukset... Ja me saamme odottaa ja katsoa, mitä kaksoisista sukeutuu, ennenkuin voimme olla varmoja siitä, että *minunkin* tieni vie päämäärään.

Aamiaisen jälkeen he menivät jälleen puutarhaan, jossa Paul teki tuttavuutta kaiun kanssa ja sekä hämmästyti että ihastui samalla kertaa, Annan ja Lavendel neidin istuessa kivipenkillä poppelien alla ja jutellessa.

— Vai niin, sinä menet matkoihisi syksyllä, sanoi Lavendel neiti surumielisellä äänellä. — Minun kai pitäisi olla iloinen sinun vuoksesi, Anna, mutta sen sijaan olen pahoillani — mitä itsekkäimmällä tavalla pahoillani. Tulen kaipaamaan sinua suunnattomasti. Ah, välistä ajattelen, että on turhaa hankkia itselleen ystäviä. He vain katoavat elämästä jonkun ajan kuluttua ja jättävät jälkeensä ikävän, joka tuntuu katkerammalta kuin tyhjyys ennen heidän tuloaan.

— Tuo puhe sopisi erinomaisesti neiti Eliza Andrews sinun suuhun — mutta ei koskaan maailmassa Lavendel neidille, sanoi Anna. — Ei mikään ole pahempaa kuin tyhjyys — ja minähän en katoa teidän elämästänne. On olemassa sellaisia asioita kuin kirjeet ja loma-ajat. Suloisin pikku neitiseni — nyt hän on minusta hieman kalpean ja väsyneen näköinen...

— Ohoi — ohoi — ohoi! huusi Paul ylhäältä vihannalta vallilta, jossa hän oli huvitellut kaikilla mahdollisilla tavoilla.

Nuo äänet olivat kaikkea muuta kuin sointuvia, kun hän ne päästi ilmoille, mutta ne tulivat takaisin aivan kirkkaina ja hopeanheleinä — joen takana olevassa metsänlaidassa asustavien pikku keijukaisveitikkojen muuttamina. Lavendel neiti teki kärsimättömän eleen kauniilla käsillään.

— Ah Anna — olen väsynyt kaikkeen, yksinpä kaikuihinkin. Minun elämässäni ei ole mitään muuta kuin kaukuja — särkyneitten toiveitten ja unelmien ja ilojen kaukuja. Ne ovat kauniita ja pettäviä... Oi, Anna, on kauheata, että puhun tällä tavoin, kun minulla on vieraita. Mutta se johtuu siitä, että alan tulla vanhaksi enkä voi alistua siihen. Minä tulen olemaan sietämätön täytettyäni kuusikymmentä vuotta...

Charlotta Neljäs, joka oli kadonnut aamiaispuuhiin, tuli nyt takaisin ja ilmoitti, että John Kimballin karjahaan koko koilliskulma oli punaisenaan varhaisia mansikoita. Ehkä neiti Shirleytä haluttaisi lähteä poimimaan?...

— Nyt jo kypsää mansikoita! huudahti Lavendel neiti. — Nepä vasta olisivat jotakin jälkiruuaksi! Oh, minä en varmaankaan ole niin vanha kuin luulin!... Tytöt, kun tulette takaisin mansikoinenne, juomme teetä täällä ulkona hopeapoppelin alla. Minä laitan sen teille valmiiksi ja tarjoan paksua kermaa mansikoitten kera.

Anna ja Charlotta menivät siis mainittuun karjahakaan, vihantaan, piilossa olevaan kolkkaan, jossa aurinkoinen ilma oli sametinpehmeä ja tuoksui kuin lukemattomat orvokkimättäät.

— Oi, kuinka ihanaa ja raikasta täällä on, sanoi Anna puoliääneen itsekseen. — Minusta tuntuu aivan siltä kuin joisin auringonpaistetta.

— Juuri samoin minustakin, neiti. Aivan samalta tuntuu minustakin, neiti, säesti Charlotta Neljäs, joka olisi ehdottomasti ollut Annan kanssa samaa mieltä, vaikka tämä olisi selittänyt, että hänellä oli sama tunne kuin pelikaanilla erämaassa.

Charlotta ihaili Annaa koko sydämestään. Ei siksi, että hän olisi pitänyt häntä niin erikoisen kauniina. Diana Barryn kauneus rusottavine poskineen ja sysimustine hiuksineen oli paljon enemmän Charlotan makuun kuin Annan hienostuneet, sielukkaat piirteet, joitten pääviehätys oli loistavissa harmaissa silmissä ja poskien hempeässä, alituisen vaihtelevassa ruusunpunassa.

— Mutta tahtoisin mieluummin olla teidän näköisenne kuin olla kaunis, uskoi vilpitön Charlotta hänelle.

Anna nauroi, imi hunajan kohteliaisuudesta eikä välittänyt rahtuakaan pienestä sivumausta. Hän oli pienestä pitäen tottunut "sekoitettuihin" kohteliaisuuksiin.

Heidän poimiessaan mansikoita uskoi Charlotta Neljäs Annalle huolensa Lavendel neitiin nähden. Tuo helläsydäminen pikku olento oli vakavasti huolissaan rakastetun emäntänsä tilasta.

— Lavendel neiti ei ole terve, nähkääs neiti, olen varma siitä, vaikkei hän koskaan valita. Hän ei ole ollut kaltaisensa pitkään aikaan, nähkääs neiti — ei sen koommin kuin te ja Paul kävitte täällä viimein. Hän varmaankin vilustui sinä iltana... Sillä kun herrasväki oli mennyt, niin hän meni ulos ja käveli puutarhassa kauan sen jälkeen kuin oli tullut pimeä, ainoastaan huivi hartioillaan. Käytävillä oli niin paljon lunta, ja minä olen varma siitä, että hänen jalkansa kostuivat. Aina siitä saakka olen huomannut, että hän on väsynyt ja alakuloinen ja kärsivän näköinen... On aivan kuin hän olisi kadottanut mielenkiintonsa kaikkeen, nähkääs neiti. Hän ei koskaan kuvittele, että tulee vieraita, eikä järjestä teepöytää, eikä laita itseään hienoksi kuten ennen... Vain silloin kun neiti tulee, hän vilkastuu vähän... Ja ajatelkaas, neiti — tässä Charlotta alensi ääntään, ikäänkuin hän olisi ollut aikeessa ilmaista jonkun hirvittävän ja kauhua herättävän oireen — pahinta on, ettei hän enää koskaan nykyään suutu, kun minä särjen jotakin... Nähkääs, neiti, eilen rikoin hänen viheriän ja keltaisen kirjavan maljansa, joka aina on ollut kirjahyllyllä... Hänen isoäitinsä oli tuonut sen mukanaan Englannista, ja Lavendel neiti varoi sitä hirveästi. Pyyhin siitä pölyä niin varovasti ja sievästi, neiti saa uskoa, ja kuinka olikaan, yhtäkkiä se luiskahti käsistäni, ennenkuin ennätin saada siitä kiinni, ja särkyi tuhansiksi palasiksi... Oi, kuinka tulin pahoilleni ja pelkäsin!... Ajattelin, että Lavendel neiti toruisi minua hirveästi, ja mieluummin olisin ottanut vastaan sen kuin nähnyt hänen tekevän niinkuin hän teki... Hän tuli vain sisään ja katsoi sitä ja sanoi: "Ei se tee mitään, Charlotta. Poimi pois palaset ja heitä ne tunkiolle!" Mitä neiti arvelee: Poimi pois palaset ja heitä ne tunkiolle! — Aivan kuin se ei olisikaan ollut hänen isoäitinsä hieno Englannista tuotu malja... Ah ei, hän ei ole terve, ja minä tunnen itseni niin kauhean levottomaksi. Hänellä ei ole ketään, joka pitäisi hänestä huolta, paitsi minua.

Charlolan silmät uivat kyynelissä. Anna taputti ystävällisesti pientä ruskeata kypälää, joka piti rikkinäistä mansikkatuoppia.

— Luulen, että Lavendel neiti tarvitsee hieman vaihtelua, Charlotta. Hän on liian paljon täällä yksinäisyydessä. Emmekö voisi houkutella häntä jollekin pikku matkalle?

Charlotta pudisti alakuloisesti upeitten nauhasolmujen koristamaa päätään.

— En luule, että siitä olisi mitään hyötyä, neiti, Lavendel neitiä ei huvita mennä vierailulle. Hänellä on vain kolme sukulaista, joitten kanssa hän seurustelee, ja hän käy heidän luonaan vain siksi, että siellä on käytävä, sanoo hän. Viime kerralla, kun hän tuli kotiin, sanoi hän, että tästä lähtien ikävät velvollisuusvierailut saivat jäädä. "Yksinäisyys on sittenkin parasta, Charlotta," sanoo hän minulle, "ja nyt en enää koskaan aio jättää omaa kontuani. Sukulaiseni ovat päättäneet tehdä minusta vanhan mummon, ja se ei ole minulle terveellistä"... Juuri niin hän sanoi, neiti, "se ei ole minulle terveellistä". Sentähden ei minusta ole mitään järkeä siinä, että koettaisimme houkutella häntä menemään sukulaisiansa tervehtimään.

— Ei, meidän on keksittävä jotain muuta, päätti Anna ja lasi viimeisen mehevän mansikan

heleämpunaisen "kukkurun" päälle tuoppiinsa. — Heti kun pääsen vapaaksi koulusta, tulen tänne ja viivyn teidän luonanne kokonaisen viikon. Silloin menemme metsään ja otamme ruokaa mukaamme joka päivä ja kuvittelemme kaikkea mahdollista hauskaa, niin saammepa nähdä, emmekö saa pikku Lavendel neitiämme hieman pirteämmäksi.

— Neiti saa nähdä, että siitä tulee kerrassaan mainiota, huudahti Charlotta Neljäs hyvin ihastuneena.

Hän oli iloinen neitinsä vuoksi ja myöskin oman itsensä vuoksi. Jos hän saisi tilaisuuden koko viikon ajan alituisesti tutkia Annaa, oppisi hän varmaankin käyttäytymään ja esiintymään aivan kuin hän...

Kun tytöt palasivat Kaikurantaan, näkivät he, että Lavendel neiti ja Paul olivat kantaneet pienen neliskulmaisen keittiöpöydän puutarhaan ja laittaneet koko teetarjoilun kuntoon. Ei mikään voinut maistua ihanammalta kuin tämä jälkiruoka, jona olivat vasta poimitut mansikat kerman kera, kun istuttiin korkean, sinisen taivaan kuvun alla, jota pienet, höyhenkeveät pilvenhattarat peittivät, ja metsän varjojen keskeltä, jotka vähitellen laskeutuivat yhä pitempinä, kuului ikäänkuin sipinää ja supinaa.

Teen jälkeen Anna auttoi Charlottaa astioitten pesemisessä keittiössä, Lavendel neidin istuessa kivipenkillä Paulin kanssa ja antaessa hänen kertoa luoto-ihmisistään. Ah, Lavendel neiti osasi kuuntelemisen taidon — mutta miten olikaan, oli Paul kuitenkin huomaavinaan, että hän oli äkkiä menettänyt mielenkiintonsa merimieskaksoisiin.

— Miksi neiti katsoo minuun tuolla tavoin? kysyi hän vakavasti.

— Kuinka niin, Paul?

— Aivan kuin jos neiti katsoisi minun lävitseni johonkin toiseen, jota minä muistutan neidin mielestä, sanoi Paul, joka silloin tällöin toi ilmoille sellaisia terävänäköisyyden pilkahduksia, että hänen ympäristönsä oli parasta olla kätkemättä mitään salaisuuksia, kun hän oli läheisyydessä.

— Sinä muistutat minua jostakin, jonka tunsin kauan sitten, sanoi Lavendel neiti hiljaa.

— Silloinko kun olitte nuori?

— Niin, silloin kun olin nuori. Olenko sinun mielestäsi hyvin iäkkään näköinen nyt, Paul?

— Tietääkö neiti, en voi päästä siitä oikein selville, sanoi Paul tuttavallisesti. — Teidän tukkanne näyttää vanhalta — en ole koskaan tuntenut nuorta ihmistä, jolla olisi valkea tukka... Mutta kun te nauratte, tulevat silmänne aivan yhtä nuoriksi kuin oman herttaisen opettajaneitinikin. Tiedättekö mitä, neiti — Paulin kasvot ja ääni olivat juhlalliset kuin tuomarilla — luulen että teistä tulisi hirveän oivallinen äiti. Teillä on juuri oikea katse silmissä — se katse, mikä oli pikku äidilläni. Minun mielestäni on suuri vahinko, ettei teillä ole poikia.

— Minulla on pieni kuvittelupoika, Paul.

— Todellakin — onko teillä? Kuinka vanha hän on?

— Jokseenkin sinun ikäisesi, luulen. Hänen pitäisi oikeastaan olla vanhempi, koska olen uneksunut hänestä jo kauan ennen sinun syntymääsi. Mutta minä en koskaan anna hänen tulla vanhemmaksi kuin yksitoista — kaksitoistavuotiaaksi, sillä jos sen tekisin, niin hän voisi jonakin kauniina päivänä kasvaa ohitseni, ja silloin kadottaisin hänet pian kokonaan.

— Se on totta, nyökkäsi Paul. — Se se juuri onkin hauskaa kuvitteluihmisissä — he säilyttävät sen iän, jonka itse heille annamme. Te ja oma opettajaneitini ja minä itse olemme ainoat ihmiset koko maailmassa, jotka tietävät, että minulla on kuvitteluihmisiä... Eikö olekin hyvin hauskaa, että me kaikki kolme tunnemme toisemme ja olemme hyviä ystäviä? Mutta sellaiset kuin me löytävät kai aina toisensa... Isoäiti ei koskaan kuvittele mitään ja uneksii vain kissoista ja sylilapsista, ja Mary Joe luulee, että minä olen päästä vialla siksi että ikäänkuin elän omia olojani... Lavendel neitihän ymmärtää... Kertokaa nyt minulle pikku kuvittelupojastanne!

— Hänellä on siniset silmät ja kihara tukka. Joka aamu hän hiipii sisään ja herättää minut suutelolla. Sitten hän leikkii koko päivän puutarhassa — ja minä leikin hänen kanssaan. Olemme piilosilla ja hippasilla ja juttelemme kaiun kanssa. Ja minä kerron hänelle satuja. Ja kun ilta hämärtyy —

— Minä tiedän, keskeytti Paul innokkaasti. — Hän tulee istumaan teidän viereenne — kas näin — sillä jos hän on kaksitoistavuotias, niin hän on tietysti liian suuri kiipeämään polvelle — mutta te kiedotte kuitenkin kätenne hänen ympärilleen ja painatte häntä lähellenne ja laskette poskenne hänen päätänsä

vasten — niin, juuri siten se käy... Voi, Lavendel neitihän *ymmärtää*...

Anna tapasi heidät molemmat istumassa yhdessä, kun hän tuli tuvasta, ja Lavendel neidin kasvoissa oli jotakin joka sai aikaan, että hänen oli hyvin vaikea muistuttaa poislähdöstä.

— Pelkään, että meidän täytyy lähteä, Paul, jos aiomme olla kotona ennen pimeän tuloa. Lavendel neiti, nyt aion ensi tilassa kutsua itse itseäni Kaikurantaan kokonaiseksi viikoksi.

— Jos tulet viikoksi, niin pidän sinut kaksi viikkoa, uhkasi Lavendel neiti.

XXVIII.

PRINSSI SAAPUU LUMOTTUUN LINNAAN.

Koulun viimeinen päivä tuli ja meni. Vuositutkinto sujui erinomaisesti, ja Annan oppilaat selviytyivät mainiosti. Juhlallisten lopputoimitusten aikana he antoivat opettajalleen hienoilla korukirjaimilla kirjoitetun adressin ja kirjoitussalkun. Kaikki läsnä olevat tytöt ja rouvat itkivät, ja muutamia poikiakin syytettiin myöhemmin "vetisteleemisestä", vaikka he aina miehekkäästi kielsivät sen.

Kolme äitiä kulki yhdessä kotiin keskustellen niitä näitä.

— On sentään sangen ikävää, että Annan täytyy lopettaa, kun lapset näyttävät olevan niin kiintyneitä häneen, sanoi rouva Sloane huoaten. Mutta hänellä oli tapana huoata silloinkin kun hän oli lausunut jotain leikillistä. Äkkiä hän muisti velvollisuutensa ja sanoi:

— Mutta luonnollisesti tiedämme kaikki saavamme erinomaisen opettajattaren myöskin ensi vuodeksi.

— Jane on tekevä velvollisuutensa, sitä en epäile, sanoi Janen äiti oikaisten hieman niskaansa. — En luule, että hän tulee tyrkyttämään lapsille läheskään niin paljon satuja tai harhailemaan niin usein heidän kanssaan pitkin metsiä. Mutta hänen nimensä on tarkastajan erikoisluettelossa, ja Newbridgessä ollaan epätoivoisia, kun hän lähtee pois.

— Minua ilahuttaa, että Anna pääsee korkeakouluun, sanoi rouva Bell. — Hän on aina toivonut sitä, ja hänellä tulee olemaan siitä paljon hyötyä ja iloa.

— Enpä juuri tiedä. — Rouva Andrews oli lujasti päättänyt olla olematta kenenkään kanssa yhtä mieltä tänään. — Minun nähdäkseni Anna ei tarvitse enää enempää kehitystä. Hän menee luultavasti naimisiin Gilbert Blythen kanssa, jos tämän mieltymys häneen kestää niin kauan kuin hän on käynyt korkeakoulun läpi, ja mitä taivaan tähden tyttö silloin tekee latinallaan ja kreikallaan? Jos korkeakoulussa opetettaisiin pitämään huolta miehestä, niin voisi olla jotain järkeä hänen sinne menemisestään.

Rouva Harmon Andrews ei ollut, mikäli Avonlean juorut tiesivät kertoa, koskaan oppinut "pitämään huolta" omasta miehestään, ja seuraus siitä oli, että Andrewsien kotia ei juuri voitu pitää minään perheonnen esikuvana.

— Ja pastori Allanin kutsu Charlottetowniin on nyt esitetty kirkkoneuvostolle, sanoi rouva Bell. — Se merkitsee kai, luulisin, sitä, että pian menetämme hänet.

— He eivät muuta ennen syyskuuta, sanoi rouva Sloane. — Niin niin, se on oleva suuri tappio seurakunnalle — vaikka minä omalta kohdaltani olen aina ollut sitä mieltä, että rouva Allan pukeutuu aivan liian iloisiin väreihin ollakseen papinrouva. Mutta kukaanhan meistä ei ole virheetön... Paniko kukaan merkille, kuinka siistin ja hienon näköinen herra Harrison oli tänään? En ole koskaan nähnyt sellaista muutosta. Hän käy kirkossa joka sunnuntai ja on myöskin antanut osuutensa papin palkkaukseen.

— Mutta ajatelkaas, kuinka Paul Irving on työntänyt mittaa ja tullut suureksi, sanoi rouva Andrews. — Hän, joka oli sellainen pikku piiperoinen tänne tullessaan! Tuskin tunsin häntä tänään. Hän tulee muistuttamaan suuresti isäänsä ajan oloon.

— Hän on hyväpäinen poika, sanoi rouva Bell.

— Onhan se mahdollista, mutta — rouva Andrews alensi ääntään — se ei estä, että hän välistä on hieman hupsu... Eräänä päivänä viime viikolla tulee Gracie kotiin ja purkaa ilmoille mitä mielettömimmän jutun, jonka Paul on hänelle syöttänyt joistakin ihmisistä, jotka asuvat muka rannalla... Loruja ja valheita kaikki tyyni, luonnollisesti. Sanoin, ettei Gracien pitänyt uskoa niitä, ja silloin hän vastaa, ettei Paulinkaan tarkoitus ollut, että hän niitä uskoisi... Nyt minä kysyn: mikä tarkoitus on syöttää viattomalle lapselle tuollaisia typeriä juttuja?

— Anna väittää, että Paulista tulee aikaa voittain nero, sanoi rouva Sloane.

— Hyvin mahdollista. Noista amerikkalaisista voi odottaa mitä hyvänsä, sanoi rouva Andrews.

Rouva Andrewsilla oli "nero"-käsitteestä ilmeisesti sellainen mielikuva, että se oli läheistä sukua hulluudelle. Pikku Paul raukka — on helppoa joutua sellaiseen huutoon, että on hieman "päästä vialla".

Luokkahuoneessa istui Anna yksin pöytänsä ääressä, kuten hän oli istunut ensimmäisenä koulupäivänä kaksi vuotta sitten, nojaten kasvojaan käsiinsä ja katsellen kyynelsilmin kaihoisesti ikkunastaan Tummaan, päilyvään aallokkoon päin. Hänen oli niin vaikea erota oppilaistaan, että korkeakouluajatus oli tällä hetkellä kadottanut kaiken viehätyksensä. Hän tunsu vielä Annetta Bellin käsivarret kaulassaan ja kuuli hänen kuiskaavan kyynelsilmin:

— *En koskaan* tule pitämään kenestäkään opettajaneidistä niin paljon kuin neiti Shirleystä — en koskaan, koskaan.

Kahden vuoden ajan hän oli tehnyt työtä uskollisesti ja tunnollisesti, tehnyt monta erehdystä ja ottanut niistä opikseen. Hän oli saanut palkkansa. Hän oli opettanut oppilailleen aika paljon asioita, mutta hän tunsu, että he olivat opettaneet hänelle paljon enemmän — itsensäarvostelua, tyyntä maltillisuutta, viatonta ymmärtämystä, joka on tie lasten sydämiin. Ehkei hänen ollut onnistunut herättää mitään erinomaista kunnianhimoa oppilaissaan, mutta hän oli opettanut heille, enemmän oman herttaisen olemuksensa kuin kaikkien viisaitten ja ystävällisten kehoitusten kautta, että heidän tulevana vuosina tulisi kulkea Jumalan kasvojen edessä, käyttäytyä kunniallisesti ja rehellisesti ja ystävällisesti jokaista kohtaan, kaihtaa kaikkea, joka vivahti epärehellisyyteen, kavaluuteen ja halpamaisuuteen. He olivat ehkä kaikki tietämättömiä siitä, että he olivat omaksuneet sen tapaisia opetuksia, mutta he tulisivat pitämään ne mielessään ja seuraamaan niitä kauan sen jälkeen kun he olivat unohtaneet Afganistanin pääkaupungin nimen ja Ruusujen sodan vuosiluvut.

— Taas on päättynyt eräs ajanjakso elämästäni, sanoi Anna ääneen sulkien kirjoituspulpettinsa. Tunne oli oikeastaan hyvin surumielinen, mutta "päättäneeseen ajanjaksoon" liittyvä runollinen ajatus tuotti hänelle hieman lohdutusta.

Heti loman alussa Anna vietti pari viikkoa Kaikurannassa, mikä tuotti suurta iloa kaikille, joita asia lähemmin koski.

Hän otti Lavendel neidin mukaansa kaupunkimatkalle "tehdäkseen ostoksia" ja houkutteli hänen ostamaan itselleen uuden musliinipuvun. Sitten saatiin miellyttävän jännittävää ajan kulua sen leikkaamisessa ja ompelemisessa, jolloin onnellinen Charlotta Neljäs sai harsia ja lakaista pois kaikki tilkut, jotka putosivat lattialle. Lavendel neiti oli ennen valittanut, että hän oli menettänyt mielenkiinnon kaikkeen, mutta uusi puku loihti uuden loisteen hänen silmiinsä.

— Mikä turhamainen ja hupsu ihminen minä olenkaan! huokasi hän. — Minua oikein hävettää, että uusi puku — olipa se vaikka lemmikinkukallista musliiniakin — voi minua niin ilahuttaa, kun hyvä omatunto ja tavattoman runsas avustus pakanalähetykselle eivät ole voineet mitään.

Vierailuaikansa puolivälissä meni Anna päiväksi kotiin Vihervaaralle parsiakseen kaksoisten sukat ja ratkaistakseen osan niistä kysymyksistä, joita tiedonhaluinen Davy oli koonnut varastoon. Illalla hän meni rantatietä alas tervehtimään Paul Irvingiä. Kun hän kulki rouva Irvingin vierashuoneen matalan, neliskulmaisen ikkunan ohi, hän näki vilauksen Paulista, joka istui jonkun polvella. Mutta seuraavassa silmänräpäyksessä hän tuli lentäen eteiseen.

— Oi, neiti Shirley, huusi hän, suunniltaan ilosta, ette ikinä voi arvata, mitä on tapahtunut! Jotain niin suunnattoman hauskaa! Isä on tullut — ajatelkaahan! Minun isäni on täällä! Tulkaa heti sisään! Isä, tämä on minun oma herttainen opettajaneitini! Isähän tietää!

Stephen Irving lähestyi hymyillen tervehtiäkseen Annaa. Hän oli pitkä ja komea keski-ikäinen mies, jolla oli raudanharmaat hiukset, syvällä loistavat, tummansiniset silmät, ja kauniit, voimakaspiirteiset kasvot, leveällä otsalla raskasmielinen ilme. Aivan sellaiset kasvot, jotka sopivat romaanisankarille, ajatteli Anna värähtäen sanomattomasta mielihyvästä. Olisihan sangen kiusallista tavata joku, jonka pitäisi olla sankari, ja huomata, että hän on kaljupäinen ja kumaraselkäinen tai jotenkin muuten vailla

miehistä kauneutta... Annasta olisi ollut kauheata, jos Lavendel neidin hellien nuoruudenmuistojen esine olisi tässä suhteessa tuottanut pettymyksen.

— Vai niin, tässä on pikku poikaseni "oma herttainen opettajaneiti", josta olen kuullut niin paljon puhuttavan, sanoi herra Irving ja pudisti sydämellisesti hänen kättään. — Paulin kirjeet ovat olleet niin täynnä teistä, neiti Shirley, että minä jo tunnen ikäänkuin olevani tuttu teidän kanssanne. Tahdon kiittää teitä siitä, mitä olette tehnyt Paulille. Luulen, että teidän vaikutuksenne on ollut juuri sitä laatua, jonka tarpeessa hän on ollut. Äitini on parhaita, sydämellisimpiä naisia, mitä on olemassa, mutta hänen hieman kuivahko ja raitis käytännöllinen järkensä ei voi aina ymmärtää pikku poikaseni tapaisen olennon katsantotapaa... Te olette korvannut sen, mitä häneltä puuttuu. Meidän kesken sanottuna, luulen, että Paulin kasvatusta näinä molempina viime vuosina on ollut niin lähellä ihannetta kuin äidittömälle pojalle on mahdollista.

Useimmista ihmisistä on miellyttävää saada tunnustusta. Herra Irvingin ylistävien sanojen aikana Annan hienohipiäisille poskille valahti mitä kaunein puna, ja tämä väsynyt, työteliään elämän tuottamien velvollisuuksien rasittama suurkaupungin mies katsoi häneen ja ajatteli, ettei hän koskaan ollut nähnyt viehättävämpää olentoa kuin tämä pikku "opettajaneiti" täällä maansydämessä punaisine hiuksineen ja ihmeellisine silmineen.

Paul istui heidän välillään, ihastuneena ja onnellisena.

— Minulla ei ollut aavistustakaan, että isä tulisi, sanoi hän säteilevin kasvoin. — Ei edes isoäiti tiennyt siitä. Yleensä — Paul ravisti mieltänsä ruskeita kiharoitaan — en pidä yllätyksistä. Silloin menettää kaiken sen hauskuuden, mikä liittyy odotukseen ja iloitsemiseen edeltäkäs... Mutta tämä oli tietysti joka tapauksessa hirveän hauskaa. Isä tuli eilen illalla, kun minä olin jo mennyt levolle. Ja kun isoäiti ja Mary Joe olivat päässeet pahimmasta hämmästyksestään, tulivat hän ja isoäiti vinttikamariin minua katsomaan, mutta heidän tarkoituksensa ei ollut herättää minua ennenkuin aamulla, mutta minäpä heräsin aivan virkuksi, minä, nähdessäni isän! Neiti ei voi *ajatella*, kuinka minä loikkasin ylös vuoteesta!

— Ja kuinka hän rutisti isäänsä kuin oikea karhunpoikanen, sanoi herra Irving, laskien hyväillen kätensä poikansa olalle. — Tuskin tunsin poikaani — hän on tullut niin suureksi ja ruskeaksi ja tukevaksi.

— En tiedä, kumpi iloitsi enemmän isän näkemisestä, isoäiti vaiko minä, jatkoi Paul. — Isoäiti on seisonut keittiössä koko päivän ja laittanut isän lempiruokia, paistanut silliä sipulissa ja silavapannukakkua... Hän ei uskaltanut uskoa niitä Mary Joelle, sanoi hän. Se on *hänen* tapansa osoittaa, kuinka iloinen hän on. *Minusta* on mieluisempaa istua vain puhelemassa isän kanssa. Mutta nyt neidin täytyy suoda anteeksi, että minun täytyy poistua hetkiseksi. Haen lehmät Mary Joelle. Se kuuluu jokapäiväisiin velvollisuuksiini.

Kun Paul oli livistänyt tiehensä täyttämään "jokapäiväistä velvollisuuttaan", istui herra Irving keskustellen Annan kanssa monenlaisista asioista. Mutta Anna tunsikin, että hän koko ajan ajatteli jotain muuta, joka oli kaiken takana. Miten olikaan, sukelsi se kuitenkin lopulta pinnalle.

— Viime kirjeessään Paul kertoi, että hän oli saanut käydä teidän kanssanne tervehtimässä... erästä vanhaa hyvää ystävääni — neiti Lewisiä Kaikurannassa Graftonin luona. Oletteko hänen kanssaan hyvä tuttu?

— Olen toki, hän on hyvin hyvä ystäväni, sanoi Anna, ja tuosta yksinkertaisesta vastauksesta ei voinut saada aavistustakaan siitä, että hänen pikku sydämensä alkoi takoa aivan mielettömästi. Annalle tuli aivan äkkiä sellainen "tunne", että jotain hyvin romanttista oli tekeillä.

Herra Irving nousi ja meni ikkunan luokse, johon hän asettui katselemaan suurta, vihertävää, kuohuvaa merta, jonka yllä levoton tuuli kohisi. Muutaman silmänräpäyksen ajan oli äänetöntä pienessä, tummaseinäisessä huoneessa. Sitten Paulin isä kääntyi ja katsoi Annan osaaottaviin kasvoihin, hymyillen puolittain hellästi ja puolittain hämillään.

— Tuumin tässä juuri, kuinka paljon te tiedätte, sanoi hän.

— Tiedän kaiken, vastasi Anna heti. — Ymmärrättehän, Lavendel neiti ja minä olemme oikein hyviä ystäviä... Tuollaisia arkaluontoisia asioita ei hän tosiaankaan kertoisi kenelle tahansa. Hän ja minä olemme sukulaissieluja...

— Niin, varmaan olettekin... Ja nyt minä aion pyytää teiltä suurta palvelusta. Menisin mielelläni tervehtimään Lavendel neitiä, jos hän nimittäin tahtoo ottaa minut vastaan... Tahdotteko kysyä häneltä, saanko tulla?

Tahtoiko hän? Tottahan toki!... Tämähän oli kai romanttista, jos mikään, niin kaunista ja liikuttavaa, että olisi haluttanut tehdä runo siitä kaikesta... Hieman myöhästynyttä se oli, aivan kuin ruusu, joka kukkii lokakuussa, vaikka sen oikeastaan olisi pitänyt kukkia kesäkuussa... Mutta ruusu se oli kuitenkin, pelkkää suloa ja tuoksua, joskaan sillä ei ollut kevään värikylläistä kauneutta.

Koskaan ei Anna ollut keveämmin askelin mennyt suorittamaan mitään tehtävää kuin kulkiessaan seuraavana aamuna pyökkimetsän läpi Graftoniin. Hän tapasi Lavendel neidin puutarhassa. Anna tunsu itsensä kauhean kiihtyneeksi — hänen kätensä kävivät kylmiksi ja hänen äänensä vapisi.

— Lavendel neiti, minulla on teille jotain kerrottavaa — jotain hyvin tärkeitä. Voitteko arvata, mitä se on?

Anna ei koskaan olisi uskonut, että Lavendel neiti voisi arvata... Mutta Lavendel neidin kasvot kävivät hyvin kalpeiksi, ja hän sanoi tynnellä ja hiljaisella äänellä, joka oli kadottanut kokonaan tavallisen leikillisen ja veitikkamaisen sävynsä:

— Stephen Irving on täällä?

— Kuinka voitte tietää sen? Kuka on kertonut sen teille? huudahti Anna pettyneenä ja pahoillaan siitä, että hänen edelleen oli ennätetty.

— Ei kukaan! Ymmärsin, että asia oli niin — sinun puhumista vastasi.

— Hän tahtoo tulla tervehtimään teitä, sanoi Anna. — Saanko viedä hänelle sellaiset terveiset, että hän saa tulla?

— Saat kyllä, sanoi Lavendel neiti, joka oli kokonaan kadottanut tasapainonsa. — Miksipä hän ei saisi? Hänhän tulee vain tavallisena vanhana ystävänä.

Annalla oli tosin omat ajatuksensa siitä, kun hän kiiruhti sisään kirjoittaakseen pienen kirjeen Lavendel neidin kirjoituspöydän ääressä.

— Oi, on hurmaavaa elää ikäänkuin satukirjassa, ajatteli hän iloisesti. — Nyt kaikki tulee selviämään — niinhän *täytyy* luonnollisesti käydä — ja Paul saa äidin, josta hän voi oikein pitää, ja kaikki tulevat onnellisiksi. Mutta herra Irving tulee ottamaan Lavendel neidin mukaansa — ja kuinka sitten pikku Kaikurannan käy, olisi hauska tietää... Asialla on siis kaksi puolta — niinhän on melkein kaikella tässä maailmassa...

Tärkeä kirje kirjoitettiin, ja Anna kantoi sen omin käsin Graftonin postikonttoriin, jossa hän haki kirjeenkantajan käsiinsä ja pyysi tämän ensi tilassa toimittamaan lähetyksen Avonleaan.

— Se on *hyvin* tärkeä, takoi Anna huolissaan hänen päähänsä.

Kirjeenkantaja oli kärtyisä vanha ukko, sangen vähän sopiva rakkaudensanansaattajaksi, eikä Anna ollut aivan varma siitä, että hän oli luotettava. Mutta hän lupasi koettavansa muistaa, ja siihen Anna sai tyytyä.

Charlotta Neljäs tunsu, että jotain salaperäistä oli ilmassa tänä iltana — jokin salaisuus, jota, merkillistä kyllä, ei oltu uskottu hänelle. Lavendel neiti harhaili ympäri puutarhaa ja näytti hajamieliseltä. Annakin näytti olevan levottoman hengen vaivaama ja maleksi tarkoituksettomasti milloin sinne, milloin tänne. Charlotta Neljäs sieti tätä niin kauan kuin hänen kovan koetuksen alainen kärsivällisyytensä kesti, mutta se loppui, kun Anna kolmannen kerran teki matkan keittiön ympäri. Silloin asettui Charlotta hänen eteensä ja nytkäytti harmistuneena taivaansinisten nauharuusukkeitten koristamaa niskaansa.

— Tietääkö neiti, sanoi hän, näkyy aivan selvästi, että teillä ja minun neidilläni on yhteinen salaisuus, ja suokaa anteeksi minun rohkeapuheisuuteni, neiti, mutta minun mielestäni teette hyvin epäystävällisesti, kun ette kerro sitä minulle, kun sentään olemme olleet niin hyvää pataa kaikki kolme.

— Charlotta kultaseni, olisin kertonut sinulle kaiken, jos se olisi ollut *minun* salaisuuteni — mutta se on Lavendel neidin, ymmärräthän. Sanon sinulle kuitenkin näin paljon — mutta ellei siitä tule mitään, niin et saa hiiskua sanaakaan yhdellekään elävälle sielulle!... No niin, Florestan prinssi tulee tänä iltana! Hän tuli oikeastaan jo kauan sitten, mutta eräänä mielettömänä hetkenä hän meni taas matkoihinsa ja harhaili maita mantereita ja unohti taidon, miten löytää takaisin lumottuun linnaan vievälle pikku polulle, linnaan, jossa prinsessa itki ja ikävöi häntä lämpimässä, uskollisessa pikku sydämessään... Mutta viimein hän *muisti*, ja prinsessa odottaa yhä — sillä ei kellään muulla kuin hänen omalla rakastetulla prinssillään ollut voimaa viedä häntä pois...

— Oi, eikö neiti voi puhua niin, että toinenkin ymmärtäisi? huokasi hämmästynyt Charlotta.

Anna nauroi.

— No niin, selvin sanoin lausuttuna: eräs Lavendel neidin vanha hyvä ystävä tulee tervehtimään häntä tänä iltana.

— Onko se sama, joka hakkaili häntä ennen vanhaan? kysyi suorasukainen Charlotta.

— Niin, luulisin, että tarkoitamme samaa henkilöä, sanoi Anna hyvin vakavasti. — Hän on Paulin isä — herra Stephen Irving. Ja taivas tietää, kuinka sitten käy, mutta toivokaamme parasta, Charlotta.

— Kunpa hän sentään tahtois viettää häitä Lavendel neidin kanssa! sanoi Charlotta onnellisen näköisenä. — Muutamat naiset ovat kaiketi alunpitäen määrätyt olemaan naimattomia, ja heihin minä varmaankin kuulun, pelkään minä, neiti Shirley, sillä minulla, nähkääs, on niin vähän kärsivällisyyttä miehiin nähden... Mutta Lavendel neiti, hän on toista maata. Ja minä olen juuri kulkenut ja tuskitellut, että mikä maailmassa hänelle tulee neuvoksi, kun minä olen tullut niin suureksi, että on pakko lähteä Bostoniin... Meillä ei ole kotona enää useampia tyttöjä, ja kuinka käy, jos hän saa tänne vieraan tytön, joka nauraa hänelle, kun hän *kuvittelee*, ja jättää kaiken sikin sokin, eikä halua saada nimekseen Charlotta Viides. Hän voisi kyllä saada jonkun, jolla ei olisi niin kovaa onnea kuin minulla astioitten särkemisessä — mutta totisesti hän ei voi saada ketään, joka pitää hänestä enemmän...

Ja uskollinen pikku Charlotta pyyhkäisi nenäänsä kädellään ja kumartui kiireesti avatakseen uuninluukun.

Teen juonti kului tavalliseen tapaan iltapäivällä Kaikurannassa, mutta ei kellään ollut juuri lainkaan ruokahalua.

Teetä juotuaan Lavendel neiti meni huoneeseensa ja pukeutui uuteen lemmikinkukalliseen musliinipukuunsa, ja Anna kampasi hänen tukkansa. Molemmat olivat kauheassa jännityksessä, mutta Lavendel neiti oli olevinaan hyvin tyyni ja välinpitämätön.

— Minun täytyy todellakin korjata tuo uutimen repeämä huomenna, sanoi hän katsahtaen siihen, ikäänkuin se olisi ollut ainoa tärkeä ja merkityksellinen asia tällä hetkellä. — Nuo uutimet eivät mielestäni ole olleet erikoisen kestäviä, kun ajattelee, kuinka paljon annoin niistä... No siunaa ja varjele — eikös Charlotta olekin taas unohtanut pyyhkiä pölyä käsipuulta! Annanpa hänelle kelpo läksytyksen, sen hän saa nähdä...

Anna istui eteisen portailla, kun Stephen Irving tuli käytävää pitkin ja meni puutarhaan.

— Tämä on ainoa paikka, jossa aika pysyy paikallaan, sanoi hän katsellen liikutettuna ympärilleen. — Mikään ei ole muuttunut tässä puutarhassa tai tuvassa sitten kun olin täällä kaksikymmentäviisi vuotta sitten. Siitä johtuu, että tunnen itseni jälleen nuoreksi.

— Tiedättehän kyllä, että aika pysyy paikallaan lumotussa linnassa, sanoi Anna vakavasti. — Vasta sitten kun prinssi saapuu, alkaa tapahtua jotain.

Herra Irving hymyili hieman surumielisesti hänen ylöspäinkäännetyille kasvoilleen, jotka hehkuivat nuoruutta ja toivoa.

— Välistä prinssi tulee liian myöhään, sanoi hän.

Mutta hän ei pyytänyt Annaa "puhumaan muitten ihmisten tavoin"... Hän *ymmärsi*, hän — kuten kaikki sukulaissielut...

— Ah ei, ei siinä tapauksessa, että hän on oikea prinssi, joka tulee oikean prinsessan luo, sanoi Anna pudistaen hyvin varmasti punaisenruskeata päätään ja avaten vierashuoneen oven.

Kun vieras oli mennyt sisään, sulki hän sen huolellisesti hänen jälkeensä ja kääntyi Charlotta Neljännen puoleen, joka oli tullut eteiseen ja silmät pullollaan päässä oli ilmielävän uteliaisuuden kuva.

— Oh, herttaisin neiti Shirley, kuiskasi hän, katsoen keittiön ikkunasta, ja ajatelkaas, miten *hieno* hän on... Ja aivan sopivassa iässä minun neidilleni... Sanokaa, neiti pieni, olisiko teidän mielestänne kovin väärin kuunnella oven takaa?

— Olisi kyllä, aivan kauhean väärin, sanoi Anna hyvin pontevasti. — Tule nyt vain minun mukaani, niin menemme pois kiusauksen ulottuvilta. Mars matkaan, Charlotta pieni!

— En voi tehdä mitään, ja käy niin pitkäksi vain kuljeksia ja odottaa, huokasi Charlotta. — Ajatelkaas, neiti, jos ei hän kuitenkaan kosi! Ei voi koskaan olla varma miesten suhteen — ei koskaan tiedä, mitä heillä on mielessä... Vanhin sisareni, se joka alunpitäen oli Charlotta nimeltään, hän luuli kerran olevansa kihloissa tuollaisen helmen kanssa. Mutta sitten kävikin ilmi, ettei miehellä ollut ollut lainkaan

sellaisia aikeita, ja silloin hän sanoi, ettei hän enää koskaan usko miehen sanoja... Olen kuullut kerrottavan toisenkin tapauksen — eräs mies luuli olevansa hurjasti rakastunut erääseen tyttöön, ja kun sitten kaikki kävi ympäri, niin olikin hän koko ajan halunnut tämän *sisarta*... Mitä neiti arvelee? Kun suuri ja väkevä mies ei tiedä, mitä hän tahtoo, kuinka silloin tyttö pahanen sen tietäisi?

— Menemme keittiöön kiilloittamaan hopealusikoita, ehdotti Anna. — Se on työtä, joka ei onneksi vaadi ajatusta — sillä ajatella en lainkaan voi tänä iltana. Ja niin saamme ajan kulumaan.

Kului tunti. Silloin, juuri kun Anna laski kädestään viimeisen kiiltävän lusikan, kuulivat he suuren eteisen oven sulkeutuvan. Molemmat etsivät aivan säikähtyneinä lohdutusta toistensa silmistä.

— Niin, jos hän menee nyt, huohotti Charlotta, jos hän menee nyt, näin varhain — niin on kaikki mennyt myttyyn eikä koskaan tule hyväksi...

He lensivät ikkunaan. Herra Irving ei ilmeisesti lainkaan aikonut lähteä. Hän ja Lavendel neiti kulkivat hitaasti keskikäytävää pitkin kivipenkkiä kohti.

— Näkeekö neiti, näkeekö neiti — hän on pannut käsivartensa Lavendel neidin vyötäisille! kuiskasi Charlotta Neljäs autuaan ihastuksen vallassa. — Hänen on täytynyt kosia häntä, muuten ei Lavendel neiti *koskaan* sallisi hänen tehdä noin...

Anna otti Charlottaa itseään tanakasta ja lyhyestä vyötäristä ja tanssi hänen kerällään ympäri keittiötä, kunnes molemmat hengästyivät.

— Oi, Charlotta, huusi hän ihastuksissaan, en tiedä koskaan ennen omanneeni mitään ennustajalahjoja, mutta nyt ennustan!... Täällä Kaikurannassa tulee olemaan häät, ennenkuin vaahteroiden lehdet ovat ehtineet punertua. Puhunko niin että toinenkin tajuaa, mitä tarkoitan?

— Tottahan toki, sanoi Charlotta. — Mitä häät ovat, se kyllä tiedetään... Äsken neiti vain puhui niin sekavasti. Mitä nyt — neiti itkee? Miksi?

— Ah, siksi, että tämä on niin hurmaavan kaunista — aivan kuin hauska kirjasta otettua — niin romanttista — ja surunvoittoista, sanoi Anna ja räpäytti kyöneleet pois silmistään. — Kaikki tyyni on niin suunnattoman ihanaa — ja kuitenkin se ei ole vapaa surusta ja alakuloisuudesta...

— On selvää, että on aina *uhkarohkeata* mennä naimisiin, myönsi Charlotta, mutta kun kaikki käy ympäri, neiti — pahempaakin voi sattua kuin miehen saaminen.

XXIX.

RUNOUTTA JA PROOSAA.

Seuraavan kuukauden ajan Anna eli elämää, josta olisi voinut sanoa — ainakin Avonlean olosuhteisiin nähden — että se oli elämää mielenkiintoisten tapausten pyörteessä. Vaatimattomilla varusteluilla hänen omaa matkaansa varten Redmondin korkeakouluun oli vähäpätöinen merkitys. Mutta Lavendel neidin piti mennä naimisiin, ja Kaikuranta oli loputtomien neuvottelujen ja keskustelujen ja pohtimisten näyttämönä, joissa myöskin Charlotta Neljäs antoi hyvin harkittuja viittailuja ja neuvoja, sillä välin kuin hän vietti päivänsä ihastuksen ja hämmästyksen sekaisissa tunnelmissa.

Sitten tuli ompelijatar, ja saatiin kokea samalla kertaa sekä sitä huvia että ikävyyttä, minkä tuo mukanaan "vastuu" kankaitten valitsemisesta ja mallien etsimisestä muotilehdistä ja moninaisten koettelujen tarkastamisesta. Anna ja Diana viettivät puolet aikaansa Kaikurannassa, ja oli öitä, jolloin Anna ei voinut nukkua, niin kiihkeästi hän pohti maatessaan, oliko hän tehnyt oikein neuvoessaan Lavendel neidille uudenaikaista tummansinipunervaa ennemmin kuin merensinistä matkapuvuksi, ja kehoittaessaan häntä laittamaan uuden harmaan silkkileningin "yksimittaiseksi".

Kaikki, jotka olivat mielenkiinnolla ajatelleet Lavendel neidin kohtaloita, olivat hyvin onnellisia. Paul Irving syöksyi Vihervaaralle, niin pian kuin hänen isänsä oli kertonut hänelle uutisen, puhuakseen asiasta Annan kanssa.

— Minä tiesin kyllä, minä, sanoi hän ylpeästi, että voisin luottaa siihen, että isä valitsisi minulle herttaisen uuden äidin. On hyvin hauskaa omata isä, johon voi luottaa, neiti.

Pidän niin kauhean paljon Lavendel tädistä. Myöskin isoäiti on tyytyväinen — hän sanoo olevansa iloinen siitä, että isä tällä kertaa on pysynyt kotiseudullaan, sillä se on kuitenkin varmintaa... Rouva Lynde sanoo, että hän on hyvin tyytyväinen tähän naimiskauppaan ja toivoo, että Lavendel täti antaa päähänpistojensa mennä tipotiehensä ja tulee muitten ihmisten kaltaiseksi nyt kun hän menee naimisiin... Mitä päähänpistot ovat? Minä ainakaan en tahdo hänen tulevan muitten ihmisten kaltaiseksi. Tavallisia ihmisiä on ennestäänkin niin paljon... *Neitihän* ymmärtää...

Myöskin Charlotta Neljäs antoi suuren tyytyväisyytensä päästä vapaasti ilmoille.

— Oi neiti, kuinka hyvin kaikki on käynyt! Kun herra Irving ja minun neitini tulevat takaisin kotiin häämatkaltaan, asettuvat he Bostoniin asumaan, ja minä saan paikan siellä heidän luonaan... Minähän olen vasta viisitoistavuotias ja siskot eivät saaneet lähteä ennenkuin he olivat täyttäneet kuusitoista! Oi, miten verraton olento herra Irving on! Hän jumaloi maata, jota neitini polkee, ja kuka uskoisi, välistä minusta tuntuu oikein omituiselta, kun katselen hänen silmiensä ilmettä hänen kiinnittäessään katseensa Lavendel neitiin. Sitä on mahdoton kuvata, tiedättekö, neiti... Olen kauhean iloinen siitä, että he ovat niin rakastuneita toisiinsa. Kuuluuhan se asiaan, joka tapauksessa!... Vaikka muutamat ihmiset näyttävät tulevan mainiosti toimeen ilman sitä. Minulla on täti, joka on ollut naimisissa kolme kertaa ja hän on kertonut, että hän meni ensimmäisen kerran naimisiin rakkaudesta, mutta molemmat muut kerrat kurjan mammonan vuoksi, ja hän on ollut hyvin onnellinen kaikkien kolmen miehen kanssa, paitsi laskiessaan heidät hautaan, tietenkin... Mutta olihan se sentään hyvin uhkarohkeata, eikö niin neidinkin mielestä? —

— Oi, miten tämä kaikki on romanttista, sanoi Anna Marillalle samana iltana. — Jos minä nyt en olisi kulkenut harhaan tuona päivänä, jona aioimme mennä Kimballille, en olisi koskaan tutustunut Lavendel neitiin, ja ellen olisi tavannut häntä, en olisi koskaan voinut ottaa Paulia mukaani sinne... Ja silloin hän ei olisi koskaan voinut kirjoittaa isälleen, että hän oli käynyt Lavendel neidin luona, juuri kun herra Irving oli aikeissa matkustaa tiehensä San Franciscoon. Herra Irving on sanonut, että heti kun hän sai kirjeen, päätti hän lähettää yhtiökumppaninsa San Franciscoon ja matkustaa itse tänne sen sijasta. Hän ei ollut kuullut Lavendel neidistä mitään viiteentoista vuoteen. Viimeiseksi hän oli kuullut huhun, että hän aikoi mennä naimisiin, ja niin hän luuli käyneenkin, ja sen jäljestä hän oli lakannut tiedustelemasta keneltäkään ihmiseltä hänen olojaan. Ajattelehan, mikä hyvä loppu kaikelle on tullut! Rouva Lynde sanoo tietenkin aina, että mitä on tapahtuva se tapahtuu, mutta minusta on kuitenkin hauska kuvitella olleensa kohtalon välikappaleena... Ja hirveän romanttista — sitähan ei voi kieltää tämän olevan!

— Niin *sinä* ajattelet, mutta minä en todellakaan tajua, mitä romanttista siinä on, sanoi Marilla aivan kuivasti.

Marillan käsittämätön mielipide oli, että Anna teki liian suuren numeron koko tuosta naimisjutusta ja että hänellä oli yllin kyllin työtä kotona varustelussaan itseään korkeakouluun pujahtamatta melkein joka päivä Kaikurantaan auttamaan Lavendel neitiä.

— Ensiksikin kaksi nuorta ihmistä joutuu epäsopuun, eikä kumpikaan tahdo ottaa ensimmäistä askelta saadakseen kaiken taas selväksi. Sitten Stephen Irving menee Yhdysvaltoihin, ja jonkun ajan kuluttua hän menee siellä naimisiin eikä hänellä ole kerrassaan mitään hätää, mikäli minä voin käsittää... Sitten hänen vaimonsa kuolee, ja kun pahin suruaika on ohi, niin pälkähtää hänen päähänsä mennä kotiin katsomaan, miten hänen vanha lemmittynsä jaksaa. Sillä välin tämä on elänyt naimattomana, luultavasti siksi, että hän on ollut turhan vaativainen ja pitänyt jumala paratkoon liian vähäpätöisinä niitä, jotka mahdollisesti olivat ilmoittautuneet... Niin tapaa herrasväki uudelleen toisensa ja päättää mennä naimisiin — parempi myöhäänkin kuin ei milloinkaan. Mitä romantiikkaa tässä on?

— Ei kerrassaan, kun sinä esität asian tuolla tavoin, sanoi Anna valittavalla äänellä. — Tuo on todellakin silkkaa proosaa... Mutta se muuttuu aivan toiseksi, jos — niin, nyt minun täytyy käyttää kuvannollista kieltä, sitä ei voi auttaa, Marilla — sitä katsotaan runouden kuvastimessa... Ja onhan se toki paljon haus Kempaa!

Anna oli jälleen tointunut kylmän vesisuihkun jälkeen; hänen silmänsä loistivat, ja puna oli kohonnut hänen poskilleen.

Marilla katsoi säteileviin nuoriin kasvoihin ja pidätti ivallisen huomautuksen, joka pyöri hänen kielellään. Ehkäpä hänen mieleensä välähti hämärä tietoisuus siitä, että tuollainen "runouden kuvastin" voisi joskus olla oikein hyvä olemassa. Olisihan varmaankin, kun kaikki käy ympäri, sangen onnellinen kyky voida katsella arkipäiväistä maailmaamme sellaisen välineen avulla, joka ympäröisi asiat ja olot ilon ja raikkauden hohteella, joka on näkymätön sellaisille proosallisille olennoille kuin hän itse ja Charlotta Neljäs.

— Koska häät ovat? kysyi hän hetkisen kestäneen vaitiolon jälkeen.

— Elokuun viimeisenä keskiviikkona. Heidät vihitään puutarhassa kuusamamajassa — juuri siinä paikassa, jossa herra Irving kosi häntä kaksikymmentäviisi vuotta sitten.

Marilla, se *on* romanttista, vaikkapa esittää sen proosallisellakin kielellä. Ketään muita ei kutsuta, paitsi rouva Irving ja Paul ja Gilbert ja Diana ja minä ja Lavendel neidin serkut. Ja kuuden junalla he lähtevät häämatkalle Etelämeren rannikolle. Kun he tulevat takaisin syksyllä, muuttavat Paul ja Charlotta Bostoniin ja jäävät heidän luokseen. Mutta Kaikuranta jätetään aivan entiselleen — vaikka he tietysti myyvät kanat ja lehmät ja naulaavat laudat ikkunoitten eteen — ja joka kesäksi he tulevat sinne asumaan. Se on hyvin hauskaa. Olisin surrut Redmondissa talvella, jos minun olisi täytynyt kuvitella herttaista pikku Kaikurantaa autiona ja hyljättynä, huoneet tyhjinä — tai, mikä on vielä pahempi, vieraitten ihmisten asumana. Mutta nyt uskallan kuvitella sitä, aivan sellaisena kuin olen tottunut sen näkemään — se odottaa niin tyytyväisenä ja hiljaisena kesää, joka tuo mukanaan taas elämää ja liikettä ja naurua. —

Annan pienessä maailmassa oli vielä enemmänkin romantiikkaa kuin kahden rakastavaisen jälleen yhtyminen Kaikurannassa. Se osui Annan tielle äkkiarvaamatta, kun hän kulki Mäntymäelle metsäpolkua pitkin ja sen vuoksi astui suoraan Barryn puutarhaan.

Diana Barry ja Fred Wright seisoivat yhdessä tuuhean piilipuun alla. Diana nojautui sen harmaata runkoa vasten, silmäripset painautuneina kovasti punottavia poskia vasten Hänen toinen kätensä oli Fredin kädessä, joka seisoivat kasvot kumartuneina hänen ylitseen ja sopersi jotain hyvin matalalla ja vakavalla äänellä. Maailmassa ei ollut ketään muita ihmisiä paitsi he itse tänä lumoavana hetkenä, niin ettei kumpikaan heistä nähnyt Annaa, joka silmänräpäyksessä käsitti tilanteen ja kääntyi ympäri samalla kertaa sekä hämmästyneenä että hämillään ja hiipi äänettömästi takaisin männikköön. Hän ei pysähtynyt ennenkuin omassa huoneessaan, jossa hän hengästyneenä istuutui ikkunan ääreen ja koetti koota hämmentyneitä ajatuksiaan.

— Diana ja Fred rakastavat toisiaan! huudahti hän. — Oi miten hirveän vanhalta ja täyskasvuiselta se tuntuu! En tosiaankaan olisi uskonut sitä Dianasta...

Annalla oli viime aikoina ollut epäilyksensä siitä, että Diana oli pettänyt perin nuorekkaitten unelmiensa miesihanteen, joka oli synkkä ja surumielinen ja jolla oli leimuavat tummat silmät. Sen lisäksi tuli nyt hänen omien aistimiensa todistus, jota hän ei juuri voinut epäillä, mutta huolimatta edellä käyneistä "aavistuksista", oli keksintö hänelle kuitenkin täydellinen yllätys. Tämän lisäksi tuli vielä ihmeellinen yksinäisyyden ja orpouden tunne — oli kuin Diana olisi mennyt ennen häntä uuteen maailmaan, lyönyt portin kiinni takanaan ja jättänyt Annan ulkopuolelle.

— Oh, miten paljon täällä tapahtuu ja sattuu — minua miltei peloittaa, ajatteli Anna mieli apeana. — Ja minä pelkään, ettei Dianan ja minun välinen suhde tästä lähtien enää voi olla aivan sama kuin ennen... Tämän jälkeen en kaiketi voi kertoa kaikkia salaisuuksiani hänelle — entäpä hän menisi ja lörpöttelisi niistä Fredille!... Ja *mitä* hän voi nähdä Fredissä? Hän on hyvin hauska ja kiltti poika, mutta hän on kuitenkin vain Fred Wright.

Tämä kysymys se aina antaa ihmisille pään vaivaa — mitä se ja se näkee siinä ja siinä? Mutta itse asiassa on kylläkin hyvin onnellista, että kullakin on oma makunsa, sillä jos kaikki pitäisivät samanlaisesta — niin, silloinhan kävisi, kuten vanha intiaanipäällikkö sanoi: "Kaikki halusivat saada minun squaw'ini". [Intiaanikieltä: squaw = nainen, vaimo.]

Olihan ilmeistä, että Diana todellakin näki jotakin Fred Wrightissä, vaikka Annan silmät valitettavasti olivat sokaistut.

Diana tuli Vihervaaralle seuraavana iltana, ajattelevan näköisenä ja kainona nuorena neitinä, ja ullakkohuoneen hämärässä yksinäisyydessä hän kertoi Annalle kaiken. Molemmat tytöt itkivät, suut elivät ja nauroivat.

— Olen niin onnellinen, sanoi Diana, mutta onhan hullunkurista ajatella, että olen kihloissa...

— Miltä oikeastaan tuntuu olla kihloissa? kysyi Anna uteliaana.

— Niin, kultaseni, se riippuu luonnollisesti kokonaan siitä, kenen kanssa on kihloissa, vastasi Diana, kasvoilla tuo ärsyttävän ylimielinen tietäväisyyden ilme, jota kihlautuneet aina näyttävät niille, jotka eivät ole kihloissa. — On viehättävää olla kihloissa Fredin kanssa — mutta luulen, että olisi kauhean vastenmielistä olla kihloissa jonkun muun kanssa...

— Erittäin hauskaa meille muille, kun nyt kerran on vain yksi ainoa Fred, nauroi Anna.

— Oi, Anna, sinä et ymmärrä... sanoi Diana harmistuneena. — En tarkoittanut *siten* — mutta sitä on

vaikea selittää... No niin, se on samantekevä, tulet kuitenkin ymmärtämään sen kerran tulevaisuudessa, kun sinun oma vuorosi tulee.

— Diana, oma kullannappuseni, ymmärräthän toki sinua! Mitäpä muuta tarkoitusta varten meillä olisi mielikuvitusta, ellei sitä varten, että kykenisimme katselemaan elämää toisten ihmisten silmillä?

— Sinun on oltava minun morsiuustyttöni, Anna, se on selvää... Lupaa se minulle — missä tahansa lienetkin, kun minä olen morsiamena!

— Olen tuleva maapallon toiselta puolen, jos niin tarvitaan, sanoi Anna juhlallisesti.

— Siihen tulee luonnollisesti kulumaan vielä hyvän aikaa, sanoi Diana punastuen. — Kolme vuotta vähintään — sillä minä olen vasta kahdeksantoistavuotias, ja äiti sanoo, ettei kukaan hänen tyttäristään saa mennä naimisiin ennenkuin on täyttänyt kaksikymmentäyksi vuotta. Sitä paitsi Fredin isä aikoo ostaa hänelle Fletcherin talon, ja hän tahtoo saada suoritetuksi ainakin kaksi kolmannelta sen hinnasta, ennenkuin hän antaa Fredin ottaa sen omaan nimeensä. Mutta kolme vuotta ei totta tosiaan ole liian pitkä aika, kun on opittava taloudenhoitoa, ja minä aion ommella itselleni niin paljon somia esineitä. Huomenna alan virkata pikku liinoja liemilautasten väliin pantaviksi. Myra Gillisillä oli kolmekymmentäseitsemän liemilautasliinaa naimisiin mennessään, ja minä olen päättänyt, ettei minulla tule olemaan vähempää kuin hänellä.

— Ei, kuinka voisitkaan taloudessasi tulla toimeen vain kolmellakymmenellä kuudella liemilautasliinalla, sanoi Anna juhlallisen näköisenä, mutta veitikka silmännurkassa.

Diana näytti loukkaantuneelta.

— En luullut, että sinä pitäisit minua pilkkanasi, Anna, sanoi hän moittivasti.

— Rakkahin Diana, enhän pidä sinua pilkkanani, huudahti Anna katuvaisena. — Laskin vain vähän leikkiä. Uskon että sinusta tulee maailman suloisin pikku emäntä. Ja on todellakin oivallista, että nyt jo suunnittelet, minkälaista sinulla tulee olemaan unelmiesi pikku kodissa.

Anna oli tuskin maininnut sanat "unelmien koti", ennenkuin hänen mielikuvituksensa joutui liikkeelle, ja hän alkoi heti rakentaa omaansa. Siinä hallitsi luonnollisesti erinomaisilla sielunlahjoilla varustettu mies, tumma, ylväs, hieman alakuloisuuteen taipuva... Mutta ihmeellistä kyllä pysyttelihe siellä myöskin Gilbert Blythe, ja hän ei antanut karkoittaa itseään pois, vaan auttoi omistajatarta taulujen ripustamisessa, puutarhalavojen mittailemisessa ja muitten erilaisten kotiaskareitten suorittamisessa, joita ylväs ja umpimielinen sankari nähtävästi piti arvoansa alentavina. Anna koetti karkoittaa Gilbertin kuvan pois unelmiensa linnasta, mutta se oli hyvin itsepintainen, niin että Anna, jolla oli kiire, luopui viimein yrityksestä ja jatkoi utuista rakennustyötään sellaisella menestyksellä, että hänen "unelmiensa koti" oli sekä valmiina että kalustettuna, ennenkuin Diana taas puuttui puheeseen.

— Sinun mielestäsi on varmaankin hieman hullunkurista, Anna, että minä olen rakastunut Frediin, kun hän niin suuresti eroaa sen tapaisesta miehestä, jonka kanssa aina ennen olen sanonut meneväni naimisiin — hänenhän piti olla pitkä ja komea... Mutta miten lieneekään, en lainkaan toivo Frediä pitkäksi ja komeaksi, sillä — niin, ymmärräthän, silloin hän ei olisi Fred. Tietenkin, hän lisäsi hieman huolestuneen näköisenä, meistä tulee kauhean lihava ja pyylevä pari... Vaikka onhan se kuitenkin parempi kuin jos toinen olisi lyhyt ja paksu ja toinen pitkä ja laiha, kuten Morgan Sloane ja hänen vaimonsa. Rouva Lynde sanoo, että hän ajattelee aina ykköstä ja nollassa, kun hän näkee heidän kulkevan.

— Niin, sanoi Anna itsekseen sinä iltana harjatessaan tukkaansa kultakehyksisen kuvastimensa edessä, olen iloinen siitä, että Diana on hyvin onnellinen ja tyytyväinen. Mutta kun minun vuoroni tulee — jos se koskaan tulee — niin toivon, että kaiken yllä olisi jotain järkyttävämpää ja suurenmoisempaa... Mutta sehän oli Dianankin tarkoitus ennen muinoin. Lukemattomia kertoja olen varmaankin kuullut hänen sanovan, ettei hän ikimaailmassa menisi kihloihin tavalliseen typerään ja säädylliseen tapaan — sen, joka tahtois voittaa hänen kätensä, pitäisi suorittaa joku *uroteko* ... Mutta hän on muuttunut. Ehkäpä minäkin vielä muutun?...

Enpä suinkaan! Minä päätän, ettei niin tule käymään. Uh, tuollaiset kihlaukset ovat sentään harmillisia, kun ne riistävät meiltä parhaat ystävämme...

Elokuun viimeinen viikko saapui. Silloin Lavendel neidin piti olla morsiamena. Kaksi viikkoa myöhemmin Annan ja Gilbertin oli määrä matkustaa Redmondin korkeakouluun. Viikon kuluttua sen jälkeen oli tapahtuva rouva Rakel Lynden muutto Vihervaaralle, hän siirtäisi silloin kotihaltiansa entiseen vierashuoneeseen, joka jo oli valmiina ottamaan hänet vastaan.

Hän oli myynyt huutokaupalla kaikki huonekalunsa ja talouskapineensa, joita hän ei tarvinnut, ja nautti nykyään siitä kiitosta ansaitsevasta puuhasta, minkä tuotti Allanin perheen auttaminen tavaroiden pakkaamisessa. Pastori Allanin oli määrä pitää lähtösaarnansa seuraavana sunnuntaina. Suuria muutoksia oli siis tulossa, ja Anna tunsu hieman alakuloisuutta sekaantuvan iloisiin tulevaisuudentoiveisiinsa.

— Muutokset eivät ole yksinomaan huvittavaa laatua, mutta ne ovat hyvin hyödyllisiä, sanoi herra Harrison miettivällä äänellä. — Minkään ei pitäisi pysyä muuttumattomana enempää kuin kaksi vuotta — korkeintaan. Jos kuluu pitempi aika, niin kaikki alkaa hapantua...

Herra Harrison istui poltellen verannallaan. Hänen vaimonsa oli suurella uhrautuvaisuudella antanut hänelle luvan poltella salissa, jos hän istuutui avonaisen ikkunan ääreen. Herra Harrison palkitsi tämän jalomielisyyden menemällä ulos polttelemaan raittiissa ilmassa, ja molemmat puolueet olivat siis tyytyväisiä toisiinsa.

Anna oli tullut pyytämään rouva Harrisonilta muutamia keltaisia daalioita. Hän ja Diana aikoivat mennä Kaikurantaan myöhemmin illalla auttamaan Lavendel neitiä ja Charlotta Neljättä kaikissa huomispäivän juhlaa varten tehtävissä varusteluissa. Lavendel neiti ei itse ollut koskaan kasvattanut daalioita: hänen mielestään ne olivat liian pöyhkeileviä ja "pönäköitä", ja tuskinpa ne olisivat sopineetkaan hänen vanhanaikaisen yksinkertaiseen ja vaatimattomaan puutarhaansa. Mutta kaiken kaltaiset kukat olivat sinä kesänä sängen harvinaisia Avonleassa ja sen ympäristöillä, siitä oli Abe sedan rajuilma pitänyt huolen; ja Anna ja Diana arvelivat, että muuan vanha vaaleankeltainen kiviruukku, jossa tavallisesti säilytettiin piparkakkuja, mutta joka nyt sullottiin täpötäyteen tummia daalioita, olisi aivan paikallaan Kaikurannan rappusten pimeässä nurkassa, sammalvihreän seinäpaperin tummaa taustaa vasten.

— Lähdet kai korkeakouluun ensi tilassa? jatkoi herra Harrison. — Niin, tulemme kaipaamaan sinua kauheasti, Emily ja minä. Mutta sehän on totta — rouva Lynde muuttaa Vihervaaralle, hohoi-jaa! Niinpä niin, kukaan ei ole niin korvaamaton, ettei voitaisi löytää toista hänen sijalleen...

Herra Harrisonin ivallista äänensävyä on aivan mahdoton kuvata painomusteen avulla. Vaikka hänen rouvansa oli niin hyvä ystävä rouva Lynden kanssa, voi hänen omaa suhdettansa mainittuun rouvaan, uudenkin elämänjärjestyksen aikana, tuskin kuvata ystävällisemmällä sanoilla kuin aseellinen puolueettomuus.

— Niin, pian minä matkustan, vastasi Anna. — Pääni on hyvin iloinen — ja sydämeni hyvin surullinen.

— Sinä kai haalit itsellesi, luulen minä, kaikki kunniamerkit ja palkinnot, joita Redmondissa on luovutettavissa?

— Yritän ehkä yhtä tai paria, sanoi Anna, mutta en välitä sellaisesta enää niin paljon kuin kaksi vuotta sitten. Nyt tahdon korkeakoulukurssista koettaa etsiä taitoa, miten parhaalla tavalla voisin järjestää elämäni, jotta saisin siitä mahdollisimman paljon ja hyvää. Tahdon oppia ymmärtämään ja auttamaan muita ihmisiä ja itseäni.

Herra Harrison nyökkäsi.

— Se ei ole niinkään hullu ajatus. Juuri sen pitäisi olla korkeakoulun tarkoitus ja silmämäärä sen sijaan, että ne päästävät maailmaan joukon maistereita ja heidän naistovereitaan, niin täyteen sullottuina kirjanoppineisuutta ja turhamaisuutta, ettei heissä ole tilaa millekään muulle. Sinuun nähden ei ole mitään vaaraa. Sinua ei korkeakoulu tule paljon vahingoittamaan, luulen minä.

Teen juotua Anna ja Diana ajoivat Kaikurantaan vieden mukanaan kaiken sen kukkaissadon, joka heidän oli onnistunut hankkia, kiitos monien ryöstöretkien heidän omiin ja naapurien puutarhoihin. He tapasivat Kaikurannan kovan kiireen ja touhun vallassa. Charlotta Neljäs lensi ympäri sellaisella innolla ja ututteruudella, että hänen sinisillä hiusruseteillaan näytti olevan kyky olla kaikkialla läsnä. Kuten Henrik Navarralaisen valkea kypäräntöyhtö, liehuivat Charlotan siniset nauharuusukkeet aina siellä missä taistelu oli kuumiin.

— Jumalalle ylistys ja kiitos, että neidit tulivat, huudahti hän mitä vilpittömimmin tuntein, täällä on niin kauhean paljon vielä tehtävää — ja minä ajattelin antaa hopeille vielä viimeisen kiilloituksen — ja

majoneesin kera tarjottavat kukkopoikaset juoksevat vielä ulkona kanakopin takana ja *kiekuvat*, neiti Shirley... Ja Lavendel neidin suoritettavaksi ei tohdi uskoa ainoatakaan asiaa... Tulin oikein kiitolliseksi, kun herra Irving tuli pari minuuttia sitten ja vei hänet metsään kävelemään. Kaikki aikanaan, neiti — rakkaus on kyllä hyvä, mutta jos se sekoitetaan ruuanlaittoon ja siivoamiseen, niin menee kaikki vinoon... Se on minun ajatukseni, neiti Shirley.

Anna ja Diana puuhasivat ja hankasivat voimainsa takaa kello kymmeneen saakka, niin erinomaisella tuloksella, että yksinpä Charlottakin oli tyytyväinen. Hän palmikoi tukkansa lukemattomille leteille ja kompuroi viimein hyvin väsynein jaloin vuoteeseen.

— Tunnen selvästi, etten saa unen rahtuakaan silmiini, neiti Shirley, niin kovasti pelkään, että jokin menee hullusti viime hetkellä... Entäpä jos ei kerma vaahtoa — tai herra Irving saa halvauksen eikä voi tulla...

— Hänellä ei kai ole tapana saada halvauskohtauksia? sanoi Diana ja toi ilmoille pyöreitten poskiensa molemmat kuopat.

Charlotta Neljäs oli Dianalle ehtymätön hivin lähde.

— Halvauskohtaukset eivät ole sellaisia, jotka tulevat tavaksi, neiti, vastasi Charlotta arvokkaasti. — Ne tulevat kuin aivastus — ja läiskis, siinä sitä ollaan... Kuka tahansa voi saada halvauksen. Kuinka se tapahtuu, ei kukaan tiedä. Herra Irving muistuttaa paljon erästä setääni, joka sai halvauksen, juuri kun hän eräänä kauniina päivänä istuutui päivällispöytään. Mutta onhan *mahdollista*, että kaikki käy hyvin... Tässä maailmassa saa toivoa parasta ja valmistua pahimpaan ja ottaa vastaan sen, mitä Jumala lähettää.

— Ainoa, mitä minä pelkään, on se, ettei huomenna ole kaunis ilma, sanoi Diana. Abe setä on ennustanut sadetta viikon keskivaiheille, ja aina tuosta suuresta rajuilmasta saakka en voi auttaa, että uskon oikein paljon siihen, mitä Abe setä sanoo.

Anna, joka tiesi paremmin kuin Diana, miten oli Abe sedän ja hänen ennustamansa rajuilman laita, ei antanut minkään pelontunteen tarttua itseensä. Hän nukkui väsyneen ja vanhurskaan unta ja Charlotta herätti hänet epäinhimillisen varhaisena hetkenä.

— Oi, neiti, minun ei kai pitäisi koputtaa neitiä hereille näin varhain, kuului surkea piipitys avaimenreiästä, mutta täällä on niin paljon tekemistä — ja näyttää niin pilviseltä, että pelkään saatavan sadetta... Kunpa neiti sentään tahtois nouta ja sanoa minulle, ettei sitä tule...

Anna lensi ikkunaan, sydämessä heikko toivon kipinä, että Charlotta puhui vasten parempaa tietoaan houkutellessaan hänet nousemaan. Mutta ah, aamu näytti todellakin sangen vähän lupaavalta. Ikkunan alla oli Lavendel neidin puutarha; jos kaikki olisi ollut niinkuin piti olla, niin olisi se tietenkin levännyt kalpeana välkehtivän auringonvalon hohteessa, mutta sen sijaan se oli vajonneena oikein sadeilmatunnelmaan, ja petäjien yllä oleva taivas oli tummien ja uhkaavien pilvien peittämä.

— Eikö tämä ole liian harmillista! napisi Diana

— Toivokaamme parasta, sanoi Anna rohkaisten. — Ellei tule oikein rankkasadetta, niin voi tämän kaltainen viileä, usvainen päivä olla vielä ihanampi kuin paahtava auringonpaiste.

— Mutta nyt *tulee* sade, vaikeroi Charlotta sipsuttaen sukkasillaan huoneeseen. Hän oli perin hullunkurisen näköinen monine "hiirenhäntineen", jotka oli kiedottu ympäri pään; ne oli sidottu valkoisella langalla, ja "sarvet" töröttivät kaikkiin suuntiin. — Se tulee viipymään viime hetkeen saakka, mutta siiloin saadaan nähdä, että vettä tulee oikein *kaatamalla*... Ja ihmiset kastuvat likomärjiksi — ja minkä lian he vetävätkään sitten huoneisiin — eikä heitä voida vihkiä kuusamamajassa — ja sadepisarat morsiuskruunussa tietävät onnettomuutta, sanokaa mitä tahdotte, neiti Shirley... Niinhän minä arvelinkin: kaikki on käynyt niin hyvin tähän saakka, näin ei voi jatkaa...

Charlotta Neljäs näytti lainanneen osan neiti Eliza Andrewsien elämäntapaista ratkaisevina silmänräpäyksinä.

Mutta sadetta ei tullut, vaikka ilma koko ajan näytti siltä kuin se olisi "aikonut"... Kello kaksitoista huoneet olivat juhla-asussa ja pöytä kauniisti katettuna, ja toisessa kerroksessa odotti suloinen ja viehättävä morsian.

— Kuinka herttaiselta sinä näytät, sanoi Anna ihastuneena.

— Viehättävältä! yhtyi Diana.

— Nyt on kaikki valmiina, neidit, ja vielä ei ole tapahtunut mitään onnettomuutta, ilmoitti Charlotta

tärkeän näköisenä, ennenkuin hän katosi pieneen kamariinsa pukeutumaan.

Kaikki valkeat "sarvet" purettiin, ja koko pörröisten kiharoitten ylitsekuohuva paljous, joka nyt pääsi valloilleen, palmikoitiin kahdeksi suureksi palmikoksi, jotka sidottiin, ei kahdella, vaan neljällä uudenuutukaisella, heleänsinisellä nauharuusukkeella. Molemmat ylemmät rusetit muistuttivat lähinnä kahta jokseenkin kookasta siipeä, jotka lähtivät Charlotan niskasta, suunnilleen samaan tapaan kuin Rafaelin enkeleillä. Mutta Charlotta itse piti niitä perin hienoina, ja kun hän kahisten ja sihisten oli pujottaunut valkeaan pukuunsa, joka oli niin kovaksi tärkätty, että se pysyi itsekseen seisomassa, katseli hän kuvastimessa kuvaansa suurella tyytyväisyydellä — tyytyväisyydellä, jota kesti niin kauan, kunnes hän tuli ulos käytävään.

Siellä hän näki selällään olevasta vierashuoneen ovesta vilauksen pitkästä ja solakasta työstä valkeassa puvussa, joka pehmeinä laskoksina valui hänen ympärilleen, ja tyttö kiinnitti paraillaan valkeita, tähden kaltaisia kukkia kullanuskean tukkansa lainehtiville kiharoille.

— Oi, minä ihmisparha en koskaan tule olemaan neiti Shirleyyn kaltainen, ajatteli Charlotta aivan epätoivoisena. — Täytyy kai syntyä sellaiseksi, luulen minä — olen kyllä pannut parastani, mutta en koskaan saa tuota *ylhäisyyttä* olemukseeni...

Kello yksi vieraat olivat koolla, mukaan luettuina pastori ja rouva Allan, sillä pastori Allantin piti toimittaa vihkiminen. Häämenot suoritettiin mitä yksinkertaisimmin. Lavendel neiti astui rappusia alas, ja alhaalla hän kohtasi sulhasensa, ja kun tämä tarttui hänen käteensä, kohotti hän suuret ruskeat silmänsä sulhaseensa sellaisin katsein, että Charlotta Neljäs, joka sattui sen näkemään, joutui kokonaan liikituksen valtaan. He kulkivat kuusamamajaan, jossa pastori Allan heitä odotti. Häävieraat järjestäytyivät oman mielensä mukaan. Anna ja Diana seisovivat vanhan kivipenkin luona, ja heidän välillään oli Charlotta, joka suuressa levottomuudessaan pusersi heidän käsiään omilla jääkylmillä ja vapisevilla hyppysillään.

Pastori aukaisi käsikirjansa, ja juhlamenot alkoivat. Juuri kun Lavendel neiti ja Stephen Irving oli julistettu mieheksi ja vaimoksi, tapahtui jotain hyvin kaunista ja vertauskuvallista. Auringonpaiste pilkisti äkkiä esiin synkeyden läpi ja valoi kultaisen säde virran onnellisen morsiamen ylle. Ja puutarhaa eläyttivät samalla hetkellä tanssivat päivänkilot ja pakenevat varjot.

— Mikä onnellinen enne! ajatteli Anna mennessään suutelemaan morsianta.

Sitten jättivät nuo kolme tyttöä muut vieraat iloiseen piiriin morsiusparin ympärille kiiruhtaen itse sisään katsomaan, että kaikki oli kunnossa.

— No Jumalan kiitos, että kaikki nyt on ohi, neiti, huudahti Charlotta, nyt he ovat ainakin vihityt, ja sitten saa käydä miten tahansa... Riisiryynipussi on ruokasäiliössä, neiti, ja vanhat kengät olen pannut oven taakse, ja paksu kerma on suuressa vadissa kellarinrappusilla...

Kello puoli kolme herra ja rouva Irving matkustivat pois, ja koko hääväki saattoi heitä asemalle nähdäkseen heidän lähtevän iltajunalla. Kun Lavendel neiti — rouva Irving, kaikin mokomin — astui ulos vanhan kotinsa ovesta, heittivät Gilbert ja tytöt hänen ylleen oikean riisiryyinisadekuuron, ja Charlotta Neljäs paiskasi vanhan kengän niin erinomaisen taitavasti, että se osui suoraan pastori Allantin päähän.

Mutta Paulin osalle oli pidätetty kaunein jäähyväistervehdys. Hän harppasi ulos eteisestä ja soitti kaikin voimin vanhaa malmista päivälliskelloa, joka tavallisesti oli salin uuninreunuksella. Paulin ainoa tarkoitus oli saada aikaan niin suurta melua kuin suinkin, mutta kun voimakas kumina oli vaimennut, kuului niemistä ja lahdista ja metsänreunasta joen takaa "keijukaisten hääkellojen" sointuva ja moniääninen soitto, joka helähteli niin heleästi ja vienosti ja yhä hiljaisemmin "pium — paum", "pium — paum" — ikäänkuin Lavendel neidin rakastetut kaiut olisivat lausuneet hänelle viimeiset tervehdyksensä ja jäähyväisensä. Ja niin, näitten lumottujen kellojen helähdellessä ympärillään, Lavendel neiti kulki pois entisestä unelma- ja mielikuvituselämästään täydempään todelliseen elämään toisella puolen olevaan toiminnan maailmaan.

Kaksi tuntia myöhemmin tulivat Anna ja Charlotta käyden takaisin polkua pitkin. Gilbert oli mennyt Graftoniin asialle, ja Diana oli luvannut "eräälle" palata kotiin niin pian kuin mahdollista. Annan ja Charlotan piti nyt panna kaikki järjestykseen juhlan jälkeen ja sulkea pikku Kaikuranta. Puutarha oli ilta-auringon loisteen täydessä valaistuksessa, perhoset lentelivät ja mehiläiset surisivat, mutta pikku talossa oli autiuden ja yksinäisyyden leima.

— Ah voi, miten täällä näyttää yksinäiseltä! nyhkytti Charlotta Neljäs, joka oli itkenyt koko matkan asemalta kotiin. — Hääit eivät ole paljoakaan hauskemmat kuin hautajaiset, kun kaikki on ohi...

Iltapäivällä oli paljon puuhaa. Kukkaiskoristeet piti ottaa pois, lasit ja posliiniastiat pestä. Herkkujen

jännökset pantiin koriin vietäväksi Charlotan nuorempien veljien kestäykseksi kotiin. Anna ei sallinut itselleen lepoa, ennenkuin kaikki oli järjestyksessä ja paikoillaan. Kun Charlotta herkkusaaliineen oli mennyt kotiin, kulki Anna hiljaisten huoneitten läpi ja sulki ikkunaluukut, mielessä sellainen tunne, että hän yksinään vaelteli autiossa juhlasalissa. Sen jälkeen hän lukitsi oven ja istuutui hopeapoppelin juurelle odottamaan Gilbertiä. Hän tunsikin olevansa sangen väsynyt, mutta hänen aivonpa työskentelivät vilkkaasti.

— Mitä sinä ajattelet, Anna? kysyi Gilbert, joka tuli polkua pitkin. Hevosien ja kärryjen hän oli jättänyt maantielle.

— Lavendel neitiä ja herra Irvingiä, vastasi Anna uneksien. — Eikö ole ihanaa tietää, että kaikki on päättynyt näin onnellisesti — että he ovat löytäneet toisensa jälleen niin monien vuosien eron ja väärinymmärryksen jälkeen.

— On kyllä, se on kaunista, vastasi Gilbert katsoen Annan ylöspäin kohotettuihin kasvoihin. — Mutta eikö olisi ollut vielä kauniimpaa jos ei olisi ollut mitään väärinkäsityksestä johtuvaa eroa — jos he olisivat kulkeneet käsi kädessä koko tien elämän läpi, ilman että heillä olisi ollut takanaan muita muistoja kuin ne, jotka heille olivat yhteisiä?

Anna tunsikin sydämensä sykkivän käyvän omituisen levottomaksi, ja ensi kerran hän painoi silmänsä maahan Gilbertin katseen edessä. Väri kohosi ja laski hänen kasvoillaan. Oli kuin olisi peite, joka oli verhonnut hänen sisäistä tietoisuuttaan, äkkiä vedetty syrjään ja hänen sisäiselle näkemykselleen avautunut kokonainen maailma tähän asti aavistamattomia tunteita ja todellisuuksia. Ehkä, kun kaikki käy ympäri, tuo "ihmeellinen!" ei saavukaan elämänsä loistolla ja komeudella ja ilon ja riemun pauhinassa, kuten uljas ritari, joka lähestyy tulisella ratsullaan, ehkä se hiipii luoksesi hiljaa ja tynesti vanhan ystävän muodossa, ehkä se esiintyy tavallisen arkipäiväisyyden hahmossa, kunnes äkisti valonsäde osuu siihen ja tuo ilmoille siinä piilevän kauneusmaailman... Ehkä — ehkä rakkaus puhkeaa kukkaan umpun vihreästä verhosta.

Sitten verho jälleen laskeutui, mutta se Anna, joka nousi hämärtyvää polkua, ei ollut aivan sama Anna, kuin se, joka oli tullut niin hilpeästi ajaen sitä pitkin edellisenä iltana. Tyttövuodet olivat hänen takanaan, ikäänkuin näkymättömän käden syrjään työntäminä, ja hänen eteensä avautui nuoren naisen elämä kaikkine viehätyksineen ja salaperäisyyksineen, suruineen ja iloineen.

Gilbert ei sanonut enää mitään, mutta hänkin katsoi tulevaisuuteen, ja hän muisti ilmeen, jonka hän juuri oli nähnyt Annan ilmehikkäillä kasvoilla. Neljä vuotta vakavaa, uurasta työtä — ja sitten odottivat häntä palkintona koottu tietomäärä ja sydän, jonka hän jo kauan oli omistanut uskollisessa rakkaudessaan.

Heidän takanaan puutarhassa uinui pienoinen Kaikuranta varjojen keskellä. Se oli yksinäinen, mutta ei ainaisiksi hyljätty. Vielä ei unelmien ja naurun ja ilon aika ollut ohi; oli vielä tuleva aurinkoisia kesiä pikku tupaseen, ja sillä oli varaa odottaa. Ja virran takana sammuvassa purppurahohteessa lepäsivät kaiut odottaen aikaansa.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ANNA YSTÄVÄMME ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project

Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if

you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or

limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.